

POLSKA GOSPODARCZA TYGODNIK

1 9 3 6

680

Żółtych. Szarych: Półk. Półk. 11 mg. Półk. 3

**POLSKIE
KOPALNIE SKARBOWE**

NA GÓRNYM ŚLĄSKU

SPÓŁKA DZIERŻAWNA
SPÓŁKA AKCYJNA
SOCIÉTÉ FERMIERE DES MINES
FISCALES DE L'ÉTAT POLONAIS
EN HAUTE-SILÉSIE.

CHORZÓW I G. ŚL.

RYNEK, L. 915.

TELEFON 409-01

SPRZEDAŻ

WĘGLA, KOKSU, BRYKIETÓW I SIARCZ. AMONU

Z KOPALN. „KRÓL, BIELSZOWICE, KNURÓW”

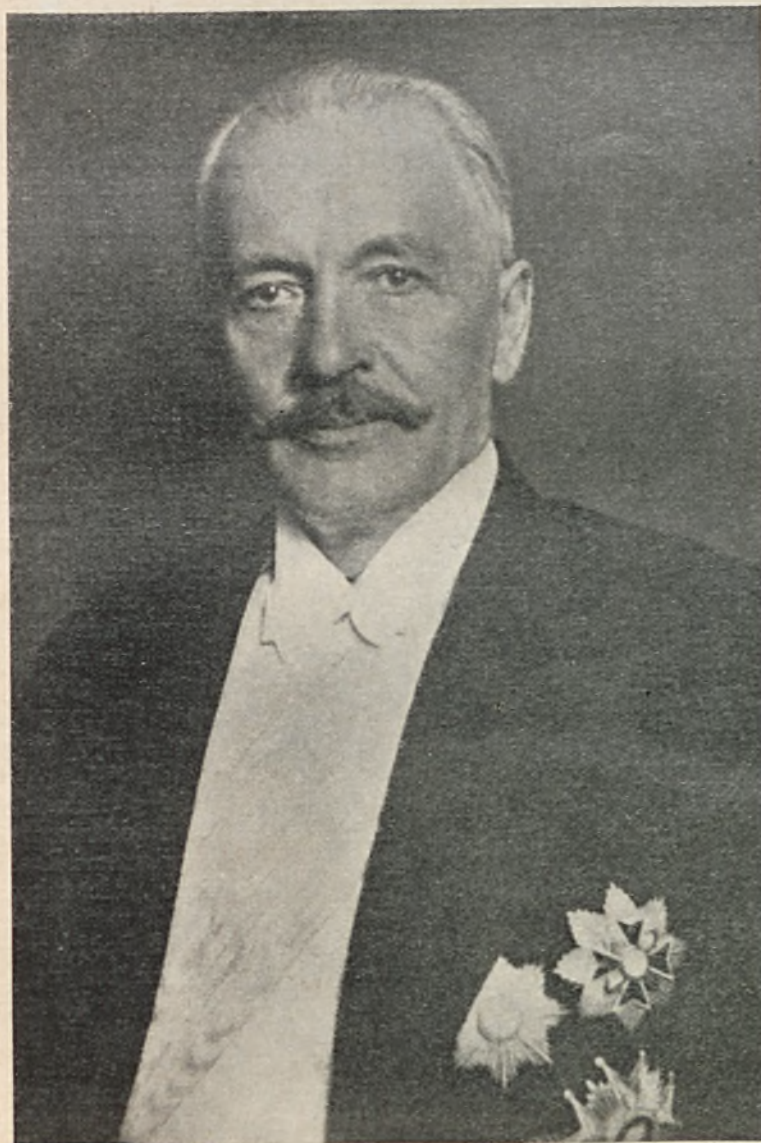
ADR. TELEGR. SKARBOFERME CHORZÓW

POLSKA GOSPODARCZA

TYGODNIK, WYDAWANY PRZY POPARCIU MINISTERSTWA PRZEMYSŁU I HANDLU
ORAZ MINISTERSTW: SKARBU, ROLNICTWA I REF. ROLN., KOMUNIKACJI, POCZT I TELEGR.

WYCHODZI W SOBOTY

„OD DZIESIĘCIU LAT PRZEWODZI POL-
SCE CZŁOWIEK, DLA KTÓREGO WOLNA
I NIEPODLEGŁA OJCZYZNA BYŁA I JEST
CELEM WYSIŁKU CAŁEGO ŻYCIA”

DZIESIĘĆ LAT RZĄDÓW PREZYDENTA IGNACEGO MOŚCICKIEGO

W DNIU 3 czerwca b. r. upływa dziesięć lat sprawowania zwierzchniej władzy państwowej przez Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Prof. Ignacego Mościckiego.

Jest to data niezwykła—zarówno przez wzgląd na osobę Najdostojniejszego Jubilata, jak i przez wzgląd na ciągłość sprawowania władzy na najwyższym stanowisku w Państwie. Skoro się przytem zważy, że prawie na całe to dziesięciolecie przypadł okres rządów Marszałka Józefa Piłsudskiego, to wystarczy, aby należyście ocenić, jak wielkie znaczenie dla terażniejszości i przyszłości Państwa Polskiego to dziesięciolecie mieć będzie.

Kiedy dziesięć lat temu Marszałek Józef Piłsudski ujął w swoje ręce ster spraw państwowych—zgodnie z Jego życzeniem i za Jego dobrą radą—Zgromadzenie Narodowe wybrało Prof. Ignacego Mościckiego na najwyższy urząd w Państwie, obdarzając Go zaufaniem Narodu i zarazem wkładając na Jego barki niezmierny ciężar sprawowania najwyższej władzy i troskę o wielkość i potęgę Rzeczypospolitej.

Dzięki osobistym zaletom umysłu, woli i serca Pan Prezydent Rzeczypospolitej Prof. Ignacy Mościcki spełnił znakomicie zadania, które na Niego spadły, odpowiedział w pełni swym—tak ciężkim—obowiązkiem i zjednał sobie powszechny szacunek i cześć nie tylko w kraju, ale i poza jego granicami.

Komitet Uczczenia Dziesięciolecia Urzędowania Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Prof. Ignacego Mościckiego, pozostający pod przewodnictwem Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych Gen. Dyw. Edwarda Śmigłego-Rydza, tak charakteryzuje w swej odezwie okres dziesięcioletniej pracy Pana Prezydenta Mościckiego:

„Od dziesięciu lat przewodzi Polsce Człowiek, dla którego wolna i niepodległa Ojczyzna była i jest celem wysiłku całego życia, który od zarania młodości sercem i czynem przystał do najściślejszego grona bojowników o niepodległość Polski, wiążąc trwale swoje imię i losy z ideą i pracami Józefa Piłsudskiego. Wieloletnia praca twórcza na każdym polu działalności Ignacego Mościckiego, Jego szlachetność, skromność osobista, umiłowanie prawdy, piękna i dobra sprawiły, że właśnie Ignacy Mościcki, pracując wśród ludzi z myślą o ludziach, obrany został przez Naród Polski na swego przewodnika.

Każdy rok rządów Ignacego Mościckiego mnożył wymienione wartości.

Mądra polityka zagraniczna, dająca Polsce znaczenie w rodzinie narodów, wybitna działalność na polu gospodarczym, zapisana takimi czynami, jak Chorzów, Mościce, Gdynia, Instytut Chemiczny, oraz nieprzemijające dzieła z zakresu utrwalań elementów obrony narodowej, związały się trwale z postacią Ignacego Mościckiego”.

Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wyznacza Konstytucja nie tylko naczelne, ale i decydujące stanowisko najwyższego arbitra spraw państwowych, podda-

jąc jego zwierzchnictwu cały aparat państwowy we wszystkich jego dziedzinach i kierunkach. Jakże więc jest dobrze, że na tem stanowisku sprawuje władzę od lat dziesięciu Człowiek tej miary, co Prof. Ignacy Mościcki.

Moment obchodu uroczystości dziesięcioletniego sprawowania władzy zwierzchniej w Państwie przez Prof. Ignacego Mościckiego przypada na chwilę osobliwie pod względem gospodarczym ciężką, tem cięższą, że mamy poza sobą sześć lat przesilenia gospodarczego i wielkiego wycieńczenia krajowego organizmu gospodarczego. I dlatego przypomnienie krajowi w tym właśnie okresie, że posiada w osobie swego Prezydenta Rzeczypospolitej oparcie i podtrzymanie w najcięższych terminach, jest rzeczą specjalnie ważną i pozytywną dla rozwinięcia dalszej walki o przyszłość Państwa i o przewyciężenie przeciwności gospodarczych. Wspomnianna odezwa na ten temat mówi, że „Pan Prezydent Rzeczypospolitej jest dla nas ostoją w chwilach ciężkich, jest dla nas uosobieniem tych cnót obywatelskich, jakie cechować winny naród wolny, pracowity i silny”.

Ale też kraj musi także pamiętać o tem, że nie może odsuwać od siebie troski o byt Państwa, mniemając, że ona musi być tylko udziałem Głowy Państwa. Jeśli społeczeństwo wie i widzi, że Pan Prezydent Rzeczypospolitej bierze na siebie i ciężar i odpowiedzialność za prace nad utrwaleniem bytu państwowego, to płynie stąd i dla całego społeczeństwa i dla każdego obywatela z osobna niezależnie od tego, na jakim losy postawiły go miejscu, obowiązek wypełniania swoich powinności obywatelskich i dopomożenia przez to Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej w sprawowaniu Jego zwierzchniej nad Państwem władzy.

Tylko szczere, oddane i głębokie zespolenie się obywateli z Głową Państwa może wydać zjawienne rezultaty nie tylko w dziedzinie pracy nad utrwaleniem bytu państwowego, ale także nad uczynieniem z Państwa organizmu, zdolnego do obrony swojej i do wypełnienia tej misji dziejowej, która przed Państwem Polskiem leży i co do której zostawił swój testament jego Twórca i Odnowiciel, Marszałek Józef Piłsudski.

Dlatego też dzień 3 czerwca b. r. winien być nie tylko dniem uroczystości oddania czci i hołdu Najdostojniejszemu Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej Prof. Ignacemu Mościckiemu, ale także musi stać się dniem jeszcze bliższego i żywszego zaciągnięcia węzłów między Głową Państwa Polskiego a jego obywatelską powszechnością. Dzień ten urosnąć musi do symbolu zjednoczenia sił całego Państwa na pożytek jego terażniejszości i przyszłości.

Wydawnictwo nasze wraz ze wszystkimi swymi współpracownikami łączy się w tym pamiętnym dniu z całym społeczeństwem w oddaniu Pierwszemu Obywatelowi Rzeczypospolitej — „Temu, który swym przykładem uczył, jak żyć i pracować dla Najjaśniejszej Rzeczypospolitej” — najgłębszego hołdu i czci.

TREŚĆ ZESZYTU

	STR.		STR.
DZIESIĘĆ LAT RZĄDÓW PREZYDENTA IGNACEGO MOŚCICKIEGO	610	KRAJOWE RYNKI TOWAROWE	626
REGLAMENTACJA DEWIZOWA I HANDEL ZAGRANICZNY — <i>a. w.</i>	611	RYNEK AKCYJNY	627
KRONIKA GOSPODARCZA:		CŁO ORAZ REGLAMENTACJA	627
GÓRNICZYSTWO I PRZEMYSŁ:		KOMUNIKACJA I TRANSPORT	628
GÓRNICZYSTWO WĘGLOWE	614	ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE	629
PRZEMYSŁ NAFTOWY	614	POCZTA I TELEGRAF	632
HUTNICZYSTWO	615	KRONIKA TYGODNIOWA:	
PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY	617	PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ	633
PRZEMYSŁ KONFEKCYJNY	618	TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓŁKACH AKCYJNYCH	633
RZEMIOSŁO	618	SKARBOWOŚĆ I FINANSE:	
III Zjazd Rady Związku Izb Rzemieślniczych — <i>Wl. Gindrich</i>		PODATKI I OPŁATY	633
ROLNICTWO	619	PIENIĄDZ I KREDYT	634
Zagadnienie importu ryb słodkowodnych — <i>S. L.</i>		RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH	634
HANDEL:		Z BANKU POLSKIEGO	635
HANDEL ZAGRANICZNY	621	PRZEGLĄD ZAGRANICZNY:	
Wpływ sankcyj na handel zagraniczny Polski — <i>Dr. A. Gazel</i>		KRONIKA ZAGRANICZNA:	
HANDEL WEWNĘTRZNY	625	DANJA	636
Handel wewnętrzny na tle uchwał Narady Gospodarczej — <i>M. Szyszowski</i>		RUMUNJA	637
		Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH	637

REGLAMENTACJA DEWIZOWA I HANDEL ZAGRANICZNY

W OSTATNICH dniach zaczęły już obowiązywać ostatnie z zaprojektowanych rozporządzeń, dotyczących się skoordynowania tej polityki pieniężnej, jaka została zainicjowana przez dekret z dn. 27 kwietnia b. r. w sprawie ograniczenia w swobodnym obrocie dewizowym, z obrotem towarowym z zagranicą. Warto zastanowić się nieco dokładniej nad całokształtem ich treści.

Ograniczenia dewizowe nie są niczem innym jak mechanicznym środkiem równowagi bilansu płatniczego kraju w chwilach, kiedy bilans ten z jakichś przyczyn ulega napięciu. Nie ulega dla nas wątpliwości, iż w Polsce głębszą przyczyną tego napięcia było dość wyraźne zarysowywanie się wzrostu koniunkturalnego, powodującego z jednej strony wzrost przywozu surowców i środków produkcji z zagranicy, z drugiej zaś — kładącego niewątpliwie tamę wszelkim wyraźniejszym i dalszym obniżkom cen. Oczywiście, może zawsze istnieć teoretyczna wątpliwość co do drogi, jaką należałoby wybrać w obliczu tego zjawiska. Zarówno obniżenie wartości pieniądza wobec złota jak i ewentualność dalszego obniżania cen w drodze przymusowej (ew. niżka cel i t. d. i t. d.) mogą być zawsze dyskutowane jako również nadające się do rozwiązania tego problemu. I jedno i drugie bowiem może — o ile, oczywiście, jest wykonalne w praktyce — doprowadzić do zwiększenia konkurencyjności naszego wywozu i utrzymanie dodatniego salda bilansu handlowego mimo zwiększonego koniunkturalnie przywozu. Ograniczenia dewizowe w tej formie, w jakiej je wprowadzono, nie stanowią same przez się jeszcze rozwiązania samego problemu kierunku polityki gospodarczej na przyszłość. Cennosc ich polega — w naszym pojęciu — na tem, iż właśnie stanowią tylko i wyłącznie mechaniczną przeszkodę dla ewentualnego załamania się bilansu płatniczego w okresie, kiedy koniunktura gospodarcza nawewnątrz będzie mogła rozwijać się zupełnie normalnie. Poto jednak,

aby mogły one tego dokonać, muszą w odpowiedni sposób traktować wszystkie dziedziny bilansu płatniczego kraju — jednocześnie.

Jak ten bilans płatniczy wygląda w chwili obecnej? Nie posiadamy, niestety, dotychczas dokładnych liczb, tyczących się jego stanu w 1934 r. (o 1935 r., oczywiście, nie może być jeszcze wogóle mowy), trudno nam więc z pewnem chociażby przybliżeniem odpowiedzieć na to pytanie. Można domyślać się zato z dużą dozą prawdopodobieństwa, że ogólny spadek naszych obrotów płatniczych z zagranicą, spadek, który akcentował się z roku na rok w okresie kryzysu, trwał i trwa dalej. Wznowienie międzynarodowego obiegu kapitałów nastąpiło w ostatnich latach tylko w bardzo niewielkim zakresie, volumen kredytów krótkoterminowych (bankowych i towarowych) nie wzrósł, tranzyt się skurczył, turystyka z pewnością nie zwiększyła się, wpływy z emigracji znacznie zmalały. Natomiast od 2 lat wyraźnie obserwujemy wzrost obrotów z zagranicą przedewszystkiem od strony przywozu towarowego. Jakiz z tego wniosek?

Ten — że udział kosztów przywozu w całokształcie rozchodowej strony naszych obrotów płatniczych z zagranicą musiał w ciągu ostatnich lat wyraźnie wzrastać. Nie było prawdą zdanie, częstokroć wypowiedziane na łamach codziennej i nawet fachowej prasy, iż „w Polsce bilans handlowy określa bilans płatniczy”. Jest to znaczne uproszczenie, które — notabene — w okresach normalnej koniunktury jest stanowczo fałszywe. Dział jednak możemy z dużą dozą prawdopodobieństwa stwierdzić, iż wpływ bilansu handlowego na ogólne kształtowanie się bilansu płatniczego rośnie, że, co więcej, rośnie on w sensie dla bilansu tego niezbyt korzystnym, gdyż przywóz towarowy (a więc obciążenie strony rozchodowej bilansu płatniczego) rośnie szybciej niż wywóz (t. j. zwiększanie strony dochodowej tego bilansu). Jeśli wierzyć prowizorycznym liczbom za

1934 r., wynosił udział przywozu w ogólnej sumie rozchodów płatniczych z zagranicą ok. 50%; w 1931 r. wynosił on równe 40%.

Czem—teraz—jest mechaniczne oddziaływanie na równowagę bilansu płatniczego—oddziaływanie, które jest celem wszelkich ograniczeń w swobodnym obrocie dewizowym? Wpływaniem, ile się da, na ograniczanie rozchodów w obrotach płatniczych—i na zwiększanie—również, o ile się da—dochodów w tych obrotach. Jasne jest, iż w sytuacji, gdy obroty towarowe poczynają zajmować w obrotach płatniczych udział coraz to większy, niemożliwe jest pozostawienie ich poza nawiasem wszelkiego działania reglamentacji dewizowej. Chodzi tylko o to, w jakiej mierze i w jaki sposób?

Pod tym względem komentarze całego szeregu organów prasowych w Polsce szczególnie wydatnie zajęły się rozporządzeniem Rady Ministrów o zakazie przywozu towarów z zagranicy, przedstawiając go jako krok, zmierzający jakoby do jakiejś autarkji dewizowej na wzór słynnej już dziś na całym świecie gospodarki Reichsbanku i Dr. Schachta. Nie potrzeba wielu argumentów, aby stwierdzić, że przypuszczenia te są zgruntu fałszywe. Techniczny krok, mający skoordynować obrót towarowy z reglamentacją obrotu dewizowego, nie ma nic wspólnego z gospodarką dewizową Niemiec, które doprowadziły się same do obecnej „sclearingowanej” sytuacji na wszystkich niemal frontach wyłącznie z uwagi na swój wewnętrzny program gospodarczy, jakim jest „nakręcanie konjunktury”. W naszych, polskich, warunkach system niemiecki (ale nawet i system węgierski, jugosłowiański, bułgarski czy turecki...) jest zupełnie niepotrzebny.

Dlaczego to twierdzimy? Powiedzieliśmy poprzednio już, iż jednym z głównych elementów napięcia na odcinku bilansu płatniczego jest wzrost przywozu towarowego, wywołany wzrostem konjunktury. Ale tak, jak wskaźnik naszej produkcji posuwa się wgórę niezbyt wielkimi skokami, zachowując stale odpowiedni umiar, tak też i wzrost naszego przywozu nie jest bynajmniej raptowny. W Niemczech właściwie „załamanie” dewizowe, które spowodowało właśnie ów system zamkniętej gospodarki clearingowej Dr. Schachta, wywołane zostało faktem, iż w ciągu jednego tylko roku (z 1933 r. na 1934 r.) przywóz niemiecki wzrósł o 6% swej wartości, podczas gdy wywóz spadł o przeszło 14%. Zamiast dodatniego salda bilansu handlowego, wynoszącego w 1933 r. RM 667 miljn., w ciągu jednego tylko roku Niemcy wpadły w saldo ujemne RM 284 miljn. Tego rodzaju wstrząs wywołany został nie tylko wielkimi zakupami surowców z wiosną 1934 r., ale przede wszystkim silnym wzrostem cen niemieckich, wzrostem, decydującym o tak silnym spadku wywozu. W wypadku polskim niema zupełnie podobnych elementów. Wprawdzie w 1935 r. przywóz nasz wzrósł w porównaniu z 1934 r. o zł 61 miljn., wywóz zaś spadł o ok. zł 50 miljn., ale procentowo daje to bez porównania mniejsze rozpięcie niż w Niemczech. Co więcej, przecież w 1936 r. wzrasta nie tylko przywóz, ale i wywóz, co jeszcze wyraża jej rozpięcie to zmniejsza. Krótko mówiąc, nasze konieczności, wynikające z sytuacji faktycznej, są zupełnie innego rodzaju i innego kalibru niż konieczności niemieckie. A stąd wniosek, że i nasze środki zapobiegawcze nastawione są na zupełnie inną skalę niż gospodarka Dr. Schachta.

Nasza gospodarka dewizowa w stosunku do handlu zagranicznego ma do osiągnięcia właściwie tylko jeden cel. Celem tym jest uregulowanie naszego obrotu za-

granicznego w ten sposób, aby saldo dodatnie naszego bilansu handlowego mogło być osiągnięte bez potrzeby ograniczania przywozu, niezbędnej ze względu na rozwój krajowej produkcji. Do tego postulatu sprowadza się wszystko.

Jakie są elementy wykonania tego postulatu? Wydaje się nam, że ograniczają się one do kilku następujących zasad:

1.—Należy zachować obecny status quo w dziedzinie obrotów handlowych na tych odcinkach, gdzie posiadamy wyraźnie zaakcentowane saldo dodatnie bilansu.

2.—Należy „oszczędzać”, o ile się da, na przywozie surowców, o ile nie jest on dokonywany bądź w clearingu bądź przynajmniej na kompensacyjnych warunkach, przyczem zastrzeżenie „o ile się da” oznacza, iż w żadnym razie nie wolno ograniczać ilościowo przywozu jakiegokolwiek surowca czy półfabrykatu.

3.—Należy dążyć za wszelką cenę, aby żadne z przesunięć, dokonywanych w dziedzinie obrotów zagranicznych, nie pociągnęło za sobą takiego podrożenia przywozu, które mogłoby odbić się na poziomie cen krajowych, a przede wszystkim eksportowych, gdyż to właśnie uderzałoby w nasz bilans handlowy z przeciwnej strony.

Sharmonizowanie tych trzech głównych zasad winno dać nam w efekcie pożądany skutek. Zasada pierwsza daje nam wyraźny zysk bilansowy. Zasada druga chroni nas przez zbyt wielką stratą bilansową—stratą, której, nie ludźmy się, całkowicie uniknąć się nie da, gdyż nie do pomyślenia jest, aby wszystek przywóz surowcowy bez reszty pokryć odpowiednią wartością wywozu. Zasada trzecia ma na celu utrzymanie naszej konkurencyjności na rynkach zagranicznych, co jest w każdej płaszczyźnie rozumowania podstawą wszelkiego planu polityczno-handlowego. Ze skombinowania dwóch pierwszych zasad rodzi się formuła, iż polityka dewizowa w odniesieniu do obrotu zagranicznego osiągnie tem lepszy skutek, im mocniej utrzymane zostaną obecne dodatnie pozycje bilansu handlowego—i im wydatniej zostaną zredukowane pozycje notorycznie ujemne.

Weźmy teraz kilka orjentacyjnych liczb. Nasz bilans handlowy, jak dobrze wiadomo, zamknął się w 1935 r. nadwyżką wywozową w wysokości ok. zł 65·5 miljn. Wiadomo również, jak nadwyżka naszego bilansu handlowego powstaje, jeśli brać terytorjalne źródła poszczególnych odcinkowych nadwyżek i niedoborów. Powstaje ona zawsze w ten sposób, iż bilans handlowy z Europą jest bardziej dodatni, niż wynosi deficyt w obrotach poza-europejskich. W ub. r. saldo dodatnie z Europą wyniosło zł 218·6 miljn., deficyt zaś z krajami zamorskimi—zł 153·1 miljn. To są „organiczne” kształtowania się naszego obrotu zagranicznego, których zmienić radykalnie niesposób, ale które można silniej lub słabiej stymulować. Można np. założyć, iż saldo dodatnie z Europą mogłoby być wydatnie powiększone, gdyby—z jednej strony—utrzymał bilanse dodatnie z poszczególnymi krajami w tej wysokości, w jakiej istnieją obecnie, z drugiej—zlikwidował ujemne bilanse handlowe tam, gdzie one na europejskim terenie istnieją, z trzeciej—wzmocnić obroty z krajami o obrotach zrównoważonych (np. te, które odbywają się w ramach układów clearingowych), gdyż każde zwiększenie obrotów zagranicznych ułatwia w naszych warunkach wywóz i wzmacnia przez to szanse uzyskiwania dodatnich sald na odcinkach,

gdzie nie jesteśmy skrupowani równowagą przywozu z wywozem.

Przykładowo można powiedzieć, iż w wypadku osiągnięcia dwóch pierwszych postulatów saldo dodatnie z Europą wzrosłoby do jakichś zł 246 miljn.—oczywiście, przy założeniu, że obroty co do swej wysokości nie uległyby zmianie. Osobnym problemem byłoby uwzględnienie w rozliczeniu bilansów sald, wynikających z obrotów pozatowarowych z poszczególnymi państwami, co również mogłoby bardzo silnie wpłynąć na kształtowanie się bilansu handlowego w stosunku do krajów europejskich.

Nie jest to jednak, jak wiemy, wszystko. Pozostaje wielkie saldo ujemne z krajami zamorskimi — saldo, wywołane słabą stosunkowo ekspansją handlową Polski na te rynki przy istnieniu nieodpartych konieczności w dziedzinie przywozów surowcowych z tych obszarów. Można śmiało przyjąć, iż 80% owych zł 295'3 miljn., stanowiących wartość naszego przywozu „zamorskiego”, przypada właśnie na surowce i półfabrykaty, niezbędne dla produkcji krajowej. Co więcej, w b. r. przyrósł ten wyrażnie wzrasta. Jeśli porównamy wartość przywozu kilkunastu głównych surowców i półfabrykatów, sprowadzanych z zagranicy (rud żelaznych, manganowych i cynkowych, garbników, wełny surowej i czesanej, bawełny, juty, kauczuku, żelastwa, miedzi) w I kwartale b. r. w zestawieniu z tymże kwartałem ub. r., wzrost ten ujawni się nam w całej pełni. Mianowicie, przywóz wspomnianych powyżej surowców wzrósł w tym okresie z 194'8 tys. na 239'4 tys. t, a wartość ich z zł 55'2 miljn. na zł 81'4 miljn. Mamy więc ilościowy wzrost przywozu o dobre 23%, a jednocześnie jego wartościowy wzrost o prawie 48%, co dowodzi, jak wyraźna jest zwyżka cen surowców na rynkach światowych. Stwarza to dodatkowy moment obciążenia naszego bilansu handlowego, który zmuszony jest dźwigać nie tylko ciężar wzrastającego przywozu surowcowego, ale i zwiększone obciążenie jego rosnącymi cenami. W tych warunkach postulat kompensowania przywozu surowcowego jednocześnie na kilku

odcinkach i we wszelki możliwy sposób nabiera na sile. Tylko w ten sposób bowiem zdołać można z jednej strony dopuścić na rynek tyle surowca, ile tego wymagająca produkcja wymaga, a jednocześnie zredukować saldo ujemne w obrotach zamorskich przynajmniej o pewien dodatni procent.

Widać z tego, że nasza polityka dewizowa w odniesieniu do obrotów towarowych z zagranicą nie ma bynajmniej za zadanie jakiegoś zamykania w sztuczny sposób rynku, jak by się to niektórym obserwatorom gospodarczym zdawało. Celem ich jest bowiem tylko „podciągnięcie” bilansu handlowego w ten sposób, aby odegrać mógł on wobec bilansu płatniczego tę rolę, jaką obecna chwila zmusza go do odegrania. „Podciąganie” to jest przez ograniczenia dewizowe umożliwione technicznie w ten sposób, w jaki nigdy nie można by go było przeprowadzić bez instrumentu tych ograniczeń. Ten moment techniczny, umożliwiający redukcjonowanie sald ujemnych na poszczególnych odcinkach bilansu—tam, gdzie ich redukcja z punktu widzenia naszych potrzeb gospodarczych wewnętrznych jest możliwa, jest w całokształcie znaczenia ograniczeń dewizowych dla gospodarki społecznej niezmiernie ważny, jakkolwiek z natury rzeczy słabo doceniany. A właśnie na niego należałoby zwrócić uwagę silniej niż na zupełnie dowolne kombinacje z dziedziny ogólnej polityki gospodarczej.

Ograniczenia dewizowe stanowią niewątpliwie nie tylko doskonałą broń wobec kontrahentów, którzy są „trudni” w procedurze właściwego układania z nimi rozmiarów i stosunku wzajemnych obrotów towarowych, ale jednocześnie umożliwiają przeprowadzanie szeregu kombinacji ściśle już technicznych z dziedziny clearingowania czy kompensowania poszczególnych obrotów, a nawet wprost poszczególnych transakcyj importowo-eksportowych. Polityka handlowa zyskała w nich zatem poważnego sprzymierzeńca dla osiągnięcia celów konjunkturalnych, do których jest powołana.

a. w.

KRONIKA GOSPODARCZA

PRACE KOMISJI DO ZBADANIA GOSPODARKI PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH.—W dn. 25, 26 i 27 maja b. r. odbyły się kolejne posiedzenia Prezydium Komisji do Zbadania Gospodarki Przedsiębiorstw Państwowych wespół z członkami-referentami poszczególnych grup badanych przedsiębiorstw.

Ze sprawozdań, złożonych przez poszczególnych członków-referentów, wynika, że pierwsze materiały, potrzebne do badań, już zostały zebrane i są w chwili obecnej rozpatrywane. W czasie najbliższym członkowie-referenci udadzą się do przedsiębiorstw badanych, aby dalsze prace przeprowadzić na miejscu. W trakcie wymienionych posiedzeń ujednolicono system przeprowadzanych badań. Sprawozdania ostateczne z badań poszczególnych przedsiębiorstw będą ukończone przez członków-referentów w terminach od dn. 1/VII do dn. 30/IX b. r.

W miarę napływania, sprawozdania te będą rozpatrywane przez Prezydium Komisji łącznie z członkami-referentami.

Dotychczasowy Prezes Komisji P. Dr. Władysław Byrka przybył na pierwsze posiedzenie Prezydium Komisji dn. 25/V b. r. i zawiadomił członków Prezydium, że wobec powołania na stanowisko Prezesa Banku Polskiego złożył rezygnację ze stanowiska Prezesa Komisji do Zbadania Gospodarki Przedsiębiorstw Państwowych. Wyraziwszy członkom Prezydium swe podziękowanie za współpracę, P. Prezes Byrka opuścił zebranie, przekazując dalsze prowadzenie obrad P. Posłowi J. Hołyńskiemu, Wiceprezesowi Komisji.

Prezydium Komisji w składzie PP.: Pos. J. Hołyńskiego, Dyr. L. Zardrowskiego, Dr. F. Maciszewskiego i Prez. H. Bruna przedstawiło się w dn. 25/V 1936 r. nowemu Ministrowi Przemysłu i Handlu Panu Antoniemu Romanowi.

GÓRNICCTWO I PRZEMYSŁ

GÓRNICCTWO WĘGLOWE

STAN PRZEMYSŁU WĘGLOWEGO W KWIECNIU 1936 R.— Zaobserwowane już w marcu sezonowe osłabienie konjunktury w przemyśle węglowym w kwietniu—pod wpływem dalszego spadku zbytu węgla na rynku wewnętrznym—wystąpiło jeszcze wyraźniej. W rezultacie, ogólne wydobycie węgla kamiennego zmalało o 4·29%, choć natężenie produkcji, t. j. przeciętne dzienne wydobycie — w związku z mniejszą o 1 liczbą dni roboczych w kwietniu (25) w porównaniu z marcem — spadło w stopniu znacznie mniejszym, a mianowicie zaledwie o 0·60%. Również w przemyśle koksarskim, w następstwie sezonowego osłabienia zbytu krajowego, zaznaczyło się pewne pogorszenie — zarówno w dziedzinie produkcji, jak i zbytu ogólnego. Natomiast w przemyśle brykietarskim zaobserwowano — wprawdzie niewielką — poprawę odnośnie do produkcji, jak również i zbytu na rynku wewnętrznym.

Liczbowo stan przemysłu węglowego w kwietniu — według danych tych tymczasowych — w poszczególnych rejonach wykazuje następujące zestawienie (w tys. tonn):

Rejony węglowe	Wydobycie	Zbyt w kraju ¹⁾	Eksport	Zapasy na zwalach ²⁾
Śląski	1 557	866	540	747
Dąbrowski	364	252	83	353
Krakowski	134	116	—	96
Razem:	2 055	1 234	623	1 196
Marzec 1936	2 147	1 317	600	1 194
Kwiecień „	2 082	1 201	659	1 657

Jak z danych tego zestawienia wynika, w y d o b y c i e węgla kamiennego w kwietniu zmalało o 92 tys. t w porównaniu z miesiącem poprzednim, a o 27 tys. t w porównaniu z analogicznym miesiącem 1935 r. Zaznaczyć przytem należy, że stosunkowo wydobycie węgla zmalało w rej. śląskim w znacznie mniejszym stopniu niż w rej. dąbrowskim, natomiast w rej. krakowskim — w zakresie wydobycia — zaznaczyła się niewielka poprawa. Przeciętne dzienne wydobycie wynosiło w kwietniu ok. 82 tys. t — wobec ok. 82·5 tys. t w marcu.

O g ó l n y z b y t węgla kamiennego w kwietniu zmalał o 60 tys. t w porównaniu z marcem. Ponieważ zbyt krajowy zmalał, a eksport wzrósł, przeto w stosunkowaniu się zbytu krajowego do eksportu nastąpiło pewne przesunięcie na korzyść wywozu. W ten sposób udział zbytu krajowego w ogólnym zbycie zmalał do 66·45%, a udział eksportu wzrósł do 33·55%, odpowiednie liczby dla marca wynosiły: 68·70% i 31·30%.

Z b y t k r a j o w y węgla kamiennego zmalał w kwietniu o 83 tys. t, czyli o 6·30%, lecz był wyższy o 33 tys. t, czyli o 2·75%, od zbytu w kwietniu 1935 r.

Udział poszczególnych grup odbiorców w kwietniu w porównaniu z marcem b. r. przedstawiał się następująco:

	M a r z e c		K w i e c i e Ń	
	tys. tonn	%	tys. tonn	%
Przemysł	742	56·34	731	59·24
Koleje żelazne	225	17·08	208	16·86
Pozostali odbiorcy (przeważnie węgiel dla opału domowego)	350	26·58	295	23·90
Razem:	1 317	100·00	1 234	100·00

Spadek zbytu węgla na rynku wewnętrznym został głównie spowodowany sezonowym osłabieniem zbytu węgla na cele opału domowego oraz — w znacznie mniejszym stopniu — zmniejszeniem dostaw węgla dla kolei żelaznych i na cele przemysłowe.

Odbiór węgla ze strony przemysłu zmalał w kwietniu tylko o 11 tys. t, czyli o 1·48%. Nastąpiło poważne zmniejszenie zapotrzebowania ze strony przemysłu włókienniczego i cukrowniczego oraz słabsze nieco — ze strony przemysłu hutniczo-żelaznego, chemicznego, jak również gazowni i koksowni. Wzrosło w kwietniu jedynie (i to dość znacznie) zapotrzebowanie węgla ze strony przemysłu cementowego, ceramicznego oraz cegielni i wapienników, co tłumaczy się poważniejszym sezonowymżywieniem w dziedzinie robót inwestycyjno-budowlanych.

Eksport¹⁾ węgla kamiennego w kwietniu — pomimo mniejszej o 1 liczby dni roboczych (25) — wzrósł w porównaniu z marcem o 23 tys. t, względnie o 3·83%, ale był jednocześnie o 36 tys. t mniejszy w porównaniu z analogicznym miesiącem 1935 r.

Zapasy węgla na zwalach kopalnianych w miesiącu sprawozdawczym w porównaniu z marcem nie uległy zmianie i wynosiły z końcem kwietnia 1 196 tys. t.

Liczba robotników, zapisanych w kopalniach węgla kamiennego, w ciągu kwietnia zmalała o 728 do 66 768. Spadek załogi robotniczej dotyczył, chociaż nie w jednakowym stopniu, wszystkich rejonów węglowych. Dane, dotyczące liczby robotników w kwietniu w porównaniu z marcem, w poszczególnych rejonach węglowych, ilustruje poniższe zestawienie:

Rejony	Marzec	Kwiecień
Śląski	44 055	43 837
Dąbrowski	17 401	16 969
Krakowski	6 040	5 962
Razem:	67 496	66 768

Ceny węgla w kraju pozostały bez zmiany. Ceny eksportowego węgla fob Gdynia/Gdańsk nie wykazywały poważniejszych odchyśleń w porównaniu z miesiącem poprzednim, chociaż wspomnieć należy, że w ostatnich czasach dała się silniej odczuć konkurencja węgla niemieckiego, przyczem szczególnie jest ona dotkliwa na rynkach skandynawskich, szwajcarskim oraz jugosławijskim. Ceny grubych gatunków węgla górnośląskiego wynosiły sh 10/- ÷ 14/- za tonnę fob Gdynia — Gdańsk — w zależności od kraju przeznaczenia.

Frachty morskie na przewóz węgla utrzymały się mniej więcej na poziomie poprzedniego miesiąca. Za statek ok. 3 000 t płacono — w sh: Sztokholm, Goeteborg 4/-, Kopenhaga, Aarhus 4/-, Tromsø 5/3, Oslo 5/-, Bergen, Drondjem 5/9, Stavanger 5/6, Helsingfors 3/9, Ryga 3/9, Reval 4/-, Rouen fr. 22·50, Bordeaux fr. 26·-, Nantes fr. 26·50, Nice sh 10/-, Rotterdam, Amsterdam 4/9, Antwerpja 3/9, Barcelona 3/9, Algier (Bona), Phillepeville 10/-, Sfax-Oran 10/-, Malta 7/6, Wenecja, Livorno-Spezia 8/3, Savona 7/9, Buenos Aires 10/6, Rio de Janeiro 10/3, Jugosławja 9/-.

Produkcja koksu wynosiła w kwietniu 124 tys. t — wobec 130 tys. t w marcu, a zatem zmalała o 6 tys. t, czyli o 4·62%, natężenie zaś produkcji, t. j. przeciętne dzienne wytwórczość — wskutek mniejszej o 1 liczby dni roboczych — zmalała w stopniu znacznie mniejszym, mianowicie o 1·69% do 4 120 t. Ogólny zbyt koksu wynosił w kwietniu 110 tys. t — wobec 117 tys. t w marcu, a zatem zmalał o 7 tys. t, względnie o 5·17%. Spadek zbytu został wywołany zarówno zmniejszeniem zapotrzebowaniem rynku wewnętrznego (do 85 tys. t) jak i osłabieniem wywozu (do 25 tys. t). Spadek zbytu koksu na rynku krajowym został spowodowany sezonowym osłabieniem zapotrzebowania na cele opału domowego, natomiast odbiór koksu ze strony przemysłu wykazywał pewną tendencję zwykłą. Ponieważ ogólny zbyt koksu łącznie z zużyciem własnym koksarni był nieco mniejszy od produkcji, przeto zapasy koksu na koniec okresu sprawozdawczego wzrosły i wynosiły 223 tys. t. Załoga robotnicza koksarni, w związku ze spadkiem produkcji, zmalała o 47 i wynosiła na koniec miesiąca 2 032 robotników.

Produkcja brykietów w kwietniu w porównaniu z marcem wzrosła o 1 tys. t i stanowiła 11 tys. t; również odpowiednio wzrósł zbyt brykietów na rynku wewnętrznym. Załoga robotnicza w brykietarniach utrzymała się mniej więcej na poziomie poprzedniego miesiąca i wynosiła 106 robotników.

PRZEMYSŁ NAFTOWY

WYNIKI WIERCENIA W KAŁUSZU.—W Kałuszu na kopalni „Adam” w otworze Nr. 1, w którym w końcu kwietnia b. r. nawiercono pokład gazowy²⁾, w dn. 19 b. m. po dowieczeniu do głęb. 725 m pojawiły się gazy w ilości 15 m³/min.

Dokonane przez kierownictwo kopalni pomiary wykazały w dn. 22 b. m. ilość gazu w wysokości 12 m³/min., a w dn. 23 b. m. 13 m³/min., przy wolnym wypływie.

Gazu narazie nie uchwycono, gdyż przeprowadza się dalsze obserwacje dla przekonania się o stałości złoża.

1) Bez zużycia własnego kopalni i deputatów.

2) Obliczono przy uwzględnieniu węgla, zużytego na cele własne kopalni, na deputaty oraz węgla, skreślonego przy sprawdzaniu zapasów.

1) Liczby, dotyczące eksportu, omówiliśmy szczegółowo w zesz. 19/1936, str. 527.

2) P. „Polska Gospodarcza” zesz. 19/1936, str. 528.

HUTNICTWO

KOPALNICTWO RUD CYNKOWO-OLOWIANYCH W IV KWARTALE 1935 R. — Kwartał sprawozdawczy nie przyniósł żadnych istotnych zmian w hutnictwie cynkowo-olowianem. Pewna, nieznaczna zresztą, poprawa, jaka zaznaczyła się na rynku światowym, utrzymywała się nadal — tak, że zarówno wytwórczość cynku jak i wydobycie rud były na poziomie cokolwiek wyższym niż w I półroczu. Konjunktura sezonowa jednak dała się odczuć w kopalnictwie rud, które też wykazało w IV kwartale kilkoprocentowe (o 3%) zmniejszenie w porównaniu z III kwartałem. W porównaniu z IV kwartałem 1934 r. wydobycie wykazało jednak 15%-owy wzrost. Pomimo tego polepszenia w IV kwartale rezultat caloroczny wykazuje dosyć znaczne (o 11,9%) zmniejszenie wydobycia w 1935 r. w stosunku do 1934 r. Co jednak jest ciekawe — to, że i przywóz rud zagranicznych obniżył się również; suma wydobycia i przywozu rud obniżyła się w 1935 r. o 19%, podczas gdy wytwórczość cynku spadła tylko o 9%. Brakująca ilość surowca była uzupełniona z hałd dawnych odpadków i biednych rud, które huty eksploatują coraz szerzej, co jest umożliwione dzięki nowym metodom wytopienia cynku. W ten sposób kopalnie wydobywają tylko rudę bogatszą, pozostawiając pola z rudą biedniejszą, kiedy jej wydobycie zaczyna się już opłacać. Dla braku opłacalności kopalnie w b. Kongresówce i w Małopolsce w dalszym ciągu pozostały nieczynne. Przywóz rudy wykazał w kwartale sprawozdawczym zmniejszenie w porównaniu z III kwart. o 15,6%; również spadł bardzo znacznie, gdyż o 54%, przywóz rudy ołowianej, co było zresztą w związku z ogólną sytuacją obrotów gospodarczych między Polską i Niemcami.

Wydobycie masy rudnej, po ręcznym tylko odrzuceniu kamienia, liczbowo przedstawiało się w następujący sposób:

	Wydobycie tonn	Liczba robotników
1934 — przec. mies.	30 750	1 537
I kwart. 1935—przec. mies.	24 472	1 153
II „ „ „ „ „	23 633	1 310
III „ „ „ „ „	29 150	1 605
Październik 1935	30 199	1 606
Listopad „	27 994	1 615
Grudzień „	26 436	1 338
Rok 1935	316 393	—
„ 1934	369 006	—

W porównaniu z przeciętnym kwartalnym wydobyciem przed wojną w 1913 r. wydobycie w IV kwart. 1935 r. wyniosło 24,4%, w porównaniu zaś z wydobyciem w roku 1929 — najlepszym roku po wojnie — 29,9%.

Po wzbogaceniu wydobytych rud otrzymano poniższe ilości rud użytkowych, przygotowanych do wytopienia (w tonnach):

	Rudy cynkowe:			Rudy ołowiane:		
	w kawał- kach	w szla- mach	razem	w kawał- kach	w szla- mach	razem
I kwart. 1935	26 195	140	26 335	1 078	97	1 175
II „ „	29 859	361	30 220	1 304	82	1 386
III „ „	43 245	1 519	44 764	2 314	—	2 314
IV „ „	35 750	903	36 653	1 415	—	1 415
Rok 1935	135 049	2 923	137 972	6 111	179	6 290
„ 1934	146 259	15 188	161 447	7 984	421	8 405

Tlenek cynkowy wytwarzany był w 2 zakładach dla elektrolizy, a częściowo i dla przetopu w piecach muflowych jako ruda wzbogacona. Wytwórczość tlenku w IV kwart. wyniosła 7 930 t, co w stosunku do III kwart. stanowi zwiększenie o 12%. W ciągu całego 1935 r. wytworzono 26 118 t — wobec 25 610 t w 1934 r., co daje wzrost 2%. Przy fabrykacji tlenku cynkowego zatrudnionych było w IV kwart. przeciętnie 208 robotników — wobec 188 w III kwart. 1935 r. i 168 w IV kwart. 1934 r.

Czynne były 2 kopalnie — obie na Górnym Śląsku — z nich jedna należąca do Sp. Giesche, wydobywająca ok. 85% całego wydobycia, i druga — należąca do Sp. Zakłady Hohenlohego. Kopalnie województwa kieleckiego, choć niepracujące, są jednak stale w stanie pogotowia. Kopalnia rudy ołowianej koło Siewierza była w dalszym ciągu nieczynna.

Ogólna liczba robotników, zatrudnionych w kopalniach rud łącznie ze wzbogacaniem, w tem i z fabrykacją tlenku, w ciągu października i listopada utrzymywała się na poziomie z III kwart. (1 610), natomiast w grudniu spadła do 1 338, t. j. o 17% — spowodowanego zmniejszenia załogi na kopalni „Brzozowiec”, należącej do Zakładów Hohenlohego. Z powyższej liczby robotników w końcu grudnia 1 102 pracowało przy wydobyciu, łącznie z płuczkami i wzbogacaniem, 215 — przy fabrykacji tlenku cynkowego i 21 — przy stróżowaniu.

Przeciętny zarobek robotnika, bez potrąceń, na dniówkę oraz miesięczny podany jest dla różnych kategorii robotników w poniższym zestawieniu (w zł):

	Grudzień 1935		Grudzień 1934	
	dniówka	miesięcz.	dniówka	miesięcz.
Ogół robotników	8'66	217'00	8'50	212'00
Górnicy na dole	11'70	255'00	11'90	284'00
Wykwalifikow. na górze	9'56	242'00	9'40	241'00
Niewykwalifik	7'90	235'00	7'70	192'00

Wyda jność pracy robotnika w poszczególnych miesiącach podana jest (w tonnach miesięcznie i w kg dziennie) w poniższym zestawieniu, przyczem przy obrachunku uwzględnieni zostali tylko robotnicy, zatrudnieni przy wydobyciu, jednak bez zatrudnionych przy wzbogacaniu rud:

	Liczba robotników	Wyda jność:	
		miesięcz.	dzienna
Lipiec 1935	1 120	27'2	1 010
Sierpień „	1 129	25'8	990
Wrzesień „	1 119	24'9	1 000
Październik „	1 143	26'3	976
Listopad „	1 143	24'3	970
Grudzień „	972	27'0	1 120

Jak widać więc, w IV kwartale wydajność pracy robotnika zmniejszyła się naogół, co jest skutkiem niewspółmierności między wydobyciem i liczbą robotników; dopiero w grudniu, kiedy liczba robotników została poważnie zmniejszona, wydajność podniosła się dosyć znacznie, niedochodząc jednak jeszcze do liczb z początku roku.

Przywóz rudy cynkowej i ołowianej wzbogaconych przedstawiał się — według Gł. Urz. Stat. — jak następuje:

	Ruda cynkowa		Ruda ołowiana	
	tonn	tys. zł	tonn	tys. zł
1934 — przec. mies.	8 404	535	50	0'5
I kwart. 1935—przec. mies.	4 800	249	600	43
II „ „ „ „ „	4 750	307	821	92
III „ „ „ „ „	6 393	501	1 192	176
Październik 1935	6 782	687	960	370
Listopad „	4 504	440	667	132
Grudzień „	4 851	245	14	6
Rok 1935	64 026	4 724	9 477	1 481
„ 1934	100 848	6 422	602	41

Przywóz rudy cynkowej w IV kwartale zmniejszył się w porównaniu z III kwart. o 15,6%, przyczem w poszczególnych miesiącach wykazywał tendencję zniżkową. W porównaniu z IV kwart. 1934 r. przywóz w b. r. był mniejszy o 12,9%. Porównanie przywozu za cały 1935 r. z rokiem poprzedzającym wykazuje spadek o 36%. Przywóz rudy ołowianej w IV kwart. w porównaniu z III kwart. był mniejszy o 54%, natomiast w ciągu całego roku 1935 przywieziono ok. 15 razy więcej niż w roku poprzedzającym. Zmniejszenie się przywozu rudy ołowianej wynika z trudności polityczno-dewizowych, jakie Niemcy wysuwały przy dostawach tej rudy.

HUTNICTWO CYNKOWE I OLOWIANE W IV KWARTALE

1935 R. — Kwartał IV 1935 r. nie przyniósł oczekiwanego polepszenia się konjunktury na światowym rynku cynkowym; zapotrzebowanie zmniejszało się, co w znacznym stopniu odbiło się na cenach, które wykazywały cały czas tendencję zniżkową — tak, że różnica cen na ultimo III i IV kwartału wyniosła in minus £ 1¹¹/₁₆. Sytuacja ta musiała się odbić na naszym cynkownictwie, tem bardziej, że zbliżająca się pora zimowa siłą rzeczy musiała wpłynąć na ograniczenie zbytu i na rynku wewnętrznym. Zbyt zagraniczny był utrudniony i wykazywał kilkoprocentowe zmniejszenie w porównaniu z III kwartałem. Pomimo wszystko wytwórczość w IV kwartale utrzymywała się na tym samym poziomie, co i w kwartale poprzedzającym, dając nawet pewną, nieznaczna zresztą, nadwyżkę.

Porównanie calorocznej pracy hutnictwa cynkowego w 1935 r. z pracą w 1934 r. wykazuje pewne plusy w ostatnim roku, bo chociaż ogólna wytwórczość cynku surowego spadła nieco, to jednak wytwórczość szlachetniejsza, t. j. blachy, wzrosła o ok. 20%. Poza tem zarówno dla cynku surowego, jak i dla blachy rynek krajowy poprawił się i stanował w zakresie cynku 30% i w zakresie blachy przeszło 57% ogólnego zbytu. Eksport cynku zmniejszył się o 4,5%, natomiast eksport blachy wzrósł o 14,6%.

Rynek ołowiu wykazał w IV kwartale również osłabienie, i to zarówno na rynku krajowym, jak i w wywozie. Dla tego ostatniego konjunktura światowa nie była zbyt korzystna przy zniżkowej tendencji cen. Różnica cen na ultimo III i IV kwartału wyniosła — £ 1⁸/₁₆. Re-

-ultat roczny okazał się jednak dużo lepszym, gdyż zbył na rynku krajowym wzrósł w 1935 r. o ok. 10%, stanowiąc 62% ogólnego zbytu, wywóz zaś w porównaniu z 1934 r. zwiększył się prawie 4-krotnie. Dzięki też temu wytwórczość powiększyła się w 1935 r. o przeszło 80% w porównaniu z rokiem poprzedzającym. Poważną trudność w wytwórczości ołowiu stanowi brak rudy krajowej i trudności w jej przywozie, która zwiększyła się ze względu na trudności dewizowe w obrotach z Niemcami.

Wskaźnik wytwórczości w stosunku do przeciętnej miesięcznej 1930 r., przyjętej za 100, przedstawiał się następująco:

	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień
Cynk mufł. i elektrol.	50'2	51'3	51'6	52'6	50'8	52'4
Blacha cynkowa . . .	103'2	84'4	79'5	88'9	69'3	34'2
Ołów surowy . . .	56'5	42'0	63'5	40'0	48'5	53'4

W liczbach absolutnych wytwórczość hut cynkowych i ołowianych przedstawiona jest w poniższym zestawieniu (w tonnach):

	Kwas siark. 50 ^o Bł	Cynk	Blacha cynk.	Ołów	Minja i glejta
a) w województwie krakowskim					
1934 — przec. mies. . .	1 692	—	—	—	—
I kwartał 1935 — przec. mies.	2 018	—	—	—	—
II kwartał 1935 — przec. mies.	2 030	—	—	—	—
III kwartał 1935 — przec. mies.	1 929	—	—	—	—
Październik 1935 . . .	1 600	—	—	—	—
Listopad „	2 153	—	—	—	—
Grudzień „	2 210	—	—	—	—
Rok 1935	23 896	—	—	—	—
„ 1934	20 298	—	—	—	—

	Kwas siark. 50 ^o Bł	Cynk	Blacha cynk.	Ołów	Minja i glejta
b) w województwie śląskim					
1934 — przec. mies. . .	12 506	7 743	913	863	135
I kwartał 1935 — przec. mies.	11 247	6 538	892	1 502	137
II kwartał 1935 — przec. mies.	10 906	6 688	1 118	1 380	196
III kwartał 1935 — przec. mies.	10 584	7 094	1 358	1 807	234
Październik 1935 . . .	9 593	7 655	1 353	1 338	226
Listopad „	8 355	7 382	1 058	1 627	247
Grudzień „	7 713	7 610	521	1 788	218
Rok 1935	123 851	84 606	13 035	18 819	2 391
„ 1934	150 077	92 921	10 955	10 350	1 622

	Kwas siark. 50 ^o Bł	Cynk	Blacha cynk.	Ołów	Minja i glejta
c) ogółem w Polsce					
1934 — przec. mies. . .	14 198	7 743	913	863	135
I kwartał 1935 — przec. mies.	13 265	6 538	892	1 502	137
II kwartał 1935 — przec. mies.	12 936	6 688	1 118	1 380	196
III kwartał 1935 — przec. mies.	12 506	7 094	1 358	1 807	234
Październik 1935 . . .	11 193	7 655	1 353	1 338	226
Listopad „	10 508	7 382	1 058	1 627	247
Grudzień „	9 923	7 610	521	1 788	218
Rok 1935	147 767	84 606	13 035	18 819	2 391
„ 1934	170 375	92 921	10 955	10 350	1 622

W powyższych liczbach wytwórczości znajduje się już i cynk elektrolityczny, którego wytwórczość wynosiła (w tonnach): w październiku 1 698, w listopadzie 1 745 i w grudniu 1 869. W ciągu całego 1935 r. wyprodukowano 20 361 t — wobec 18 708 t w 1934 r., wzrost więc w ciągu 1935 r. wyniósł 8·8%.

Wytwórczość ogólna cynku w IV kwart. w porównaniu z III kwart. wykazała wzrost o 1·6%, w porównaniu zaś z IV kw. 1934 r. była większa o 1%. W poszczególnych miesiącach wytwórczość utrzymywała się na stałym poziomie z lekką zniżką w listopadzie. Porównanie wytwórczości calorocznej w 1935 r. i w 1934 r. wykazuje w 1935 r. zmniejszenie o 8·9%. Liczba czynnych pieców mufłowych utrzymywała się w ciągu IV kwart. na poziomie poprzedniego kwartału, t. j. 44 piece z 7 716 mufłami. Przepracowano pieco-dni w IV kwartale 4 018 — wobec 4 155 w III kwart.; w IV kwart. 1934 r. pracowały przeciętnie

53 piece z 8 844 mufłami, dając w ciągu całego kwartału 4 805 pieco-dni. W ciągu całego 1935 r. przepracowano ogółem 15 788 pieco-dni, wobec czego na 1 pieco-dzień (dobę) wypada 4 07 t cynku mufłowego; w 1934 r. przepracowano 20 659 pieco-dni, co dało 3·6 t cynku na pieco-dzień. Wzrost wydajności pieców wynika ze stalego zaprowadzania ulepszeń — zarówno technicznych, jak i organizacyjnych, mających na celu jaknajwydatniejsze obniżenie kosztów własnych. Cynk w IV kwartale wytwarzany był w 4 hutach i 2 zakładach elektrolitycznych na Górnym Śląsku.

Zbyt ogólny cynku wykazał w IV kwartale zmniejszenie — zarówno w porównaniu do III kwart. 1935 r., jak i do IV kwart. 1934 r. Zbyt krajowy wykazywał tendencję wyraźnie zniżkową, chociaż był o ok. 20% wyższy niż w IV kwart. 1934 r.; zbyt zagraniczny przy obu porównaniach wykazywał spadek. Porównanie roczne wykazuje zmniejszenie ogólnego zbytu, jednakże wyłącznie kosztem wywozu, gdyż zbyt krajowy podniósł się o 25%. Liczbowo zbyt cynku — łącznie mufłowego i elektrolitycznego (bez pyłu cynkowego) — przedstawiał się następująco (w tonnach):

	Z b y t :		
	w kraju	zagranicę	razem
IV kwartał 1934 . . .	4 874	15 527	20 401
III „ 1935	6 404	14 272	20 676
Październik 1935 . . .	2 529	4 950	7 479
Listopad „	1 792	4 328	6 120
Grudzień „	1 586	4 460	6 046
IV kwartał 1935 . . .	5 907	13 738	19 645
Rok 1935	23 476	55 180	78 656
„ 1934	18 715	63 688	82 403

Jak widzimy, ogólny zbyt w IV kwart. zmniejszył się w porównaniu ze zbytem w III kwart. o 5%, w porównaniu zaś z IV kwart. 1934 r. o 3·8%, w tem zbyt krajowy zmniejszył się w porównaniu z III kwart. o 7·9%, natomiast w porównaniu z IV kwart. 1934 r. wzrósł o 21·1%, wywóz zaś zagranicę zmniejszył się o 3·8% i o 11·5%. W ciągu roku 1935 w porównaniu z poprzedzającym ogólny zbyt zmniejszył się o 4·5%, przyczem zbyt krajowy wzrósł o 25·2%, wywóz zaś był mniejszy o 13·5%.

Zbyt cynku elektrolitycznego przedstawiał się następująco (w tonnach):

	Z b y t :		
	w kraju	zagranicę	razem
IV kwartał 1934 . . .	785	4 735	5 520
III „ 1935	1 054	4 273	5 327
IV „ „	861	3 842	4 703
Rok 1935	3 824	16 094	19 918
„ 1934	3 435	15 143	18 578

Widzimy, że IV kwart. ub. r. nie był korzystny dla cynku elektrolitycznego; zbyt krajowy zmniejszył się w porównaniu z III kwart. o 18·1%, wywóz zaś o 10%; ogólny zbyt był w IV kwart. mniejszy o 11·6%. W ciągu całego roku zbyt ogólny wzrósł o 7·2%, w czem zbyt krajowy zwiększył się o 11·2% i wywóz o 6·1%.

Wytwórczość blachy cynkowej wykazała w IV kwartale ub. r. dosyć znaczne zmniejszenie. W porównaniu z III kwartałem; spadek wyniósł 28%, w porównaniu zaś z IV kwart. 1934 r. — 10·4%. Główną przyczyną była tu konjunktura zimowa. W okresie całego 1935 r. w porównaniu z rokiem poprzednim wytwórczość wzrosła o 19%. Liczby podane w zestawieniu wytwórczości obejmują jedynie blachę, wytwarzaną przez walcownie hutnicze, pozatem walcownia w Oświęcimiu wyprodukowała w IV kwart. 431 t — wobec 589 t w III kwart.; w ciągu 1935 r. ogólna produkcja Oświęcimia wyniosła 1 664 t — wobec 1 667 t w 1934 r.

Zbyt blachy, wytwarzanej w hutach, podaje poniższe zestawienie (w tonnach):

	Z b y t :		
	w kraju	zagranicę	razem
IV kwartał 1934 . . .	1 630	1 639	3 269
III „ 1935	2 676	1 288	3 964
Październik 1935 . . .	846	460	1 306
Listopad „	616	358	974
Grudzień „	222	146	368
IV kwartał 1935 . . .	1 684	964	2 648
Rok 1935	7 132	5 290	12 422
„ 1934	6 452	4 620	11 072

Ogólny zbyt blachy cynkowej w IV kwart. zmniejszył się w porównaniu z III kwart. o 33·3%, w porównaniu zaś z IV kwart. 1934 r. o 19%. Zmniejszenie to nastąpiło zarówno na rynku krajowym, jak

i w wywozie, przyczem na rynku krajowym zmniejszenie było większe niż w eksporcie. W wyniku rocznym zbył okazał się w 1935 r. większym niż w 1934 r. o 12·1%, przyczem zbył krajowy wzrósł o 11%, a wywóz o 14·6%.

Ogólny zapas cynku we wszystkich postaciach wzrósł do 5 759 t w końcu roku, t. j. o 78% w ciągu IV kwart.

Kwas siarkowy wytwarzany był w 4 prażalniach na Górnym Śląsku i w 1 w Małopolsce. Wytwórczość jego w IV kwart. w porównaniu do III kwart. wykazała zmniejszenie o 15·6%, w porównaniu zaś do IV kwart. 1934 r. — o 27·6%. Wytwórczość roczna również była w 1935 r. mniejsza niż w 1934 r., mianowicie o 13·2%. Udział dzielnic w wytwórczości wynosił: Małopolski 16·2% i Górnego Śląska 83·8%. Zbył kwasu siarkowego w okresie sprawozdawczym odbywał się prawie wyłącznie na rynku krajowym, gdyż wywóz (kwasu steżonego) wyniósł zaledwie 21 t. Zbył kwasu wykazał w porównaniu z III kwart. dosyć znaczny wzrost. Liczbowo przedstawiał się on następująco (w tonnach):

	Z b y ł:		
	w kraju	zagranicę	razem
IV kwartał 1934 . . .	34 463	1 914	36 377
III „ 1935 . . .	27 100	14	27 114
Październik 1935 . . .	10 696	—	10 696
Listopad „ . . .	11 846	10	11 856
Grudzień „ . . .	11 287	11	11 298
IV kwartał 1935 . . .	33 829	21	33 850
Rok 1935 . . .	124 542	68	124 610
„ 1934 . . .	131 010	18 584	149 594

Zbył w IV kwartale w porównaniu z III kwart. wzrósł o 25%, natomiast w porównaniu z IV kwart. 1934 r. był mniejszy o 1·8%; również porównanie roczne wykazuje w 1935 r. zmniejszenie zbytu o 16·6%. Zapasy kwasu siarkowego zmniejszyły się w ciągu IV kwart. do 19 151 tonn, t. j. o 30·4%.

Ołów wytwarzany był tylko w 1 hucie na Górnym Śląsku. Wytwórczość IV kwart. w porównaniu do III kwart. zmniejszyła się o 12·2%, w porównaniu zaś z IV kwart. 1934 r. była większa o 52%. Całoroczna wytwórczość była w 1935 r. większa niż w 1934 r. o 81·8%.

Zbył ołowiu w ciągu IV kwart. wykazał osłabienie, jednakże w ciągu całego roku był większy zarówno na rynku krajowym jak i w eksporcie. Liczbowo przedstawiał się on następująco (w tonnach):

	Z b y ł:		
	w kraju	zagranicę	razem
IV kwartał 1934 . . .	1 527	65	1 592
III „ 1935 . . .	1 691	1 076	2 767
Październik 1935 . . .	701	371	1 072
Listopad „ . . .	274	304	578
Grudzień „ . . .	236	293	529
IV kwartał 1935 . . .	1 211	968	2 179
Rok 1935 . . .	5 845	3 577	9 422
„ 1934 . . .	5 331	909	6 240

Zbył ogólny w IV kwart. w porównaniu z III kwart. zmniejszył się o 20·4%, w porównaniu zaś z IV kwart. 1934 r. był większy o 36·8%. Przyczyną wzrostu w stosunku do 1934 r. był bardzo słaby wywóz przed rokiem; rynek krajowy wykazał zmniejszenie o 28·4%, wzgl. o 20·6%. Roczny rezultat w 1935 r. był lepszy niż w 1934 r. o 53·5%, przyczem zbył na rynku krajowym wzrósł tylko o 9·5%, natomiast eksport powiększył się prawie 4-krotnie. Pieców szybowych dla wytapiania ołowiu surowego było czynnych 3, dały one łącznie w ciągu IV kwart. 202 pieco-dni — wobec 3 pieców z 233 pieco-dniami w III kwart. i 2 pieców z 148 pieco-dniami w IV kwart. 1934 r. W ciągu 1935 r. było pracujących 818 pieco-dni — wobec 477 pieco-dni w 1934 r.

Srebro w okresie sprawozdawczym nie było wytwarzane. Zbył krajowy wyniósł 14 kg, przez cały zaś rok 1935—99 kg. W IV kwart. 1934 r. zbył krajowy wyniósł 9 kg, a w ciągu całego 1934 r. — 39 kg. Wywozu nie było.

Minja i glejta wytwarzane były w ilości nieco mniejszej. W porównaniu do III kwart. wytwórczość spadła o 1·5%; natomiast wytwórczość całoroczna była większa niż w 1934 r. o 47·2%. Zbył ogólny minji i glejty wyniósł w IV kwart. 307 t, z czego sprzedano w kraju 238 t, wywieziono zaś 69 t. W ciągu całego roku ogólny zbył wyniósł 1 329 t, z czego sprzedaż krajowa — 1 098 t, eksport zaś — 231 t. W 1934 r. sprzedano 1 281 t, w tem 999 t w kraju i 282 t zagranicą.

Liczba robotników w końcu grudnia ub. r. wynosiła 4 211 — wobec 4 389 w końcu września, zmniejszyła się więc o 4%. Z powyższej liczby w końcu grudnia w przemyśle cynkowym pracowało 4 024 robotników, w ołowianym zaś — 187. W końcu grudnia 1934 r. pracowało ogółem 4 842 robotników, w czem 4 699 w cynku i 143 w ołowiu.

Przeciętny zarobek robotnika (w zł na 1 dniówkę i miesięcznie bez potrąceń) wynosił w grudniu:

	Cynk		Ołów	
	dniówka	miesięcz.	dniówka	miesięcz.
Ogółem	9'65	240'00	10'15	277'00
Wykwalif. (wytapiacze)	11'90	306'00	13'65	345'00
Niewykwalifikowani	7'55	170'00	8'90	260'00

Dostawa materiałów surowych odbywała się naogół bez przeszkód. Ilości, dostarczone hutom w IV kwart., (w nawiasach liczby za III kwart.) wynosiły (w tonnach): rudy wszelkiej 33 828 (31 621), w czem rudy zagranicznej 11 254 (13 531); koks i koksiku dla wszystkich celów 7 962 (8 634); glinki ogniotrwałej 3 764 (3 994), w tem zagranicznej 2 598 (2 579). Spożycie tworzyw wyniosło: rudy cynkowej do pieców wytapiających 31 445 (34 473), tlenku cynkowego 13 844 (11 520), węgla dla wszystkich celów 84 453 (81 189), koks i koksiku 7 696 (7 175), w tem zagranicznego 34 (32). Hutnictwo ołowiane w tymże czasie otrzymało: rudy 3 145 (4 980), w czem zagranicznej było 1 588 (3 428), wszelkiego rodzaju odpadków ołowiu — 1 842 (1 878). Spożycie tworzyw w hucie ołowianej wyniosło: rudy ołowianej 5 931 (7 084), łomu i odpadków ołowianych 2 145 (1 871), węgla 1 850 (1 867) oraz koks i koksiku 919 (980).

Wywóz wytworów hutnictwa cynkowego i ołowianego przedstawiony jest w poniższym zestawieniu, przyczem ilości podane są według danych Depart. Gór.-Hutn. Min. Przem. i Handlu, wartość zaś — według Gł. Urz. Stat. (w tonnach i tys. zł):

	Cynk i pył cynkowy	Błacha cynkowa	Kwas siarkowy	Ołów	Minja i glejta	Ogólna wartość
	1934 — przec. mies.	5 162	377	1 549	76	23
IV kwart. 1934	16 492	1 675	1 914	65	8	6 948
III „ 1935	14 087	1 288	14	1 074	15	6 484
Październik 1935 . . .	4 680	146	—	293	26	2 231
Listopad „ . . .	4 787	358	10	304	8	2 372
Grudzień „ . . .	5 429	460	11	371	35	2 698
IV kwart. 1935	14 896	964	21	968	69	7 301
Rok 1935	58 920	5 287	109	3 577	231	26 221
„ 1934	61 946	4 524	18 584	909	276	30 555

Jak widać więc z tych liczb, wywóz w IV kwart. w porównaniu z III kwart. był większy ilościowo o 2·7%, pod względem zaś wartości wzrósł o 12·6%. W porównaniu z IV kwart. 1934 r. wywóz w IV kwart. 1935 r. był większy wagowo o 2·6%, wartościowo zaś o 5·1%. W ciągu całego 1935 r. w porównaniu z rokiem poprzedzającym wywóz ogólny wytworów hutnictwa cynkowo-ołowianego zmniejszył się pod względem wagi o 21% i pod względem wartości o 13·6%.

PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY

PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY W KWIECNIU 1936 R. — Sytuacja Łódzkiego przemysłu włókienniczego w kwietniu podlegała najrozmaitszym zakłóceniom. O ile konjunktura rynku w marcu kształtowała się pod wpływem strajku włókienniczego, o tyle w kwietniu oddziaływały: niezbyt korzystne kształtowanie się zakupów przedświątecznych oraz ograniczenia dewizowe. Obroty świąteczne na rynku, włókienniczym nie przekraczały rozmiarów bieżącego zapotrzebowania co wiązało się z pewnym nasyceniem rynku wobec uskutecznienia przez odbiorców prowincjonalnych większych zakupów bezpośrednio po likwidacji strajku, a nawet w okresie jego trwania. Sprzedaże na prowincji kształtowały się poniżej poziomu z ub. r. z wyjątkiem transakcji towarami wełnianymi na terenie województw północno-wschodnich. Według opinii kupiectwa, to zwiększenie zapotrzebowania wsi kresowej na, artykuły włókiennicze pozostaje w związku z wzrostem urodzajów lnu, który wpłynął na poprawę sytuacji finansowej ośrodków lniarskich.

Zwiększone obroty w okresie świątecznym objęły jedynie niektóre artykuły konfekcyjne, powodując zwykłą tendencję cen. Jako moment niekorzystny w branży konfekcyjnej wymienić należy wzrost liczby producentów, powodujący pogłębianie wzajemnej konkurencji. Ogólnie biorąc, okres świąteczny w porównaniu z analogicznym okresem ub. r. kształtował się mniej korzystnie, przyczem podkreślić należy, że bardzo silnie na takie ukształtowanie konjunktury wpłynął czynnik zewnętrzny — niesprzyjających warunków atmosferycznych. Osłabienie siły nabywczej odbiorców znalazło swój wyraz w niezbyt dobrej wypłacalności odbiorców prowincjonalnych.

Inaczej uzewnętrzniał się na rynku włókienniczym wpływ zarządzeń walutowych. Trudności spowodowane zostały w pierwszych dniach po wydaniu tych zarządzeń, a więc w ostatnim tygodniu kwietnia, przedczesnymi obawami wobec ewentualnego braku surowca. Nadmienić

jednak należy, że rynek włókienniczy w tym okresie nie poddał się nastrojom paniki, zdając sobie dokładnie sprawę z nieuniknionych w tego rodzaju sytuacjach chwilowych zakłóceń, spowodowanych raczej względami technicznymi. Podkreślić też trzeba, że ścisły kontakt pomiędzy Centralną Komisją Dewizową i sferami gospodarczymi Łodzi oraz liberalne traktowanie kwestii przydziału dewiz na niezbędne dla włókiennictwa surowce przyczyniło się do szybkiej likwidacji tych trudności, jakie początkowo powstały.

Przejściowe trudności powstały głównie na tle nieuzasadnionych obaw zagranicznych dostawców bawełny. Załadowcy bawełny, nie orientując się początkowo dokładnie w intencjach polskiej polityki dewizowej i technice przydzielania dewiz dla potrzeb importu, w obawie zamrożeń, wstrzymali transporty bawełny. Obawy załadowców amerykańskich zostały szybko i całkowicie usunięte i zagwarantowany został normalny przydział surowca dla potrzeb przemysłu włókienniczego. Kontyngenty na ten surowiec nie uległy w wymienionym okresie redukcji. Ze strony zagranicznych dostawców surowej wełny nie dały się zaobserwować żadne tendencje w kierunku stosowania ograniczeń kredytowych wobec odbiorców polskich.

Wszystkie organizacje przemysłu włókienniczego stwierdziły, że zarządzenia dewizowe nie wywarły żadnego ujemnego wpływu na obroty we włókiennictwie w sensie nadmiernie wzmózonych zakupów, będących zazwyczaj wykładnikiem ucieczki od pieniądza do towaru. Również i poziom cen nie uległ żadnym wydatniejszym zmianom, co zezwoliło poszczególnym firmom utrzymanie dotychczasowych warunków transakcyjnych w stosunku do odbiorców. Według opinii kół wielkiego przemysłu, nie dały się zaobserwować wydatniejsze zmiany polityki banków prywatnych w zakresie dyskonta.

Pomimo pewnych perturbacji, jakie się w sytuacji rynku w kwietniu ujawniły, produkcja przemysłu wykazała w porównaniu z marcem zwiększenie.

W wielkim przemyśle bawełnianym Łodzi pracowało pod koniec kwietnia 44 800 robotników, t. j. o 1 700 więcej aniżeli pod koniec marca. Wzrosła również liczba robotników, pracujących pełne 6 dni w tygodniu — do 62% ogółu robotników. Ilość robotniko-dni, przepracowanych w kwietniu, wynosiła 879 416, t. j. o przeszło 100 tys. robotniko-dni więcej aniżeli w marcu.

Obroty tkaninami bawełnianymi kształtowały się pod wpływem niesprzyjających warunków atmosferycznych i zmniejszonych transakcji świątecznych. Artykuły sezonowe znajdowały zbyt w gatunkach tańszych, obejmując w głównej mierze lekkie damskie tkaniny bawełniane oraz przerabiane ze sztucznym jedwabiem. Ceny kształtowały się bez zmian, a i warunki pokrycia nie wykazały wydatniejszych odchyłań.

Obroty przędzy bawełnianej, zwłaszcza w II połowie kwietnia, uległy zwiększeniu. Zapasy, które wynosiły nieco więcej aniżeli 2 mln. kg, pozostały na poziomie marca. Wzrost zapotrzebowania, który ustalił rozmiary zbytu na poziomie ponad 4½ mln. kg, przy produkcji nieznacznie wyższej — spowodował zwykłą tendencję cen i zaostrenie warunków pokrycia. Zławsza w zakresie przędzy trykotażowej wzrost zapotrzebowania był znaczny, co pozostawało w związku z zakończeniem strajku w przemyśle północznico-kotonowym. Ceny przędzy bawełnianej w ostatnim tygodniu kwietnia kształtowały się następująco (w centach am. za 1 kg): Nr. 16/1 — 36, Nr. 20/1 — 37, Nr. 24/1 — 39, Nr. 32/1 — 44, Nr. 20/2 — 42, Nr. 24/2 — 44, Nr. 32/2 — 50.

W wielkim przemyśle wełnianym pracowało ogółem pod koniec kwietnia 13 200 robotników. Ilość przepracowanych robotniko-dni wynosiła 217 695, t. j. zwiększyła się o ok. 18 tys. w porównaniu z marcem. Wzrosła również liczba robotników, pracujących pełne 6 dni w tygodniu, która wynosiła 32% ogółu robotników wielkiego przemysłu wełnianego.

Obroty tkaninami wełnianymi kształtowały się korzystniej aniżeli w dziale bawełnianym. Zławsza w hurcie transakcje były dość znaczne. Ceny i warunki pokrycia nie uległy wydatniejszym zmianom. Wypłacalność odbiorców była ściśle związana z ogólnymi trudnościami, jakie przeżywał rynek włókienniczy.

Rynek przędzy czesankowej notował normalny w kwietniu spadek obrotów, pozostając w związku z zakończonym okresem produkcji sezonowej. Sprzedaż w kraju wahała się ok. ½ mln. kg — przy wzroście produkcji, która przekroczyła 600 tys. kg. Zapasy, wynoszące powyżej 1 mln. kg, wykazały pewien wzrost. Ceny w końcu kwietnia w porównaniu z końcem marca wykazały tendencję mocniejszą i notowane były następująco (w zł za 1 kg): Nr. 40/2 A — 12.10, Nr. 56/2 AI — 13.45, Nr. 32/1 DE — 5.60, Nr. 22/2 D — 6.78. Warunki pokrycia nie uległy wydatniejszym zmianom. Mniej korzystnie przedstawiał się eksport przędzy czesankowej, który w porównaniu z marcem uległ redukcji o 14%.

W przędzalnictwie wiganowo-zgrzebnem sytuacja kształtowała się korzystnie, pomimo szeregu przeobrażeń, dokonywujących się w produkcji w postaci zwiększenia wytwórczości tkanin zgrzebnych w przemyśle łódzkim. Wpłynęło to dodatnio również i na poprawę rentowności tej gałęzi, przyczem korzystnym momentem są stosunkowo szczupłe zapasy tego półfabrykatu. Naturalną konsekwencją tego kształtowania

się sytuacji była zwykła tendencja cen. Nadmienić należy, że przędzalnictwo wiganowe wkroczyło w kwietniu w okres międzysezonowy, co jednak nie zmniejszyło wydatnie rozmiarów produkcji.

W przemyśle sztucznego jedwabiu produkcja uległa poważnemu zwiększeniu. Rozmiary obrotów sprzedażnych, zwłaszcza w przędzy, miały tendencję wzrostu, co wiąże się ze wzrostem produkcji artykułów, przerabianych ze sztucznym jedwabiem. Ceny w związku z tem wykazywały tendencję zwykłą.

Średni przemysł włókienniczy zatrudniał w końcu kwietnia 9 133 robotników.

W przemyśle bielskim sytuacja kształtowała się pod wpływem wzmocnionej tendencji cen wełny. Pociągnęło to za sobą również i zwykłą cen półfabrykatu, t. j. przędzy. Zatrudnienie przedziału bielskich, pomimo zakończonego okresu produkcyjnego, utrzymało się na poziomie wyższym aniżeli w analogicznym okresie ub. r. Wypłacalność nie uległa pogorszeniu, co da się w równej mierze powiedzieć o warunkach pokrycia. Na korzystne kształtowanie się sytuacji produkcyjnej przemysłu bielskiego wpłynęło również uzyskanie wydatniejszych zamówień rządowych.

Przemysł białostocki odczuwał w ostatnim tygodniu kwietnia przejściowe trudności, związane z wprowadzeniem ograniczeń dewizowych.

PRZEMYSŁ KONFEKCYJNY

PRZEMYSŁ KONFEKCYJNY W KWIECNIU 1936 R. — Sytuacja w przemyśle konfekcyjnym w kwietniu kształtowała się naogół niezbyt korzystnie. Okres obrotów świątecznych trwał stosunkowo krótko, a z drugiej strony warunki atmosferyczne również nie były sprzyjające. Obroty sprzedażne utrzymywały się na poziomie kwietnia ub. r., ale osłabiona tendencja cen spowodowała w rezultacie, iż wartość tych obrotów była nieco niższa aniżeli w ub. r. Stosunkowo najkorzystniej rozwijały się transakcje sprzedażne w dziale konfekcji męskiej, zwłaszcza w branży płaszczy. Mniej korzystnie kształtowały się obroty w branży konfekcji damskiej. Nadmienić należy, że na niekorzystne kształtowanie się sytuacji kwietniowej w dziale konfekcji wpłynęło również i niewłaściwa polityka producentów, którzy dostarczyli na rynek większe partje artykułów konfekcyjnych, przekraczające możliwości chłonne rynku. Dlatego też w dziale konfekcji męskiej, w którym produkcja w sposób bardziej racjonalny przystosowana została do możliwości konsumpcyjnych, sytuacja kształtowała się znacznie korzystniej. Świadczy o tem m. in. fakt, że zapasy konfekcji męskiej są obecnie znacznie mniejsze aniżeli zapasy artykułów damskich. Analogicznie kształtowała się sytuacja odbiorców konfekcji na prowincji, skąd sygnalizowano dość znaczne ilości zwrotów. Nagłe osłabienie konjunktury prowincjonalnej odbiło się, zwłaszcza w II połowie kwietnia, na sytuacji rynku konfekcyjnego Łodzi w postaci zaostrenia warunków kredytowych, przy jednocześnie zwiększonej liczbie prolongat, pozasądowych regulacji i oficjalnych niewypłacalności. Producceni, w obawie przed dalszymi stratami, zaczęli ograniczać kredyty towarowe, co, oczywista, siłą rzeczy, wpłynęło na skurczenie obrotów.

W produkcji obuwia gumowego w kwietniu zaobserwować się dało wydatne zwiększenie wytwórczości, zwłaszcza obuwia sportowego. Również i zbyt tego artykułu na rynku wewnętrznym kształtował się korzystnie, eksport natomiast wykazywał pewne osłabienie.

W dziale galanteryjnym kwiecień nie przyniósł wydatniejszej poprawy, a sprzedaż świąteczna kształtowała się na poziomie zeszlorocznym. Ceny i warunki transakcyjnych w tej branży nie uległy wydatniejszym zmianom.

RZEMIOSŁO

III ZJAZD RADY ZWIĄZKU IZB RZEMIEŚNICZYCH. — Znaczną część III Zjazdu Rady Związku Izb Rzemieślniczych R. P., który odbył się ostatnio w Krakowie, przy uczestnictwie przybyłych z Warszawy PP.: Wiceministra Doleżala, Dyrektora Departamentu Przemysłu i Rzemiosła Kandra oraz Naczelnika Sokołowskiego, wypełniło sprawozdanie Dyrektora Związku Izb Rzemieślniczych z prac samorządu rzemiosła w okresie marzec 1935 — maj 1936. Prace te szły w różnych kierunkach, osiągając szereg pozytywnych wyników.

Na jedno z naczelnych miejsc wysunęła się w okresie sprawozdawczym sprawa chałupnictwa, której zostały poświęcone 2 zarządzenia ministerjalne: rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 27/V ub. r. o wyłączeniu przemysłu ludowego, domowego, oraz pracy chałupniczej spod przepisów prawa przemysłowego, oraz okólnik wyjaśniający, wydany dn. 31/I 1936 r. na podstawie opinii Związku Izb Rzemieślniczych. Dzięki tym 2 zarządzeniom została wytknięta granica prawna pomiędzy rzemiosłem i przemysłem ludowym i domo-

wym oraz pracą chałupniczą, co uchyla dotychczasową płynność interpretacyjną w tym zakresie. Oczywiście, zarządzenia, o których mowa, nie rozwiązują problemu chałupniczego i są raczej wstępem do wydania specjalnej ustawy o pracy chałupniczej, który to postulat samorząd rzemiosła wysunął już dawniej i nad którym prowadzi nadal prace analityczno-badawcze.

W zakresie obciążeń fiskalnych rzemiosło — dzięki przychylnemu stanowisku władz skarbowych — uzyskało szereg uproszczeń i ulg, o które Związek Izb zabiegał w licznych memorjalach. Dekret Prezydenta Rzplitej zrealizował jeden z zasadniczych postulatów samorządu rzemiosła przez wprowadzenie stawek w podatku przemysłowym od obrotu, które obejmują łącznie obciążenie wraz z wszelkimi dodatkami na rzecz Skarbu Państwa oraz samorządu terytorjalnego, daninę majątkową przedsiębiorstw i część opłat stempowych. Dzięki kumulacji tych świadczeń rzemiosło uzyskało tak bardzo przezeń pożądaną przejrzystość w spełnianiu powinności podatkowych. Poprzedni stan rzeczy, stwarzający ciąglą niepewność, dawał się we znaki drobnym warsztatom wytwórczym, nieprowadzącym w znacznej większości ksiąg handlowych i gospodarczych. W tymże podatku otrzymano ulgi w postaci niepobierania podatku przemysłowego od obrotu w przypadkach zatrudniania członków rodziny, jak również (na podstawie okólnika Ministerstwa Skarbu z dn. 28/III 1936 r.) uczniów przemysłowych.

W wykonaniu uchwał I Zjazdu Rady, samorząd rzemiosła wystąpił z projektem zmiany ustawy o państwowym podatku dochodowym. W dekrety Prezydenta Rzplitej z dn. 22/XI ub. r. zostały uwzględnione następujące wnioski samorządu rzemieślniczego: a) zrównano minimum egzystencji dochodów fundowanych z dochodami z uposażań, b) wprowadzono przepis, zezwalający pracownikom rzemieślniczemu, prowadzącym prawidłowe księgi handlowe, na odpisanie w ciągu jednego roku wartości pewnych przedmiotów inwestycyjnych, które dawniej mogły być amortyzowane tylko w ciągu 5 lat, c) skasowano kryzysowy dodatek przez zwiększenie stawki podatkowej.

Znaczne ulgi uzyskano w podatku od lokali. Dekret Prezydenta Rzplitej zwolnił od tego podatku nie tylko całe lokale, lecz nawet i części tych lokali, które zajęte są na pracownie rzemieślnicze, co niemal w całości wyczerpuje postulaty rzemiosła w tym zakresie.

Ponadto władze skarbowe uwzględniły szereg drobniejszych decyzji, jak: umorzenie zaległości podatków od lokali, umorzenie istniejących zaległości do sumy zł 400, których termin upłynął z końcem grudnia 1933 r., zaniechanie wszczynania postępowania karnego w przypadkach nabycia świadectw przemysłowych na rok 1935 w terminie do dn. 15/I 1935 r. (zamiast 31/XII 1934 r.), zwolnienie rzemieślników od obowiązku nabywania odrębnych świadectw przemysłowych kategorii handlowej na sprzedaż wyrobów własnych na rynkach w dni targowe, na targach i odpustach. Ważnym posunięciem było zarządzenie z dn. 29/XI 1935 r., które zniósło instytucję osób, obeznanych ze stosunkami gospodarczymi, a ich czynności powierzyło biegłym, powoływanym na podstawie wniosków samorządu gospodarczego.

W dziedzinie szkolnictwa zawodowego Ministerstwo W. R. i O. P. uwzględniło postulaty samorządu rzemiosła odnośnie potrzeb finansowych szkolnictwa dokształcającego zawodowego. Na wniosek Związku Izb Ministerstwo Przemysłu i Handlu wyraziło zgodę na przeznaczenie

połowy sum, pochodzących z kar za naruszenie artykułów 111 i 125 prawa przemysłowego — na utworzenie funduszu kulturalno-oświatowego rzemiosła. W wyniku odpowiedniego wystąpienia, Ministerstwo W. R. i O. P. zaleciło branie pod uwagę opinii właściwej izby rzemieślniczej przy udzielaniu subwencji na cele szkolnictwa rzemieślniczego.

Główna uwaga samorządu rzemiosła skierowana była w okresie sprawozdawczym na wewnętrzne uporządkowanie systemu egzaminacyjnego. Przeprowadzono więc zasadę scentralizowania przy izbach rzemieślniczych komisji egzaminacyjnych mistrzowskich, a równocześnie decentralizację komisji czeladniczych, ustalono taksy egzaminacyjne, ujednostajniono wzory dyplomów mistrzowskich, świadectw czeladniczych, legitymacji mistrzowskich, terminatorskich i książeczek czeladniczych. Po przepracowaniu w myśl zaleceń Rady Związku — przesłano Ministerstwu Przemysłu i Handlu do zatwierdzenia projektu przepisów terminatorskich, projekt ujednostajnienia wzorów umów o naukę rzemiosła i opłat za nie oraz opłat za rejestrację umów o naukę i za świadectwa o przebytych czasie nauki, tudzież z ukończenia nauki.

Realizując uchwałę Rady, Związek Izb powołał do życia Naukowy Instytut Rzemieślniczy imienia Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, przekształcony z b. Muzeum Rzemiosł i Sztuki Stosowanej. Zgodnie ze statutem Instytutu opracowano projekt regulaminów oddziałów Instytutu. Dążąc do zapewnienia Instytutowi materialnych warunków rozwoju, Związek Izb wystąpił do Funduszu Pracy oraz do Ministerstwa Przemysłu i Handlu o przyznanie odpowiednich subwencji.

Wobec rygorów art. 116 znowelizowanego prawa przemysłowego, zabraniającego pobierania przez mistrzów opłat za naukę, Prezes Związku Izb P. Pos. A. Snopczyński wniósł do łaski marszałkowskiej projekt ustawy, zmierzający do uchylenia zakazu bezpłatnego zatrudniania terminatorów. Sprawa powyższa jest przedmiotem rozważań Min. Przemysłu i Handlu oraz Min. Opieki Społecznej.

Po wysłuchaniu sprawozdania Rada Związku udzieliła Zarządowi absolutorium za 1935 r., stwierdzając oszczędną gospodarkę w ramach budżetu, wyrażającego się sumą zł 220 581. Budżet Związku na rok 1936, zatwierdzony przez Pana Ministra Przemysłu i Handlu, wynosi w dochodach i wydatkach zł 213 405.

Następnie Rada omówiła następujące punkty: wytyczne przy nowelizacji prawa przemysłowego, uwzględniające najżywońsze sprawy rzemiosła, praca w niedziele i święta we fryzjerstwie i piekarstwie, projekty regulaminów dla komisji kwalifikacyjnych i egzaminacyjnych czeladniczych i mistrzowskich, oraz wytyczne dla działalności biur organizacyjno-handlowych na rok 1936. Punkt 2 spadł z porządku dziennego wobec nieuzgodnionej opinii samorządu rzemiosła. W odniesieniu do innych punktów Rada postanowiła wyłonić komisję, która na prawach Rady zajmie się sfinalizowaniem prac nad jej realizacją.

W toku obrad nad punktem, dotyczącym działalności biur organizacyjno-handlowych, zabrał głos P. Naczelnik Sokołowski, analizując w obszernym wywodzie ich działalność na podstawie materiału ankietowego, otrzymanego z izb rzemieślniczych.

Szereg wniosków izb rzemieślniczych przekazano Zarządowi Związku Izb do załatwienia w drodze porozumienia z izbami.

Wł. Gindrich

ROLNICTWO

AKCJA KOMITETU ORGANIZACJI DROBNYCH GOSPODARSTW WIEJSKICH

Zgodnie z obowiązującym regulaminem Komitet Organizacji Drobnych Gospodarstw Wiejskich przy Ministerstwie Rolnictwa i Reform Rolnych odbył w końcu ubiegłego okresu budżetowego posiedzenie, poświęcone przepracowaniu planu pracy Komitetu na okres 1936/37.

Omawiając główne punkty tego planu, zaznaczyć należy, że obraca się on niejako w dwóch płaszczyznach: a) społecznej — grupującej zabiegi, mające na celu aktywizację czynnika społecznego na terenie wsi oraz w jej ogniwach społecznych — na stopniu powiatowym, wojewódzkim i centralnym; b) metodyczno-technicznej, koncentrującej

prace w zakresie metodyki i techniki organizowania drobnych gospodarstw indywidualnych i całych wsi.

Prace terenowe członków Komitetu na wszystkich stopniach organizacji rolnictwa zmierzają przede wszystkim do uaktywnienia działaczy społecznych, jak również pobudzenia terenowych odpowiedzialników Komitetu — w postaci komisji (podkomisji) organizacji gospodarstw izb rolniczych i sekcji (podkomisji) organizacji gospodarstw na terenie powiatów. Prace te zaprojektowano nasilić w bieżącym roku, co stało się tem łatwiejszym, że przepracowano ostatnio wytyczne pracy wymienionych społecznych organów. Wytyczne te w swem założeniu przewidują już wzajemne ząbiebianie się działalności czynnika społecznego, poczynając od terenu wsi aż do najwyższych szczebli drabiny organi-

zacji rolnictwa, jak również podkreślając potrzebę roboty programowej — oparzą na szczegółowym planie pracy. W planie pracy położono również nacisk na wyszukiwanie nowych ludzi, których będzie można wykorzystać w terenie, dla zorganizowania życia wsi. Oczywiście, ludzie ci będą się rekrutować spośród gospodarzy, objętych akcją organizacyjną przodowniczych gospodarstw wiejskich, nastawionych w kierunku tworzenia zespołów organizacji gospodarstw, kółek rolniczych, organizowania spółdzielczości i t. p.

By lepiej skoordynować prace inspektorów Ministerstwa, kontrolujących działalność izb rolniczych w zakresie organizacji drobnych gospodarstw wiejskich, z działalnością społeczną członków Komitetu, postanowiono, by członkowie Komitetu brali udział w tych lustracjach, odpowiednio oddziaływując na terenowe społeczne odpowiedniki Komitetu. Dla możliwie najlepszego przygotowania członków Komitetu do wykonania cięższych na nich obowiązków zaprojektowano wprowadzenie do obrad Komitetu referatów natury organizacyjnej, wygłaszanych przez członków Komitetu. Referaty te, łącznie ze szczegółową dyskusją nad danym zagadnieniem, przyczynią się do ustalenia poglądów co do metod pracy nad podniesieniem rolnictwa i najważniejszych sposobów ich realizacji, dając w ten sposób podstawę do działalności terenowej członków Komitetu.

Dla bardziej dokładnej opieki czynnika społecznego nad pracami w zakresie organizowania drobnych gospodarstw członkowie Komitetu mają czuwać i współdziałać z radcami izb rolniczych. Radcowie ci, biorąc pod opiekę niewielki odcinek terenu, odpowiednio nastawieni przez członków Komitetu, będą mogli skutecznie współpracować z personelem, zatrudnionym w agronomii społecznej, przedewszystkiem w akcji organizacyjnej gospodarstw. Celem upowszechnienia wśród szerokich mas postępu gospodarczego i organizacyjnego, osiąganego przez gospodarzy, objętych akcją organizacyjną gospodarstw, wypowiedziano się za jaknajwiększym wykorzystaniem w tym celu zespołów organizacji gospodarstw. Zespoły te, prowadzone od kilku lat — z tem, że gospodarz, będący pod opieką instruktora organizacji gospodarstw, staje się przodownikiem zespołu, oddziaływującym na gospodarzy, zgromadzonych w zespole — wykazały dużą swą przydatność, o ile chodzi o wzmożenie promieniowania wyników, osiągniętych w pojedynczym gospodarstwie, na gospodarstwa sąsiednie. Podkreślono również konieczność udziału członków Komitetu w pracach organizacji rolniczych, dążąc do ząbienia akcji organizacji gospodarstw o inne metody pracy, stosowane przez te organizacje dla podniesienia wsi, a w szczególności o metody oświaty pozaszkolnej.

W praktyce spotyka się nieraz mylne podejście do organizacji gospodarstwa chłopskiego. By temu zaradzić — zaprojektowano opracowanie podręcznika dla personelu, zatrudnionego organizowaniem gospodarstw, zawierającego wskazówki, jak należy podchodzić do planowania organizacji drobnego gospodarstwa. Nadto, dla udostępnienia tego nader ważnego zagadnienia szerokim masom gospodarzy postanowiono wydać dla nich popularną broszurę z tego zakresu. Pracami temi zajmie się specjalna komisja, powołana przez Prezydium Komitetu, która nadto wykończy projekty organizacyjne prowadzenia okręgów ćwiczebnych organizacji gospodarstw, przedstawiając je dla ostatecznego rozważenia Komitetowi. Prace te, niezmiernie ważne dla usprawnienia programu wyszkolenia w okręgach ćwiczebnych — mających za zadanie przygotować praktycznie kandydatów na instruktorów organizacji gospodarstw i instruktorki kół gospodyń wiejskich — będą stanowiły opinię Komitetu dla Ministerstwa. Szkolenie w okręgach ćwiczebnych organizacji gospodarstw — oprócz kandydatów na instruktorów organizacji gospodarstw — także instruktoerek kół gospodyń wiejskich, ma donieść znaczenie z uwagi na ścisłą łączność, jaka zachodzi w drobnym gospodarstwie między działem pracy męskiej i kobiecej.

Z uwagi na konieczność doszkalania w zakresie metodyki i techniki organizowania gospodarstw personelu, zatrudnionego w tym dziale pracy, przewiduje się odbycie z zjazdów inspektorów organizacji gospodarstw izb — na terenach Pomorskiej i Lwowskiej Izby Rolniczej. Nadto, prowadzeniem doszkolenia personelu instruktorskiego będzie się stale zajmował jeden z kierowników okręgów ćwiczebnych, delegowany dla szkolenia do zainteresowanych izb rolniczych. W zjazdach personelu instruktorskiego wezmą również udział członkowie Komitetu.

Z uwagi na możliwość organizowania gospodarzy niejednokrotnie przy pomocy personelu szkół rolniczych — postanowiono nawiązywać kontakt z chętnymi w tym kierunku szkołami.

Wypowiedziano się za skoordynowaniem różnych działów pracy izb rolniczych pod kątem organizowania drobnych gospodarstw, z uwagi na to, by pojeńdźczo dotąd stosowane zabiegi techniczne znajdowały uzasadnienie w istotnych potrzebach organizacyjnych drobnego gospodarstwa. Dotychczasowe bowiem metody pracy w zakresie podniesienia rolnictwa odznaczały się fragmentarycznością i przez to nie były dostosowane do istotnych potrzeb gospodarstw wiejskich i ich wymogów, wpływających za istniejących stosunków przyrodniczych, ekonomicznych i indywidualnych właściwości. Przez skoordynowanie wszystkich działów pracy izb rolniczych z działem organizacji gospodarstw, jak również przez analogiczną koordynację prac komisji izbowych — osiągnięć się dopiero skoncentrowany wysiłek w drobnym gospodar-

stwach, dostosowany do istotnych potrzeb tego typu gospodarstw. Nadto dla skoordynowania pracy personelu izbowego w omawianym kierunku zaprojektowano wspólne omawianie pracy inspektorów izbowych, pod kierownictwem dyrektora biura izby, co niewątpliwie przyczyni się do większej programowości działalności izb rolniczych.

Celem większego ożywienia prac w terenie wypowiedziano się za inicjowaniem konkursów przodowników i uczestników zespołów organizacji gospodarstw. Wyróżnieni gospodarze w tych konkursach będą zgłaszani do Ministerstwa do nagrodzenia dyplomami.

Wobec silnej rozbudowy akcji organizacji gospodarstw — postanowiono ponownie przepracować w porozumieniu z Ministerstwem istniejące ramowe wytyczne prowadzenia akcji organizacji gospodarstw, które okazują się niewystarczającymi dla unormowania całokształtu tych prac. Nader doniosłe znaczenie dla drobnych gospodarstw posiada umiejętność prowadzenia preliminarzy gospodarczych i rachunkowości rolniczej. Wobec tego, że realizacja tej sprawy wiąże się z uprząstąpieniem istniejących typów rachunkowości i preliminarzy, postanowiono zająć się przepracowaniem takich wzorów, któreby były dostępne gospodarzowi nietylko do prowadzenia, ale i wyciągania wniosków ważnych dla dalszego gospodarowania.

Wobec tego, że podstawę do nauczania ludności wsi stanowi szkoła powszechna, wypowiedziano się za nawiązaniem kontaktu z Ministerstwem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego celem wprowadzenia w szkołach powszechnych najniezbędniejszych wykładów rolniczych, niezmiernie pożytecznych dla fachowego przygotowania do zawodu rolniczego.

Z uwagi na wielką potrzebę szerzenia oświaty pozaszkolnej wśród ludności wiejskiej i istniejący pęd w tym kierunku postanowiono upoważnić Prezydium Komitetu do przepracowania programu tej oświaty, ząbionego o działalność organizacji rolniczych. Program ten jak również plan jego realizacji powinien iść po linii istotnych potrzeb wsi i opierać się o działalność organizacji społeczno-rolniczych.

Z uwagi na konieczność popularyzowania wyników, osiągniętych dzięki prowadzeniu akcji organizacji przodowniczych gospodarstw mniejszych, Komitet wypowiedział się za oddziaływaniem na gospodarzy przodowniczych celem spowodowania ich do publikowania uwag na ten temat w prasie rolniczej. Nadto członkowie Komitetu ze swej strony zajmą się akcją uświadamiającą, wykorzystując także w tych celach radio, jak również dążąc do inicjowania przez prasę rolniczą konkursów artykułów, pisanych przez gospodarzy przodowniczych.

B. J.

ZAGADNIENIE IMPORTU RYB SŁODKOWODNYCH

Zagadnienie importu ryb słodkowodnych zajmuje ostatnio w naszej polityce handlowej specjalne miejsce. Oczywiście, nie da się kwestja ta porównać nawet co do znaczenia z problemem tłuszczowym, który wybił się na czoło wszystkich spraw naszej polityczno-handlowej defensywy. Tem niemniej — niezależnie od takich czy innych przeobrażeń naszej polityki handlowej, idących bardziej lub mniej daleko w kierunku powiększenia ogólnych obrotów, a więc i przywozu, zagadnienie importu ryb słodkowodnych zachowa przypuszczalnie swój zdecydowany, defensywny charakter, a to ze względu na szczególne uzasadnienie potrzeby ograniczeń importowych.

Trzeba bowiem uznać sytuację na krajowym rynku ryb za specjalnie ciężką. Zaznaczający się od 1929 r. spadek cen ryb uległ w 1934 r. pewnemu zahamowaniu, jednakże w 1935 r. zaznaczyła się ponownie dalsza zniżka cen. Przebieg kryzysu ilustruje następujące zestawienie cen (ceny hurtowe w Warszawie w zł):

	Karp	
1929	4'87	
1933	1'89	
1934	1'88	
1935	1'62	
1936 (4 mies.)	1'51 ÷	1'85
	Szczupak śnięty	Leszcz
I kwartał 1929	5'19 ÷ 5'25	4'38 ÷ 4'95
I kwartał 1935	2'11 ÷ 2'65	2'15 ÷ 2'45
I kwartał 1936	2'30 ÷ 3'10	1'90 ÷ 2'25

Jest rzeczą charakterystyczną, że spadek cen ryb dokonywał się w silniejszym stopniu niż w innych dziedzinach, mających pewien związek z gospodarstwem rybnym. Już w 1933 r. wskaźnik cen ryb (karpie) był niższy od wskaźników cen zwierząt rzeźnych, nabiału oraz mięsa i słoniny. W II półroczu 1935 r. wskaźniki cen zwierząt rzeźnych, nabiału, mięsa i słoniny wyrażały wyraźną tendencję zwiększenia, natomiast wskaźnik cen ryb wykazał dalszy spadek. W IV kwartale 1935 r. wskaźnik ten wynosił 27 (przyjmując ceny z 1929 r. za 100), wykazując poza to znaczne pogorszenie sytuacji w porównaniu z poprzednimi kwartałami 1935 r. Poniższe zestawienie wskaźników

(1928/29 r.=100) określa niedwuznacznie miejsce, jakie kryzys gospodarczy wyznaczył krajowej produkcji ryb słodkowodnych:

	Ryby	Zwierzęta różne	Nabiał	Mięso i słonina
1933 . . .	38'8	42'5	46'7	49'8
1934 . . .	38'6	36'7	41'2	43'5
1935 . . .	33'3	33'6	41'2	40'8
1936 (styczeń)	31'9	35'2	42'1	41'2

Przechodząc skolei, po stwierdzeniu szczególnie ciężkiego położenia omawianej dziedziny wytwórczości krajowej, do sprawy przyczyn podobnie silnej depresji cen, których to przyczyn jest, oczywiście, cały szereg — na czoło wysunąć tutaj trzeba, poza działaniem takiego czynnika, jak spowodowane kryzysem zmniejszenie się konsumpcji — zagadnienie importu.

Niewątpliwie, poważną rolę odgrywa tutaj także nadprodukcja karpia krajowego, na której likwidację narazie się nie zanosi. Z uwagi wszakże na fakt, że odnośnie do ryby jeziorowo-rzecznej nie można mówić o nadprodukcji, i że spadek cen tej ryby silniej wpływa na ceny karpia niż spadek cen karpia na ceny ryby jeziorowo-rzecznej — nie należy przeceniać wpływu wspomnianego czynnika na warunki zbytu całego rynku rybnego.

Czem tłumaczyć się może szczególnie silny wpływ importu na sytuację rynkową w kraju, pomimo że wielkość tego przywozu, od 3 lat dość silnie zredukowanego, nie przekracza 5÷6% rocznej produkcji ryby słodkowodnej w Polsce? Odpowiedzi szukać należy w specjalnej strukturze krajowego rynku rybnego i we współdziałaniu równoczesnym innych czynników kryzysowych.

Chodzi o to, że $\frac{3}{4}$ importu z reguły kierowane jest na rynek warszawski, i że import pokrywa w rezultacie pokaźną część spożycia Warszawy (wynosi ono ostatnio 5·5 ÷ 6 miljn. kg, w tem 2·5 miljn. kg karpia), decydując równocześnie o cenach w całym kraju.

Importowana ryba wpływa na sytuację rynkową nie tylko swoją ilością, ale i ceną, i to w stopniu nieproporcjonalnym do przywołanej ilości. Wobec faktu, że rynek warszawski jest zlewiskiem wszystkich nadwyżek produkcyjnych w Polsce — znaczenie importu uwidacznia się dostatecznie jasno: utrudnienie lub wręcz uniemożliwienie zbytu wspomnianych nadwyżek powoduje niższe ceny na rynkach lokalnych, a więc w całym kraju, jak to już stwierdzono powyżej.

W związku z omawianą derutą cen ustalić należy dwa charakterystyczne zjawiska: 1) powiększenie globalnej wysokości importu w 1935 r. w porównaniu z 1934 r., 2) niekorzystne dla rybactwa krajowego przesunięcia w gatunkach importowanych ryb.

Co do wysokości importu — Polska przywoziła w 1934 r. ogółem 9 829 q ryb słodkowodnych wartości zł 1 033 000, w ciągu zaś 1935 r. — 10 882 q wartości zł 888 000. Wzrost importu wynosi zatem ok. 10%.

Jeśli chodzi skolei o skład importu pod względem gatunkowym — zaznaczyło się ostatnio (już poprzednio rozwijające się) przesuwanie się przywozu z sandacza i szczupaka na leszcze. W 1934 r. import leszcza wynosił 1 351 q, w 1935 r. — 3 103 q, wzrost zatem wyniósł 130%. Przesuwanie się importu sandacza i szczupaka na leszcze jest bardzo niekorzystne. Dla gospodarki stawowej (karpia) leszcz jest gatunkiem ryby najsilniej konkurującym. Karp i leszcze traktowane są przez głównego konsumenta ryb w Polsce — ludność żydowską — narówni, toteż zwłaszcza przy niższej cenie leszcza poważny odsetek konsumentów karpia przetrzuca się na leszcze. Intensywny import leszcza stoi ponadto w kolizji z interesem krajowej gospodarki jeziorowo-rzecznej, niszcząc przedewszystkiem dość silnie rozwijaną ostatnio krajową produkcję leszcza. W porównaniu do pozostałych gatunków ryb, zwłaszcza sandacza — leszcz jako składnik importu uderza więcej ceną niż ilością i z tego także względu negatywne znaczenie jego importu jest tak duże.

Wspomniany wzrost importu dotyczył ryby jeziorowo-rzecznej. Co do karpia — przywóz jego uległ w 1935 r. dość znacznej redukcji — przypuszczalnie w związku z gwałtowną niżką cen, wywołaną m. in.

nasyceniem rynku przez krajową produkcję stawową. Tem niemniej koncesje, udzielone państwom eksportującym, zachowały negatywną rolę importu w stanie niejako potencjalnym, grożąc każdej chwili wejściem na rynek obcego karpia w większej ilości, gdyby tylko ceny wewnętrzne poszły odpowiednio w górę, co skolei uniemożliwiało w założeniu osiągnięcie, niezależnie od realizacji innych czynników poprawy, pożądanego poziomu cen.

W tej sytuacji, przed polską polityką handlową stało doniosłe zagadnienie ograniczenia importu ryby słodkowodnej, które trzeba było kolejno rozwiązywać przy okazji negocjowanych w I kwartale b. r. układów handlowych z państwami eksportującymi. Poniższa statystyka importu ryb słodkowodnych wyjaśni, jakie kraje wchodziły i wchodziły tutaj w grę, i to w jakim zakresie i stopniu:

	1933		1934		1935	
	tonn	tys. zł	tonn	tys. zł	tonn	tys. zł
Z. S. R. R.						
sandacze . . .	722	1 050	583	626	355	302
leszcze . . .			82	80	136	105
razem:			665	706	491	407
Węgry						
karpie . . .	144	215	96	109	39	30
Jugosławja						
karpie . . .	28	42	111	116	96	78
Estonja						
szczupaki . . .	75	110	35	25	126	97
leszcze . . .	—	—	52	30	161	95
sandacze . . .	—	—	11	14	14	18
razem:	75	110	98	69	301	210

Przyznać trzeba, że ostatnie osiągnięcia nowej polityki handlowej w dziedzinie importu ryb są zupełnie istotne i że przyczynią się zapewne do poprawy ciężkiego położenia na rynku krajowym.

Punkt wyjścia stanowi tu oczywiście układ polsko-sowiecki z dn. 4/III b. r., ustalający wzajemne stosunki handlowe na 1936 r. W układzie tym usunięta została z listy kontyngentowej, udzielonej Z. S. R. R. przez Polskę, pozycja ryb słodkowodnych. Podobne posunięcie ułatwione zostało znacznie zmianami, jakie dokonały się ostatnio w polityce wywozowej Z. S. R. R., silnie ograniczającej m. in. eksport szeregu produktów rolnych. W rezultacie odpadł największy importer (przywóz z Z. S. R. R. stanowił w 1935 r. 45% ogólnego przywozu) i w związku z tem przestały również obowiązywać figurujące w taryfie celnej niżki celne na ryby słodkowodne, ustanowione na rzecz Sowietów.

Jeśli chodzi o Estonję — zawarty w dn. 23/III układ taryfowo-kontyngentowy utrzymuje status quo pod względem celnym i kontyngentowym, przeprowadza jednakże konkretną dla Polski zmianę przez wyodrębnienie, w ramach globalnych kontyngentu, osobnego kontyngentu na leszcze (których import szczególnie jest szkodliwy), w wysokości znacznie niższej od faktycznego ich przywozu w 1935 r.

Wreszcie, układ taryfowo-kontyngentowy, podpisany dn. 24/IV b. r. w Budapeszcie — przynosi dekonsolidację cla na karpie, co, nie przesądając kierunku dalszych posunięć polityczno-handlowych na tym odcinku, daje Polsce w zasadzie wolną rękę także i w stosunku do innych eksporterów karpia, korzystających dotychczas ze niżki konwencyjnej węgierskiej.

Przedstawione wyżej wyniki nie są może całkowite, zwłaszcza, że teoretycznie wchodzi tutaj w rachubę i inne państwa. Wydaje się jednak, że to, co zostało już osiągnięte, pozwala mówić o rozwiązaniu w przeważającej mierze problemu importowego ryby słodkowodnej, od jego strony negocjacyjnej.

S. L.

EGZEKUCJE PODATKOWE W GOSPODARSTWACH ROLNYCH — p. str. 633.

HANDEL

HANDEL ZAGRANICZNY

WPLYW SANKCYJ NA HANDEL ZAGRANICZNY POLSKI

Przygotowanie projektów metod presji natury gospodarczej, przewidzianych w art. 16 statutu Ligi Narodów, przekazała Rada Ligi specjalnemu Komitetowi Koordynacyjnemu. Komitet ten, jak wiadomo, opracował kilka wniosków (propositions), z których 4 po przyjęciu zostało zastosowane jako t. zw. sankcje, dziś jeszcze niezniesione. Są to:

I — zakaz wywozu broni, amunicji i materiałów wojennych oraz tranzytu tych artykułów do Włoch i kolonij włoskich;

II — zakaz udzielania pożyczek i kredytów Rządowi oraz osobom fizycznym i prawnym na terytorjum Włoch i posiadłości włoskich;

III — zakaz przywozu artykułów, wytworzonych lub przetworzonych na terytorjum Państwa Włoskiego, z wyjątkiem kruszców szlachetnych oraz ksiąg, pism i t. p.;

IV — zakaz wywozu pewnych artykułów do Włoch i kolonij włoskich.

Poza powyższymi środkami, zmierzającymi do zmuszenia „napastni-

ka" do zaprzestania działań wojennych, które to środki istotnie zostały wprowadzone w życie, pozostały t. zw. sankcje „naftowe” (proposition IVa), przyjęte przez Komitet Koordynacyjny, lecz niezastosowane. Wniosek ten, wiążący się z embargiem na pewne artykuły w wywozie do Włoch, przewidywał zakaz eksportu na terytorjum „napastnika”, prócz ropy naftowej i jej pochodnych, również żelaza i stali oraz węgla i koksu wraz z pochodnymi produktami opałowymi.

Polska zaakceptowała wymienione pod 1-4 sankcje, jako jedno z kilkudziesięciu państw — członków Ligi.

Rząd polski zawiadomił Ligę Narodów, że wprowadza embargo na artykuły, wymienione w propozycji I, w stosunku do Włoch i Etoppii. Sankcje finansowe (II) wprowadził w życie dekret Prezydenta Rzplitej z dn. 16/XI 1935 r. w sprawie wykonania art. 16 statutu Ligi Narodów, pozostałe zaś (III i IV) — rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 13/XI 1935 r. o ograniczeniach obrotu towarowego z Włochami oraz posiadłościami włoskimi. Wszystkie sankcje weszły w zastosowanie z dniem 18/XI 1935 r. Praktyczny wpływ sankcyj na handel zagraniczny Polski wynika z działania ostatnio wymienionego rozporządzenia, spełniającego wnioski Komitetu Koordynacyjnego, znane jako „Proposition III — Prohibitions de l'importation des marchandises italiennes” i „Proposition IV — Embargo sur certaines exportations vers l'Italie”. Rozporządzenie z dn. 13/XI 1935 r. o ograniczeniach obrotu towarowego z Włochami i posiadłościami włoskimi wyłącza z generalnego zakazu przywozu, poza powszechnym wyjątkiem kruszców szlachetnych, książek, pism i t. p., statek „Batory”, wraz z jego urządzeniami i wyposażeniem, wykonany w stoczni Montfalcone, artykuły, służące do budowy samochodów w wykonaniu umowy Państwowych Zakładów Inżynierji z S. A. „Fiat” w Turynie, również towary, przywożone w wyniku umów prywatnych, o ile należność eksporterowi włoskiemu została uiszczona do dn. 19/X 1935 r. — na podstawie zezwoleń Ministra Skarbu, oraz nadane do przywozu przed dniem 18/XI 1935 r.

Zakaz wywozu, w przeciwieństwie do przywozu, odnosi się tylko do wyliczonych w rozporządzeniu artykułów. Są to: zwierzęta juczne

i pociągowe, kauczuk, oraz rudy, metale i stopy glinu, żelaza, chromu, manganu, niklu, tytanu, tungstanu, wanadu i cyny, nie w wyrobach.

Obroty handlowe polsko-włoskie zajmują poważne miejsce w handlu zagranicznym Polski:

	Przywóz z Włoch		Wywóz do Włoch	
	miljn. zł	%	miljn. zł	%
1929	84	2'7	40	1'4
1930	70	3'1	31	1'3
1931	50	3'4	36	1'9
1932	29	3'4	33	3'1
1933	38	4'6	25	2'6
1934	34	4'3	37	3'8
1935	26	3'0	30	3'2

Procentowy ich udział w wymianie towarowej Polski z zagranicą stale wzrasta, z wyjątkiem roku 1933, w którym wywóz nasz do Włoch był najmniejszy, poczynając od 1929 r. W roku zaś 1935 dał się odczuć już wpływ sankcyj. Z drugiej strony udział Polski w kilkakrotnie większym handlu zagranicznym Włoch jest stosunkowo nieznaczny, bo waha się około 1% — zarówno po stronie przywozowej, jak i wywozowej. Niemniej jednak dla nas Włochy są wybitnym kontrahentem w zakresie kilku artykułów przywozowych i wywozowych.

Oddzielnie wspomnieć warto importy względnie eksporty umowne, jak tytoń (umowa Monopolu Tytoniowego), podwozia i części samochodowe (umowa Państwowych Zakładów Inżynierji), oraz statki „Piłsudski” i „Batory” wzamian za węgiel (umowa Linij Żeglugowych Gdynia — Ameryka), a pozatem w przywozie: cytryny, orzechy, migdały, pomarańcze i mandarynki, przędza jedwabna oraz kilka pomniejszych, w wywozie zaś — węgiel i koks, fasola, jaja i kury.

Wpływ, jaki miało zastosowanie przez Ligę sankcyj na obroty handlowe polsko-włoskie uwidacznia porównanie przywozu i wywozu najważniejszych artykułów w okresie sankcyjnym z odpowiadającymi miesiącami lat poprzedzających. W zestawieniach tych uwzględniono październik jako miesiąc, w którym wprowadzenie ograniczeń handlu zagranicznego było już przewidziane.

Miesięczny przywóz najważniejszych artykułów z Włoch

Tabl. I

Nazwa towaru	I		9		3		4		I		9		3		5	
	Październik		Listopad		Grudzień		Styczeń		Luty		Marzec					
	q	tys. zł	q	tys. zł	q	tys. zł	q	tys. zł	q	tys. zł	q	tys. zł	q	tys. zł	q	tys. zł
O g ó ł e m:	23 085	2 745	25 239	2 017	27 672	3 166	23 578	2 218	32 739	2 821	44 225	4 486				
Liście tytoniowe	—	—	—	—	—	—	3 016	576	—	—	7 555	1 392				
Cytryny	7 171	406	12 103	454	14 310	382	10 027	224	15 317	392	20 671	622				
Podwozia samochodowe	2 012	799	203	82	3 44	154	—	—	307	175	1 337	636				
Przędza jedwabna	53	128	86	195	91	261	54	140	58	156	23	64				
Migdały bez łupin	406	105	689	172	849	233	841	216	190	50	244	64				
Orzechy laskowe	410	70	1 536	206	967	129	204	35	259	44	229	45				
Pomarańcze, mandarynki	—	—	131	14	423	35	6 543	419	12 048	787	10 188	674				
Konopie międlone, trzepakane, czasane	107	26	—	—	107	26	—	—	289	91	—	—				
Przędza jedwabna sztuczna	23	21	35	42	16	20	22	24	42	45	47	50				
Tkaniny z jedwabiu naturalnego	1	7	1	10	1	14	2	22	0	4	1	10				
Opony pneumatyczne samochodowe	92	42	16	9	32	14	51	25	58	31	55	28				
Wyroby z żelaza i stali	2	2	13	5	244	44	28	60	173	146	71	25				
Wyroby z blachy żelaznej i stalowej	231	344	12	15	47	19	43	10	93	38	59	29				
Skóry baranie	28	15	19	6	—	—	34	15	19	7	—	—				
Samochody osobowe	174	118	76	69	12	12	—	—	7	4	—	—				
Wina winogronowe	316	32	425	38	501	47	337	35	191	25	380	44				
Jedwab naturalny surowy	4	6	39	64	34	57	18	31	14	24	12	21				
Celuloid	49	30	63	40	36	29	70	46	37	19	22	14				
Części metal. samoch., motocykli i t. p.	74	62	18	12	215	146	80	20	103	77	32	29				
Siarka surowa i oczyszczona	573	12	1 468	26	540	13	508	6	1 219	17	354	7				
Łożyska kulkowe	28	23	6	8	15	26	35	62	45	65	10	12				
Silniki tłokowe samochodowe	—	—	—	—	45	63	—	—	1	1	3	4				
Rudy cynkowe	7 533	52	3 858	35	3 796	32	—	—	—	—	—	—				
		I	9	3	5		I	9	3	6						
O g ó ł e m:	11 066	1 143	30 896	3 517	14 485	1 259	8 205	1 063	4 557	531	4 571	763				
Liście tytoniowe	—	—	11 765	2 155	—	—	—	—	—	—	—	—				
Cytryny	7 138	438	9 920	471	10 840	501	3 543	249	3 210	147	2 512	86				
Podwozia samochodowe	—	—	111	60	—	—	—	—	—	—	55	16				
Przędza jedwabna	63	178	43	118	13	35	5	10	1	2	3	5				
Migdały bez łupin	547	120	152	41	179	44	114	32	59	15	90	26				
Orzechy laskowe	151	22	72	12	14	3	—	—	9	2	—	—				

Pomarańcze, mandarynki	—	—	191	10	107	7	318	20	—	—	—	—
Konopie międlone, trzepakane, czesane	2	0	0	0	—	—	—	—	—	—	—	98
Przędza jedwabna sztuczna	2	2	4	5	2	3	4	7	5	7	5	5
Tkaniny z jedwabiu naturalnego	0	2	2	13	—	—	—	—	—	—	—	—
Opony pneumatyczne samochodowe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Wyroby z żelaza i stali	—	—	0	0	13	4	10	2	46	22	30	20
Wyroby z blachy żelaznej i stalowej	34	6	130	36	433	194	580	260	545	129	439	138
Skóry baranie	323	114	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sliwki świeże	72	4	133	10	—	—	—	—	—	—	—	—
Samochody osobowe	31	27	10	8	—	—	—	—	—	—	25	22
Wina winogronowe	64	7	200	18	62	7	30	5	46	5	34	3
Jedwab naturalny surowy	—	—	1	2	1	3	—	—	—	—	—	—
Celulozoid	4	3	—	—	15	9	—	—	6	4	—	—
Części metal. samoch., motocykli i t. p.	38	23	156	96	118	68	275	119	36	17	287	141
Siarka surowa i oczyszczona	1 713	28	5 816	85	639	16	—	—	—	—	—	—
Łożyska kulkowe	17	14	59	73	37	54	—	—	0	0	—	—
Silniki tłokowe samochodowe	3	3	20	17	64	39	33	34	22	12	85	53
Rury cynkowe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Porównanie liczb ogólnej wartości miesięcznego przywozu Polski z Włoch z okresu od października 1934 r. do marca 1935 r. z analogicznymi danymi za czas, w którym obowiązywały sankcje, wpływ ich dostatecznie obrazuje.

Spadek wartości importu włoskiego jest wielki. Zauważyć się on daje zwłaszcza w ostatnich miesiącach, kiedy po odjęciu przywozu tytoniu, który jest nieregularny i niesezonowy, porównanie liczb za lata 1934 i 1935 pozwala stwierdzić, że przywóz w lutym i marcu 1936 r. jest o 75÷80% mniejszy, niż był w odpowiadających miesiącach roku poprzedniego.

Teoretycznie z dniem 18/XI 1935 r. wszelki import z Włoch, poza dozwolonym, powinienby był ustać. Przywóz po tej dacie wynika z przewidywania sankcyj, dzięki czemu zakontraktowano większe partie towarów włoskich, zakaz zaskoczył je en route, wreszcie z likwidacji towarów, posiadanych w składach wolnocłowych. W związku z tem, artykuły, pozwalające się przechowywać przez dłuższy jeszcze czas, mogły być notowane w przywozie z Włoch.

Podane zestawienie uwidacznia stopniowe wygasanie przywozu towarów włoskich. Na uwagę w tej tablicy zasługują podstawowe i ważne artykuły, jak owoce, a pozatem opony samochodowe, artykuły chemiczne i pochodzenia mineralnego.

W związku z tem należy stwierdzić, że na stosunkach handlowych polsko-włoskich nader silnie odbiły się zobowiązania sankcyjne, zredukowanie bowiem przywozu wyniosło 20% względnie 25%.

Stosunek ten niekorzystnie przedstawia się w porównaniu z wynikami zbiorowemi według liczb Ligi Narodów dla 47, względnie 23 krajów (za luty b. r.), stosujących sankcje III i IV za okres sank-

cyjny i odpowiadające mu miesiące lat poprzednich Liczby te — w miljn. \$ w zł. — przedstawiają się następująco:

	Przywóz z Włoch		Wywóz do Włoch	
	1934	1935	1934	1935
Listopad	20'8	25'2	28'6	29'8
Grudzień	20'9	16'7	27'5	21'4
	1935		1936	
Styczeń	17'6	9'5	22'9	13'9
Luty	10'8	5'7	14'7	8'2

Jak wynika z powyższych liczb, wpływ sankcyj, który zaznaczył się w grudniu, nie dał ani w przywozie ani w wywozie zmniejszenia obrotów handlowych nawet 50%-owego.

Wykonanie przez Polskę obowiązków, wynikających z zakazu wywozu pewnych towarów do Włoch na podstawie IV wniosku sankcyjnego, było łatwe, ponieważ w zakresie tych towarów jesteśmy bądź sami wyłącznie importerami, bądź też Włochy nie w Polsce jest nabywają. Mianowicie, spośród pociągowych i jucznych zwierząt Polska wywozi tylko konie, lecz nie do Włoch. Wymienione zaś wyżej surowce i metale znajdują się w przeważającej ilości po stronie importowej handlu zagranicznego Polski.

Niezależnie od towarów, objętych embargiem, trzeba stwierdzić, że stan wojenny Włoch wpłynął niekorzystnie na wielkość i wartość ogólnego wywozu Polski do Włoch. W miesiącach sankcyjnych wywieźliśmy do Włoch wartościowo o 40÷50% mniej niż w odpowiadających okresach czasu lat 1934 i 1935.

Wywóz najważniejszych artykułów do Włoch

Tabl. II

Nazwa towaru	I		3		4		I		3		5	
	Październik	Listopad	Grudzień	Styczeń	Luty	Marzec	q	tys. zł	q	tys. zł	q	tys. zł
Przedwprowadzeniem sankcyj												
Ogółem:	2 041 181	4 241 194	2 975 4 290	1 746 604	3 804 1 579 389	3 157 1 215 185	2 436 1 866 837	3 384				
Węgiel kamienny	1 785 294	2 651 1 754	769 2 480	1 451 673	1 933 1 499 890	2 024 1 170 770	1 580 1 822 524	2 529				
Koks wszelki	244 330	607 151	379 390	278 985	747 69 305	173 27 380	61 10 180	25				
Jaja	2 408	332 1 365	232 596	95	257 40	—	—	—				
Fasola	3 082	192 10 492	471 8 009	306 4 327	150 4 008	133 545	22					
Kury (sztuki)	47 282	99 39 085	86 26 126	52 29 366	65 29 366	65 26 868	64 44 717	114				
Nasiona buraków cukrowych	—	—	—	788 206	296 87	398 103	49 9					
Nasiona buraków pastewnych	50 7	—	440 74	608 99	465 67	49 8						
Tkaniny jedwabne	—	—	1 8	24 202	48 29	3 20						
Bydło rogate (sztuki)	59 17	61 21	32 10	77 26	77 25	92 34						
Stal szlachetna	294 27	261 23	495 53	348 29	294 23	120 11						
Trzoda chlewna (sztuki)	710 57	641 52	730 55	—	—	—						
Cynk, blacha i płyty cynkowe	579 30	498 26	155 8	150 8	526 28	542 25						
Zyto	—	16 000 164	—	—	—	24 892	299					
Jęczmień	—	2 000 29	—	—	—	607 9	—					
Mosiądz, tombak	65 10	50 7	—	—	225 31	300 41	265 37					
Cukier	—	—	1 488 21	0 0	0 0	2 488 32						
Szynki i polędwice	2 1	6 2	122 21	162 36	127 16	88 19						
Owies	—	—	—	—	—	7 500 84	—					
Nasiona lnu siewnego	—	—	—	—	—	—	—					
Płyty klejone olszowe i inne	771 39	867 53	339 20	650 43	358 17	751 43						

	P o w p r o w a d z e n i u s a n k c y j				P o w p r o w a d z e n i u s a n k c y j							
	1	9	3	5	1	9	3	6				
Ogółem:	567 690	1 936	858 944	3 016	393 598	1 537	910 432	1 860	631 115	1 148	679 809	1 589
Węgiel kamienny	446 641	662	725 559	1 080	316 173	456	899 220	1 342	624 424	963	663 159	1 088
Koks wszelki	62 643	114	38 425	111	27 625	57	—	—	—	—	—	—
Jaja	234	41	—	—	0	0	—	—	—	—	—	—
Fasola	11 654	405	15 275	453	17 054	573	1 337	29	5 795	143	5 209	115
Kury (sztuki)	8 852	19	7 180	14	—	—	—	—	—	—	—	—
Nasiona buraków cukrowych	—	—	—	—	246	37	2 685	280	—	—	1	0
Nasiona buraków pastewnych	—	—	—	—	—	—	1 376	119	148	13	—	—
Tkaniny jedwabne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bydło rogate (sztuki)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stal szlachetna	649	63	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Trzoda chlewna (sztuki)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cynk, blacha i płyty cynkowe	580	24	825	43	280	15	—	—	—	—	—	—
Zyto	—	—	1 500	17	—	—	—	—	—	—	—	—
Jęczmień	6 000	61	2 849	30	5 346	65	4 500	56	—	—	2 500	25
Mosiądz, tombak	—	—	152	26	—	—	—	—	—	—	—	—
Cukier	—	—	—	—	—	—	0	0	—	—	—	—
Szynki i polędwice	107	21	178	38	92	15	14	3	2	0	0	0
Owies	36 600	416	61 624	726	26 030	308	—	—	—	—	—	—
Nasiona lnu siewnego	1 340	38	6 640	224	497	16	—	—	—	—	—	—
Phyty klejone ołszowe i inne	—	—	120	50	—	—	1	0	—	—	148	85
Krochmal ziemniaczany	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7 574	255

Podstawowym artykułem wywozu do Włoch jest węgiel, którego eksport znacznie zmalał (w marcu b. r. np. trzykrotnie), poważny zaś wywóz koksu zupełnie zanikł. Jako prawdopodobne przyczyny tego stanu rzeczy możnaby wymienić fakt, że Włochy posiadają, względnie posiadały, znaczne zapasy, następnie Polska nie stanowi głównego rynku, na którym Włochy pokrywają swe zapotrzebowanie tego towaru, dalej trudności płatnicze i oszczędne dysponowanie środkami płatniczymi, w pewnym stopniu również kampanja o oszczędną konsumpcję sprowadzanych do Włoch obcych surowców, zwłaszcza z krajów, stosujących sankcje.

W dalszym ciągu w strukturze polskiego eksportu do Włoch należy zanotować wielki spadek wywozu droższych artykułów spożywczych, np. jaj i kur, a także artykułów luksusowych, mianowicie tkanin jedwabnych, przy utrzymaniu wywozu lub nawet wzroście tańszych towarów

aprowizacyjnych, jak fasola, jęczmień, owies, oraz rolniczych nasion. Wywóz pewnych artykułów ustał zupełnie—jak bydła i trzody chlewniej.

Poza skutkami wyżej wymienionymi, które można przypisać sankcjom, zwrócić trzeba uwagę na zmiany, dające się zaobserwować w ogólnym przywozie i wywozie Polski.

Naskutek zakazu przywozu z Włoch w odniesieniu do artykułów, których przywóz w wielkiej części pochodził właśnie z Włoch, mogły zajść dwie ewentualności, mianowicie ogólny ich import zmalałby, albo też, utrzymałby się na tym samym mniej więcej poziomie—dzięki zwiększeniu zakupów na rynkach, dotychczas mniej wykorzystywanych lub nowych. W okresie przed sankcyjnym zaopatrywała się Polska w cytryny, orzechy laskowe i migdały przeważnie we Włoszech. Pokrycie importu tych trzech artykułów na rynku włoskim dochodziło według podanego zestawienia nawet do 100%.

Przywóz cytryn, orzechów laskowych i migdałów bez lupin

Tabl. III

Nazwa towaru	Październik		Listopad		Grudzień		Styczeń		Luty		Marzec	
	q	tys. zł	q	tys. zł	q	tys. zł	q	tys. zł	q	tys. zł	q	tys. zł
P r z e d w p r o w a d z e n i e m s a n k c y j												
Cytryny:												
ogółem	7 327	415	12 111	454	14 312	382	10 030	224	15 317	392	20 673	622
w tem:												
Włochy	7 171	406	12 103	454	14 310	382	10 027	224	15 317	392	20 671	622
Orzechy laskowe:												
ogółem	420	72	1 546	207	972	130	442	82	311	54	236	47
w tem:												
Włochy	410	70	1 536	206	967	129	204	35	259	44	229	45
Migdały bez lupin:												
ogółem	418	107	689	172	849	233	929	241	223	60	256	67
w tem:												
Włochy	406	105	689	172	849	233	841	216	290	50	244	64
P o w p r o w a d z e n i u s a n k c y j												
Cytryny:												
ogółem	7 279	447	9 920	471	11 039	510	6 672	322	4 297	225	5 507	307
w tem:												
Włochy	7 138	438	9 920	471	10 840	501	5 543	249	3 210	147	2 512	86
Hiszpanja	—	—	—	—	197	8	936	61	973	71	2 015	160
Palestyna	141	8	—	—	2	0	192	13	113	6	928	58
Orzechy laskowe:												
ogółem	1 467	200	531	86	243	49	533	153	414	95	540	110
w tem:												
Włochy	151	22	72	12	14	3	—	—	9	2	—	—
Turcja	766	98	286	45	203	39	403	121	272	61	382	70
Portugalja	479	70	120	16	—	—	70	18	62	15	94	22
Hiszpanja	21	5	54	13	26	6	22	6	27	6	45	12
Migdały bez lupin:												
ogółem	1 209	308	713	187	443	107	450	127	362	108	526	155
w tem:												
Włochy	547	120	152	41	179	44	114	32	59	15	90	26
Portugalja	646	183	522	136	254	61	269	79	272	85	395	119

Po wprowadzeniu zakazu przywozu z Włoch, import cytryn włoskich okazał się nie do zastąpienia, spadając w ostatnich miesiącach sankcyjnych do blisko $\frac{1}{3}$, a w marcu omal do $\frac{1}{4}$ ilości, przywiezionej w tym samym miesiącu w 1935 r. W rezultacie więc rynek polski został słabiej zaopatrzony w b. r. w cytryny. Równocześnie, jak to można było przewidzieć, wzrosły ich ceny w sposób znaczny, bo dwukrotnie. Mianowicie, jeżeli w imporcie 1935 r. wynosiły ceny cytryn za kwintal: w styczniu zł 230, w lutym zł 260, a w marcu zł 300, to w tych samych miesiącach sankcyjnych 1936 r. ceny za 100 kg podniosły się do: zł 480, zł 520 i zł 560. W związku z cytrynami można jeszcze zwrócić uwagę na zastępowanie cytryn włoskich z nowych kierunków, co ma miejsce w przywozie innych towarów, mianowicie z Hiszpanji i Palestyny. Zakaz przywozu z Włoch wywołał podobne skutki w zakresie importu orzechów laskowych i migdałów, choć nie w tym stopniu, jeżeli rozpatrujemy liczby ilości i wartości ich przywozu. Przywóz orzechów nie zmalał, lecz sprowadza się je obecnie z większej liczby krajów, przyczem zwraca uwagę zapoczątkowanie importu w dużych ilościach z nowego kraju — z Turcji. Podobną sytuację obserwujemy w przywozie migdałów bez lupin, których stosunkowo wielkie ilości importuje się z Portugalji. Ponieważ wartość importu polskiego z Turcji i Portugalji jest niewielka, sankcje spowodowały znaczny wzrost odpowiednich liczb. Oczywiście, i w tym wypadku ceny importowe tych artykułów podniosły się, lecz nie tak uderzająco jak ceny na cytryny.

Podobne zmiany w ilościach, rynkach i cenach przywozowych można stwierdzić jeszcze w kilku innych pozycjach przywozu Polski.

Na uderzające zmiany ilościowe, wartościowe — poza węglem — i strukturalne w naszym wywozie, spowodowane sankcjami, brak przykładów.

Ogólny wywóz węgla w okresie stosowania sankcji zmniejszył się, co można przypisać w znacznej mierze spadkowi eksportu do Włoch, na który wyżej zwrócono uwagę. Aczkolwiek węgiel do Włoch był wywożony w poważnych ilościach, dzięki czemu był dominującym artykułem w obrotach polsko-włoskich, to jednak w skali ogólnego wywozu węgla ubytek ten, będący niewątpliwie zjawiskiem ujemnym, nie uzewnętrzniał się w sposób wybitny.

Wyżej wzmiankowano wzrost wywozu fasoli do Włoch. O ile ten wzrost wpłynął na powiększenie się globalnego eksportu fasoli — trudno orzec, ponieważ równocześnie zwiększył się eksport i do innych krajów.

Spadek wywozu polskiego do Włoch z małymi wyjątkami jest powszechny.

W końcowej ocenie można stwierdzić, że wpływ sankcji na handel zagraniczny Polski wyraził się w stosunku do obrotów polsko-włoskich znacznym zmniejszeniem się przywozu z Włoch i wywozu do Włoch (o ok. zł 7·5 miljn. po stronie importowej, a zł 8 miljn. po stronie eksportowej w ciągu 5-miesięcznego okresu sankcyjnego.)

Przywóz Polski z Włoch, z wyłączeniem dozwolonego, jest bliski pełnemu wykonaniu sankcji, eksport zaś spełnia wymagania międzynarodowych zobowiązań w pełni, przyczem, mimo małego polskiego udziału w handlu zagranicznym Włoch, wykazuje symptomatyczne zmiany w swej strukturze.

W odniesieniu do całości handlu zagranicznego Polski ograniczenia obrotów polsko-włoskich spowodowały pewne zaburzenia. Zmniejszyły się, mianowicie, zaopatrzenie rynku wewnętrznego w zakresie kilku artykułów, dając źródło zwwyżce cen tych towarów, a z drugiej strony zmalał zbyt w pewnych ważnych pozycjach eksportowej strony handlu zagranicznego Polski. Dalszym pochodnym rezultatem zakłóceń dotychczasowej wymiany towarowej Polski z zagranicą są zmiany kierunków naszego handlu zagranicznego na korzyść obrotów handlowych z mniej ważnymi krajami.

Z wyjątkiem ostatnio wspomnianych zmian, spowodowanych wprowadzeniem sankcji, które można interpretować jako korzystne lub niekorzystne, rezultat stosowania sankcji jest dla Polski oczywiście ujemny. Uchwała Komitetu Koordynacyjnego o udzielaniu sobie pomocy, poparcia i szukaniu sposobów neutralizowania ujemnych skutków stosowania sankcji przez kraje, biorące w nich udział („Proposition V —

Organisation de l'appui mutuel”) nie dała efektów realizacyjnych. Polska nie odczuła skutków stosowania sankcji w sposób dotkliwy dzięki tylko temu, że najważniejszy artykuł naszego wywozu do Włoch — węgiel — nie został objęty sankcjami bezpośrednio, i że eksport jego jest częściowo umowny. W razie jednak, gdyby było doszło do wprowadzenia w życie wzmiankowanych sankcji „naftowych”, straty mogłyby być i dla nas bardzo wielkie.

Dr. A. Gazel

ZAGADNIENIE IMPORTU RYB SŁODKOWODNYCH — p. str. 620.

HANDEL WEWNĘTRZNY

HANDEL WEWNĘTRZNY NA TLE UCHWAŁ NARADY GOSPODARCZEJ

Narada Gospodarcza, która się odbyła w dn. 28/II÷2/III, poświęciła wiele uwagi handlowi wewnętrznemu. Odnośne uchwały w zakresie poszczególnych fragmentów tego zagadnienia zostały powzięte na Podkomisji Obrótu Wewnętrznego, na Komisji Obciążeń Publicznych oraz na Komisji Zagadnień Rentowności, Inicjatywy Prywatnej i Inwestycji Publicznych.

Dokładna analiza tych uchwał pozwala stwierdzić, że niemal całkowicie pokrywają się one z pracami — zapoczątkowanymi, bieżącymi, bądź też już dokonanymi — Ministerstwa Przemysłu i Handlu oraz są jednocześnie w dużym stopniu wyrazem tez t. zw. Komisji Martinowskiej. Tak więc, Narada Gospodarcza, jak również Komisja Martinowska dały obraz sytuacji handlu wewnętrznego, oraz wskazały potrzeby za stosowania niezbędnych środków w celu zapewnienia handlowi wewnętrznemu normalnych warunków rozwoju.

Rzeczą charakterystyczną jest, że diagnoza sytuacji i potrzeb handlu wewnętrznego, jaką Ministerstwo Przemysłu i Handlu uzyskało na podstawie stałych obserwacji handlu oraz przy okazji załatwiania konkretnych spraw z dziedziny opieki nad handlem i jego organizacji, całkowicie prawie zbiega się z diagnozą, jaką można wypośredkować z poszczególnych uchwał Narady Gospodarczej oraz Komisji Martinowskiej.

Środki, jakie miałyby być zastosowane do sanowania handlu, można byłoby sprowadzić do:

- 1) popierania racjonalnych form wymiany, m. in. popierania aukcyj, giełd i t. p.;
- 2) stosowania wobec handlu możliwie liberalnej polityki podatkowej, mając na względzie potrzebę reformy świadectw przemysłowych oraz uproszczenia wszelkiej procedury podatkowej;
- 3) stosowania wobec handlu zdrowej polityki kredytowej, w szczególności w zakresie kredytów krótkoterminowych, warrantowych i t. p.;
- 4) zapewnienia handlowi równych szans konkurencyjnych we wszelkich formach i rodzajach wymiany towarowej — spółdzielczej i indywidualnej;
- 5) usunięcia zbędnych przepisów administracyjno-policyjnych, krępujących obrót towarowy;
- 6) wyposażenia handlu w niezbędne inwestycje techniczne, ze szczególnym uwzględnieniem handlu artykułami rolnymi;
- 7) zapewnienia handlowi wyszkolonych fachowców, mając na względzie realizację reformy szkolnej w ścisłym kontakcie z życiem gospodarczym;
- 8) zaprzestania eliminowania handlu w spełnianiu jego funkcji na poszczególnych odcinkach wymiany towarowej;
- 9) przyspieszenia kodyfikacji, unifikacji oraz nowelizacji niektórych przepisów prawnych w zakresie handlu;
- 10) zainteresowania handlu ziemiami wschodnimi w kierunku sprawniejszego i tańszego zaopatrywania w towary poszczególnych ośrodków konsumpcyjnych.

Przystępując do realizacji uchwał Narady Gospodarczej, Ministerstwo Przemysłu i Handlu uznało za możliwe wykonanie niektórych uchwał w drodze t. zw. programu natychmiastowego, zatrzymując inne uchwały w celu dokładnego przepracowania i omówienia z samorządem gospodarczym.

W wyniku tej metody prac załatwiono szereg uchwał Narady Gospodarczej na terenie Ministerstwa Przemysłu i Handlu, bądź też — w wypadku, gdy sprawy dotyczyły kompetencji innych resortów gospodarczych — w porozumieniu i przy współpracy z innymi Ministerstwami.

Ponadto uznano za wskazane powołanie do życia na terenie Związku Izb Przemysłowo-Handlowych Komisji Handlu Wewnętrznego, która miałaby na celu przepracowanie niektórych uchwał Narady Gospodarczej pod kątem widzenia ich sprecyzowania i wyboru środków realizacji.

Tak więc, Komisja Handlu Wewnętrznego, która zostaje powołana z udziałem przedstawicieli Związku Izb Przemysłowo-Handlowych, Związku Izb i Organizacji Rolniczych oraz Związku Izb Rzemieślniczych, ma opracować i przedstawić Ministerstwu wnioski, dotyczące:

1) ustalenia racjonalnych form wymiany (jakie to są formy) oraz zasad i konkretnych sposobów ich popierania;

2) stworzenia warunków, umożliwiających rozwój racjonalnych form wymiany towarowej spółdzielczej i indywidualnej, wychodząc z założenia:

a) równych szans konkurencyjnych dla całego aparatu wymiany, bez względu na jego rodzaj i formę,

b) traktowania tego aparatu w sposób, odpowiadający jego roli i znaczeniu społeczno-gospodarczemu oraz spełnianym przez niego funkcjom w zakresie zaspakajania potrzeb w dziedzinie produkcji i konsumpcji;

3) potrzeby pomocy kredytowej dla poszczególnych form handlu bądź poszczególnych branż, wskazując na konkretny rodzaj kredytu i drogę realizacji tego kredytu;

4) ujednoczenia i uproszczenia przepisów, dotyczących nadzoru nad artykułami spożywczymi;

5) znowelizowania ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji w kierunku rozszerzenia dochodzenia roszczeń;

6) stworzenia prawnych podstaw, umożliwiających tworzenie spółek udziałowych o kapitale zmiennym.

Skład Komisji Handlu Wewnętrznego daje największą gwarancję wszechstronnego i wnikliwego opracowania poruszonych zagadnień.

W celu oświetlenia czy wyjaśnienia niektórych aktualnych spraw, będących na porządku obrad Komisji Handlu Wewnętrznego, byłiby ewentualnie delegowani na odnośne konferencje przedstawiciele zainteresowanych Ministerstw.

Po zakończeniu naszkicowanych prac Komisja Handlu Wewnętrznego zajęłaby się innymi zagadnieniami strukturalnymi bądź koniunkturalnymi handlu, gdyby okazały się one w danym momencie aktualnymi.

M. Szyszczowski

KRAJOWE RYNKI TOWAROWE

ZBOŻA I PRZETWORY

— Ruch cen zbóż w okresie 11 ÷ 23/V 1936 r. kształtował się następująco (w zł za 100 kg):

	11 ÷ 16/V	18 ÷ 23/V	Wzrost (+) lub spadek (-)
			%
Pszennica			
Warszawa . . .	23'25	23'50	+ 1'0
Poznań . . .	22'43	22'63	+ 0'8
Lwów . . .	20'50	20'56	+ 0'2
Średnia . . .	22'06	22'23	+ 0'7
Żyto			
Warszawa . . .	15'32	15'38	+ 0'3
Poznań . . .	15'38	15'21	- 1'2
Lwów . . .	13'70	13'56	- 1'1
Średnia . . .	14'80	14'72	- 0'6
Owies			
Warszawa . . .	15'44	15'50	+ 0'3
Poznań . . .	15'15	15'13	+ 0'2
Lwów . . .	13'75	13'75	—
Średnia . . .	14'78	14'79	+ 0'06

Jęczmień browarowy

Warszawa . . .	16'00½	16'00½	—
Poznań . . .	—	15'88	—
Lwów . . .	—	—	—
Średnia . . .	16'00½	15'94	—

Jęczmień zwykły

Warszawa . . .	15'50½	15'50½	—
Poznań . . .	15'46	15'50½	+ 0'2
Lwów . . .	—	—	—
Średnia . . .	15'48	15'50½	+ 0'1

— Obserwowane ostatnio na rynku zbóż i przetworów lekkie wzmocnienie i osłabianie tendencji — w okresie sprawozdawczym (od 18 do 23 m a j a) dało w wyniku niższe notowania większości zbóż, w szczególności żyta, oraz szeregu przetworów. Obroty wykazały lekkie zmniejszenie. Ujemne salda (w zł na 100 kg) na giełdzie warszawskiej odnotowały: żyto I standart 700 grl i II standart 687 grl 0'75, wszystkie gatunki jęczmienia 0'25 oraz wszystkie gatunki i rodzaje mąki żytniej 0'50; na giełdzie poznańskiej ujemne salda kształtowały się następująco (analogicznie): pszenica 1'00, żyto 1'00, oba gatunki jęczmienia 0'25, I gat. A 0 ÷ 20% mąki pszennej 1'25, — pozostałe rodzaje i gatunki 1'00, wszystkie rodzaje i gatunki mąki żytniej 1'25 oraz otręby żytnie z przemiału standartowego 0'50.

Ogólny obrót na giełdzie warszawskiej w okresie sprawozdawczym wyniósł 6 718 t, w tem 2 162 t żyta (dla okresu poprzedzającego odpowiednie liczby wynosiły: 8 554 i 1 881).

Warszawa. — Ceny hurtowe według ceduły urzędowej (ostatnie notowania w tygodniu) — w zł za 100 kg parytet wagon Warszawa ładunek wagon (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy, o ile różnią się od obecnych): pszenica jednolita 753 grl 23'50 ÷ 24'00, — zbierana 742 grl 23'00 ÷ 23'50, żyto I standart 700 grl 15'00 ÷ 15'25 (15'75 ÷ 16'00), — I standart 730 grl bez obrotów, — II standart 687 grl 14'75 ÷ 15'00 (15'50 ÷ 15'75), jęczmień browarny 689 grl 15'75 ÷ 16'00 (16'00 ÷ 16'25), — o wadze 678/673 grl 15'50 ÷ 15'75 (15'75 ÷ 16'00), — o wadze 649 grl 15'25 ÷ 15'50 (15'50 ÷ 15'75), — o wadze 620'5 grl 15'00 ÷ 15'25 (15'25 ÷ 15'50), owies I standart 497 grl 15'75 ÷ 16'25, — I standart 516 grl 16'25 ÷ 16'50, — II standart 460 grl 15'50 ÷ 15'75, mąka pszenna I gat. A 0 ÷ 20% 37'00 ÷ 39'00, — I gat. 0 ÷ 45% 35'00 ÷ 37'00, — I gat. B 0 ÷ 55% 34'00 ÷ 35'00, — I gat. C 0 ÷ 60% 33'00 ÷ 34'00, — I gat. D 0 ÷ 65% 32'00 ÷ 33'00, — II gat. A 20 ÷ 55% 31'00 ÷ 32'00, — II gat. B 20 ÷ 65% 29'00 ÷ 31'00, — II gat. D 45 ÷ 65% 26'00 ÷ 27'00, — II gat. F 55 ÷ 65% 25'00 ÷ 26'00, — II gat. G 60 ÷ 65% 24'00 ÷ 25'00, — III gat. A 65 ÷ 70% bez obrotów, mąka żytnia wyciągowa I gat. 0 ÷ 30% 23'00 ÷ 24'00 (23'50 ÷ 24'50), — I gat. 0 ÷ 50% 23'00 ÷ 24'00 (23'50 ÷ 24'50), — I gat. 0 ÷ 65% 22'00 ÷ 23'00 (22'50 ÷ 23'50), — II gat. 50 ÷ 65% 18'50 ÷ 19'00 (19'00 ÷ 19'50), — razowa 0 ÷ 95% 18'50 ÷ 19'00 (19'00 ÷ 19'50), — poślednia ponad 65% 14'00 ÷ 15'00, otręby pszenne grube z przemiału standartowego 12'25 ÷ 12'75, — średnie z przemiału standartowego 11'25 ÷ 11'75, — mialkie z przemiału standartowego 11'25 ÷ 11'75, otręby żytnie z przemiału standartowego 11'75 ÷ 12'25.

Poznań. — Ceny hurtowe według ceduły urzędowej (ostatnie notowania w tygodniu) — w zł za 100 kg parytet Poznań dostawa bieżąca (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy, o ile różnią się od obecnych): pszenica 22'00 ÷ 22'25 (23'00 ÷ 23'25), żyto 14'75 ÷ 15'00 (15'75 ÷ 16'00), jęczmień 700/725 grl 15'50 ÷ 15'75 (15'75 ÷ 16'00), — 670/678 grl 15'25 ÷ 15'50 (15'50 ÷ 15'75), — browarowy bez notowań, owies 450/470 grl 15'50 ÷ 15'75, — standartowy 15'00 ÷ 15'25, mąka wraz z workiem: pszena I gat. A 0 ÷ 20% 34'75 ÷ 35'00 (36'00 ÷ 37'75), — I gat. A 0 ÷ 45% 34'25 ÷ 34'75 (35'25 ÷ 35'75), — I gat. B 0 ÷ 55% 33'25 ÷ 33'75 (34'25 ÷ 34'75), — I gat. C 0 ÷ 60% 32'75 ÷ 33'25 (33'75 ÷ 34'25), — I gat. D 0 ÷ 65% 31'75 ÷ 32'25 (32'75 ÷ 33'25), — II gat. A 20 ÷ 55% 31'00 ÷ 31'50 (32'00 ÷ 32'50), — II gat. B 20 ÷ 65% 30'50 ÷ 31'00 (31'50 ÷ 32'00), — II gat. D 45 ÷ 75% 28'00 ÷ 28'50 (29'00 ÷ 29'50), — II gat. F 55 ÷ 65% 24'75 ÷ 25'25 (25'75 ÷ 26'25), — II gat. G 60 ÷ 65% 23'25 ÷ 23'75 (24'25 ÷ 24'75), — III gat. A 65 ÷ 70% 21'25 ÷ 21'75 (22'25 ÷ 22'75), — III gat. B 70 ÷ 75% 19'25 ÷ 19'75 (20'25 ÷ 20'75), mąka żytnia wyciągowa I gat. 0 ÷ 30% 21'75 ÷ 22'00 (23'00 ÷ 23'25), — I gat. 0 ÷ 50% 21'25 ÷ 21'50 (22'50 ÷ 22'75), — I gat. 0 ÷ 65% 20'25 ÷ 20'75 (21'50 ÷ 22'00), — II gat. 50 ÷ 65% 16'50 ÷ 17'50 (17'75 ÷ 18'75), — poślednia ponad 65% 15'00 ÷ 16'00 (16'25 ÷ 17'25), otręby pszenne średnie z przemiału standartowego 11'00 ÷ 11'75, — grube z przemiału standartowego 12'00 ÷ 12'50, otręby żytnie z przemiału standartowego 12'00 ÷ 12'50 (12'50 ÷ 13'00), otręby jęczmienne 12'00 ÷ 13'25.

RYNEK AKCYJNY

za okres od 18 do 23 maja 1936 r.

Okres sprawozdawczy na rynku akcyjnym giełdy warszawskiej minął pod znakiem niejednolitej tendencji; ogólnie stwierdzić należy, że początek okresu był słabszy, a dopiero poczynając od środka tygodnia niektóre akcje rozpoczęły ruch zwyżkowy. Akcje Banku Polskiego w pierwszych dniach okresu silniej zniżkowały (o zł 6'00), potem podniosły się, zamykając jednak okres stratą w wysokości zł 3'00. Straciły na kursie ponadto akcje (strata — w zł): Warsz. Tow. Kopalń Węgla 1'25, Norblina 1'75, Ostrowca 0'50 i Haberbuscha 4'00. Pozostałe akcje tworzą grupę akcji zwyżkujących, a mianowicie akcje: Lilpopa, które zyskały zł 1'25, Modrzejowa 0'25 i Starachowic 0'25.

Na giełdzie poznańskiej zawierano drobne tranzakcje akcjami Banku Polskiego po kursie słabszym niż ostatnio notowany.

GIEŁDA WARSZAWSKA

	Wartość nomi- nalna (waluta)	Kurs naj- wyż- szy	Kurs naj- niższy	Ostatni kurs w tygodniu
Bank Polski	zł 100	104'50	100'00	103'00 -102'00 -103'00
Warsz. Tow. Fabryk Cukru	zł 100	29'50	26'75	29'50 -29'25

Warsz. Tow. Kopalń Węgla	zł 100	14'75	13'25	14'30 -14'75
Lilpop	zł 25	13'25	10'25	13'25 -12'75 -13'00
Modrzejów	zł 50	6'00	5'50	6'00
Norblin	zł 100	49'25	48'50	49'00 -49'25
Ostrowiec	zł 50	31'50	29'50	31'50
Starachowice	zł 100	35'25	32'50	35'00 -35'25 -35'00
Haberbusch	zł 100	46'00	43'00	43'00

GIEŁDA KRAKOWSKA

Akcje — w zł: Bank Polski 103'00, Zieleniewski 15'50.

GIEŁDA LWOWSKA

Akcje w okresie sprawozdawczym nie były notowane.

GIEŁDA POZNAŃSKA

Akcje — w zł (maksimum i minimum; w nawiasach — notowania z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy): Bank Polski 103'50 — 102'10 (104'00 — 100'00).

CŁO ORAZ REGULAMENTACJA

KONTROLA WYWOZU TOWARÓW

W dn. 25/V b. r. weszły w życie przepisy o kontroli wywozu towarów zagranicę i do W. M. Gdańska. Tem samym zamknięty został pewien etap w dziedzinie prac, mających na celu koordynację przepisów, regulujących obrót towarowy, z przepisami, dotyczącymi obrotu pieniężnego z zagranicą oraz obrotu zagranicznymi i krajowymi środkami płatniczymi.

W związku z tem celem ułatwienia orientacji podajemy pełny wykaz dotychczasowych przepisów, normujących tę dziedzinę, które odrębnie podawaliśmy i omawialiśmy szczegółowo na łamach tygodnika:

1. — W związku z dekretem Prezydenta Rzplitej z dn. 26/IV 1936 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 32, poz. 249) oraz rozporządzeniem Ministra Skarbu z tegoż dnia („Dz. Ust. R. P.” Nr. 32, poz. 250) wydany został dekret Prezydenta Rzplitej z dn. 7/V 1936 r. w sprawie kontroli obrotu towarowego z zagranicą i W. M. Gdańskiem („Dz. Ust. R. P.” Nr. 36, poz. 279), wprowadzający kontrolę obrotu towarowego z zagranicą i W. M. Gdańskiem, powierzoną Komisji Obrotu Towarowego, ad hoc powołanej do życia. Ministrowie Przemysłu i Handlu, Skarbu oraz Rolnictwa i Ref. Roln. określają w drodze rozporządzeń przypadki, w których obrót towarowy zostanie uzależniony od uzyskania zaświadczeń Komisji Obrotu Towarowego.

2. — Takie rozporządzenie wyżej wspomnianych 3 Ministrów ukażo się dn. 8/V 1936 r. — o kontroli wywozu towarów zagranicę i do W. M. Gdańska („Dz. Ust. R. P.” Nr. 37, poz. 285). W myśl tego rozporządzenia eksporterzy obowiązani są zgłosić Komisji Obrotu Towarowego każdy wywóz towarów zagranicę lub do W. M. Gdańska celem uzyskania zaświadczenia walutowego, które musi być przedstawione urzędowi celnemu lub placówce granicznej kontroli skarbowej przy wywozie towaru. Minister Przemysłu i Handlu w drodze zarządzeń, ogłaszanych w „Monitorze Polskim”, ustala wykaz instytucyj, do których należy składać zgłoszenie wywozowe, i które będą doręczać eksporterom zaświadczenia walutowe. W zarządzeniach tych podawane są również wzory zgłoszeń i zaświadczeń oraz podawana do wiadomości wysokość opłaty manipulacyjnej na rzecz Komisji Obrotu Towarowego.

Rozporządzenie to przewiduje w § 6 przypadki, w których składanie zgłoszeń wywozowych oraz uzyskiwanie zaświadczeń walutowych nie jest wymagane. Do najważniejszych wyjątków należy wywóz towarów zagranicę w ramach układów rozrachunkowych, gdzie mają zasto-

sowanie specjalne zaświadczenia instytucyj, upoważnionych do tego przez Ministra Skarbu.

3. — Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 15/V 1936 r. w sprawie przyjmowania zgłoszeń wywozowych oraz wydawania zaświadczeń walutowych („Mon. Pol.” Nr. 116, poz. 209) ustala wykaz instytucyj, do których należy składać zgłoszenia wywozowe, i które będą doręczać eksporterom zaświadczenia walutowe. Wykaz ten obejmuje 27 instytucyj, a w szczególności: Polskie Towarzystwo Handlu Kompensacyjnego w Warszawie oraz jego delegatury, które doręczają zaświadczenia na wszystkie towary, Komisję Rozdzielczą dla Obrotu Produktami Spożywczymi z W. M. Gdańskiem w Toruniu — na produkty, objęte układem polsko-gdańskim z dn. 6/VIII 1934 r. i wreszcie 25 związków branżowych, z których każdy doręcza zaświadczenia walutowe w zakresie towarów, w zarządzeniu wymienionych — zależnie od kompetencji fachowej danego związku branżowego. Zarządzenie to ustaliło jednocześnie wzory zgłoszenia wywozowego i zaświadczenia walutowego oraz podało do wiadomości wysokość opłaty manipulacyjnej na rzecz Komisji Obrotu Towarowego.

4. — Zarządzenie Ministra Skarbu z dn. 15/V 1936 r. w sprawie zwolnienia od obowiązku przedstawiania zaświadczeń walutowych przy wywozie niektórych towarów („Mon. Pol.” Nr. 119, poz. 214) ustaliło szczegółowo przypadki (poza przypadkami, przewidzianymi w rozporządzeniu 3 Ministrów z dn. 8/V 1936 r.), w których nie będzie wymagane przedstawienie zaświadczeń walutowych. Przypadków tych przy odprawie wywozowej zagranicę jest 13, z których najważniejsze dotyczą obrotu w pasie granicznym, wydawnictw periodycznych, wzorów i prób towarów, rzeczy przesiedlenia, towarów tranzytowych i towarów o wartości, nieprzekraczającej kwoty zł 50. Grupa druga obejmuje wywóz na obszar W. M. Gdańska i wykazuje 23 przypadki, stanowiące analogię do przypadków wywozu zagranicę.

5. — Wobec zwolnienia od zaświadczeń walutowych wywozu w ramach obrotu rozrachunkowego z zagranicą zaszła potrzeba ustanowienia zaświadczeń, które wykazywałyby, że wywóz jest dokonywany w obrocie rozrachunkowym. W obrocie polsko-niemieckim istniały świadectwa rozrachunkowe, wydawane przez Komisję Rządową Kontroli Obrotu Towarowego Polsko-Niemieckiego. W stosunku do innych krajów, z którymi obrót jest dokonywany na zasadach rozrachunku, przeprowadzanego przez Polskie Towarzystwo Handlu Kompensacyjnego

w Warszawie, tego rodzaju zaświadczeń dotychczas nie było. Wobec tego obwieszczenie Ministra Skarbu z dn. 15/V 1936 r. w sprawie specjalnej kontroli wywozu towarów z polskiego obszaru celnego do Bułgarii, Jugosławji, Rumunii, Turcji i Węgier („Mon. Pol.” Nr. 119 poz. 215) wprowadza specjalne świadectwa rozrachunkowe na wywóz do wymienionych krajów, które to świadectwa wydawać będzie Komisja Obrotu Towarowego, powołana do życia dekretem Prezydenta Rzplitej z dn. 7/IV 1936 r. Ewidencja tych świadectw rozrachunkowych prowadzona będzie przez Polskie Tow. Handlu Kompensacyjnego w Warszawie.

ZGLASZANIE I ZAOFIAROWYWANIE DO SKUPU NALEŻNOŚCI ZA SPRZEDANE ZAGRANICĘ TOWARY. — Obowiązek eksporterów zgłoszenia do Banku Polskiego i zaofiarowania do skupu temuż Bankowi lub bankowi dewizowemu należności od zagranicy za sprzedane zagranicą towary, ustanowiony w art. 10 dekretu Prezydenta Rzplitej z dn. 26/IV 1936 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 32, poz. 249) i wspomniany w § 19 rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 26/IV 1936 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 32, poz. 250), sprzeczowany został obecnie rozporządzeniem Ministra Skarbu z dn. 14/V 1936 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 39, poz. 296). Rozporządzenie to postanawia, że eksporterzy obowiązani są zaofiarować do skupu Bankowi Polskiemu lub bankowi dewizowemu bezzwłocznie po otrzymaniu bądź całkowitą należność, przypadającą im za sprzedane towary, bądź zaliczkę, otrzymaną na poczet tej należności.

Jednocześnie rozporządzenie to zwalnia od obowiązku zaofiarowania do skupu należności eksporterów w przypadkach wywozu towarów, zwolnionych od obowiązku uzyskiwania zaświadczeń walutowych, a wymienionych w § 6 rozporządzenia Ministrów: Przemysłu i Handlu, Skarbu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dn. 8/V 1936 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 37, poz. 285).

Wreszcie, o nawiane rozporządzenie wprowadza obowiązek jednorazowego zgłoszenia należności, płatnych po dn. 26/IV 1936 r. (a więc po dniu wprowadzenia reglamentacji dewizowej), za wywóz, dokonaną przed dn. 25/V 1936 r. (a więc przed dniem wejścia w życie rozporządzenia Ministrów Przem. i Handlu, Skarbu oraz Roln. i Ref. Roln. z dn. 8/V 1936 r. o kontroli wywozu towarów zagranicę i do W. M. Gdańska). Eksporterzy obowiązani są złożyć w Polskim Towarzystwie Handlu Kompensacyjnego w Warszawie wykaz tych należności w terminie do dn. 30/VI 1936 r., wraz ze wskazaniem, kiedy i jakiemu bankowi dewizowemu należności te zostały lub zostaną zaofiarowane do skupu. Rejestracja ta ma więc na celu uchwycenie należności z zagranicy, powstałych przed wprowadzeniem w życie kontroli wywozu, opartej na zaświadczeniach walutowych.

Przypomnieć należy, że niedokonanie obowiązku tej rejestracji podpada pod sankcje karne, przewidziane w przypadku przekroczenia przepisów art. 10 dekretu Prezydenta Rzplitej z dn. 26/IV 1936 r., według których winni przekroczenia przepisów ulegają karze aresztu do 1 roku i grzywny do zł 100 000. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie

i bez chęci zysku, ulega karze aresztu do 2 miesięcy oraz grzywny, nieprzekraczającej zł 10 000; w razie ustalenia przez sąd okoliczności, stanowiących podstawę do nadzwyczajnego złagodzenia kary, może być ona ograniczona tylko do grzywny.

ŚWIADECTWA ROZRACHUNKOWE NA WYWÓZ W OBRODZIE Z BUŁGARJĄ, JUGOSŁAWJĄ, RUMUNJĄ, TURCJĄ I WĘGRAMI. — W myśl postanowień § 6 rozporządzenia Ministrów: Przemysłu i Handlu, Skarbu oraz Rolnictwa i Ref. Roln. z dn. 8/V 1936 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 37, poz. 285) nie jest wymagane składanie przez eksporterów zgłoszeń wywozowych oraz uzyskiwanie zaświadczeń walutowych przy eksporcie towarów, wywożonych w ramach układów rozrachunkowych i zaopatrzonych w zaświadczenia upoważnionych do tego przez Ministra Skarbu instytucyj.

Dotychczas tego rodzaju zaświadczenia istniały wyłącznie w obrocie rozrachunkowym polsko-niemieckim, przy którym towary wywożone musiały być zaopatrywane w „świadectwa rozrachunkowe na wywóz”, wydawane przez Komisję Rządową Kontroli Obrotu Towarowego Polsko-Niemieckiego, w myśl obwieszczenia Ministra Skarbu.

Ponieważ jednak, oprócz obrotu polsko-niemieckiego, również obrót pomiędzy polskim obszarem celnym a Bułgarią, Jugosławią, Rumunją, Turcją i Węgrami odbywa się na zasadach wzajemnego rozrachunku, przeprowadzanego przez Polskie Towarzystwo Handlu Kompensacyjnego w Warszawie, słuszne było również i ten obrót zaopatrzyć w odpowiednie zaświadczenia rozrachunkowe, a tem samem zwolnić odpowiednie eksporterów od obowiązku składania zgłoszeń wywozowych i uzyskiwania zaświadczeń walutowych. Zostało to dokonane drogą obwieszczenia Ministra Skarbu z dn. 15/V 1936 r. w sprawie specjalnej kontroli wywozu towarów z polskiego obszaru celnego do Bułgarii, Jugosławji, Rumunii, Turcji i Węgier („Mon. Pol.” Nr. 119, poz. 215).

Obwieszczenie to postanawia, że, począwszy od dn. 25/V 1935 r., wywóz towarów, pochodzących z polskiego obszaru celnego, do wyżej wymienionych krajów podlegać będzie specjalnej kontroli, przewidzianej w § 56 ust. 8 i § 62 ust. 6, przepisów wykonawczych do prawa celnego („Dz. Ust. R. P.” Nr. 77/1935, poz. 481).

W celu wykonania tej kontroli przy odprawie celnej (ostatecznej jakoteż warunkowej, dotyczącej obrotów biernych: uszlachetniającego i reparacyjnego) towarów, pochodzących z polskiego obszaru celnego, a wywożonych do Bułgarii, Jugosławji, Rumunii, Turcji i Węgier, oraz przy wywozie do tych państw towarów zagranicznych, poddanych uszlachetnieniu lub naprawie na polskim obszarze celnym, będą wymagane od stron świadectwa rozrachunkowe, według ustalonego w tem obwieszczeniu wzoru. Te świadectwa rozrachunkowe będą wystawiane na polskim obszarze celnym przez Komisję Obrotu Towarowego i wydawane za pośrednictwem Polskiego Towarzystwa Handlu Kompensacyjnego w Warszawie oraz jego delegatur przy izbach przemysłowo-handlowych.

ZARZĄDZENIA KOMISJI DEWIZOWEJ — p. str. 634.

KOMUNIKACJA I TRANSPORT

ZMIANY W TARYFACH TOWAROWYCH P. K. P. — „Dziennik Taryf i Zarządzeń Kolejowych” Nr. 14 z dn. 1/V 1936 r. zawiera na wstępie tekst nowej ustawy z dn. 9/IV b. r. o wydawaniu „Dziennika Taryf i Zarz. Kol.” oraz zarządzenie Ministra Komunikacji z dn. 25/IV b. r. w sprawie wykonania wymienionej wyżej ustawy.

W myśl powyższych aktów prawnych „Dz. Tar. i Zarz. Kol.” jest organem Ministerstwa Komunikacji, w którym ogłaszane są wszelkie zmiany taryf osobowych, bagażowych i towarowych na P. K. P., kolejach prywatnych, będących w zarządzie P. K. P., a także na innych kolejach użyteczności publicznej, i to w komunikacji wewnętrznej oraz zagranicznej, także kolejowo-wodnej i kolejowo-samochodowej. Poza tem w organie tym publikowane są zarządzenia, dotyczące przepisów wykonawczych do regulaminów przewozowych, zarządzenia o przerwach w ruchu, o zmianach terminów naładunku i wyładunku towarów, o zmianach opłat dodatkowych, o wprowadzeniu nowych rozkładów jazdy, o otwarciu nowych linii, stacji i przystanków, dalej przepisy

o projektowaniu, budowie i eksploatacji kolei, zarządzenia, wynikające z wykonywania nadzoru nad kolejami użytku publicznego i prywatnego, oraz zarządzenia, regulujące dzierżawę gruntów i placów kolejowych przez osoby prywatne.

Zmiany w ustawie i zarządzeniu — w stosunku do poprzednio obowiązujących — polegają na dostosowaniu ich treści do nowej Konstytucji. W myśl powyższego wszelkie akty, ogłaszane w „Dz. Tar. i Zarz. Kol.”, noszą nazwę zarządzeń Ministra Komunikacji, gdy dawniej odpowiednie akty nosiły nazwę rozporządzeń, wobec czego w myśl odnośnych postanowień nowej Konstytucji musiałyby być ogłaszane w „Dzienniku Ustaw R. P.”.

Pozatem „Dz. Tar. i Zarz. Kol.” Nr. 14 zawiera szereg zmian do nowej taryfy towarowej, które polegają na dostosowaniu całego szeregu opłat przewozowych i warunków ich stosowania do zmieniających się ciągle i wylaniających się nowych potrzeb życia gospodarczego.

W części I B taryfy: uzupełniono nomenklaturę towarową przez

wymienienie pod poz. 244 żużli, szlak, popiołów i t. p. odpadków, zawierających żelazo, a powstałych z przeróbki chemicznej rud żelaznych — z opłatami klas zasadniczych: wagonowej 14 i drobnicowej III; dalej w poz. 655 wymieniono środki do konserwowania paszy zielonej — z opłatami przewozowymi klasy wagonowej 8 i drobnicowej II; do poz. 923, zawierającej m. in. mąkę drzewną, włączono trociny, wytwarzane przy pomocy specjalnych pił (spetro) i służące do obróbki metali, platerów oraz wyprawiania futer; pozatem zamieszczono wyjaśnienie, iż do poz. 1017, zawierającej oddzielnie niewymienione wyroby z papieru, tektury i t. p., należą pudełka kartonowe i tekturowe do papierosów, za korzystanie ze specjalnych urządzeń do pojenia, mycia i sortowania zwierząt domowych, gdzie takie urządzenia istnieją, w wysokości zł 10 od wagonu, do wykazu zaś przedmiotów przestrzennych włączono skrzynie drewniane, także z okuciami lub wyłożone blachą, oraz pudełka kartonowe i tekturowe do papierosów.

W części II, zeszycie I taryfy, zawierającym taryfy specjalne na przewóz towarów w komunikacji wewnętrznej, wprowadzono 15% -ową obniżkę przewoźnego na grykę (tatarkę, hreczkę) z woj. wschodnich do Katowic z przeznaczeniem do przeróbki w młynach odbiorczych. Zniżka powyższa jest fragmentarycznym pogłębieniem taryfy specjalnej WA-1, obowiązującej dla przewozu wszelkich zbóż z woj. wschodnich do zachodnich i środkowych obszarów kraju, i ma na celu podtrzymanie młynów, przemielających grykę na Śląsku.

Wprowadzono do poz. 66 Klasyfikacji Towarów Łodygi makowe i makówki wymłócone otrzymały w przewozach wewnętrznych opłaty taryfy specjalnej WA-85 oraz przy wywozie przez granicę lądowe opłaty tar. spec. GA-51, przez co w obydwu wypadkach opłaty przewozowe zrównane zostały z taryfą na wywóz słomy (GA-51).

Dla przewozów kazeiny do fabryk dykt obniżono przewoźne przy przesyłkach wagonowych z klasy I do 7 (30 ÷ 37%) oraz przy przesyłkach drobnicowych z klasy I do II (ok. 23%, tar. specj. WB-41).

Wprowadzono taryfę specjalną WB-29 na przewóz mleka odtłuszczonego i maślanek do stacji odbiorczej Biezanów z opłatami klasy 16 za przesyłki wagonowe i drobnicowe i z warunkiem stosowania, iż mleko zostanie zużyte w fabryce kalolitu.

Uregulowano taryfy na przewóz tłuszczów zwierzęcych surowych, topionych i t. p. — przez obniżkę przewoźnego na tłuszcze krajowego pochodzenia z klasy 4 do klasy 10 (ok. 40% niżki) i równocześnie ustalenie specjalnej na import tłuszczów przez porty z opłatami klasy 8 — na miejsce dotychczasowej taryfy wyjątkowej pb-2.

Celem stworzenia korzystniejszych warunków dla nadmorskich wytwórni konserw rybnych w stosunku do oddalonych rynków zbytu wewnątrz kraju obniżono o 20% taryfę na przewóz ryb, także śledzi i szprotów marynowanych w opakowaniu hermetycznym od wszystkich stacji nadmorskich do wszystkich stacji P. K. P. w przesyłkach zwyczajnych i pośpiesznych (tar. specj. WB-56 i WB-59).

Krajowi producenci mączki mięsnej i krwi suszonej otrzymali obniżkę taryfy dla przesyłek drobniczych o ok. 30% — z klasy drobnicowej II do III — wzamian za równoczesną podwyżkę taryfy dla przesyłek wagonowych. Rozwiązanie takie jest korzystniejsze dla przemysłu, który wobec nieznacznej wogóle produkcji mąki mięsnej i krwi suszonej korzysta przy przewozach wewnętrznych wyłącznie z nadania w drobniczych ładunkach (tar. specj. WB-60).

Dla przewozu skór surowych mokrych i suchych obowiązują taryfy specjalne WB-63 i WB-65, zawierające niższe opłaty dla przewozu przesyłek drobniczych do punktów zbiorczych skór surowych i dalej dla przesyłek wagonowych od tychże punktów zbiorczych do garbarń. Niewielką różnicę pomiędzy opłatami dla przesyłek drobniczych i wagonowych pogłębiono przez podwyżkę stawek dla drobnicy i równoczesną obniżkę dla przesyłek wagonowych, co z jednej strony lepiej odpowiada kosztom własnym przewozów kolejowych, z drugiej strony zaś zapobiega rozdrabnianiu ładunków wagonowych na małe partje.

Dla drewna w szczapach, przeznaczonego nie na opał, lecz do przerobu w fabrykach wyrobów drzewnych lub beczkarniach, przyznano opłaty przewozowe kolumny WF-17, z której korzysta drewno użytkowe, przewożone do tartaków (tar. specj. WF-1).

Dla szkła taflowego, przewożonego od jednej na ziemiach wschodnich wytwórni w Rokitanie Wołyńskim, wprowadzono preferencję

taryfową w granicach do 15% w formie przyznania klasy 10 opłat przewozowych dla zbytu na obszarze kresów, ograniczonym od zachodu stacjami: Grajewo, Białystok, Chełm, Rejowiec, Rawa Ruska. Lwów, Sambor i Sianki (tar. specj. WH-119).

Obniżono taryfę na przewóz octanu wapnia surowego (wapno szare) z Hajnówki i Wygody do Grodziska Mazowieckiego z klasy 10 do klasy 16 z przeznaczeniem do fabryk chemicznych. Surowiec ten służy do produkcji acetonu.

Taryfę na przewóz miązgi drzewnej z Druż do Warszawy obniżono z klasy 11 do klasy 13. Ulga powyższa ma na celu poręcz dla kresowej wytwórni miązgi drzewnej, położonej niekorzystnie w stosunku do rynków zbytu.

Wprowadzono taryfę specjalną WE-32 dla przewozu siarczanu amonu i saletry sodowej od wytwórni z przeznaczeniem do dalszej przeróbki w przemyśle — z opłatami przewozowymi klasy 16. Dla żużli, jako odpadków przeróbki chemicznej rud żelaznych, wprowadzono taryfę specjalną WM-24 z obszarem ważności od Zgierza i Pabjanic, gdzie znajdują się odnośne zakłady chemiczne, do hut żelaznych na Górnym Śląsku, gdzie produkt ten poddawany jest dalszej przeróbce.

W części II taryfy przyznano dla wywozu zamków drzwiowych te same taryfy specjalne, z których korzysta eksport okuć budowlanych, jak zawiasy, zasuwki i t. p. (tar. specj. GM-154 i PM-68).

W taryfach specjalnych GB-25 i PB-24 na wywóz jaj zagranicę wprowadzono obowiązek umieszczania w liście przewozowym oświadczenia nadawcy: „towar pochodzenia krajowego”, a to celem zapobieżenia korzystania z tych taryf tranzytowych przesyłkom jaj.

W postanowieniach taryfy portowej (Cz. II/3A, § 24) upoważniono Kapitanat Portu w Gdyni oraz Radę Portu w Gdańsku do wystawiania zaświadczeń, stwierdzających opóźnienie przybycia statku, wywołane awarią, burzą lub innymi przeszkodami atmosferycznymi, co służy za podstawę do przedłużenia terminu postoju wagonów, wolnych od opłat (postojowe).

Do taryfy specjalnej PC-37, obowiązującej na wywóz otrąb zbożowych przez porty, włączono mąkę zbożową pastewną skażoną, zrównując tem samym opłaty dla mąki skażonej z taryfą na zboża i mąkę zwykłą (PA-1).

Obniżono taryfę na import rud manganowych przez porty, włączając towar ten do taryfy specjalnej PM-4, oraz na wywóz worków jutowych z wytwórni w Bielsku przez porty, włączając towar ten do taryfy specjalnej PD-60. Równocześnie skreślona została taryfa specj. PD-64 na wywóz płótna zgrzebnego do wyrobu worków.

W zeszycie taryf wyjątkowych (Cz. II/6) przedłużono taryfę pl-4 na wywóz olejów bunkrowych, przeznaczonych do zaopatrywania statków morskich w Gdyni i Gdańsku, na dalszy okres roczny do dn. 30/IV 1936 r., oraz taryfy wyjątkowej uc-1 i uc-2 na przewóz spirytusu i wódek monopolowych w obrocie wewnętrznym — do dn. 31/VIII 1936 r.

Na wywóz spirytusu rektyfikowanego od stacji Leszno, Poznań, Starogard i Toruń do Niemiec wprowadzono taryfę wyjątkową (gc-5), której opłaty stosowane są w drodze zwrotu po udowodnieniu wywozu w czasie od 15/IV do 31/XII 1936 r. najmniej 7500 t przez wszystkie rektyfikacje łącznie.

Pozatem wprowadzono zniżkę taryfy na przewóz łomu szklanego z portów do stacji Szcząkowa z przeznaczeniem do huty szkła (tar. wyj. ph-25).

Równocześnie uzupełniono poszczególne taryfy wyjątkowe i specjalne szeregiem nowych stacji nadawczych lub odbiorczych i ew. innymi drobnymi zmianami.

Wszystkie wymienione zmiany i uzupełnienia weszły w życie z dniem 6/V b. r.

Z dniem 1/VI b. r. uregulowano sprawę przewozu worków używanych przez skreślenie tego towaru z § 8.4 taryfy cz. I — B (opakowanie używane) i wprowadzenie dla niego oddzielnej taryfy wyjątkowej wd-6 (Cz. II/6). Poziom opłat przewozowych utrzymany został bez zmiany, wprowadzono tylko obowiązek dołączania przez nadawcę pierwotnego listu przewozowego oraz zamieszczenia w liście przewozowym oświadczenia, iż worki służyły do opakowania przesyłki, która do danej stacji nadeszła koleją, a to w celu zapobieżenia handlowi workami używanymi ze szkodą dla produkcji nowych worków.

S. P.

ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE

PRACA POLSKIEJ FLOTY HANDLOWEJ W I KWARTALE 1936 R. — Okres sprawozdawczy stanowi dalszy krok w rozwoju prac naszej floty handlowej, przyczem dotychczasowe tempo zarówno zamierzeń i projektów jak i liczbowo ujętych osiągnięć zostało wzmożone.

Nową linię regularną do portów Göteborga — Malmö z warunkowym zawijaniem do Hamstadu i Helsingborgu uruchomiła

w końcu stycznia „Żegluga Polska”, przy współpracy z T-wem Okrętowym „Almquist C-je, Malmö”, zapewniając połączenie co tydzień. Maklerem linii jest „Polska Agencja Morska”, Sp. z o. o. w Gdyni. „Żegluga Polska” postawiła na tej linii z charterowany statek s/s „Blenda” o nośności 500 t (DW).

W dn. 28/II odplynął s/s „Pułaski” do Ameryki Południowej (Rio

de Janeiro, Santos, Montevideo) i odąd wraz z uprzednio uruchomionym na tym szlaku s/s „Wisła” utrzymuje stałą komunikację, zapewniając bezpośredni przewóz i łączność licznej naszej emigracji, jak i obsługując rozwijającą się wymianę towarową z krajami Ameryki Łacińskiej. Linja południowo-amerykańska jest utrzymywana przez T-wo „Gdynia — Ameryka, Linje Żeglugowe”, S. A. i T-wo „Żegluga Polska”, S. A., maklerem tej linii jest f. „Rother i Kiłaczycki”. Narazie s/s „Pułski” odjeżdża co 2 miesiące, na jesieni b.r. zostanie uruchomiony na tej trasie drugi statek pasażerski s/s „Kościusko”, co zapewni jedno połączenie na miesiąc w komunikacji pasażerskiej.

Przewozy ogólne (bez obrotów przybrzeżnych) w I kwartale b. r. w porównaniu z tymże okresem ub. r. kształtowały się następująco (w tonnach):

	Wywóz	Przywóz	Tranzyt	Razem
I kwartał 1936	224 280	55 160	20 081	299 521
I kwartał 1935	179 093	36 766	17 914	233 773
Wzrost w 1936 r. w stos. do 1935 r.	45 187	18 394	2 167	65 748

Widzimy znaczny wzrost przewozów we wszystkich ich rodzajach, przyczem dynamika tego wzrostu wynosi 28·1%, podczas gdy przeciętny wzrost dla całego 1935 r. wynosił 24·4%.

Wywóz na statkach, pozostających w naszej dyspozycji, w okresie sprawozdawczym stanowi 8·3% ogólnego wywozu przez porty polskie, przywóz — 13·3%, wreszcie obrót, łącznie biorąc (przywóz i wywóz), wynosi 279 440 t i stanowi 8·9% ogólnych obrotów zamorskich przez nasze porty (3 128 tys. t).

Na statkach żeglugi nieregularnej (trampy) przewieziono (w tonnach):

	Wywóz	Przywóz	Tranzyt	Razem
I kwartał 1936	160 889	18 239	7 547	186 675
I kwartał 1935	144 669	4 378	10 623	159 670
Wzrost (+) lub spadek (—) w 1936 r. w stos. do 1935 r.	+ 16 220	+ 13 861	— 3 076	+ 27 005

W tej kategorii transportów statki Polsko-Skandynawskiego T-wo Transportowego, S. A. („Polskarob”) wykonały 39 podróży i przewiozły 108 741 t w wywozie, niewykazując wcale ładunków w przywozie i w tranzycie. Trampy „Żegluga Polska” wykonały 31 podróży i przewiozły 77 934 t (51 051 t¹⁾, w tem w wywozie 52 148 t (45 673 t), w przywozie 18 239 t (4 378 t) i w tranzycie 7 457 t (—). Liczby te obejmują obok transportów bliższych przewozy między Gdynią/Gdańskiem i portami hiszpańskimi, Ameryki Południowej i portami pośrednimi. Zarówno zasięg podróży statków tego towarzystwa, jak i rodzaje ładunków wykazują coraz większe zróżniczkowanie.

Na podkreślenie zasługuje znaczny wzrost ładunków w przywozie, co stwarza warunki racjonalnej eksploatacji statków trampowych i toruje drogę do tranzakcji f o b dla importerów.

Przewozy na liniach regularnych (bez poczty) kształtowały się następująco (w tonnach):

	Wywóz	Przywóz	Tranzyt	Razem
I kwartał 1936	63 391	36 921	12 534	112 846
I kwartał 1935	34 424	32 388	7 291	74 103
Wzrost w 1936 r. w stos. do 1935 r.	28 967	4 533	5 243	38 743

Wykazany wzrost przewozów zawdzięczamy w równej mierze powstaniu nowych linii, których w porównaniu z I kwartalem 1935 r. przybyło w b. r. 4, jak i wzrostowi obrotów na liniach dawnych.

Poszczególne towarzystwa okrętowe przewiozły na liniach regularnych następujące ilości towarów (w tonnach):

	Żegluga Polska	Polbryt	Gdynia-Ameryka	Razem
I kwartał 1936	73 548	23 739	15 559	112 846
I kwartał 1935	47 037	18 886	8 180	74 103
Wzrost w 1936 r. w stos. do 1935 r.	26 511	4 853	7 379	38 743

„Żegluga Polska”, S. A. wykazuje największe obroty i bardzo znaczny ich wzrost (ponad 56%). Na nowych 3 liniach regularnych przedsiębiorstwo przewiozło ok. 16 tys. t, pozostały wzrost przewozów — ponad 10 tys. t — przypada na linie, eksploatowane już w okresie porównawczym 1935 r. Wśród tych ostatnich największy wzrost przewozów wykazuje linja antwerpijska, podczas gdy spadek przewozów zaznaczył się na liniach: rotterdamkiej i hamburskiej.

„Polsko-Brytyjskie T-wo Okrętowe”, S. A. przewiozło: na linii londyńskiej 11 050 t (9 927 t), na linii hullskiej 12 426 t (8 959)

i nadal nieznaczne ilości towarów na linii do le Havre. Szczególnie znaczny wzrost przewozów stwierdzamy na linii hullskiej, i to zarówno w wywozie jak i przywozie.

T-wo „Gdynia-Ameryka, Linje Żeglugowe”, S. A. wykazuje wzrost przewozów z 8 180 t do 15 559 t, czyli więcej niż o 90%. Z ogólnej tej sumy przewieziono na linii północno-amerykańskiej 9 025 t (3 563 t) na linii palestyńskiej (Konstancja — Haifa) 4 048 t (4 617 t) i wreszcie na nowej linii południowo-amerykańskiej 2 486 t.

Szczególną uwagę zwraca przeszło 2½-krotny wzrost przewozów na linii północno-amerykańskiej. Nawet po uwzględnieniu jednego więcej odjazdu do Ameryki (w porównaniu z I kwartałem 1935 r.) wzrost jest bardzo znaczny; zawdzięczać go należy atrakcyjności nowego tonnażu i dla obrotów towarowych.

Przewozy pasażerów i emigrantów w okresie sprawozdawczym kształtowały się następująco: na linii północno-amerykańskiej w kierunku do New Yorku 1 025 (778), w kierunku do Gdyni 500 (177), razem 1 525 (955); na linii palestyńskiej w kierunku do Palestyny 4 820 (6 516), w kierunku do Konstancy 1 102 (590) (ten wynik należy uznać za bardzo niekorzystny, w szczególności gdy się weźmie pod uwagę, że w okresie sprawozdawczym linja ta była obsługiwana przez 2 statki — tłumaczy się to załamaniem się emigracji do Palestyny); na linii do le Havre (Dover) przewieziono 1 379 osób, oraz na liniach angielskich 67 (89) osób; wreszcie na nowej linii południowo-amerykańskiej przejechało w kierunku do Ameryki 917 osób, w kierunku do Polski 68 osób. Ogółem statki polskie przewiozły 9 878 pasażerów (bez ruchu przybrzeżnego i specjalnych wycieczek), co w porównaniu z I kwartałem 1935 r. (8 150 osób) stanowi wzrost o 1 728 osób.

Nadto T-wo „Gdynia — Ameryka, Linje Żeglugowe” zorganizowało w dn. 5 ÷ 13/II b. r. 7-dniową wycieczkę z New Yorku na Kubę, w której uczestniczyło 560 turystów amerykańskich.

Tonnaż polskiej floty handlowej w okresie sprawozdawczym nie uległ zmianie.

J. Korolkiewicz

PRACA PORTU GDYŃSKIEGO W KWIETNIU 1936 R. — Praca portu gdyńskiego rozwijała się w miesiącu sprawozdawczym zupełnie pomyślnie, wyniki zaś jej — w ogólnych liczbach — przekroczyły wyniki marcowe (o ok. 18 tys. t). Jest to zresztą normalnym zjawiskiem, obserwowanym co roku, że miesiące wiosenne są okresem wzmagania się aktywności Gdyni po sezonie zimowym, w którym zarówno obrót towarowy, jak i ruch statków zazwyczaj maleją.

Wzrost liczb daje się zaobserwować w kwietniu również w zestawieniu r u c h u s t a t k ó w. Przyszło, mianowicie, 387 statków (w marcu 373) o łącznej pojemności 360 252 nrt (389 237 nrt), wyszło — 390 statków (360) o pojemności 371 251 nrt (371 654 nrt). Porównanie tych liczb pozwala stwierdzić, że przy większej ilości statków zmalał w kwietniu w porównaniu z marcem przeciętny tonnaż ich — z 1 043·5 nrt w marcu do 930·9 nrt w kwietniu. Kolejność bander ukształtowała się następująco: Szwecja, Polska, Stany Zjednoczone Am., Anglja, Niemcy, Danja i Włochy. Jak zatem widzimy, dwa pierwsze miejsca są na stałe zajęte przez Szwecję i Polskę, której udział wzmoże się jeszcze znacznie po uruchomieniu „Batorego”. Średnia ilość statków, przebywających jednocześnie w porcie, wynosiła w kwietniu 53 (w marcu 41); średni zaś postój statku w porcie — 46·9 godzin (w marcu 45·8).

Ogólny obrót towarów osiągnął w miesiącu sprawozdawczym 618 308 t (w marcu 600 278 t), z czego na obrót zamorski przypada 596 035 t (w marcu 583 768 t), na obrót drogą wodną z wnętrzem kraju — 19 591 t (10 889 t) i na obrót przybrzeżny — 2 682 t (5 621 t). Zmalały zatem jedynie liczby obrotu przybrzeżnego, co jest skutkiem przedewszystkiem przeminięcia sezonu najobfitszych połowów.

W obrocie zamorskim wzrost wykazuje wywóz (498 868 t wobec 487 667 t w marcu), przywóz zaś pozostał niemal bez zmiany (w kwietniu 97 167 t — w marcu 96 101 t). Na te ogólne liczby złożyły się w kwietniu następujące pozycje (w tonnach):

P r z y w ó z	W y w ó z
Nasiona różne	Zboże . . . . .
„ oleiste	Strączkowe . . . . .
Ryż surowy	Mąka ryżowa . . . . .
Owoce świeże	Mąka . . . . .
„ suszone	„ pastewna . . . . .
Konserwy owocowe	Ryż . . . . .
Orzechy i migdały	Ślód . . . . .
Kawa	Owoce świeże . . . . .
Herbata	Konserwy owocowe . . . . .
Kakao	Nasiona i rośliny . . . . .
Korzenie	Szynki i inne peklowane . . . . .
Rośliny i materj. rośl.	Bekony . . . . .
Żywiec	Drób i ptactwo bite . . . . .
Śledzie świeże	Jaja . . . . .
„ solone	Masło . . . . .
Rudy różne i wypalki pir.	Cement . . . . .

1) W nawiasach dane za I kwartał 1935 r.

Piryty	3 703	Sól	230
Oleje	166	Węgiel eksportowy	380 553
Smola i smary	95	„ bunkrowy	27 599
Asfalt	—	Koks	17 363
Tłuszcze i oleje roślinne	987	Oleje, parafina	—
„ zwierzęce surowe	1 070	Tłuszcze zwierz. surowe	566
Tran	167	Przetwory mięsne	1 208
Napoje alkoholowe i inne	167	Cukier	7 600
Tytoń	334	Napoje alkoholowe	6
Siarka	65	Spirytus	—
Przetwory chemiczne	278	Makuchy	1 549
Farby	20	Otręby	50
Garbniki	1 301	Soda	600
Fosforyty	10 565	Salmiak	57
Żuźle Thomasa	7 200	Karbid	166
Sól potasowa	—	Farby	—
Skóry	2 302	Biel cynkowa	324
Wetna	3 959	Sól potasowa	—
Odpadki wełny	64	Saletra	3
Przędza wełniana	16	Nawozy azotowe (siarczany amonu)	3 153
Bawełna	4 986	Skóry	93
Odpadki bawełny	77	Tkaniny	487
Przędza bawełniana	108	Bawełna i odpadki	112
Len, konopie, sisal i inne	20	Bale i słupy	4 118
Juta	576	Drzewo tarte	18 340
Szmaty	831	Wyroby z drzewa	308
Kauczuk	539	Kleпки	—
Wyroby gumowe	80	Dyktki i forniery	969
Papier	1 337	Meble gięte	411
Papa i tektura	24	Wyroby koszykowe	57
Celuloza	366	Papier	595
Żelazo surowe	279	Papa i tektura	228
Metale różne	134	Celuloza	1 879
Złom	25 124	Żelazo surowe	696
Miedź	505	„ handlowe	4 593
Cyna	91	Metale różne	1
Cynk	23	Wyroby żelazne i metal.	2 321
Wyroby żelazne i metal.	400	Szyny kolejowe	53
Maszyny, aparaty i części	384	Rury żelazne i stalowe	1 111
Części wagonów i lokomotyw	360	Cynk	1 305
Samochody, motocykle i ich części	149	Blacha cynkowa	595
Różne	2 679	Różne	10 323
Razem: 97 167		Razem: 498 868	

W przywozie zwraca uwagę bardzo wyraźne podobieństwo liczb poszczególnych pozycji w ostatnich 2 miesiącach. Większe odchylenia znajdujemy tylko przy kilku artykułach, a mianowicie wzrosły w kwietniu pozycje: złomu (25 124 t wobec 14 278 t w marcu), rud (2 789 t wobec 431 t), wełny (3 959 t wobec 2 715 t) i papieru (1 337 t wobec 943 t), zmalały natomiast pozycje: śledzi świeżych (brak zupełny — wobec 1 179 t), śledzi solonych (392 t wobec 1 408 t), tłuszczów zwierzęcych surowych (1 070 t wobec 1 304 t), garbników (1 301 t wobec 1 784 t), żużli Thomasa (7 200 t wobec 8 900 t), bawełny (4 986 t wobec 9 620 t), juty (576 t wobec 1 190 t) i miedzi (505 t wobec 2 114 t). Na niemal analogicznym poziomie utrzymały się liczby: nasion oleistych (4 368 t w kwietniu wobec 4 508 t w marcu), ryżu surowego (7 767 t wobec 7 927 t), owoców świeżych (7 341 t wobec 7 456 t), pirytów (3 703 t wobec 3 701 t), fosforytów (10 565 t wobec 10 898 t), skór (2 302 t wobec 2 266 t) i „różnych” (2 679 t wobec 2 757 t).

W wywozie również nie obserwujemy w miesiącu sprawozdawczym bardziej jaskrawych różnic. Pozycja węgla eksportowego nieznacznie wzrosła (380 553 t wobec 376 963 t), zmalały natomiast pozycje: bunkru (27 599 t wobec 30 800 t) i koksu (17 363 t wobec 21 796 t). Z innych artykułów wzrost liczb wykazują: bekony (1 782 t wobec 1 545 t), jaja (2 221 t wobec 1 058 t), przetwory mięsne (1 208 t wobec 913 t), cukier (7 600 t wobec 2 893 t), siarczany amonu (3 153 t wobec 188 t), bale i słupy (4 118 t wobec 2 214 t), drzewo tarte (18 340 t wobec 16 090 t), celuloza (1 879 t wobec 1 300 t), cynk (1 305 t wobec 955 t), wyroby metalowe (2 321 t wobec 2 156 t) i różne (10 323 t wobec 8 212 t). Zmalały natomiast pozycje: cementu (1 837 t wobec 2 335 t), makuchów (1 549 t wobec 2 330 t), oraz rur żelaznych i stalowych (1 111 t wobec 2 595 t). Na niezmiennym poziomie utrzymały się: słód (2 312 t wobec 2 232 t) i żelazo handlowe (4 593 t wobec 4 477 t).

Obrót drogą wodną z wnętrzem kraju wykazuje w miesiącu sprawozdawczym dość poważny wzrost liczb (19 591 t wobec 10 889 t w marcu) — zarówno po stronie przywozu, który osiągnął 13 071 t (w marcu — 8 006 t), jak i po stronie wywozu — 6 520 t (2 883 t). Bardzo znaczną przewagę nad innymi artykułami w przywozie ma tutaj cukier, którego pozycja osiąga w kwietniu liczbę 12 436 t (w marcu 7 677 t). Po stronie wywozu na uwagę zasługują: ryż wyluszczoney — 1 790 t (90 t), nasiona oleiste — 951 t (914 t) i garbniki — 663 t (110 t).

W obrocie przybrzeżnym w kwietniu na przywóz przypada 955 t (w marcu 3 428 t), na wywóz zaś — 1 727 t (2 193 t). W przywozie zmalała znacznie pozycja ryb z własnych połowów (870 t wobec 3 350 t w marcu), w wywozie zaś — szereg mniejszych pozycji. Jako najważniejszą pozycję wywozu w obrocie przybrzeżnym można wskazać w kwietniu ryż wyluszczoney (960 t), której w marcu było zupełnie brak.

Ruch pasażerów w kwietniu nie doznał większego ożywienia, przyjechało mianowicie 193 (w marcu 282), wyjechało — 1 443 (1 105).

O.

RUCH W PORCIE GDAŃSKIM W KWIETNIU 1936 R. — Ruch okrętowy w porcie gdańskim w kwietniu b. r. wykazuje w stosunku do kwietnia ub. r. znaczną poprawę. Przy okrętach wchodzących wzrost wynosi 14%, przy okrętach wychodzących — ok. 10%. W porównaniu z marcem b. r. ruch okrętowy zwiększył się przy okrętach wychodzących o 1,7%, przy okrętach wchodzących zmniejszył się o ok. 5%. Zawinęło w kwietniu do portu gdańskiego 408 okrętów o pojemności 241 602 nrt, opuściło zaś port 418 okrętów o pojemności 245 547 nrt. Pojemność okrętów, które do Gdańska zawinęły i port ten opuściły w ciągu pierwszych 4 miesięcy b. r., wyniosła 1 888 245 nrt — wobec 1 749 466 nrt w tymże czasie 1935 r., czyli że ruch okrętowy zwiększył się o 7,3%.

Narodowość statków, które odwiedziły w kwietniu port gdański, była następująca:

	Przybyło		Odeszło	
	statków	nrt	statków	nrt
Polska	28	19 821	28	20 167
Gdańsk	—	—	2	596
Dania	66	38 637	68	38 715
Niemcy	141	60 617	146	65 291
Anglja	15	19 115	14	15 808
Estonja	6	2 667	5	2 416
Finlandja	8	10 000	8	10 261
Francja	4	5 984	5	6 780
Grecja	2	4 733	2	4 733
Holandja	20	6 971	19	7 739
Łotwa	4	5 805	3	3 401
Litwa	2	1 176	2	1 176
Norwegja	20	14 621	2	16 698
Panama	1	437	1	437
Z. S. R. R.	1	6 869	1	6 869
Szwecja	90	44 149	92	44 460
Razem: 408 241 602 418 245 547				

Na 16 bander, reprezentowanych w kwietniu w gdańskim ruchu portowym, bandera polska zajmuje czwarte miejsce — za Niemcami, Szwecją i Danją, wyprzedzając tym razem Anglję, Norwegję, Finlandję, Holadję i szereg innych.

Suma obrotu towarowego przez Gdańsk wyniosła w kwietniu 436 578 t, gdy w marcu 390 018 t i 358 222 t w kwietniu ub. r. Import (64 640 t) wzrósł poważnie zarówno w stosunku do poprzedniego miesiąca, jak i do kwietnia 1935 r.: w pierwszym wypadku o 42%, w drugim — o 46%. Eksport (371 938 t) wzrósł w porównaniu z marcem o 5%, w porównaniu zaś z kwietniem 1935 r. o 13%.

Ruch towarowy w miesiącu sprawozdawczym rozwijał się następująco (w tonnach):

Grupa towarowa	Przywóz	Wywóz
Produkty pochodzenia roślinnego	3 554	99 987
Produkty pochodzenia zwierzęcego	935	371
Produkty pochodzenia mineralnego	46 717	168 468
Tłuszcze, oleje i t. d.	1 376	614
Artykuły spożywcze, tytoń	187	4 604
Chemicjalja	5 872	2 922
Skóry i wyroby	11	324
Surowce włókiennicze	198	176
Kauczuk i wyroby	83	20
Drzewo i wyroby	287	90 694
Papier i wyroby	1 121	308
Materiały budowlane	34	22
Metale i wyroby	4 169	3 319
Maszyny i aparaty	71	109
Pozostałe towary	25	—
Razem: 64 640 371 938		

W imporcie pierwsze miejsce w kwietniu zajmują produkty pochodzenia mineralnego z kwotą trzykrotnie większą aniżeli w marcu. Przywóz chemicjalij, zajmujących drugie miejsce, zmniejszył się w porównaniu do miesiąca poprzedniego o 27%. Zmniejszył się również o 13% przywóz metali i wyrobów. Import następnej grupy, a mianowicie produktów pochodzenia roślinnego, zwiększył się przeszło dwukrotnie

w porównaniu do marca. Zmniejszył się — o 34% — import tłuszczów i olejów oraz o 40% import produktów pochodzenia zwierzęcego. Przewóz papieru i wyrobów wzrósł 3-krotnie w stosunku do miesiąca poprzedniego.

W eksporcie na naczelnem miejscu stoją produkty pochodzenia mineralnego, których wywieziono w kwietniu o ok. 4% więcej aniżeli w marcu. Węgiel był eksportowany do 6 państw — ze Szwecją, Francją i Danją na czele. Drugie miejsce w eksporcie zajmują produkty pochodzenia roślinnego; wywóz tych artykułów zmniejszył się w porównaniu z wywozem marcowym o ok. 8%. Zwiększył się w kwietniu o 29% eksport drzewa. Wywóz dalszych grup uległ zmniejszeniu, a mianowicie: artykułów spożywczych i tytoniu o 13%, metali i wyrobów o 15%, oraz chemikalij o ok. 48%. Dalsze grupy nie wykazują w kwietniu specjalnych zmian w porównaniu z miesiącem poprzednim.

Przyjechało do portu gdańskiego w kwietniu 19 pasażerów.

A. R.

RYNEK FRACHTOWY. — W sytuacji rynków frachtowych nie notowano w tygodniu sprawozdawczym (18÷23/V) żadnych zasadniczych zmian, a wobec zbliżania się martwego sezonu w czerwcu i lipcu nie można spodziewać się poprawy. Ogólne kurczenie się międzynarodowego handlu powoduje niższe stawek na rynkach, nieobjętych umowami o stawkach minimalnych, i wymagałoby natychmiastowej akcji,

której najracjonalniejszą formą byłoby unieruchomienie znacznej ilości tonnażu, gdyż to pozwoliłoby na utrzymanie stawek frachtowych na możliwym poziomie.

Na rynku La Platy zafrachtowano ogółem 6 statków o łącznym tonnażu 36 900 t.

Rynek kanadyjski jest w obecnej chwili jedynym eksportującym zboże rynkiem, który jest w stanie sprostać zapotrzebowaniu importerów europejskich, w związku z czym notowano mocną tendencję i zakontraktowano 11 statków po stawce sh 2/- do poszczególnych portów Anglii/Antwerpii lub Rotterdamu na czerwiec i lipiec. Rynek pół-amerykański wykazywał prawie zupełny zastój, zakontraktowano 1 ładunek złomu do zachodnich Włoch po \$ 4.75 przy załadunku natychmiastowym, w wywozie zaś cukru z Kuby zafrachtowano 1 duży statek do Anglii/kontynentu po sh 13/6 i jeden mniejszy po sh 13/3.

Rynki Dalekiego Wschodu były prawie nieczynne. Rynki australijskie wykazywały zastój; rynki te nie są w stanie konkurować z rynkiem kanadyjskim, pozatem zapas eksportowej pszenicy wynosi tylko 380 000 t.

Z portów czarnomorskich Z. S. R. R. frachtowano węgiel po sh 7/9 do Włoch, a po sh 10/9 do Stanów Zjedn.; poszukiwany jest tam tonnaż pod makuchy do Danji i żelazo lane do Japonji.

Na rynku dunajskim spodziewany jest ruch w wywozie jęczmienia przy załadunku w lipcu i sierpniu.

POCZTA I TELEGRAF

RUCH POCZTOWY, TELEGRAFICZNY I TELEFONICZNY W KWIETNIU 1936 R. w ważniejszych miastach przedstawiał się w sposób następujący (w tys. jednostek, wzgl. zł):

Nazwa miejscowości	Listy zwykłe i polecane	Listy wartościowe	Paczki	Przesyłki za pobraniem	Zlecenia	Przekazy poczt. i telegr. (wplac. wzgl. wypłac. na kwotę)	Wpłaty (wypłaty) P. K. O. (na kwotę)	Czasopisma	Telegramy	Rozmowy telefoniczne międzym. i międzynar.
N a d a n o w u r z ę d a c h										
Warszawa	12 948'9	24'9	208'5	62'7	11'2	14 960'2	31 643'7	6 625'7	42'8	204'8
Łódź	1 755'9	1'9	44'8	14'2	69'1	3 049'0	22 264'9	229'9	10'5	57'6
Lwów	5 280'7	3'9	46'3	15'4	5'3	4 193'9	9 512'7	1 320'3	13'4	42'1
Poznań	10 055'9	2'6	47'8	15'2	2'3	3 072'2	9 018'6	1 966'6	11'3	30'4
Kraków	4 142'8	3'4	56'0	14'3	5'5	3 381'3	9 786'3	2 339'2	8'7	59'6
Wilno	1 234'7	1'9	15'9	5'9	3'8	1 914'1	3 185'3	468'1	6'2	9'2
Katowice	1 802'7	2'0	20'1	5'3	1'6	3 727'3	6 786'1	405'0	8'5	110'6
Lublin	513'1	1'7	7'9	0'9	1'1	1 052'3	3 443'6	39'6	3'0	13'9
Bydgoszcz	1 052'5	1'0	14'7	3'3	1'8	1 328'1	3 766'6	217'0	3'3	15'4
Sosnowiec	385'3	0'4	4'5	0'8	0'5	1 311'1	3 128'4	20'6	1'9	43'3
Białystok	692'7	0'6	4'6	1'0	2'0	857'5	2 964'0	18'8	2'6	9'1
Chorzów	756'3	0'3	4'8	1'2	0'7	968'3	3 178'3	105'5	1'0	13'9
Gdynia	869'0	0'3	18'3	2'2	0'2	1 407'1	7 120'7	9'7	7'6	33'7
N a d e s z ł o d o u r z ę d ó w										
Warszawa	7 678'0	16'4	103'4	10'1	8'3	10 791'7	4 305'9	61'5	69'3	209'6
Łódź	2 594'6	2'9	26'7	6'3	11'7	6 780'8	2 165'7	376'8	12'2	43'0
Lwów	2 855'4	4'7	22'1	4'5	2'6	4 229'1	1 607'8	215'9	12'7	49'5
Poznań	3 721'1	5'2	36'5	4'5	2'6	2 773'1	1 191'9	119'1	9'7	38'6
Kraków	3 387'1	3'3	43'2	5'5	3'3	3 357'0	1 537'8	202'9	13'6	62'3
Wilno	1 623'4	3'4	16'8	3'3	1'6	2 132'2	816'8	111'1	6'5	10'4
Katowice	1 316'5	2'0	22'7	5'0	3'3	1 332'3	567'2	139'9	6'2	89'2
Lublin	688'1	0'5	10'3	0'7	1'4	566'9	222'9	20'7	1'5	6'6
Bydgoszcz	1 283'8	0'5	16'5	3'3	2'6	1 227'4	795'4	225'2	3'3	17'7
Sosnowiec	395'9	0'6	6'1	1'8	2'3	500'1	610'6	69'9	1'7	41'6
Białystok	444'6	1'6	5'8	1'6	1'0	987'0	513'3	135'2	2'3	9'7
Chorzów	450'9	0'4	6'9	1'7	1'9	275'2	321'5	36'7	1'1	—
Gdynia	766'7	0'3	15'4	3'2	1'9	1 488'8	731'8	87'6	7'8	30'0

Wekslu w kwietniu b. r. nadesłano do urzędów i agencji pocztowych do inkasa 186'9 tys. sztuk na kwotę zł 19 064 tys., z tego zainkasowano 140'9 tys. sztuk na kwotę zł 15 233 tys., zaprotestowano 20 316 tys. sztuk na kwotę zł 2 126 tys., zwrócono bez protestu 16'0 tys. sztuk na kwotę zł 1 051 tys.

Rozmów telefonicznych miejscowych przeprowadzono na sieciach Ministerstwa Poczty i Telegrafów oraz Polskiej Akcyjnej Spółki Telefonicznej w kwietniu b. r.: w Warszawie 14 511 325, w Łodzi 2 976 988, w Krakowie 2 311 343, w Wilnie 1 887 350, we Lwowie 1 759 794, w Katowicach 1 266 232, w Poznaniu 1 165 006, w Bielsku 775 897, w Sosnowcu 720 541, w Gdyni 605 660, w Białymstoku 440 860, w Chorzowie 365 724, w Bydgoszczy 326 603, w Lublinie 205 546, w Częstochowie 191 242 i w Toruniu 162 293.

WPLYWY I ROZCHODY PRZEDSIĘBIORSTWA „POLSKA POCZTA, TELEGRAF I TELEFON” W MARCU 1936 R. przedstawiały się, jak następuje (w zł):

	Wpływy	Rozchody
Dyrekcje Okr. Pocz. i Telegr.	663'85	61 130'91
Urzędy pocztowo-telegraficzne i telefoniczne	15 447 162'42	7 549 570'55
Radjotelegraf	434 121'06	397 770'29
Państwowy Instytut Telekomun.	3 805'63	24 103'49
Główna Składnica Materiałów Pocz. towych	1 803'69	1 541'44
Główna Składnica Materiałów Tele- technicznych	167'38	2 744'12

Izba Kontroli Rachunkowej Poczt i Telegrafów	42'12	21 639'91
Emerytury	7 687'10	1 505 133'71
Długi i gwarancje	—	203 323'32
Przelew z tytułu państwowego podatku dochodowego i opłaty emerytalnej	—	105 416'00
Razem:	15 895 453'25	9 872 375'74

Nadwyżka wpływów nad rozchodami z przeds. „Polska Poczta, Telegraf i Telefon“ w marcu 1936 r. wynosiła zł 6 023 079'51.

Niezależnie od tego dochody i wydatki Zarządu, wykonywanego przez Ministerstwo Poczt i Telegrafów, stanowiły: zł 2 510'61 w dochodach i zł 35 314'63 w wydatkach.

Wpływy urzędów pocztowo-telegraficznych obejmują m. in. dochód z następujących opłat (w zł):

Pocztowe	9 801 829'36
Telegraficzne	506 791'88
Telefoniczne	3 886 905'58

Dochody z radiotelegrafu składają się głównie z opłat radiotelegraficznych w kwocie zł 136 210'89 oraz z opłat radjofonicznych w kwocie zł 294 497'45.

KRONIKA TYGODNIOWA

PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ

ROZPORZĄDZENIA MINISTRÓW:

Plan umorzenia 5⁰/₀ Pożyczki Konwersyjnej z 1924 r. — rozp. Ministra Skarbu z dn. 7/V 1936 r. („Dz. Ust. R. P.“ Nr. 41, poz. 304).

Zaopatrzenie osób szczególnie zasłużonych w walkach o Niepodległość — rozp. Ministra Skarbu z dn. 22/V 1936 r. („Dz. Ust. R. P.“ Nr. 41, poz. 305).

Zmiany w rozporządzeniu o cechach probierczych — rozp. Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 8/V 1936 r. („Dz. Ust. R. P.“ Nr. 41, poz. 306).

TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓLKACH AKCYJNYCH

6 czerwca:

— „Czernickie T-wo Węglowe“, S. A. — o g. 12 w gmachu Zakł. Hohenlohego w Welnowcu.

8 czerwca:

— „Zamułka“ Przedsięb. Budow. i Robót Ziemnych, S. A. — w Katowicach, p. Piłsudskiego 12, II p.

— Cukrownia „Opole“, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Karowa 20.

— „Pol.-Belg. T-wo dla Impregnacji Drzewa i Polski Krezonaff“, S. A. — o g. 19 w lok. S-ki w W-wie, Śniadczych 12 m. 3.

9 czerwca:

— „Centrala Spirytusowa“, S. A. — o g. 19 w lok. Zach.-Pol. Zjedn. Spiryt. w Poznaniu, al. Piłsudskiego 5.

10 czerwca:

— „Światło“ Przem. Graf., S. A. — o g. 17 w kanc. Not. Dr. Z. Lubomęskiego w Bielsku, 3 Maja 13.

12 czerwca:

— Fabr. Maszyn i Odlewnia „Lwówek“, S. A. — o g. 17 w lok. f-y „Zaborowski i S-ka“ w W-wie, Trębacka 10.

— Przedsięb. Techn. „Zaborowski i S-ka“, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Trębacka 10.

— „Kolej Lok. Piła — Jaworzno“, S. A. — o g. 9 w lok. Biura Małop. Kol. Lok. we Lwowie, Jagiellońska 1.

— Cukrownia i Rafin. „Milejów“, S. A. — o g. 11 w lok. S-ki w W-wie, Koszykowa 8.

— „Juta“, S. A. — o g. 12 w lok. S-ki w Poznaniu, Fredry 1.

— „Krakowska Fabr. Portland-Cementu“, S. A. — o g. 11 w kanc. Not. Steina w Krakowie, Sławkowska 1.

13 czerwca:

— Cukrownia „Pelplin“, S. A. — o g. 15½ w hot. „Pod Orłem“ w Pelplinie.

15 czerwca:

— „Bielsko-Bialska S-ka Elektryczna i Kolejowa“, S. A. — o g. 11 w lok. S-ki w Bielsku, Grażyńskiego 64.

— Górnośl. Fabr. Kabli i Rur Izol. „Izola“, S. A. — o g. 14 w kanc. Not. Kurmana w W-wie, Kapucyńska 6.

— „Edward Kreglewski“, S. A. — o g. 12 w lok. S-ki w Poznaniu, Szypperska 8.

— „Spółka Galicyjska Kopalń“, S. A. — o g. 15½ w lok. S-ki w Paryżu, rue de la Victoire 76.

— Zakł. Ceram. „Jelonki“, S. A. — o g. 16 w lok. biura M. Krajewski i H. Malanowski w W-wie, Żulińskiego 3.

— „Kolej Lok. Przeworsk-Dynów“, S. A. — o g. 11½ w lok. Biura Małop. Kolei Lok. we Lwowie, Jagiellońska 1.

— T-wo Ubezp. „Orzeł“, S. A. — o g. 17 w lok. B-ku Dysk. Warsz. w W-wie, Fredry 8.

16 czerwca:

— T-wo Hand. Art. Piśm.-Techn.-Kreśl. i Kanc. „St. Miernicki i S-ka“, S. A. — o g. 20 w lok. S-ki w W-wie, Marszałkowska 81.

— „Warsz. T-wo Terenowe“, S. A. — o g. 18 w lok. Stow. Techników w W-wie, Czackiego 3.

— Przem.-Handl. Zakł. Chem. „Ludwik Spiess i Syn“, S. A. — o g. 19 w lok. S-ki w W-wie, Daniłowiczowska 16.

— Osada Górn.-Przem. „Trzebinia“, S. A. — o g. 14 w lok. S-ki w Krakowie, Pierackiego 1.

— Śląskie Zakł. Graf. i Wyd. „Polonia“, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w Katowicach, Sobieskiego 11.

17 czerwca:

— Zakł. Przem. „O. Kosowski“, S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w Grodnie, Listowskiego 32.

— „Spedom“ Zjedn. Eksped. Domy Handl., S. A. — o g. 12 w kanc. Not. St. Warmńskiego w W-wie, Senatorska 2.

SKARBOWOŚĆ I FINANSE

PODATKI I OPŁATY

EGZEKUCJE PODATKOWE W GOSPODARSTWACH ROLNYCH. — W związku z napływającymi do Ministerstwa Skarbu zażaleniami na nieprawidłowe dokonywanie przez poborców skarbowych zajęć u rolników Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dn. 25/V 1936 r. L. D. V 6504/1/36 ponownie podkreśliło z całym naciskiem, że — jeżeli chodzi o inwentarz żywy i martwy oraz zapasy ziemiopłodów u rolników — wolno zajmować jedynie nadwyżki tych ruchomości ponad normy, ustalone dla poszczególnych okręgów przez izby skarbowe na zasadzie okólnika Ministerstwa Skarbu z dn. 1/II 1933 r. L. D. V 386/1/33. W żadnym zatem wypadku nie jest dopuszczalne zajmo-

wanie u rolników konia, krowy, świnia i t. p., jeżeli znajdują się one w gospodarstwie w ilości i sztuki w poszczególnym rodzaju tych zwierząt.

Przy tej sposobności Ministerstwo Skarbu zaznaczyło, że w razie zajęcia w gospodarstwie rolnem nadwyżki inwentarza żywego zajęte zwierzęta mogą być zabrane z gospodarstwa i oddane pod dozór osoby trzeciej tylko w wypadku, gdy zobowiązany nie przyjmuje zajętego inwentarza pod dozór lub gdy zobowiązany poprzednio zajęte ruchomości roztrwonil lub usunął — tak, że zachodzi obawa ponownego roztrwonienia lub usunięcia. We wszystkich innych wypadkach zabieranie z gospodarstwa zajętego inwentarza żywego nie może mieć miejsca. Nie dotyczy to oczywiście tych wypadków, gdy zabranie zajętych zwierząt jest uzasadnione koniecznością dokonania sprzedaży poza miejscem

zajęcia, lecz i wówczas powinno ono nastąpić nie wcześniej, niż tego wymaga czas, potrzebny na dostarczenie zwierząt do miejsca sprzedaży.

Przy zajmowaniu nadwyżki płodów rolnych i inwentarza u rolników winien poborca zawsze zaznaczyć w protokole zajęcia, jaka ilość płodów rolnych i inwentarza, poza ilością zajęta, pozostała jeszcze w gospodarstwie.

Naczelnicy urzędów skarbowych otrzymali polecenie udzielenia poborcóm natychmiast odpowiednich pouczeń i uprzedzenia ich, że winni niestosowania się do postanowień okólnika będą pociągani do surowej odpowiedzialności.

PIENIĄDZ I KREDYT

ZARZĄDZENIA KOMISJI DEWIZOWEJ

I. — Komisja Dewizowa wprowadziła nowe formularze do składania wniosków na zapotrzebowania zagranicznych i krajowych środków płatniczych, mianowicie:

1. — Formularz C koloru zielonego (Nr. 448) dla wniosków o zezwolenie na wielokrotne przekazy lub wielokrotne wysyłki pocztą. Zezwolenie udziela wyłącznie Komisja Dewizowa — na przeciąg czasu nie dłuższy niż 9 miesięcy — na następujące cele:

a) na koszty utrzymania zagranicą (z wyłączeniem turystyki), na opłacanie należności za dokonane usługi lub prace oraz wszelkie inne świadczenia,

b) na uiszczanie należności z tytułu opłat licencyjnych, patentowych, kartelowych, składek asekuracyjnych, reasekuracyjnych, prowizyj, czynszów, procentów, rat amortyzacyjnych lub innych podobnych celów.

Łącznie z wnioskiem klient jest obowiązany złożyć dokumenty, uzasadniające konieczność dokonania przekazu zagranicznego.

Do wniosków na cele, wymienione w p. a, winien klient dołączyć dowody, stwierdzające fakt, cel i czas trwania pobytu zagranicą osoby, na rzecz której ma być skutecznie przekaz wielokrotny, lub uzasadniające istotę przekazu. Dowody te powinny być z reguły poświadczone przez właściwe konsulaty polskie.

2. — Formularz D koloru różowego na jednorazowy wywóz lub jednorazową wysyłkę pocztą zagranicznych i krajowych środków płatniczych lub walorów, posiadanych przez wnioskodawcę. Wyjaśnia się przytem, że pozwolenie na wywóz jest zbędne, gdy przedmiotem wysyłki mają być traty, wystawione przez polskiego eksportera na zagranicznego importera i przez tego ostatniego jeszcze nieakceptowane. Tego rodzaju nieakceptowane traty mogą być wysyłane bez zezwolenia.

3. — Formularz dla wniosków o zezwolenie na przekazywanie dewiz w późniejszym terminie (promesa dewizowa). Formularzem tego rodzaju należy się posługiwać w wypadkach, kiedy chodzi o spłatę zagranicznych zobowiązań, w szczególności:

a) nowego kredytu finansowego, którego wpływ i datę wpływu winien stwierdzić bank dewizowy,

b) kredytu rembursowego, nowoprzyznanego w związku z importem lub eksportem,

c) akceptów polskich, wysyłanych na pokrycie nowopowstałych zobowiązań,

d) zobowiązań, wynikłych z tytułu udzielonych gwarancji lub innych należności, niepodanych powyżej.

II. — Komisja Dewizowa zezwoliła osobom, jadącym tranzytem przez Gdańsk na polskie wybrzeże, do przewożenia ze sobą książeczek oszczędnościowych Pocztovej Kasy Oszczędności. Jest to znaczne ułatwienie dla osób, zamierzających spędzić ferie letnie nad morzem.

III. — Komisja Dewizowa w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu zatwierdziła listę podróży morskich linją Gdynia—Ameryka statkami „Piłsudski”, „Batory” i „Kościuszko”. Osoby jadące mogą zabierać ze sobą dewizy w ograniczonej ilości—zł 25 na 1 dzień postoju w porcie. Na wydatki w czasie jazdy okrętem należy uprzednio wykupywać bony w biurach linji Gdynia—Ameryka.

IV. — Biura podróży: „Orbis”, „Francopol”, „Wagons-Lits-Cook, Tow. Wagonów Sypialnych”—otrzymały szereg uprawnień w granicach dekretu dewizowego, m. in. możność pobierania wpłat w walutach obcych i dewizach z obowiązkiem odsprzedaży Bankowi Polskiemu. Wycieczki kierowane będą głównie do krajów, z którymi Polska po-

siada umowy turystyczne i w których akredytywy podrózne odmrażają nasze należności.

V. — Instytucje bankowe, niebędące bankami dewizowemi, kasy komunalne i spółdzielnie kredytowe, zorganizowane w związkach rewizyjnych, otrzymały prawo inkasa czeków zagranicznych z obowiązkiem ich odsprzedaży Bankowi Polskiemu.

VI. — W zakresie przydziału dewiz na towary importowane Komisja Dewizowa współpracuje z Komisją Obrotu Towarowego. Przydział dewiz udzielany jest obecnie (od dn. 27/V b. r.) jedynie na towary, na które importerzy uzyskali zezwolenie przywozu.

Kopję zezwolenia przywozu należy dołączać do wniosków towarowych o przydział dewiz.

VII. — Komisja Dewizowa wydała zarządzenia do banków dewizowych w sprawie uregulowania obrotu pieniężnego cudzoziemskich przedstawicielstw dyplomatycznych, konsulatów oraz misyj specjalnych.

RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH

GIEŁDA WARSZAWSKA

za okres od 18 do 23 maja 1936 r.

Na rynku dewiz w okresie sprawozdawczym w dalszym ciągu trwała tendencja niejednolita przy obrotach, utrzymanych w granicach ostatnich okresów. Funt szterling, używając o zł 0.10 na £ 1, wyrównał stratę z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy; również zwykowały związane z nim dewizy skandynawskie, a mianowicie: korony szwedzkie—o zł 0.35, korony duńskie—o zł 0.50 i korony norweskie—o zł 0.55 (wszystko na 100 koron). Zyskiem zamknęły okres jeszcze następujące dewizy: dolary—zarówno gotówkowe, jak i telegraficzne—w wysokości zł 0.00 1/4 na \$ 1 oraz floreny holenderskie—zł 0.40 na 100 florenów. Poza utrzymanymi frankami francuskimi i markami niemieckimi—reszta notowanych dewiz zniżkowała (strata—w zł na 100 jednostkach walutowych): franki szwajcarskie 0.05, belgi 0.05 i korony czeskosłowackie 0.03.

	Wartość nominalna (waluta)	Kurs najjuższy	Kurs najniższy	Ostatni kurs w tygodniu
Dolary St. Zjedn.	\$ 1	5'31 ⁷ / ₈	5'31 ⁵ / ₈	5'31 ⁷ / ₈
„ „ „ „ telegr.	\$ 1	5'32	5'31 ³ / ₄	5'32
Funty szterlingi	£ 1	26'49	26'40	26'49
Franki francuskie	100 fr.	35'01	35'01	35'01
Franki szwajcarskie	100 fr.	172'00	171'95	171'90
Belgi	100 blg.	90'00	89'95	89'95
Marki niemieckie	100 RM	—	—	213'45
Korony czeskosłow.	100 kor.	22'04	22'00	22'00
Liry włoskie	100 lir.	—	—	—
Floreny holenderskie	100 fl.	359'65	359'20	359'60
Guldery gdańskie	100 guld.	—	—	—
Korony szwedzkie	100 kor.	136'40	136'20	136'40
Korony duńskie	100 kor.	118'30	117'90	118'30
Korony norweskie	100 kor.	133'05	132'60	133'05

Na rynku papierów lokacyjnych państwowych dominował nastrój słaby przy ograniczonych obrotach. W grupie pożyczek premijowych zwykły odnotowały jedynie serje I i II emisji 3% Poż. Premijowej Inwestycyjnej—w wysokości zł 0.50; natomiast sztuki tej pożyczki spadły: I emisji o zł 2.00 i drugiej o zł 1.25. Pożyczką Dolarową (4%-ową) mimo względnie większego zainteresowania obracano po obniżonym o zł 1.40 kursie. Wśród pozostałych pożyczek na podkreślenie zasługuje zahamowanie tendencji spadkowej 5% Poż. Konwersyjnej, która w okresie sprawozdawczym wykazała zysk 0.50% nom. Obie pożyczki dolarowe: 6%-owa i 7%-owa—zniżowały; pierwsza bardzo silnie, gdyż o 6.00% nom. (co jest bardzo znamienne wobec stałego w ostatnich czasach poprawiania się jej kursu), oraz druga—o 1.50% nom.

Na rynku papierów lokacyjnych prywatnych nastąpiło zupełne odwrócenie tendencji; gdy w okresie, poprzedzającym sprawozdawczy, papiery zniżujące stanowiły znikomą liczbę—to w okresie sprawozdawczym zwykły kursu odnotowały zaledwie 2: 4 1/2% L. Z. Tow. Kred. Ziemińskiego w wysokości 1.00% nom., oraz 5% L. Z. Tow. Kred. m. Kalisza z 1933 r.—o 0.50% nom. Pozostałe papiery zniżowały (straty—w %-ach nominalu): 8% L. Z. Tow. Kred. Przemysłu Polskiego, emitowane w walucie angielskiej, 0.75, 4 1/2% L. Z. Pozn. Ziem. Kred. (w zł) 1.25, — w zł w zł 1.50, 5% L. Z. Tow. Kred. m. Warszawy 2.00, — skonwertowane (z 1933 r.) 1.00, 5%-owe listy zastawne skonwertowane miast prowincjonalnych: Częstochowa 0.25, Łodzi 0.50, Piotrkowa 0.50 i Radomia 0.50.

		Wartość nominalna (waluta)	Kurs naj-wyższy	Kurs naj-niższy	Ostatni kurs w tygodniu
3% Pożyczka Premjowa Inwestycyjna					w zł
I emisja sztuki	zł w zł. 100	68'00	65'50	66'50	
" " serje	" " " "	75'00	71'50	75'00	
II emisja sztuki	" " " "	68'00	65'50	67'25	
" " serje	" " " "	75'00	71'50	75'00	
4% Pożyczka Dolarowa	\$ ¹⁾	51'00	49'50	50'25	
		w %	%	nominału	
5% Pożyczka Konwersyjna	zł	53'00	52'50	53'00	
5% " Konwers. Kol.	zł	—	—	—	
6% " Dolarowa	\$	83'00	78'50	78'50	
7% " Stabilizacyjna ²⁾	\$ ³⁾	63'00	61'00	61'00	
		-65'00 ⁴⁾	-62'50 ⁴⁾	-62'50 ⁴⁾	-75'00 ⁵⁾

Listy zastawne i obligacje banków					
7%	L. Z. Państw. Banku Roln.	zł w zł. 1927	83'25	83'25	83'25
8%	" " " "	zł w zł. 1927	94'00	94'00	94'00
7%	" " Banku Gosp. Kraj.	zł w zł. 1927	83'25	83'25	83'25
8%	" " " "	zł w zł. 1924	94'00	94'00	94'00
7%	Obl. Kom. B. Gosp. Kraj.	zł w zł. 1927	83'25	83'25	83'25
8%	" " " "	zł w zł. 1924	94'00	94'00	94'00
8%	Obl. Bud. B. Gosp. Kraj.	zł w zł. 1927	—	—	—
5½%	L. Z. Banku " "	zł w zł. 1924	81'00	81'00	81'00
5½%	" " " "	zł w zł. 1927	81'00	81'00	81'00
5½%	Obl. Kom. B. Gosp. Kraj.	zł w zł. 1924	81'00	81'00	81'00
5½%	" " " "	zł w zł. 1927	81'00	81'00	81'00

Listy zastawne i obligacje towarzystw kredytowych					
8%	L. Z. T-wa Kred. Przemysłu Polskiego ⁶⁾	£	98'00	97'00	97'25
4½%	L. Z. T-wa Kred. Ziemskiego	zł	46'25	44'38	45'50
					-46'25
4½%	L. Z. Pozn. Ziem. Kredyt.	zł	40'50	39'50	39'75
4½%	" " " "	zł w zł.	46'75	45'00	45'00
4½%	" " Tow. Kred. m. Warszawy	zł			53'00
5%	" " " "	" "	55'50	54'75	55'00
					-54'75
5%	" " " "	zł	55'00	53'50	54'25
	z 1933 r.		-54'75 ⁴⁾	-54'25 ⁴⁾	54'00
					-54'25
					-54'25 ⁴⁾
					-54'75 ⁴⁾
5%	L. Z. Tow. Kred. m. Częstochowy z 1933 r.	zł			42'75
5%	L. Z. Tow. Kred. m. Kalisza z 1933 r.	zł			42'50
5%	L. Z. Tow. Kred. m. Łodzi z 1933 r.	zł	48'25	47'00	47'00
5%	L. Z. Tow. Kred. m. Piotrkowa z 1933 r.	zł			43'75
					-43'50
5%	L. Z. Tow. Kred. m. Radomia z 1933 r.	zł			37'50

Obligacje miast					
VII 5½%	Poż. Konwers. m. Warszawy	zł			49'00
VI 6%	" " " "	zł			55'00
					-55'50
VIII i IX 6%	Poż. Konwers. m. Warszawy	zł	53'00	51'75	52'50

POŻYCZKI POLSKIE NA GIEŁDACH ZAGRANICZNYCH⁷⁾

(maksimum—minimum—ultimo; w nawiasach—obroty)

	4÷9/V	11÷16/V	18÷23/V
New-York			
6% dolarowa			
1920	71—70—71 (13 000)	71—69—69 (10 000)	70 ³⁾ / ₈ —67 ¹ / ₄ —67 ¹ / ₄ (15 000)

8% Dillon 1925	85—82 ⁵ / ₈ —83 ³ / ₄ (53 000)	83—81 ⁵ / ₈ —81 ⁵ / ₈ (32 000)	81—74—74 (54 000)
7% stabilizac. 1927	91—90—90 (16 000)	90 ³ / ₄ —88 ³ / ₄ —88 ³ / ₄ (53 000)	88 ¹ / ₄ —84—84 ¹ / ₈ (141 000)
7% Warszawy 1928	62—60—60 (42 000)	62—60—61 (37 000)	61 ¹ / ₄ —59 ¹ / ₂ —59 ¹ / ₂ (33 000)
7% Śląska 1928	63—60—60 ¹ / ₂ (30 000)	61 ¹ / ₄ —58 ¹ / ₂ —61 ¹ / ₄ (36 000)	61—59 ¹ / ₂ —59 ³ / ₄ (16 000)
Londyn			
7% stabilizac. 1927	—	—	80'76—77'76— 77'76
Zurych			
7% stabilizac. 1927	57—53—53	53'50—52'50— 52'50	—
Paryż			
7% stabilizac. 1927	56'33—55'41	62'86—62'28	62'73—61'56
Medjolan			
7% włoska 1924	97'83—96'03— 96'03 (1 175)	97'30—96'40— 96'40 (650)	95'93—95'63— 95'73 (500)

Z BANKU POLSKIEGO

STAN RACHUNKÓW BANKU POLSKIEGO W DN. 10 MAJA 1936 R. — Po gwałtownym odpływie złota i dewiz w kwietniu — w I dekadzie maja, kiedy działała już reglamentacja obrotu dewizowego, nastąpiło w zakresie obrotów walutowych Banku Polskiego poważne uspokojenie. Rezerwy walutowe Banku, które w kwietniu skurczyły się z zł 26·3 miljn. do zł 15·2 miljn., w dekadzie sprawozdawczej podniosły się o zł 0·4 miljn. do zł 15·6 miljn., osiągając poziom niewiele, bo tylko o zł 2·0 miljn., niższy niż przed rokiem (dn. 10/V 1935 r.).

Jeśli chodzi o obrót złota, to tu nastąpiła też w I dekadzie maja nadwyżka skupu, i zapas złota, który w kwietniu spadł z zł 426·7 miljn. do zł 380·6 miljn., w dekadzie sprawozdawczej podniósł się o zł 0·8 miljn. do zł 381·4 miljn., wykazując jednak w stosunku do stanu przed rokiem zniżkę o prawie 26%.

W stosunku do sumy obiegu biletów i części natychmiast płatnych zobowiązań Banku, podlegającej pokryciu (mianowicie przewyżki ich ponad zł 100 miljn., uznane za pewne minimum tych zobowiązań) — powyższy zapas złota stanowił w końcu I dekady maja 34·61%, a więc nieco mniej niż w końcu kwietnia, znacznie mniej niż przed miesiącem, t. j. w końcu I dekady kwietnia, niemówiąc już o silnym spadku w stosunku do stanu przed rokiem, t. j. w końcu I dekady maja ub. r. Ten zniżkowy ruch pokrycia złotem obiegu i zobowiązań ilustruje liczbowo następujące zestawienie:

	%
10/IV 1936	40'30
30/IV " "	36'82
10/V " "	34'61
10/V 1935	47'31

Spadek procentu pokrycia w I dekadzie maja — mimo że suma pokrycia, t. j. zapas złota, wzrosła — tłumaczy się jednoczesnym zwiększeniem się sumy, podlegającej pokryciu, a więc sumy obiegu banknotów i natychmiast płatnych zobowiązań (a właściwie części ich — po odjęciu zł 100 miljn.), mianowicie z zł 1 158·4 miljn. do zł 1 176·8 miljn. (względnie z zł 1 058·4 miljn. do zł 1 076·8 miljn.).

Co zasługuje na podkreślenie — to, że wzrost sumy powyższej w dekadzie sprawozdawczej dotyczy wyjątkowo obu składników, a więc nie tylko zobowiązań, które podniosły się z zł 148·4 miljn. do zł 166·6 miljn., ale również — wbrew normalnej tendencji na początku miesiąca — i obiegu biletów bankowych, który zwyżkował coprawda minimalnie, bo tylko z zł 1 010·0 miljn. do zł 1 010·1 miljn.

Wzrost zobowiązań w I dekadzie maja dotyczył częściowo salda pozycji „różne rachunki”, które podniosło się z zł 26·8 miljn. do zł 30·3 miljn., ale w znacznie większej mierze pochodził od lokat żyrowych, które zwyżkiły się z zł 121·6 miljn. do zł 136·4 miljn.

Spośród lokat żyrowych zwyżkowały lokaty na rachunkach prywatnych, podczas gdy lokaty kas państwowych, utrzymujące się zresztą od dłuższego już czasu na bardzo niskim poziomie, wykazały jeszcze dalszy spadek, coprawda do poziomu nieco wyższego niż przed miesiącem (w końcu I dekady kwietnia), choć jednocześnie 5-krotnie niższego niż przed rokiem (w końcu I dekady maja 1935 r.). Jeśli chodzi o lokaty na rachunkach prywatnych, to podniosły się one w dekadzie sprawozdawczej o zł 15·2 miljn., nie dosięgły jednak poziomu sprzed

¹⁾ \$ 5 = zł 44'57.

²⁾ Z wyłączeniem transzy francuskiej.

³⁾ \$ 1 = 5'18 fr. szwajc. = Hfl. 2'4888.

⁴⁾ Dotyczy drobnych odcinków.

⁵⁾ Dotyczy odcinków po 100.

⁶⁾ Gwarantowane przez Skarb Państwa.

⁷⁾ Kursy — w %-ach nominalu; obroty — w jednostkach walutowych danego kraju (w Medjolanie — w tysiącach).

miesiąca i stanowiły tylko $\frac{2}{3}$ sumy lokat tych przed rokiem. Liczbowo te zmiany w stanie lokat żyrowych ilustruje następujące zestawienie (w miljn. zł):

	Lokaty żyrowe:	
	kas państwowych	pozostałe
10/IV 1936	0'4	142'9
30/IV „	1'1	120'5
10/V „	0'7	135'7
10/V 1935	3'5	202'5

Obieg biletów bankowych wzrósł, jak wyżej wspomnieliśmy, w I dekadzie maja o zł 0'1 miljn., podczas gdy w I dekadzie poprzednich miesięcy b. r. wykazywał zwykle notowany po ultimo spadek — spadek, który większe rozmiary osiągnął zwłaszcza w styczniu (— zł 50'0 miljn.) i marcu (— zł 28'1 miljn.). Dzięki zwykle w dekadzie sprawozdawczej i poprzednio gwałtownemu wzrostowi na ultimo kwietnia obieg osiągnął w końcu I dekady maja b. r. poziom rekordowy w b. r., przyczem jednocześnie znacznie wyższy niż przed rokiem, jak to widzimy z następującego zestawienia (w miljn. zł):

10/IV 1936	971'6
30/IV „	1 010'0
10/V „	1 010'1
10/V 1935	931'2

Drobny wzrost obiegu w dekadzie sprawozdawczej nastąpił mimo dopływu lokat żyrowych do Banku, a był związany z nienotowanym również zazwyczaj na początku miesiąca wzrostem kredytów w Banku. Ten wzrost kredytów — biorąc na uwagę tylko 3 główne ich formy — dotyczył jednak jedynie pożyczek zastawowych, których suma — po silnej zwykle na ultimo kwietnia (o zł 29'4 miljn.) — podniosła się jeszcze w I dekadzie maja o zł 13'6 miljn. Natomiast skurczyły się w I dekadzie maja — zarówno portfel wekslowy (o zł 4'9 miljn.), jak i portfel skupionych przez Bank biletów skarbowych (o zł 3'2 miljn.). Zniżka kredytów dyskontowych była — jak na początek miesiąca — bardzo niewielka; a prawda w kwietniu nastąpił (w związku z ogólną silną zwykłą tendencją działalności kredytowej) nawet wzrost kredytów dyskontowych (o zł 6'9 miljn.), a w marcu zniżka tych kredytów (zł 5'8 miljn.) nie była wiele większa niż w b. m., ale w lutym wyniosła ona zł 22'7 miljn., a w styczniu zł 19'4 miljn.

W okresie miesięcznym — od końca I dekady kwietnia do końca I dekady maja b. r. — wszystkie 3 formy kredytów wykazały zwiększenie, szczególnie silną — pożyczki zastawowe (o 30%). W liczbach absolutnych wzrost kredytów w ciągu miesiąca przedstawia następujące zestawienie (w miljn. zł):

	Wzrost
Kredyty dyskontowe	33'6
Pożyczki zastawowe	23'7
Bilety skarbowe	2'7

W okresie rocznym 10/V 1935 ÷ 10/V 1936 nastąpił również silny wzrost wszystkich kredytów, przyczem portfel biletów skarbowych

wzrósł prawie o $\frac{2}{5}$, a suma pożyczek zastawowych więcej, niż podwoiła się. Ten ruch zwykłowy kredytów ilustruje poniższe zestawienie (w miljn. zł):

	Wzrost
Kredyty dyskontowe	40'0
Pożyczki zastawowe	52'6
Bilety skarbowe	24'2

Jeśli chodzi o pozostałe — poza wymienionymi 3 formami kredytów — operacje czynne Banku Polskiego, to w I dekadzie maja nastąpił tu tylko wzrost zapasu skupionych przez Bank monet srebrnych i bilonu z emisji skarbowej, mianowicie o zł 4'6 miljn. do zł 31'1 miljn. Natomiast portfel skupionych przez Bank papierów kredytu długoterminowego pozostał prawie niezmienny (wzrósł zaledwie o zł 0'01 miljn.), a dług Skarbu Państwa (kredyt bezprocentowy) zupełnie nie uległ zmianie, pozostając na ustalonej już od bardzo długiego czasu wysokości zł 90 miljn.

Całe bankowe pokrycie obiegu przedstawiało się w związku z powyżej omówionymi zmianami następująco (w tys. zł):

	10/IV	30/IV	10/V
Waluty i dewizy	17 113	15 198	15 647
Weksle krajowe	618 195	656 708	651 786
Bilety skarbowe	59 671	65 631	62 412
Polskie monety srebrne i bilon	24 390	26 467	31 073
Pożyczki, zabezpieczone zastawami	76 159	86 256	99 864
Papiery proc. własne	91 201	91 286	91 274
Dług Skarbu Państwa	90 000	90 000	90 000
Razem:	976 729	1 031 546	1 042 056

Obieg monet srebrnych i bilonu, emitowanych przez Skarb Państwa — odmiennie niż obieg biletów, emitowanych przez Bank Polski, który nieznacznie wzrósł — zmniejszył się w I dekadzie grudnia o zł 4'6 miljn. do zł 394'9 miljn. Zmiany w stanie i strukturze obiegu bilonowego przedstawia następujące zestawienie (w miljn. zł):

	10/IV	30/IV	10/V
Monety srebrne (10-, 5-, 2-złotowe)	321'5	320'5	316'3
w tem:			
10-złotówki	142'5	142'9	141'4
5-złotówki	115'5	114'3	113'0
Bilon srebrny i niklowy	80'0	78'9	78'6
Razem:	401'5	399'5	394'9

Całkowity obieg pieniężny wyniósł w końcu I dekady maja b. r. zł 1 405'0 miljn. — wobec zł 1 373'1 miljn. w końcu I dekady kwietnia b. r. i zł 1 299'7 miljn. w końcu I dekady maja ub. r.

PRZEGLĄD ZAGRANICZNY

KRONIKA ZAGRANICZNA

DANJA

SYTUACJA GOSPODARCZA. — Spośród 3 państw skandynawskich jedynie Danja zdołała w szybkim tempie i bardzo wyraźnie poprawić zarówno swój bilans handlowy jak i płatniczy. Bo wprawdzie obroty zagraniczne Szwecji w porównaniu z I kwartałem 1935 r. zwiększyły się w I kwartale 1936 r. o 18%, a obroty Norwegji o 17%, podczas gdy obroty zagraniczne Danji w tym samym czasie wzrosły tylko o 3'7% (z 630'8 na 654'0 miljn. kor.), jednak wyniki tych obrotów przedstawiają zarówno dla Szwecji jak i dla Norwegji rosnące saldo ujemne, kiedy równocześnie Danja zdołała — przy mniejszym nieco przywozie (I kwartał 1935 r. — 332'0, I kwartał 1936 r. — 329'9 miljn. kor.), a wydatnie zwiększonym wywozie (I kwartał 1935 r. — 298'9, I kwartał 1936 r. — 324'2 miljn. kor.) — zmniejszyć 6-krotnie nadwyżkę przywozu

(z 33'1 na 5'7 miljn. kor.). Równocześnie bilans płatniczy Danji, którego niedobór w 1934 r. wynosił 38 miljn. kor., w 1935 r. wyraził się już nadwyżką ok. 70 miljn. kor. Na ten niezwykle pomyślny wynik składał się zarówno wzrost wpływów z eksportu, frachtów okrętowych, obrotu złotem i t. p., jak i spadek płatności za import. Zadłużenie Danji zagranicą wzrosło w tym samym czasie tylko bardzo nieznacznie i wynosiło pod koniec 1935 r. ok. 1 554 miljn. kor.

Poprawa sytuacji gospodarczej Danji, w tak wysokim stopniu zależnej od eksportu rolniczego, nastąpiła oczywiście wraz z pomyślnymi zmianami właśnie na tym odcinku. Jeszcze przed rokiem groziły rolnictwu duńskiemu dalsze restrykcje na rynkach angielskich, na których, mimo stałego kurczenia się eksportu, zwłaszcza bekonów, osiągnęto przynajmniej dobre ceny. Równocześnie zwał się coraz bardziej rynek zbytu w Niemczech — wskutek

panujących tam dążeń autarkicznych i braku dewiz. W następstwie tego sumy, uzyskane z eksportu duńskiego rolnictwa, starczyły już ledwo na pokrycie importu surowców, i rozgoryczeni chłopci urządzili nawet znany marsz na Kopenhagę, aby wymóc na Rządzie zamknięcie wywozu walut. Sytuacja zmieniła się jednak rychło, kiedy stało się widocznym, że rolnictwo angielskie nie jest w stanie tak podnieść produkcję, aby w większych rozmiarach uniezależnić się od dowozów z Danji. Przeciwnie, musiano nawet w dość znacznym stopniu podnieść kontyngenty duńskie — tak, że dziś, w przeddzień zawarcia nowego traktatu z Anglią, uważać można pozycję rolnictwa duńskiego raczej za wzmocnioną. Równocześnie ujawnił się w Niemczech dotkliwy brak masła, z czego znowu korzystało w wysokiej mierze rolnictwo duńskie, zabezpieczając się w nowym układzie handlowym z Niemcami także i na przyszłość.

Gorzej przejściowo przedstawia się sytuacja w przemyśle duńskim. Wprawdzie wskaźnik produkcji przemysłowej po przewyżczeniu kryzysu podnosi się w ostatnich latach stale, osiągając w 1934 r. 105 (1913 r. = 100), na początku 1935 r. 117, a w lutym b. r. nawet 121 (w przemyśle skórzanym doszedł do 172), i spada stosunkowo duża liczba bezrobotnych (na niespełna 400 tys. zatrudnionych w przemyśle było bezrobotnych na początku 1933 r. — 42·9%, na początku 1936 r. zaś — 30·5%), ale już w marcu b. r. przychodzi do ponownego załamania się sytuacji i obniżenia wskaźnika produkcji przemysłowej do 68 punktów — w następstwie niezwykle ostrego i przewlekłego zatargu taryfowego między pracodawcami i robotnikami, który dotknął przeszło 100 tys. robotników.

Ceny w handlu hurtowym, które z końcem 1934 r. poszły w górę na 136 punktów (1913 r. = 100), spadły ponownie i wahały się w ciągu ostatniego roku między 119 a 126, pozostając od tego czasu prawie bez zmiany. Najwyższe ceny wykazują środki żywności pochodzenia zwierzęcego, wyroby chemiczno-techniczne, oleje i towary żelazne, najniższe zaś — materiały budowlane, a to pomimo nader ożywionego ruchu budowlanego.

Wkłady w bankach duńskich wynosiły pod koniec lutego b. r. 2 021 miljn. kor., stan wkładów w kasach oszczędnościowych w końcu ub. r. — 2 147·5 miljn. kor. Sytuacja na rynku pieniężnym jest od dłuższego czasu prawie bez zmiany. Stopa dyskontowa wynosi 3·5%, obieg banknotów, pokryty w 36% kruszcem, wynosi 375 miljn. kor., kursy akcji, zwłaszcza towarzystw okrętowych, podniosły się, i wskaźnik ich wynosi dziś przeciętnie 105·9; natomiast spadły nieco kursy obligacji.

Ostatnio Rząd duński zaciągnął w Szwecji, u konsorcjum, na którego czele stoi Svenska Handelsbanken, 2 pożyczki w łącznej wysokości 40 miljn. kor. szwedzkich, czyli ok. 46 miljn. kor. duńskich. Pierwsza z tych pożyczek, opiewająca na 25 miljn. kor. szw., przy oprocentowaniu 4%, jest długoterminowa i w $\frac{4}{15}$ wyłożona została do powszechnej subskrypcji, podczas gdy drugą — w wysokości 15 miljn. kor. szw., wypuszczoną na 5 lat przy 3% - owem oprocentowaniu — objęły banki szwedzkie. Obie pożyczki służą do spłacenia długów państwowych, zaciągniętych w Banku Narodowym duńskim, wynoszących obecnie prawie 70 miljn. kor.

L. N. Sz.

RUMUNJA

OPODATKOWANIE PRZEDSIĘBIORSTW ZAGRANICZNYCH. — Niedawno wydane rozporządzenie Ministra Skarbu wprowadza nowe zasady opodatkowania przedsiębiorstw zagranicznych, prowadzących interesy na terenie Rumunii. Według dotychczasowych przepisów ustawy o podatkach bezpośrednich obowiązek podatkowy przedsiębiorstw zagranicznych istniał tylko wtedy, o ile przedsiębiorstwa te wykonywały interesy na obszarze Rumunii przez swoje oddziały, i o ile interesy te mogły być ustalone w zwykłym postępowaniu podatkowym.

Przeprowadzona z mocą obowiązującą od dn. 1/IV 1935 r. zmiana art. 2 ustawy o podatkach bezpośrednich uzależnia powstanie obowiązku podatkowego firm zagranicznych jedynie od osiągnięcia zysku.

Według nowych przepisów pozostają wolne od podatku interesy jedynie tych przedsiębiorstw zagranicznych, które nie posiadają w Rumunii żadnego przedstawicielstwa, a sprzedaż towarów następuje bezpośrednio do rąk odbiorcy. Jeżeli sprzedaż ta następuje za pośrednictwem przedstawicieli, zastępców, komisantów, agentów i t. p., to interesy te podle-

gają podatki od wykonywania handlu. Za przedstawicieli uważa się osoby, występujące wobec kupców i władz rumuńskich w imieniu i w zastępstwie firmy zagranicznej. Na wszystkich przedstawicieli handlowych został nałożony obowiązek przedstawienia właściwej władzy skarbowej następujących dokumentów w oryginale lub odpisie:

1) umowy lub inne dowody, z którychby jasno wynikały warunki pracy, zadania, płace i prowizje oraz sposób ich zapłaty, jak również czas, od którego zaistniał stosunek umowny; w razie braku takich dokumentów winny być przedłożone inne dowody z odpowiednim pismem i wyjaśnieniem przedstawiciela handlowego;

2) listę wszystkich kontraktów kupna z podaniem daty i rodzaju towaru, jego równowartości i sposobu zapłaty, jak również podanie kupców, którym towary te są sprzedawane;

3) podanie wysokości dochodu przedstawiciela z przedstawicielstwa i z innej jego działalności handlowej;

4) podanie wartości czynszowej jego lokalu biurowego lub w braku tego — jego mieszkania. Na zasadzie powyższych danych przedstawiciele handlowi opodatkowani są podatkiem od wykonywania zawodu, firma zagraniczna natomiast podatkiem od wykonywania handlu. Podatek wymierza specjalna komisja według obrotu i przy zastosowaniu odpowiedniego klucza przychodu. Za zapłatę podatku odpowiedzialni są przedstawiciele. W razie niewypełnienia przez tych ostatnich obowiązku podatkowego zajmowane są konta firm zagranicznych.

W związku z powyższym rozporządzeniem zwróciła się Bukareszteńska Izba Przemysłowo-Handlowa do Ministerstwa Skarbu z memorjałem, w którym wskazała, że przepisy tego rozporządzenia nie znajdują analogii w żadnym ustawodawstwie zagranicznych. Izba wyraziła obawę, że przepisy te doprowadzą do likwidacji przedstawicielstw i agentur zagranicznych firm i niewątpliwie wywołają podobne środki odwetowe w stosunku do towarów, sprowadzanych z Rumunii.

Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH

ZE ŚWIATOWYCH RYNKÓW ZBOŻOWYCH. — Ceny w okresie 11 ÷ 23/V b. r. kształtowały się następująco (w walucie danego kraju, w Buenos Aires i Liverpoolu — w \$, w Hamburgu — w Hfl. — za 100 kg):

	11 ÷ 16/V	18 ÷ 23/V	Wzrost (+) lub spadek (—) %
Pszonica			
Berlin	21'40	21'65	+ 1·1
Praga	178'72	178'72	—
Chicago	—	3'73	—
Buenos Aires	3'31½	3'31	— 0'2
Liverpool	3'48	3'48	—
Wiedeń	35'37	35'37	—
Hamburg	3'27½	5'10	— 3·3
Żyto			
Berlin	17'70	18'10	+ 2'2
Praga	143'70	143'70	—
Chicago	2'12	2'15	+ 1'4
Wiedeń	26'12½	26'12½	—
Hamburg	3'25	3'20	— 1'6
Owies			
Berlin	—	—	—
Praga	125'50	125'50	—
Chicago	2'07	2'87	+ 38'6
Buenos Aires	—	—	—
Liverpool	3'30	3'30	—
Wiedeń	25'87½	25'87½	—
Hamburg	3'55	3'50	— 1'5

Jęczmień browarowy

Berlin	—	—
Praga	140'00	140'00
Chicago	3'14	3'14
Wiedeń	32'00	32'00
Hamburg	—	—

METALE

ŻELAZO. — W I połowie maja panowało na światowym rynku żelaza usposobienie bardzo spokojne, przyczem szczególnie w pierwszym tygodniu wystąpiło wyraźnie wstrzymywanie się konsumentów od zakupów. Konjunktura wiosenna, pomimo dosyć już spóźnionej pory, nie rozwinęła się jeszcze kompletnie, do czego w dużej mierze przyczyniła się niekorzystna atmosfera polityczna, grożąca każdej chwili jakimiś powikłaniami. Pod koniec sprawozdawczego okresu nastąpiło pewne nieznaczne odprężenie i jakgdyby zwiększenie ruchu na rynku. Niekorzystnie odbijało się na rynku europejskim chwilowe wstrzymanie dostaw żelaza do Anglii — naskutek wyczerpania przyznanego kontyngentu wwozowego (100 tys. t kwartalnie). Z innych rynków wywozowych należy wspomnieć o rynku chińskim, który ponownie zaczyna pochłaniać dosyć poważne ilości, głównie żelaza handlowego; ujemną stroną jest niska cena, która wynika z silnej konkurencji żelaza japońskiego. Japonia zakupiła jeszcze pewne niezbyt wielkie ilości półwytworu. Ameryka Południowa nie wykazywała jeszcze większego ożywienia, stosunkowo największe dostawy szły do Argentyny. W Palestynie chwilowo ruch silnie się zmniejszył naskutek tamtejszych wydarzeń politycznych. Holandia i kraje skandynawskie nie wykazywały poważniejszego poppytu. Dosyć silnie daje się odczuwać konkurencja Z. S. R. R. w surówce na rynku belgijskim i angielskim; z drugiej jednak strony Z. S. R. R. robi jeszcze dosyć poważne zakupy żelaza gotowego.

W poszczególnych krajach położenie na wewnętrznych rynkach żelaza przedstawiało się następująco:

W Niemczech rynek żelazny nie wykazywał poważniejszych zmian. Zamówienia były naogół dobre, napływały równomiernie; przy odbiorze również zatrzymań nie było. Nieporozumienia, jakie wynikły niedawno w łonie niemieckiego hutnictwa naskutek wystąpienia Mannesmanna o przyznanie mu kwoty w żelazie sztabowym, zostały już załatwione — tak, że Mannesmann buduje obecnie nową stalownię o zdolności wytwórczej do 100 tys. t żelaza sztabowego rocznie. Akcja rządowa, ograniczająca przywóz rudy zagranicznej w celu wzmoczonego wykorzystania rud rodzimych, daje już poważne rezultaty.

We Francji w dalszym ciągu widoczne jest niezbyt szybkie, lecz stale polepszenie. Obroty były znaczne — tak, że zapewniały hutom niezły stan zatrudnienia, przyczem ceny trzymały się mocno, choć bez tendencji zwykłej. Coraz więcej zaczyna się uruchamiać małych przedsiębiorstw walcowniczych, co dobrze świadczy o stanie zapotrzebowania. Zwraca uwagę ogólne przestawianie się rynku francuskiego na coraz to wyższy gatunek wytworów hutniczych; daje się to szczególnie zauważyć w stali. Toteż huty, fabrykujące specjalnie stale szlachetne, mają już dziś zatrudnienie na 3 zmiany. W dziale surówki zapotrzebowanie było dobre, i jest nawet mowa o uruchomieniu nowych wielkich pieców. W dziale stalowni i walcowni zamówienia były duże.

W Belgji w okresie sprawozdawczym dał się zauważyć pewien zastój w obrotach. Widoczne to było z kwot zamówień, przyjętych i udzielonych hutom przez Cosibel. Szczególnie dał się zauważyć spadek zamówień krajowych.

Ceny kształtowały się następująco (we fr.): żelastwo martenowskie 340÷350, otoczki 250÷260, żelastwo łamane 360÷370 fr., żelazny łom I gat. 380÷390, — II gat. 360÷370.

Na rynku angielskim od jakiegoś czasu daje się zauważyć zmniejszenie ożywienia i mniejszy napływ zamówień. Ogółem jednak wzięwszy, położenie hutnictwa angielskiego jest bardzo dobre, dzięki dużym posiadaniom już zamówieniom — tak, że chwilowe zmniejszenie ilości zamówień na stanie zatrudnienia hut zupełnie się nie odbiło. W dziale surówki bardzo często daje się odczuwać brak materiału do tego stopnia, że przetwórcy poszukują już obcych dostawców. W dziale półwytworu było stosunkowo największe ożywienie. W wytworach gotowych widoczny był zastój, uważane to jest jednak za chwilowe.

Ceny wywozowe żelaza większych wytwórców europejskich: Anglii, Belgii wraz z Luksemburgiem i Francji — w £ zł. fob port — notowane były w dn. 15/V 1936 r., jak następuje:

	Wielka Brytania	Belgia i Luksemburg	Francja
	za 1 016 kg	za 1 000 kg	
S u r ó w k a:			
odlewn. Nr. III (2'5-3'0% Si)	—	1.19.0	1.19.0
tomasowska	—	1.18.0	—
hematytowa	—	—	—
ferromangan	—	—	—
P ó ł w y t w ó r:			
kęsy	—	2. 7.0	2. 7.0
platyny	—	2. 8.0	2. 8.0
W y t w o r y g o t o w e:			
żelazo sztabowe	—	3. 3.6	3. 3.6
belki	—	3. 1.6	3. 1.6
kątowniki	—	3. 2.6	3. 2.6
blacha okrętowa, rezervoarowa i t. p.	—	—	—
szyny stalowe	—	5.10.0	5.10.0
bednarka	—	4. 0.0	4. 0.0
druć - walcówka	—	4.10.0	4.10.0
blacha tomasowska	—	4. 9.0	4. 9.6
blacha czarna (24 gage)	—	—	—
druć ocynkowany	—	6. 7.6	6. 7.6
gwoździe druciane	—	5.10.0	5.10.0

METALE NIEŻELAZNE. — W I p o ł o w i e m a j a o g ó l n e p o ł o ż e n i e n a r y n k u m e t a l i n i e n a k z y w a ło p o p r a w y. C e n y o b n i ż y ły s i ę. J a k o n a j w a ż n i e j s z ą p r z y c z y n ę t a k i e g o p o ł o ż e n i a r y n k u p r z y t a c z a j ą w p i e r w s z y m r z ę d z i e:

niepewność położenia politycznego, nieuregulowane stosunki walutowe oraz obawa przed możliwością dewaluacji franka. Zakończenie wojny włosko-abisyńskiej położenia nie wyjaśniło ze względu na dalsze istnienie sankcyj, które w znacznym stopniu hamują działalność rynku metali.

Na rynkach poszczególnych metali położenie przedstawiało się następująco:

Rynek miedzi wykazywał naogół osłabienie, jednakże jeżeli wziąć pod uwagę bardzo znaczne zmniejszenie zakupów w Stanach Zjedn., to można uważać, że trzymał się on dosyć mocno. Podtrzymanie nastąpiło tu ze strony Francji i Z. S. R. R., które zakupiły poważniejsze partje metali. Znaczna część wielkich wytwórców miedzi wyprzedała swoją produkcję już na kilka miesięcy naprzód, wobec czego nie są oni już zainteresowani w zwyżce ceny.

Na rynku cyny panowało również usposobienie dużo spokojniejsze przy wstrzymywaniu się konsumentów od zakupów, cena miała tendencję zniżkową. Stan zatrudnienia fabryk, konsumujących cynę, jak przemysłu automobilowego, fabryk blachy białej — wykazuje we wszystkich krajach wzrost, są więc wszelkie dane na zwiększenie zapotrzebowania na cynę.

Rynek ołowiu, podobnie jak i inne — wykazywał zmniejszenie obrotów przy tendencji zniżkowej ceny. Szczególnie zmniejszyło się zapotrzebowanie kontynentu. Zakupy spekulacyjne, poczynione uprzednio w przewidywaniu długotrwałej wojny z Abisynją, obecnie, po jej szybkim, wbrew oczekiwaniu, zakończeniu, zaczęły znów ciążyć na rynku i dziś już w pewnym stopniu odbijają się na niższe ceny. Poważniejsze zakupy robione były przez Z. S. R. R. Ceny ołowiu pozostają jednak wyższe od cen cynku; należy to przypisać organizacji kontrolującej, którą ołów posiada, podczas gdy cynk, po rozwiązaniu kartelu, pozostawiony jest bez żadnej opieki i kontroli.

Rynek cynku trzymał się dosyć mocno i wykazał jedynie bardzo nieznaczny spadek ceny. Światowa wytwórczość cynku w marcu wyniosła 121 521 t wobec 109 227 t w lutym i 111 422 t przeciętnie miesięcznie w 1935 r. Istnieje tendencja ku wzrostowi wytwórczości.

Ruch cen poszczególnych metali w okresie sprawozdawczym kształtował się następująco (pierwsza liczba oznacza tranzakcje gotówkowe, druga — terminowe): miedź standard straciła po £¹/₁₆ przy obu rodzajach tranzakcyj, elektrolityczna zaś i rafinowana — po £¹/₄, cyna wykazała spadek ceny — £¹/₁₆ wzgl. 2¹/₁₆, ołów — £³/₈, wzgl. ⁷/₁₆, cynk — przy sprzedaży gotówkowej £¹/₈, a przy sprzedaży

terminowej nie zmienił ceny, srebro zyskało d¹/₁₆, wzgl. ⁹/₁₆ na uncji, złoto straciło d⁷/₁₆ na uncji, blacha biała i inne metale zmiany cen nie wykazywały.

W poniższym zestawieniu podane są ceny wymienionych metali — w £ za 1 016 kg, z wyjątkiem: blachy białej, która notowana jest w sh za skrzynkę o 112 arkuszach o wym. 20" X 14" X 0'24 mm, platyny — w £ za uncję, złota — w sh za uncję i srebra — w d za uncję:

Metal	Poprzedni Okres sprawozdawczy:			
	okres ultimo	maksimum	minimum	ultimo
M i e d ź				
standard:				
kasa . . .	36 ⁹ / ₈₋₁₃ / ₁₆	37 ³ / ₁₆	36 ⁹ / ₁₆	36 ¹³ / ₁₆₋₇ / ₁₆
term. . .	37 ³ / ₁₆₋₁₄	37 ¹ / ₂	36 ¹³ / ₁₆	37 ¹ / ₈₋₆ / ₁₆
elektrol. . .	41- ¹ / ₂	41 ¹³ / ₄	40 ³ / ₄	41- ¹ / ₄
rafinow. . .	40-41 ¹ / ₄	41 ¹ / ₂	39 ³ / ₄	39 ³ / ₄₋₄₁
C y n a:				
kasa . . .	207 ³ / ₄₋₂₀₈	207 ¹ / ₄	203 ¹ / ₂	206 ³ / ₈₋₁ / ₂
term. . .	202- ¹ / ₂	201	197 ¹ / ₂	199 ³ / ₈₋₁ / ₂
O ł ó w:				
kasa . . .	16 ¹ / ₈	16	15 ¹ / ₈	15 ¹ / ₂
term. . .	16	16 ¹ / ₁₆	15 ³ / ₁₆	15
C y n k:				
kasa . . .	14 ¹⁵ / ₁₆	14 ¹⁵ / ₁₆	14 ³ / ₈	14 ¹³ / ₁₆
term. . .	15	15 ¹ / ₈	14 ⁹ / ₁₆	15 ⁹ / ₁₆
G l i n:				
dla kraju	100	100	100	100
„ zagr.	—	—	—	—
N i k i e l:				
dla kraju	200-205	205	200	200-205
„ zagr.	200-205	205	200	200-205
B l a c h a:				
biała . . .	18.9-19.1 ¹ / ₂	19.1 ¹ / ₂	18.9	18.9-19.1 ¹ / ₂
P l a t y n a				
„Spong“	7	7	7	7
S r e b r o:				
kasa . . .	20 ⁸ / ₁₆	20 ⁷ / ₈	20 ¹ / ₄	20 ⁷ / ₈
term. . .	20 ³ / ₁₆	20 ⁷ / ₈	20 ¹ / ₄	20 ⁷ / ₈
Z ł o t o .	140.9 ¹ / ₂	140.10	140.1	140.2

— Na rynku starych metali było dosyć znaczne ożywienie, chociaż nierównomierne. Naogół istnieje tendencja do nabywania i przechowywania metali, jako ucieczka od waluty, jednakże zakupy nie były zbyt wielkie i nie wywołały znaczniejszych zmian w cenie. W Niemczech cena nadal była regulowana urzędowo. We Francji notowano w dn. 11/V (w nawiasie w dn. 24/IV) następujące ceny — we fr. fr. za 100 kg loco Paryż: miedź 205 (200), brąz 187 (185), mosiądz 105 (105), cynk 70 (70), ołów 95 (95).

P R Z E D R U K D O Z W O L O N Y, L E C Z Z P O D A N I E M Ź R Ó D Ł A

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:

ELEKTORALNA 2 (parter)

Telefony: 5 12 66 (Red.), 5 12 73 i 5 35 35 (Adm.), 5 12 50 (Druk.)

Biura czynne od godziny 9 do 3 po południu.

KONTO CZEKOWE P. K. O. 701

PRENUMERATA W KRAJU: kwartalnie — zł 15, półrocznie — zł 30, rocznie — zł 60; **ZAGRANICĄ:** kwartalnie — zł 25, półrocznie — zł 50, rocznie — zł 100.

CENY OGŁOSZEŃ HANDLOWYCH (przed tekstem) w zeszytach zwykłych: IV str. okładki zł 600; II i III str. okł. — zł 500; str. zwycz.: 1 str. — zł 400, ¹/₂ str. — 250, ¹/₄ str. — zł 150, ¹/₈ str. — zł 90. Przy ogłoszeniach kombinacyjnych petitowych oraz tabelarycznych do cen powyższych dolicza się 30%.

CENY OBWIESZCZEŃ SPÓŁEK AKCYJNYCH (za tekstem): 1 str. — zł 200, ¹/₂ str. — zł 110, ¹/₃ str. — zł 80, ¹/₄ str. — zł 70, ¹/₈ str. — zł 55, ¹/₁₆ str. — zł 40, ¹/₁₀ str. — zł 20. Za ogłoszenia liczbowe, tabelaryczne, bilanse i t. p. do cen powyższych dolicza się 50%.

Redaktor naczelny: CZESŁAW PECHE

Redaktor: WACŁAW SZURIG

Redaktor działu finansowo-skarbowego:
JERZY LUBOWICKI

Redaktor działu rolniczego:
CZESŁAW BOBROWSKI

Redaktor działu komunikacyjnego:
BOLESŁAW KACZMARKIEWICZ

Wydawca: Sp. Wyd. z ogr. odp. „PRZEMYSŁ I HANDEL“

OBWIESZCZENIA SPÓŁEK AKCYJNYCH

I OGŁOSZENIE

Komisja Likwidacyjna

Syndykat Rolniczego Warszawskiego, Spółki Akc. w likwidacji

zawia damia Akcjonariuszy, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w drugim terminie 16 czerwca 1936 r. o godz. 18 w lokalu Spółki, Warszawa, Kopernika 30.

Porządek dzienny:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 3) Zatwierdzenie bilansów i rachunku zysków i strat za 1935 r. oraz udzielenie absolutorjum Komisji Likwidacyjnej; 4) Zmiana uchwały Walnego Zgromadzenia z dn. 6. VI 1935 r., dotyczącej przejęcia przez Syndykat Rolniczy Warszawski Sp. Akc. w likwidacji strat Spółdzielni Rolniczej Warszawskiej; 5) Budżet na 1936 r.; 6) Uzupelniające wybory członków Komisji Likwidacyjnej; 7) Wybór Komisji Rewizyjnej i ustalenie wynagrodzenia; 8) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Zgromadzeniu, winni złożyć w biurze Spółki akcje lub świadectwa depozytowe polskich instytucji kredytowych najpóźniej na siedem dni przed Walnym Zgromadzeniem.

1368

I OGŁOSZENIE

Zarząd „Polskiej Foresty“, Spółki Akcyjnej

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów tej Spółki, że w sobotę dn. 20 czerwca 1936 r. o godz. 4 po poł. w sali posiedzeń Powszechnego Banku Kredytowego we Lwowie, ul. Jagiellońska 5—7 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1935 r.;

2) Powzięcie uchwały co do dalszego istnienia Spółki w myśl art. 430 Kod. Handl.;

3) Udzielenie Dyrekcji i Radzie Nadzorczej absolutorjum;

4) Wolne wnioski.

Akcjonariusze mogą zgłaszać dodatkowo sprawy na porządek dzienny nie później, jak na 14 dni przed terminem Zgromadzenia.

Akcjonariusze chcący wziąć udział w Zgromadzeniu winni złożyć w Kasie Spółki w Nadwórnej przynajmniej na siedem dni przed terminem Zgromadzenia swoje akcje lub zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza lub też w instytucji kredytowej krajowej.

1373

Zarząd Wschodniego Towarzystwa dla Handlu, Przemysłu i Urzędzeń Rolnych, Spółka Akcyjna

zawia damia PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w dn. 25 czerwca 1936 r. o godz. 14 w kancelarii notariusza Grymińskiego w Warszawie, ul. Kapucyńska 6, z następującym porządkiem dziennym:

1) Sprawozdanie Zarządu; 2) Likwidacja Spółki; 3) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze życzący sobie uczestniczyć w Zgromadzeniu winni przynajmniej na 7 dni przed datą Zgromadzenia złożyć swe akcje u członka Zarządu Zdzisława Rychtera, Warszawa, 6 Sierpnia Nr. 2 lub też zaświadczenia na dowód złożenia akcji u notariusza.

1369-22-24

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej pod firmą Górnośląska Fabryka Kabli i Rur Izolacyjnych „IZOLA“ SPÓŁKA AKCYJNA

zawia damia, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

odbędzie się w dn. 15 czerwca 1936 r. o godz. 14 w kancelarii notariusza Marjana Kurmana w Warszawie (ul. Kapucyńska 6, gmach Hipoteki) z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1935 r.; 3) Powzięcie uchwały o podziale zysków; 4) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonanych obowiązków; 5) Wolne wnioski.

Akcjonariusze pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu winni złożyć swe akcje, względnie zaświadczenia notarialne lub instytucji kredytowych najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia do Zarządu Spółki w Warszawie, ul. Kredytowa Nr. 16.

1323-21-22

II OGŁOSZENIE

Komisja Likwidacyjna

Spółki Akcyjnej Zakład Lecznicy „Pod Piastem“ w Inowrocławiu w likwidacji

zawia damia, że dn. 21 czerwca 1936 r. o godz. 11 rano odbędzie się

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

w Warszawie ul. Widok 23 m. 3.

Porządek dzienny:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Komisji likwidacyjnej; 3) Zatwierdzenie bilansu, rachunku zysków i strat za 1935 r. i udzielenie pokwitowania Komisji likwidacyjnej; 4) Wybory do Rady Nadzorczej; 5) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący korzystać z prawa głosu, winni najpóźniej do dn. 14 VI 1936 r. złożyć swoje akcje lub dowody bankowe w biurze: Warszawa, ul. Piusa 36 m. 3.

1335-21-22

„Ericsson“ Polska Akcyjna Spółka Elektryczna w Warszawie

Bilans w dn. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — Nieruchomość zł 375 453.90; Maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia i ruchomość zł 330 717.30; Gotowizna w kasie i bankach zł 65 718.91; Papiery procentowe i akcje zł 76 862.02; Surowce, materiały, towary gotowe i półgotowe zł 729 852.81; Dłużnicy zł 893 764.96; Instalacje rozpoczęte zł 100 251.51; Razem zł 2 572 621.41.

Pozycje pozabilansowe. — Różni za gwarancje, kaucje i wadja zł 168 200.00.

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 1 000 000.00; Kapitał amortyzacyjny zł 162 446.04; Zobowiązania hipoteczne zł 76 124.76; Zaległe podatki zł 12 306.10; Dostawcy zł 1 206 605.32; Wierzyciele zł 52 185.40; Czysty zysk zł 62 952.79; Razem zł 2 572 621.41.

Pozycje pozabilansowe. — Wierzyciele z tytułu gwarancji, kaucji i wadja zł 168 200.00.

Rachunek strat i zysków za 1935 r.

WINIEN. — Koszty własne sprzedaży zł 1 602 749.28; Koszty administracji zł 172 093.53; Koszty kredytów zł 9 758.59; Podatki państwowe i komunalne zł 73 033.25; Różnice kursowe zł 861.86; Strata na niewypłacalnych dłużnikach zł 10 773.84; Odpisy amortyzacyjne zł 18 728.47; Różne straty zł 805.45; Czysty zysk zł 62 952.79; Razem zł 1 951 757.06.

MA. — Sprzedaż zł 1 938 863.32; Dywidenda od akcji i papierów procentowych zł 3 356.00; Odsetki pobrane zł 9 536.24; Różne dochody zł 1.50; Razem zł 1 951 757.06.

1370

II OGŁOSZENIE

Kolej Lokalna Piła—Jaworzno, Spółka Akcyjna
XXXIII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW

Spółki Akcyjnej „Kolej Lokalna Piła — Jaworzno” odbędzie się w dn. 12 czerwca 1936 r. o godz. 9 przed poł. w lokalu Biura Małopolskich Kolei Lokalnych we Lwowie przy ul. Jagiellońskiej Nr. 1, II piętro, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu z czynności oraz Rady Nadzorczej o zamknięciu rachunków za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 1935 r. i uchwała co do udzielenia absolutorjum Zarządowi i Radzie Nadzorczej;
- 2) Podział zysku;
- 3) Uchwała w sprawie upoważnienia Zarządu do pokrycia z nadzwyczajnej rezerwy części kosztów wymiany nawierzchni na odcinku Jaworzno—Chrzanów;
- 4) Uchwała na upoważnienie Zarządu do sprzedaży niepotrzebnych dla celów kolei budynków i gruntów w Borach;
- 5) Zmiana terminów wypłaty wynagrodzeń członków Rady Nadzorczej i Zarządu.

Warunki prawa do głosu na Walnem Zgromadzeniu określa § 21 statutu Spółki.

1395

Z a r z ą d

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

„Węgierska Górka” Górnicza i Hutnicza Spółka Akcyjna
z siedzibą w Krakowie

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszy, że

XIII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW

odbędzie się w Węgierskiej Górcie, w biurze Zarządu Spółki, we wtorek dn. 23 czerwca 1936 r. o godz. 11, z następującym porządkiem dziennym:

1. Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia;
2. Sprawozdanie Zarządu za 1935 r.;
3. Przedłożenie zamknięcia rachunkowego za 1935 r.;
4. Sprawozdanie Rady Nadzorczej;
5. Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań, bilansu, oraz rachunku strat i zysków;
6. Udzielenie absolutorjum władzom Spółki;
7. Wybory do Rady Nadzorczej;
8. Ewent. wnioski, które PP. Akcjonariusze mają prawo zgłosić stosownie do prawa o spółkach akcyjnych.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnem Zgromadzeniu, zechcą złożyć akcje lub świadectwa tymczasowe, uzasadniające prawo głosowania, najpóźniej na siedem dni przed odbyciem Walnego Zgromadzenia w Kasie Spółki w Węgierskiej Górcie. Zamiast akcji wzgl. świadectw tymczasowych, mogą być złożone również pokwitowania na dowód złożenia akcji, wzgl. świadectw tymczasowych, u notariusza, mającego siedzibę urzędową w granicach Rzeczypospolitej Polskiej.

1393-22-24

II OGŁOSZENIE

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

Spółki Akcyjnej Edward Kręglewski w Poznaniu

odbędzie się w poniedziałek dn. 15 czerwca 1936 r. o godz. 12 w lokalu Spółki w Poznaniu przy ul. Szyperskiej Nr. 8. Porządek obrad:

- 1) Otwarcie Walnego Zgromadzenia; 2) Wybór przewodniczącego Walnego Zgromadzenia; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań Zarządu i Rady Nadzorczej, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1935 r.; 4) Powzięcie uchwały o podziale zysków; 5) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków; 6) Wybór jednego członka Rady Nadzorczej; 7) Wolne głosy.

1327-21-22

I OGŁOSZENIE

Zarząd oraz likwidatorzy Spółki Akcyjnej p. f.

„Małopolska Fabryka Żarówek”, Spółka Akcyjna
z siedzibą we Lwowie, ul. Lwowskich Dzieci 25

zawiadamiają niniejszym, iż w dn. 26 czerwca 1936 r. o godz. 17^{1/2} po poł. odbędzie się w lokalu Stowarzyszenia Techników Polskich w Warszawie, przy ul. Czackiego Nr. 3/5

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zatwierdzenie bilansu zamknięcia na dz. 20 maja 1936 r. wraz z rachunkiem zysków i strat, oraz sprawozdania Zarządu i Rady Nadzorczej za okres od dn. 1 kwietnia 1936 r. do dn. 20 maja 1936 r., tudzież udzielenie absolutorjum władzom Spółki;

- 2) Zatwierdzenie bilansu otwarcia likwidacji Spółki;
- 3) Powzięcie uchwały co do sposobu spieniężenia majątku nieruchomości Spółki, oraz w przedmiocie udzielenia instrukcji likwidatorom odnośnie likwidacji Spółki;

4) Wolne wnioski.
Akcje na okaziciela dają prawo uczestniczenia w Walnem Zgromadzeniu, jeżeli zostaną złożone w Spółce we Lwowie, ul. Lwowskich Dzieci 25, przynajmniej na tydzień przed terminem Zgromadzenia i nie będą odebrane przed ukończeniem tegoż. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia wydane na dowód złożenia akcji u notariusza, albo w instytucji kredytowej krajowej oraz w Rotterdamsche Bankvereening wraz z filjami w Holandji. W zaświadczeniu należy wymienić liczbę akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

1387-22-24

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

„Towarzystwo Eksploatacji Kamieniołomów”

w Krakowie, ul. Basztowa 9

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 17 czerwca 1936 r. o godz. 10 rano, w lokalu Spółki, odbędzie się

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór Przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Dyrekcji i Komisji Rewizyjnej za 1935 r.; 3) Sprawozdanie z prac Komisji Przeszacunkowej, powołanej przez Radę Nadzorczą; 4) Ocena sytuacji Firmy na podstawie analizy bilansu; 5) Zatwierdzenie bilansu oraz r-ku strat i zysków za rok sprawozdawczy i udzielenie pokwitowania władzom Spółki; 6) Rozdział zysku za rok sprawozdawczy; 7) Zmiany w składzie Rady Nadzorczej; 8) Wybór Komisji Rewizyjnej na 1936 r.; 9) Wnioski Rady Nadzorczej i Zarządu; 10) Wolne wnioski i interpelacje.

Uwaga: Akcje na okaziciela należy złożyć do dn. 10 czerwca b. r. w biurze Spółki.

1386-22-23

I OGŁOSZENIE

Zarząd Warszawskiego Towarzystwa Budowy i Eksploatacji
Rzeźni Miejskich, Spółka Akcyjna

zawiadamia niniejszym PP. Akcjonariuszów, że

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW

odbędzie się w dn. 24 czerwca 1936 r. o godz. 4 po poł. w lokalu Zarządu Spółki w Warszawie przy ulicy Nowy Świat 41 m. 28, z następującym porządkiem obrad:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Upoważnienie Zarządu do przeprowadzenia pertraktacji tak z Zarządem m. Łodzi, jak z Zarządem m. Częstochowy w sprawie skupu rzeźni miejskich lub poczynienia zmian w istniejących umowach koncesyjnych, a także do zawarcia umów na nowych zasadach.

1380-22-23

„Kolej Lokalna Przeworsk—Dynów”, Spółka Akcyjna**XXIV ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZY**

Spółki Akcyjnej „Kolej Lokalna Przeworsk — Dynów” odbędzie się w dn. 15 czerwca 1936 r. o godz. 11.30 przed poł. w lokalu biura Małopolskich Kolei Lokalnych we Lwowie, przy ul. Jagiellońskiej Nr. 1 II p. z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu z działalności oraz Rady Nadzorczej o zamknięciu rachunków za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 1935 r. i uchwała co do udzielenie absolutorjum Zarządowi i Radzie Nadzorczej;
- 2) Uchwała w sprawie likwidacji przedsiębiorstwa autobusowego.
- 3) Wybór członka Rady Nadzorczej.

Warunki prawa do głosu na Walnem Zgromadzeniu określa § 20 statutu Spółki.

1424

Z a r z ą d

II OGŁOSZENIE

Likwidator firmy:

**„Polsko-Belgijskie Towarzystwo dla Impregnacji Drzewa
i Polski Krezonaff”, Spółka Akcyjna w likwidacji**

zawiadamia, że

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

odbędzie się w dn. 8 czerwca 1936 r. o godz. 19 w biurze Towarzystwa, ul. Śniadeckich 12 m. 3 w Warszawie, z następującym porządkiem obrad:

- 1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie likwidatora i Komisji Rewizyjnej, oraz rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1935; 3) Zatwierdzenie bilansu otwarcia likwidacji; 4) Wybory do Rady Nadzorczej; 5) Wybory do Komisji Rewizyjnej; 6) Wnioski PP. Akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Walnem Zgromadzeniu, w oznaczonym terminie zechcą — stosownie do art. 399 Prawa Handlowego — złożyć na 7 dni przed powyższym terminem Walnego Zgromadzenia w biurze Towarzystwa, Warszawa, ul. Śniadeckich 12 m. 3, swoje akcje, względnie świadectwa depozytowe.

1442

Zarząd Spółki Akcyjnej Zakładów Przemysłowych „Kadzielnia”

zawiadamia, że

**XVI ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

odbędzie się w dn. 29 maja 1936 r. o godz. 18 w lokalu Zarządu w Warszawie, Boduena 1.

Porządek dzienny:

- 1) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej, rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu i rachunku zysków i strat oraz podział zysków i udzielenie absolutorjum Zarządowi za rok op. 1935; 2) Uchwalenie d-widendy; 3) Wybór Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 4) Uchwalenie wynagrodzenia władz Spółki; 5) Upoważnienie Zarządu do sprzedaży lub zmiany nieruchomości „Grunt Cegielnia”; 6) Zmiana statutu, polegająca na: a) skreśleniu § 17. o następującym brzmieniu: „ogłoszenia Spółki winny być pomieszczone w „Monitorze Polskim” i w jednym z dzienników warszawskich podług wyboru Walnego Zgromadzenia, oraz w czasopiśmie „Polska Gospodarcza”, b) zastąpieniu w § 18 ustępu „zawarte w prawie o spółkach akcyjnych (Rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. Dz. Ust. R. P. Nr. 39 poz. 383 z 1928 r.) przez słowa „Kodeksu Handlowego”.

1434

Kolej Lokalna Tarnopol—Zbaraż, Spółka Akcyjna**Stosownie do postanowień §§ 10—19 statutu ogłasza się, że
XXI ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZY**

Spółki Akcyjnej „Kolej Lokalna Tarnopol — Zbaraż” odbędzie się w dn. 30 czerwca 1936 r. o godz. 12 w poł. w lokalu Biura Małopolskich Kolei Lokalnych we Lwowie, przy ul. Jagiellońskiej Nr. 1. II p.

Przedmiotem obrad będzie:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu z działalności oraz Rady Nadzorczej o zamknięciu rachunków za okres od dn. 1 stycznia do dn. 31 grudnia 1935 r. i uchwała co do udzielenia absolutorjum Zarządowi i Radzie Nadzorczej; 2) Uchwała co do użycia nadwyżki; 3) Ustalenie terminów wypłaty wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej.

Według postanowień § 20 statutu, każda akcja daje prawo uczestniczenia w Walnem Zgromadzeniu, jeżeli zostanie złożona przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia w Kasie Spółki lub w Oddziale Banku Gospodarstwa Krajowego we Lwowie i nie będzie odebrana przed ukończeniem tegoż.

Ewentualne dodatkowe wnioski do porządku dziennego lub jego uzupełnienia mogą być zgłoszone najpóźniej w dn. 13 czerwca 1936 r. w Zarządzie we Lwowie, przy ul. Jagiellońskiej Nr. 1. II p.

1421

Zarząd

I OGŁOSZENIE

Komisja Likwidacyjna

**Zakładów Przemysłowo-Handlowych Z. Szczerbiński, Spółka Akc.
w likwidacji**

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, iż w dn. 23 czerwca 1936 r. o godz. 12 w Kancelarii Notariusza K. Grymińskiego, gmach Hipoteki w Warszawie, odbędzie się

**NADZWYCZAJNE OGÓLNE ZEBRANIE
AKCJONARJUSZÓW**

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zağajenie i wybór Przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Komisji Likwidacyjnej i zatwierdzenie bilansu likwidacji;
- 3) Określenie wynagrodzenia Komisji Likwidacyjnej;
- 4) Zmiana składu Komisji Likwidacyjnej;
- 5) Upoważnienie Komisji Likwidacyjnej do sprzedaży nieruchomości;
- 6) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje lub zaświadczenia depozytowe instytucji kredytowych przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia w biurze Spółki, ul. Dzielna Nr. 72.

1425

Zarząd Spółki Akcyjnej

Polskie Zakłady Chemiczne „N I T R A T”

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, iż wskutek nieprzybycia reprezentantów dostatecznej liczby akcji, Walne Zgromadzenie w dn. 20 maja 1936 r. nie odbyło się, wobec czego

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

w drugim terminie, prawomocne bez względu na liczbę reprezentowanych na niem akcji, odbędzie się w dn. 19 czerwca 1936 r. o godz. 12 w lokalu Spółki w Warszawie przy ulicy Mińskiej pod Nr. 25 z następującym porządkiem obrad:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1935 r., powzięcie uchwały o rozdziale zysków, udzielenie pokwitowania z działalności władzom Spółki; 2) Zatwierdzenie preliminarza wydatków na 1936 r.; 3) Kupno, sprzedaż i obciążenie majątku nieruchomego oraz upoważnienie Zarządu do korzystania z kredytu; 4) Wybory do Komisji Rewizyjnej.

1410

I OGŁOSZENIE

Kolej Lokalna Tarnów—Szczucin, Spółka Akcyjna

Stosownie do postanowień §§ 10—19 statutu ogłasza się, że
**XXV ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

Spółki Akcyjnej „Kolej Lokalna Tarnów — Szczucin” odbędzie się w dn. 27 czerwca 1936 r. o godz. 10 przed poł. w lokalu Biura Małopolskich Kolei Lokalnych we Lwowie, przy ul. Jagiellońskiej Nr. 1, II p.

Przedmiotem obrad będą:

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu z czynności oraz Rady Nadzorczej o zamknięciu rachunków za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 1935 r. i uchwała co do udzielenia absolutorjum Zarządowi i Radzie Nadzorczej; 2) Zmiana terminów wypłaty wynagrodzeń dla członków Rady Nadzorczej.

Według postanowień § 20 statutu każda akcja daje prawo uczestniczenia w Walnem Zgromadzeniu, jeżeli zostanie złożona przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia w Kasie Spółki lub w Oddziale Banku Gospodarstwa Krajowego we Lwowie, i nie będzie odebrana przed ukończeniem tegoż.

Ewentualne dodatkowe wnioski do porządku dziennego lub jego uzupełnienia mogą być zgłoszone najpóźniej w dn. 10 czerwca 1936 r. w Zarządzie we Lwowie, ul. Jagiellońska Nr. 1, II p.

Zarząd
1445

I OGŁOSZENIE

**Zarząd Kawencyńskich Zakładów Cegielnianych Kazimierza Granzowa
Spółka Akcyjna w Warszawie**

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 17 czerwca r. b. o godz. 18 w siedzibie Zarządu w Warszawie, przy ul. Czerniakowskiej Nr. 171/73 odbędzie się

**XXII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansów za lata operacyjne 1933/34 i 1934/35 wraz z rachunkami strat i zysków, oraz udzielenie Zarządowi pokwitowania za ubiegłe okresy operacyjne; 4) Postanowienie w sprawie pokrycia strat bilansowych; 5) Uchwalenie zmian w § 9 Statutu Spółki w przedmiocie terminu bilansowego, a mianowicie zamiast jak dotąd: „Rok operacyjny Spółki trwa od 1 października każdego roku do 30 września następnego roku” — „Rok operacyjny Spółki trwa od 1 stycznia do 31 grudnia każdego roku”; 6) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 7) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, którzy pragną wziąć udział w powyższym Zebraniu, winni na 7 dni przed Walnem Zgromadzeniem złożyć w siedzibie Zarządu przy ul. Czerniakowskiej Nr. 171/73 akcje swe. lub zaświadczenia depozytowe.

1441

III OGŁOSZENIE

Na zasadzie uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy
**Warszawsko-Gdańskiego Towarzystwa
Handlowo-Zastawowego, Spółka Akcyjna**

z dn. 26 lutego 1936 r.

SPÓŁKA POWYŻSZA PRZESZŁA W STAN LIKWIDACJI i na likwidatorów zostali wybrani: adw. Zygmunt Blenau, Antoni Bogusławski i Eustachy Waclaw Szelązek.

Na mocy art. 449 K. H. likwidatorzy wzywają wierzycieli wymienionej Spółki do zgłaszania swych pretensyj w siedzibie Spółki, mieszczącej się przy ul. Szopena Nr. 18 m. 9 w godz. 1—2 w Warszawie, na piśmie w ciągu sześciu miesięcy od daty ostatniego trzeciego ogłoszenia.

Likwidatorzy: Z. Bienau, Antoni Bogusławski, E. W. Szelązek.

1417

I OGŁOSZENIE

Likwidatorzy Spółki Akcyjnej p. f.

„Małopolska Fabryka Żarówek”, Spółka Akcyjna
z siedzibą we Lwowie, ul. Lwowskich Dzieci 25,

podając do wiadomości o

OTWARCIU LIKWIDACJI SPÓŁKI

wzywają wierzycieli do zgłoszenia swych wierzytelności w terminie do dn. 15 stycznia 1937 r.

Adolf Lowicz

Dr. Karol Mandel
1390-22-25-28

II OGŁOSZENIE

Na Walnem Zgromadzeniu Akcjonariuszów Spółki Akcyjnej Zakłady Ogrodnicze C. Ulrich, założone w 1805 r. w Warszawie, Sp. Akc.

odbytem w dn. 29 kwietnia 1936 r., uchwalono

OBNIŻYĆ KAPITAŁ ZAKŁADOWY SPÓŁKI

o zł 1 350 000.00; t. j. do wysokości sumy zł 3 150 000.00 drogą zmniejszenia wartości nominalnej każdej akcji o zł 150.00, t. j. do wysokości zł 350.00 każda akcja.

Zarząd powyższej spółki wzwva niniejszem wierzycieli spółki niezgadających się na to obniżenie kapitału, aby wnieśli swe sprzeciwy w ciągu 3-ch miesięcy, licząc od daty 3-go ogłoszenia o powyższem obniżeniu kapitału.

1443

Przemysł Wełniany S. Barciński i S-ka, Spółka Akc. w Łodzi

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Grunty zł 2 064 800.00. Budynki: a) fabryczne zł 2 534 830.00, b) gospodarcze zł 116 360.00, c) mieszkalne zł 666 260.00; Urządzenia techniczne zł 4 760 272.69; Inwentarz zakład. i biurowy: a) żywy zł 1 700.00, b) martwy zł 71 033.40; Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 31 352.52; Papiery wartościowe zł 33 780.00; Weksle w portfelu i inkasie zł 56 435.62; Materiały: Surowce zł 127 404.30; Pomocnicze i pędne zł 41 342.96; Półfabrykaty zł 165 027.56; Gotowe wyroby zł 471 193.77; Dłużnicy: Odbiorcy zł 525 456.31; Dostawcy zł 1 932.62; Różni zł 28 106.56; Wątpliwe należności zł 1 900.00; Obligacje niezrealizowane zł 505 386.00. Obligacje w zastawie zł 407 484.00; Sumy przechodnie zł 2 571.27; Suma bilansu zł 12 596 629.53.

Akcepty w depozycie zł 343 466.03; Weksle żyrowane zł 132 304.68.

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 4 500 000.00; Kapitał zapasowy: a) saldo z 1934 r. zł 517 104.38, b) odpisano w 1935 r. zł 89 245.94, pozostaje zł 427 858.44; Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z 1934 r. zł 3 288 840.99, b) dopisano w 1935 r. zł 428 268.00, razem z 3 717 108.99; Rachunek przejściowy różn. kurs. zł 829 593.68; Dług obligacyjny zł 1 852 200.00; Obligacje wylosowane zł 11 113.20; Zobowiązania: Akcepty zł — —; Banki zł 448 846.79; Zaległe podatki zł 12 322.58; Dostawcy zł 361 484.88; Odbiorcy zł 13 999.55; Różni zł 403 882.92; Sumy przechodnie zł 18 218.55; Suma bilansu zł 12 596 629.53.

Akcepty w depozycie zł 343 466.03. Zobowiązania z tytułu zryra zł 132 304.68.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty fabrykacji zł 893 503.04; Koszty administracji ogólnej zł 262 689.07; Koszty sprzedaży zł 112 533.37; Koszty kredytów zł 105 279.80; Podatki zł 151 558.64; Świadczenia socjalne zł 87 512.36; Strata na dłużnikach zł 19 259.05; Odpisy amortyzacyjne zł 87 512.36; Strata na dłużnikach zł 19 259.05; Odpisy amortyzacyjne zł 428 268.00; Razem zł 2 060 603.33.

MA. — Rachunek towarów zł 1 940 131.12; Różnice kursowe zł 31 226.27; Rachunek kapitału zapasowego zł 89 245.94; Razem zł 2 060 603.33.

1444

!!! Najwygodniej podróżować samolotem !!!

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — Dobra i lasy zł 3 655 902.78; Grunty i place zł 1 338 769.38; Budynki kopalniane i domy mieszkalne zł 17 202 502.17; Urządzenia techniczne, maszyny i inwentarz kopalni zł 48 813 992.23; Budynki fabryczne i mieszkalne cementowni „Saturn” zł 4 793 248.91; Urządzenia techniczne, maszyny i inwentarz cementowni zł 10 260 748.43; Budynki, maszyny i urządzenia cegielni w Kogoźniku zł 533 736.43; Urządzenia techniczne i maszyny Wytwórni Wyrobów Cementowych zł 39 078.51; Budowle i urządzenia w wykonaniu zł 120 317.16. Koncesje i wyłączenia górnicze zł 25 590 531.71; Gotówka w kasie i bankach zł 436 521.35; Papiery procentowe zł 157 035.78; Depozyty w papierach wartościowych i w gotówce zł 237 990.82; Weksle w portfelu i inkasie zł 236 572.88; Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach zł 2 561 700.19; Materjały pomocnicze, surowce, półfabrykaty i produkty zł 1 520 574.30; Dłużnicy zł 3 708 563.55; Sumy przechodnie zł 136 842.93; **Razem zł 121 344 635.51.**

Sumy pozabilansowe. — Kaucje zł 41 424.30; Depozyty obce w skarbcu zł 4 064 694.00; Papiery procentowe lunduszu im. s. p. J. Kunitzera zł 25 000.00. Różni za akcepty gwarancyjne i poręczenia zł 2 530 010.00. Weksle w obiegu zł 562 486.37; **Razem zł 7 223 614.67.**

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 30 000 000.00; Kapitał zapasowy zł 3 224 841.75; Kapitał rezerwowy: a) fundusz na pokrycie kapitału akcyjnego zł 15 000 000.00, b) fundusz do dyspozycji Walnych Zgromadzeń zł 9 713 199.34, c) inne fundusze rezerwowe zł 530 944.49; Kapitał amortyzacyjny zł 58 333 295.79; Kapitał konwersyjny obligacji zł 169 870.19; Zobowiązania: a) akcepty zł 105 905.86, b) banki zł 1 893 693.00, c) wierzyciele zł 2 143 374.63; Dywidenda niewypłacona zł 31 416.00; Sumy przechodnie zł 198 094.46; **Razem zł 121 344 635.51.**

Sumy pozabilansowe. — Składający kaucje zł 41 424.30; Depozyty w skarbcu zł 4 064 694.00; Fundusz im. s. p. J. Kunitzera zł 25 000.00; Akcepty gwarancyjne i poręczenia zł 2 530 010.00; Zry wekslowe zł 562 486.37; **Razem zł 7 223 614.67.**

Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 30 399.20.

Rachunek strat i zysków za 1935 r.

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 1 391 555.87. Koszty eksploatacji kopalni zł 8 873 380.87; Koszty sprzedaży węgla zł 74 344.60; Podatki państwowe i komunalne dotyczące kopalni zł 468 498.21; Koszty produkcji cementu zł 1 823 092.13; Koszty sprzedaży cementu zł 105 279.90; Podatki państwowe i komunalne dotyczące cementowni zł 101 121.90; Koszty eksploatacji elektrowni kop. „Jowisz” zł 837 387.72; Podatki państwowe i komunalne dotyczące elektrowni zł 3 402.43; Koszty produkcji kostki cementowej zł 120 423.41; Koszty sprzedaży kostki cementowej zł 5 250.61; Podatki państwowe i komunalne dotyczące wyrobów cementowych zł 904.56; Koszty eksploatacji majątków, leśnictw, szkółek drzew i cegielni zł 414 832.25; Podatki państwowe i komunalne dotyczące majątków, leśnictw, szkółek drzew i cegielni zł 38 797.63; Podatek od nadań i wyłączenia górniczych nieeksploatowanych zł 16 127.70; Koszty utrzymania nieruchomości w Łazach zł 891.40. Koszty utrzymania kopalni „Feliks” w Olkuszach zł 776.35; Wydatki związane ze sprzedażą żużli zł 16.00; Strata na zlikwidowanych obiektach inwentarowych zł 31 714.28; Różnica wartości remanentów zł 42 803.36; Spisane salda z rachunku dłużników zł 19 074.80; Strata na różnicach kursowych zł 2 349.94; Procenty zapłacone mniej otrzymane zł 169 116.70; Koszty nabycia licencji na sprzedaż węgla zł 129 525.00; Odpisy na amortyzację za 1935 r. zł 2 702 357.80; **Razem zł 17 373 025.42.**

MA. — Wpływy ze sprzedaży węgla zł 12 961 019.66; Wpływy ze sprzedaży cementu zł 2 529 111.60; Wpływy ze sprzedaży energii elektrycznej zł 1 076 751.80; Wpływy ze sprzedaży kostki cementowej zł 125 169.64; Wpływy z majątków, leśnictw, szkółek drzew i cegielni zł 538 579.21; Wpływy z należności od dłużników, dawniej spisanych na straty zł 3 493.30; Wpływy z należności od Centrocentu z tytułu byłej umowy kartelowej zł 1 732.73; Zysk ze sprzedaży papierów procentowych zł 906.65; Zwrot podatku przemysłowego od obrotu zł 99 190.63; Nadwyżka z rachunku odbudowy sortowni zł 37 070.20; **Razem zł 17 373 025.42.**

Bilans powyższy oraz rachunek zysków i strat został zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 20 maja 1936 r. 1426

W Ł O D Z I

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — 1) Majątek stały: Grunty zł 727 968.11; Budynki: a) fabryczne zł 2 019 252.00, b) gospodarcze zł 154 995.00, c) mieszkalne zł 327 755.50, razem zł 2 502 002.50; Urządzenia techniczne: a) Łódź zł 8 347 118.10, b) Pabjanice zł 1 263 798.66, razem zł 9 610 916.76; Inwentarz zakładowy i biurowy: a) żywy zł 1.00, b) martwy zł 1.00, razem zł 2.00; 2) Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 677 620.49; Papiery procentowe zł 74 960.00; Weksle w portfelu i inkasie zł 657 350.94; Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach zł 72 834.75; Materjały: a) surowce zł 609 599.63, b) pomocnicze zł 102 262.45, razem zł 711 862.08; Półfabrykaty zł 673 020.93; Gotowe wyroby zł 1 551 227.49; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 780 434.62, b) dostawcy zł 93 791.54, c) różni zł 65 224.65, d) wątpliwe należności: 1) weksle protestowane zł 10 266.76, 2) inne zł 56 669.35, razem zł 66 936.11, razem zł 1 006 386.92. Sumy przechodnie: a) wydatki dotyczące okresu przyszłego zł 17 309.82, b) inne zł 8 280.00, razem zł 25 589.82; **Razem zł 18 291 742.79.**

Sumy pozabilansowe zł 1 193 792.48.

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 6 000 000.00; Kapitał zapasowy: a) saldo z 1934 r. zł 878 577.08, b) dopisano zł 56 422.92, razem zł 935 000.00; Kapitał rezerwowy: a) saldo z 1934 r. zł 851 273.03, b) dopisano zł 178 726.97, razem zł 1 030 000.00; Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych zł 43 610.95; Rezerwa na podatek dochodowy zł 254 213.27; Kapitał amortyzacyjny: saldo z 1934 r. zł 7 421 620.47, odpisano zł 76 284.30, razem zł 7 345 336.17, dopisano zł 1 099 706.78, razem zł 8 445 042.95; Zobowiązania: a) akcepty zł 148 678.15, b) dostawcy zł 295 101.77, c) odbiorcy zł 38 722.53, d) różni zł 769 499.42, razem zł 1 252 001.87; Dywidenda zł 180 000.00; Sumy przechodnie zł 151 873.75; **Razem zł 18 291 742.79.**

Sumy pozabilansowe zł 1 193 792.48.

Uwaga: Zobowiązania zagraniczne zł 279 155.40.

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1935 r.

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 207 229.68; Koszty fabrykacji zł 3 168 803.48. Koszty sprzedaży zł 354 896.69; Koszty finansowe i kredytowe zł 45 001.05; Podatki państwowe i komunalne oraz opl. stempl. zł 412 204.50; Odpisy amortyzacyjne zł 1 099 706.78; Rozliczenie z tytułu Umowy Konwencyjnej zł 9 182.96; Inne wydatki zł 8 166.00; Przenies. na kapitał zapasowy zł 56 422.92; Przenies. na kapitał rezerwowy zł 178 726.97; Rezerwa na podatek dochodowy zł 254 213.27; Dywidenda zł 180 000.00; **Razem zł 5 974 554.30.**

MA. — Rachunek przędzy zł 5 793 914.34; Różnice kursowe zł 99 639.96; Rozliczenie kontyngentowe zł 81 000.00; **Razem zł 5 974 554.30.** 1439

Fabryka Okuć Budowlanych BRACIA LUBERT, Spółka Akcyjna

w Warszawie, ul. Złota Nr. 34

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Grunty zł 9 046.50; Budynki fabryczne zł 144 335.82; Maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia zł 225 905.75; Inwentarz zakładowy i biurowy martwy zł 51 327.35; Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 43 733.40; Papiery wartościowe zł 12 827.61; Weksle zł 15 891.90; Materjały surowe zł 54 132.40; Półfabrykaty zł 10 657.13; Wyroby gotowe zł 69 049.98; Odbiorcy zł 179 192.37; Różni zł 61 687.46; Kaucje zł 1 785.00; Zaliczenia kolejowe zł 3 760.53; Sumy przechodnie zł 3 790.52. **Razem zł 887 123.72.**

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 500 000.00; Kapitał zapasowy zł 48 481.99; Kapitał amortyzacyjny zł 195 754.40; Zobowiązania: Kredyty hipoteczne zł 16 908.24; Dostawcy zł 29 253.25; Odbiorcy zł 763.58; Różni zł 22 594.23; Sumy przechodnie zł 7 970.33; Zysk za 1935 r. zł 65 397.70; **Razem zł 887 123.72.**

Rachunek strat i zysków za 1935 r.

WINIEN. — Strata na dłużnikach zł 14 762.69; Koszty handlowo-administracyjne zł 169 039.50; Koszty fabrykacji zł 398 517.67; Koszty sprzedaży zł 66 849.70. Procenty zł 4 105.27; Odpisy amortyzacyjne zł 32 638.45; Różne zł 29 091.31; Czysty zysk zł 65 397.70; **Razem zł 780 402.29.**

MA. — Zysk brutto zł 780 402.29.

1427

Towarzystwo Fabryki Portland-Cementu „Wołyń“

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans na dz. 31/XII 1935 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Grunty fabryczne i kopalnie zł 163 062.73; Budynki: a) fabryczne zł 1 001 139.58, b) przyfabryczne zł 188 064.88, c) mieszkalne i gospodarcze zł 96 316.39 = zł 1 285 520.85; Urządzenia techniczne: a) maszyny i urządzenia zł 233 086.43, b) bocznicza kolejowa zł 65 846.23 = zł 2 436 712.66; Inwentarz fabryczny: a) żywy zł 1 500 00, b) martwy zł 231 338.07 = 232 838.07; Majątek płynny: Gotówka w kasie Zarządu zł 1 491.00; Gotówka w kasie fabrycznej zł 3 896.38; Papiery procentowe zł 29 413.03; Weksle w portfelu zł 2 568.00; Udziały w innych przedsiębiorstwach zł 175 083.55 = 212 451.96; Materjały: a) surowce zł 46 026.87, b) pomocnicze i pędne zł 291 416.35 = zł 337 443.22; Gotowe wyroby i towary zł 77 795.77; Dłużnicy: a) należności z tytułu umów kartelowych zł 74 095.59, b) odbiorcy zł 10 970.81, c) dostawcy zł 200.00, d) różni zł 22 547.74, e) wątpliwe należności: 1) weksle protestowane zł 2 662.41, 2) inne zł 6 137.95, f) k. w państw. i inn. instytucjach zł 3 565.44 = zł 120 179.94; Inne aktywa: Należności od Rządu Rosyjskiego zł 9 394.45; Radomska Dyrekcja K. P. zł 2 000.00; Pożyczka Inwestycyjna zł 12 620.00 = zł 24 014.45; Sumy przechodnie: a) wydatki okresu przyszłego zł 857.50, b) sumy przechodnie zł 4 702.73 = 5 560.23. Strata za 1934 r. zł 590 577.15; Strata za 1935 r. zł 167 581.91; **Aktywa ogółem zł 5 653 738.94.**

Sumy pozabilansowe. — Gwarancje zł 54 176.00; Kaucje i depozyty zł 288 149.00 = zł 342 325.00.

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 2 500 000.00; Kapitał zapasowy zł 298 064.11; Kapitały rezerwowe: a) nadwyżka z przerechowania bilansu majątkowego zł 435 933.62, b) specjalny fundusz rezerwy pozastatutowy zł 38 614.11 = zł 474 547.73; Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 975 757.56, b) dopisano w roku sprawozdawczym amortyzację za 1935 r. zł 22 221.49 = zł 997 979.00; Zobowiązania: Niepodniesiona dywidenda zł 198 456.00; Wierzyciele: a) akcepty zł 717 989.09, b) banki zł 83 184.93, c) dług hipoteczny zł 141 358.00, d) dostawcy zł 36 497.04, e) odbiorcy zł 7 230.52, f) różni zł 172 056.68; Sumy przechodnie: dotyczące 1935 r. kwoty do zaplacenja w 1936 r. zł 26 375.79 = 1 184 692.05; **Pasywa ogółem zł 5 653 738.94.**

Sumy pozabilansowe. — Gwarancje zł 54 176.00; Kaucje i depozyty zł 288 149.00 = zł 342 325.00.

Rachunek strat i zysków za 1935 r.

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 199 100.56; Koszty fabrykacji zł 758 603.78; Koszty opakowania zł 163 229.93; Koszty sprzedaży zł 25 932.88; Koszty kredytów zł 95 951.19; Podatki państwowe i komunalne zł 58 468.21; Amortyzacja zł 22 221.49; Różne odpisy zł 2 709.47; **Ogółem zł 1 326 197.51.**

MA. — Różne odpisy zł 1 245.39; Przedawniona dywidenda za 1929 r. zł 83 079.00; Osiągnięto ze sprzedaży zł 1 051 603.25; Przelew z rezerwy podatkowej zł 22 687.96; Strata za 1935 r. zł 167 581.91; **Ogółem zł 1 326 197.51.**

1433

DZIESIĄTE ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

Walcowni Metali, Spółki Akcyjnej

odbędzie się w **poniedziałek, dn. 22 czerwca 1936 r. o godz. 13** w Dziedzicach w lokalu Spółki z następującym porządkiem dziennym:

1) Sprawozdanie z działalności za rok operacyjny 1935; 2) Zamknięcie roczne ze sprawozdaniem Komisji Rewizyjnej; 3) Powzięcie uchwały w sprawie zżycia zysku; 4) Wybory do Rady Zawiadawczej; 5) Wybór Komisji Rewizyjnej.

Akcjonariusze, uprawnieni do głosowania, którzy chcą wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje najpóźniej na 8 dni przed terminem Zgromadzenia, t. j. do dn. 14 czerwca r. b. w Powszechnym Banku Związkowym w Polsce S. A. Biała, lub w kasie Spółki w Dziedzicach.

Walcownie Metali, Spółka Akcyjna
Rada Zawiadawcza

Dziedzice, dn. 22 maja 1936 r

1440

„WRZOSOWA“ Fabryka Portland-Cementu, Spółka Akc. w likwidacji

W a r s z a w a

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Ruchomości biura Zarządu zł 418.60; Inwentarz fabryczny i rolny zł 6 389.85; II. Majątek płynny: Gotówka w kasach i bankach zł 7 283.43; Papiery procentowe zł 4 740.00; Udziały w innych przedsiębiorstwach zł 17 330.00; Materjały zł 26 429.29; Dłużnicy: różni zł 4 210.57; Sumy przechodnie: Wydatki dotyczące okresu przyszłego zł 148.00; Pozostałość straty z 1933 r. zł 6 310.00; Straty za 1934 r. zł 1 421 936.16; Straty za czas od 1 stycznia do 31 maja 1935 r. zł 39 616.35; Straty za czas od 1 czerwca do 31 grudnia 1935 r. zł 3 235.79; **Razem zł 1 538 048.04.**

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 1 500 000.00; II. Kapitał amortyzacyjny (odpis w okresie sprawozdawczym) zł 170.20; III. Zobowiązania: Wierzyciele: różni zł 25 933.04; Zobowiązania z tytułu umów kartelowych z tytułu operacji handlowych zł 11 944.80; **Razem zł 1 538 048.04.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 5 728.56; Świadczenia socjalne zł 28.00; Różne straty zł 190 03; Amortyzacja (odpis w okresie sprawozdawczym) zł 170 20; Pozostałość straty z 1933 r. zł 6 310.00; Straty za 1934 r. zł 1 421 936.16; Straty za czas od 1 stycznia do 31 maja 1935 r. zł 39 616.35; **Razem zł 1 473 979.30.**

MA. — Procenty zł 599.68; Różnice kursowe zł 329.55; Dochody różne zł 1 951.77; Pozostałość straty z 1933 r. zł 6 310.00; Straty za 1934 r. zł 1 421 936.16; Straty za czas od 1 stycznia do 31 maja 1935 r. zł 39 616.35; Straty za czas od 1 czerwca do 31 grudnia 1935 r. zł 3 235.79; **Razem zł 1 473 979.30.**

1422

Polskie Zakłady Optyczne, Spółka Akcyjna

Bilans za 1935 r.

AKTYWA. — Inwestycje: Place zł 96 258.08; Budynki zł 927 076.66; Maszyny i urządzenia techniczne zł 1 108 186.39; Ruchomości zł 39 790.79; Nowe roboty — wartość niewykończonych robót zł 60.00; Majątek płynny: a) Środki płynne: Gotówka w kasie i bankach zł 253 033.05; Weksle w portfelu zł 9 224.45; b) Do zrealizowania: Magazyn surowców zł 150 418.45; Półprodukty zł 955 345.74; Wyroby gotowe zł 87 973.64; Papiery procentowe zł 30 836.00; Udziały w innych przedsiębiorstwach zł 5 000.00; Dłużnicy: Odbiorcy zł 146 627.83; Dostawcy zł 739 687.64; Różni zł 82 169.72; Wątpliwe należności zł 733.47; Kaucje zł 235.00; Zaliczki urzędnikom i robotnikom zł 6 896.52; Sumy przechodnie zł 7 282.33; **Razem zł 4 646 835.76.**

Sumy pozabilansowe. — Gwarancje zł 1 644 194.05; Różni za weksle gwarancyjne zł 175 943.50.

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 1 200 000.00; Kapitał zapasowy: saldo z ubiegłego roku zł 13 401.05, dopisano w 1935 r. zł 55 764.72. Kapitał amortyzacyjny: saldo z ubiegłego roku zł 978 450.96, dopisano za 1935 r. zł 95 371.88; Zobowiązania: Wierzyciele: Kredyt hipoteczny zł 9 320.42; Dostawcy zł 63 727.76; Odbiorcy — zaliczki na zamówienia zł 1 599 152.86; Różni zł 220 323.24; Zobowiązania długoterminowe (akcepty) zł 226 906.87; Akcepty zł 111 467.05; Zyski: Zysk za 1935 r. zł 72 948.95; **Razem zł 4 646 835.76.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za gwarancje zł 1 644 194.05; Weksle gwarancyjne zł 175 943.50.

Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 354 498.87.

Rachunek strat i zysków za 1935 r.

WINIEN. — Remanenty: stan na 1/I 1935 r. Półprodukty zł 1 524 782.78; Wyroby gotowe zł 65 146.39; Koszty fabrykacji zł 2 032 418.11; Koszty administracji ogólnej zł 217 560.73; Koszty sprzedaży zł 64 834.54; Koszty kredytów zł 101 503.44; Podatki państwowe i komunalne zł 177 972.68; Odpisy amortyzacyjne zł 95 371.88; Świadczenia socjalne zł 123 170.47; Składki do Związków Zawodowych zł 1 106.00; Ubezpieczenia od ognia zł 10 975.75; Zysk za 1935 r. zł 72 948.95; **Razem zł 4 487 791.72.**

MA. — Sprzedaż wg faktur zł 3 328 075.12; Różne wpływy zł 114 817.01; Różnice kursowe zł 1 580.21; Remanenty: stan na 31/XII 1935 r. — Półprodukty zł 955 345.74; Wyroby gotowe zł 87 973.64; **Razem zł 4 487 791.72.**

1435

„Zakłady Chemiczne w Winnicy, Spółka Akcyjna“

Bilans zamknięcia w dn. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Grunty zł 114 946.91; Budynki: a) fabryczne zł 882 260.75, b) gospodarcze zł 4 375.00, c) mieszkalne zł 74 736.12, razem budynki zł 961 371.87; Urządzenia techniczne: a) aparaty, maszyny i instalacje zł 2 297 731.75, b) ruchomości zł 4 888.04, c) samochody zł 40 108.75; Razem majątek stały zł 3 419 047.32; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 159 631.10; Papiery procentowe zł 32 196.00; Materiały surowe i produkty przejściowe zł 1 232 392.91; Materiały pomocnicze i pędne zł 34 703.47; Barwniki mocne zł 73 091.52; Wyroby gotowe zł 1 608 861.75; Odbiorcy zł 418 588.81; Dostawcy zł 14 611.42; Zaliczki zł 404.23; Kaucje zł 860.00; Sumy przechodnie zł 1 742.00; Razem majątek płynny zł 3 577 083.21; **Ogółem stan czynny zł 6 996 130.53.**

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 2 000 000.00; Kapitał rezerwowy zł 22 542.31; Rezerwa z przechowania zł 544 769.40; Razem kapitały własne zł 2 567 311.71; II. Kapitał amortyzacyjny: a) Saldo z roku ubiegłego zł 766 738.42, b) odpisano w roku sprawozdawczym zł 338.23, pozostałość zł 766 400.19, c) dopisano w roku sprawozdawczym zł 265 732.53, razem kapitał amortyzacyjny zł 1 032 132.72; III. Zobowiązania: Odbiorcy zł 54 004.20; Dostawcy zł 351 005.96; Wierzyciele zł 2 388 835.07; Sumy przechodnie zł 28 501.29; Razem zobowiązania zł 2 822 346.52; IV. Pozostałość zysku z 1934 r. zł 119 472.77; Zysk za 1935 r. zł 454 866.81; **Ogółem stan bierny zł 6 996 130.53.**
Dług zagraniczny bezprocentowy zł 2 314 249.30.

Rachunek strat i zysków 1935 r.

STRATY. — Koszty administracji ogólnej zł 459 070.86; Koszty fabrykacji zł 2 772 947.83; Koszty sprzedaży zł 883 554.23; Podatki państwowe i komunalne zł 189 481.98; Świadczenia socjalne zł 30 134.54; Różnice kursowe zł 11 798.10; Odpisy amortyzacyjne zł 265 732.53; Wydatki różne zł 6 751.22; Zysk za 1935 r. zł 454 866.81; **Razem zł 5 074 338.10.**

ZYSKI. — Wyniki produkcji i sprzedaży zł 5 051 697.18; Procenty zł 4 564.58; Wpływy różne zł 18 076.34; **Razem zł 5 074 338.10.**

„Nowoczesna Spółka Wydawnicza“

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans sporządzony na dz. 31 grudnia 1935 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Nieruchomości zł 967 832.55; Urządzenia techniczne i biurowe zł 1 746 439.04; II. Majątek płynny: Gotówka zł 55 599.92; Weksle zł 27 036.66; Razem gotówka i weksle zł 82 636.48; Papiery procentowe i akcje zł 5 160.00; Weksle protestowane zł 2 629.62; Materiały zł 84 930.85; Dłużnicy zł 440 093.64; Koszty organizacji zł 10 529.00; Sumy przechodnie zł 12 088.46; **Razem aktywa zł 3 352 339.64.**

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 250 000.00. Kapitał zapasowy zł 9 979.95; Fundusz amortyzacyjny zł 280 335.21; Zobowiązania długoterminowe zł 2 359 452.68; Wierzyciele: dostawcy zł 193 382.59, akcepty zł 11 392.20, różni zł 187 535.06, razem wierzyciele zł 392 309.85; Sumy przechodnie zł 45 839.68; Zysk za 1935 r. zł 14 422.27; **Razem pasywa zł 3 352 339.64.**

Sumy pozabilansowe. — Kaucje otrzymane zł 50 00; Różni za kaucje zł 50.00.

Rachunek strat i zysków za 1935 r.

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 360 553.63; Koszty produkcji zł 2 272 256.15; Koszty wydawnicze zł 3 088 852.79; Koszty sprzedaży zł 425 877.37; Koszty kredytu zł 143 257.09; Podatki państwowe i komunalne zł 71 192.30; Różnice kursowe zł 15.10; Amortyzacja zł 278 229.41. Zysk zł 14 422.27; **Razem winien zł 6 654 656.11.**

MA. — Produkcja zł 2 859 621.64; Wpływy wydawnictw zł 3 792 422.19; Inne zyski zł 2 612.28; **Razem ma zł 6 654 656.11.**

1408

Polskie Towarzystwo Elektryczne Asea

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans na dz. 31.XII. 1935 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Ruchomości zł 32 066.54; II. Majątek płynny: Kasa i banki zł 36 251.89; Papiery wartościowe zł 5 920.00. Weksle w portfelu zł 359 750.74; Towary zł 15 534.13; Dłużnicy: Odbiorcy zł 374 462.51, Dostawcy zł 55 205.92; Kaucje zł 400.00; Dłużnicy za gwarancje zł 261 342.52; **Razem zł 1 140 934.25.**

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 250 000.00; Kapitał rezerwowy zł 1 351.74; II. Zobowiązania: Banki zł 318 780.00; Wierzyciele: Dostawcy zł 8 420.15; Zaległe podatki zł 6 917.01; Sumy przechodnie zł 37 611.36; Wierzyciele zagraniczni zł 230 074.85; Zaliczki od odbiorców zł 24 042.00; III. Zysk 1935 r. zł 2 394.62; Wierzyciele za gwarancje zł 261 342.52; **Razem zł 1 140 934.25.**

Rachunek zysków i strat na dz. 31 XII 1935 r.

WYDATKI. — Koszty administracji i sprzedaży zł 103 193.19; Procenty wypłacone zł 28 173.08. Podatki zł 31 009.06; Odpisy na ruchomościach zł 4 096.49; Odpisy wątpliwych należności zł 567.44; Zysk 1935 r. zł 2 394.62; **Razem zł 169 433.88.**

WPŁYWY. — Zysk na sprzedaży zł 73 362.14; Procenty otrzymane zł 46 622.24; Różnice kursowe zł 27 237.56; Zysk na wcześniej odpisanych należnościach zł 22 211.94; **Razem zł 169 433.88.**

Na Zwyczajnem Walnem Zgromadzeniu Akcjonariuszy, które odbyło się w dn. 11 maja r. b., uchwalono: 1) Zatwierdzić powyższy bilans i rachunek zysków i strat oraz osiągnięty zysk w sumie zł 2 394.62 zaliczyć na kapitał rezerwowy; 2) Udzielić absolutorjum Zarządowi Spółki za okres sprawozdawczy; 3) Wybrać do Zarządu pp. inż. Sven Norrmana, Gunnar Wernqvista i inż. Aleksandra Brzuzka; 4) Wybrać do Komisji Rewizyjnej pp. inż. Hardy Bağera, inż. Zygmunta Forberta, inż. Wojciecha Wachlowskiego, p. Sture Berggrena oraz p. Bengt Bengtsona.
1438

„Unja“ Spółka Akcyjna Przemysłu Naftowego we Lwowie

Bilans z dn. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — Tereny naftowe zł 425 065.94; Budynki mieszkalne zł 52 053.00; Inwentarze zł 139 630.00; Otwory szybowe zł 417 183.24; Kasa zł 55.20; Pożyczka Narodowa zł 500.00; Akcje Banku Naftowego zł 7 500.00; Zapas ropy zł 2 242.06; Akcepty sporne zł 1 537.00; Koszty założenia zł 11 504.51; Dłużnicy zł 6 355.28; **Razem zł 1 063 626.23.**

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 250 000.00; Fundusz rezerwowy zł 891.83; Pożyczki zł 375 931.51; Pożyczki hipoteczne zł 230 000.00; Akcepty zł 35 168.02; R-k przechodni zł 2 675.19; Wierzyciele zł 168 625.89; Zysk z 1935 r. zł 333.79; **Razem zł 1 063 626.23.**

R-k strat i zysków za 1935 r.

ROZCHODY. — Eksploatacja szybów zł 10 377.99; Administracja i kierownictwo zł 3 673.05; Ubezpieczenia ogólne zł 1 213.95; Czynnse dzierżawne terenów zł 2 293.94; Koszty różne zł 8 068.14; Odsetki zł 4 870.55; Podatki zł 953.07; Amortyzacja zł 6 204.64. Strata na sprzed. inwentarz. na licyt. zł 5 439.00; Zysk w 1935 r. zł 333.79; **Razem zł 43 428.12.**

PRZYCHODY. — Produkcja szybów zł 39 845.70. Tłoczenie ropy zł 911 03; Dochód z budynków zł 1 148.19; Odpisy wierzycieli zł 1 523.20; **Razem zł 43 428.12.**

1415

Polska Spółka Obuwia Bata, Spółka Akcyjna w Krakowie

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1935 r.

AKTYWA	zł	zł
Zapasy kasowe: gotówka	8 501 88	
bank	2 281 85	10 783 73
Papiery wartościowe		21 200 00
Inwestycje		6 925 697 11
Towar		3 942 106 32
		<u>10 899 787 16</u>
PASYWA	zł	zł
Kapitał akcyjny		3 000 000 00
Fundusz rezerwowy		37 200 00
Fundusz amortyzacyjny		1 905 213 27
Wierzyciele		5 823 903 91
Strata 1934 r.	8 490 72	
Zysk 1935 r.	141 960 70	133 469 98
		<u>10 899 787 16</u>

Rachunek strat i zysków za 1935 r.

STRATA	zł
Cło i koszty przewozu	487 524 36
Podatki i opłaty	354 116 99
Różne	2 643 411 91
Amortyzacja	569 665 93
Zysk	141 960 70
	<u>4 196 679 89</u>
ZYSK	zł
Zysk brutto	4 196 679 89
	<u>4 196 679 89</u>

1437

SPÓŁKA AKCYJNA

Przemysłu Włókienniczego A. i J. Pikielnych w Łodzi

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1935 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Nieruchomości z 75 850.00; Urządzenia techniczne z 197 437.35; Ruchomości z 5 398.42; II. Majątek płynny: Kasa z 3 961.05; Papiery wartościowe z 27 142.00; Weksle z 109 712.76; Przędza z 175 953.70; Materiały pomocnicze z 7 273.60; Towary z 597 256.05; Dłużnicy z 569 483.71; Sumy przechodnie z 3 512.85; Straty z lat ubiegłych z 30 294.73; **Razem z 1 803 276.22.**

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy z 500 000.00; II. Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego z 90 989.30, dopisano w roku sprawozdawczym z 19 140.10, razem z 110 129.40; III. Zobowiązania: Wierzyciele z 1 160 884.65; Sumy przechodnie z 12 250.67; Zysk z 20 011.50; **Razem z 1 803 276.22.**

Rachunek strat i zysków za 1935 r.

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej z 117 385.00; Koszty fabrykacji z 554 078.94; Procenty i prowizja z 79 055.88; Podatki z 49 975.72; Odpisy amortyzacyjne z 22 254 51; Strata na maszynach z 3 680.59; Świadczenia socjalne z 25 083.41; Straty na dłużnikach z 129 248.80; Koszty handlowe z 46 800.89; Zysk z 20 011.50; **Razem z 1 047 575.24.**

MA. — Towary z 973 985.05; Tkalnia z 72 590.19; Premje od papierów wartościowych z 1 000.00; **Razem z 1 047 575.24.**

1388

Towarzystwo Górniczo-Przemysłowe „Saturn“, Spółka Akcyjna

niniejszym zawiadamia pp. Akcjonariuszów, że Centrali Banku Handlowego w Warszawie oraz jego Oddziałom w Łodzi i Sosnowcu poleciłimy

WYPŁATĘ DYWIDENDY ZA 1936 R.

w stosunku z 4.00 za jedną akcję zwykłą (na okaziciela).

Wypłata będzie dokonywana za kupon Nr. 5.

1436

Towarzystwo Fabryk

Portland-Cementu „Wysoka“, Spółka Akcyjna

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały. Grunty: Wysoka z 1 265 280.11, Podróż z 62 565.24, Wrzosowa z 75 513.16, Warszawa — Czerniaków z 31 078.54; Budynki: Wysoka: a) fabryczne z 2 100 805.90, b) gospodarcze z 114 178.90, c) mieszkalne z 781 484.04; Podróż: a) fabryczne z 431 154.29, b) gospodarcze z 2 706.90, c) mieszkalne z 88 158.37; Wrzosowa: a) fabryczne z 85 583.59, b) gospodarcze z 1 470.03, c) mieszkalne z 66 242.21; Nieruchomość w Warszawie przy ul. Br. Pierackiego Nr. 12 z 107 144.22; Urządzenia techniczne (maszyny, koleje, ki, bocznice): Wysoka z 13 184 680.84, Podróż z 9 786 76.97, Wrzosowa z 206 918.88; Inwentarz zakładowy i biurowy: Warszawa, martwy z 88 494.76; Wysoka: a) żywy z 42 544.05, b) martwy z 323 094.43; Podróż: a) żywy z 1 084.00, b) martwy z 206 473.76; Wrzosowa: a) żywy z 4 220.50, b) martwy z 32 997.73; II. Majątek płynny: Gotówka w kasach i bankach z 108 904.79. Zaliczenia kolejowe z 3 143.93; Papiery procentowe z 225 686.92; Weksle w portlielu z 83 286.50; Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach z 1 323 229.97; Materiały: a) surowe z 9 883.40, b) pomocnicze, pędne i inne z 848 437.62; Polifabrykaty z 66 770.69; Gotowe wyroby i towary z 359 663.14; Dłużnicy: a) należności z tytułu umów kartelowych: 1) z tytułu operacji handlowych z 283 972.25, 2) w rewindykacji z 124 417.21, b) odbiorcy z 143 621.45, c) dostawcy z 35 515.39, d) różni z 194 441.16, e) należności w rewindykacji z 426 751.01; Sumy przechodnie: wydatki dotyczące okresu przyszłego z 5 865.01; **Razem z 24 538 201.92.**

Sumy pozabilansowe. — Kaucje i gwarancje z 425 280.39; Obligo z 274 020.24.

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy z 12 000 000.00; Kapitał zapasowy: a) saldo z roku ubiegłego z 1 392 245.38; b) dopisano w roku sprawozdawczym z 10 440.00, c) przeniesiono z zysku za 1935 r. z 63 585.36, d) odpisano w roku sprawozdawczym z 1 186 831.39; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego z 10 813 466.27, b) dopisano w roku sprawozdawczym z 516 883.04, c) odpisano w roku sprawozdawczym z 268 511.77; III. Zobowiązania: Wierzyciele: a) banki z 265 686.12, b) kredyty hipoteczne z 175 989.00, c) niewymierzone oraz odroczone podatki z 80 343.81, d) odbiorcy z 43 778.66, e) dostawcy z 130 892.49, f) różni z 430 481.85; Zobowiązania z tytułu umów kartelowych z tytułu operacji handlowych z 41 039.28. Fundusze i zobowiązania specjalne — niepodniesiona dywidenda z 23 630.00; Sumy przechodnie: wydatki roku sprawozdawczego do uiszczenia w roku następnym z 5 083.82; **Razem z 24 538 201.92.**

Sumy pozabilansowe. — Kaucje i gwarancje z 425 280.39; Różni za obligo z 274 020.24.

Rachunek strat i zysków za 1935 r.

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej: Wydatki osobowe: Wynagrodzenie Rady Nadzorczej i Zarządu z 176 672.00; Pensje urzędników biura Zarządu i eksperta z 179 368.33; Pensje urzędników biur fabryk z 126 843.50; Wydatki rzeczowe: Komorne biura Zarządu, konserwacja i utrzymanie biur Zarządu i fabryk, udział w kosztach organizacji gospodarczych, podróże i koszty reprezentacji, materiały piśmienne, księgi buchalteryjne i druki, prenumerata pism i ogłoszenia, porto i depesze, koszty prawne, ubezpieczenia kradzieżowe i inne, utrzymanie straży fabrycznych, ofiary z 250 418.92; Koszty fabrykacji z 2 304 741.62; Opakowanie i ekspedycja z 767 773.91; Koszty sprzedaży z 183 701.01; Koszty kredytów z 85 001.53; Podatki państwowe i komunalne z 278 614.32; Świadczenia: socjalne z 115 408.49, umowne i inne z 49 039.36; Odpisy amortyzacyjne z 516 883.04; Różne straty z 187 175.34; Zysk za 1935 r. przeniesiony na kapitał zapasowy z 63 585.36; **Razem z 5 285 226.73.**

MA. — Różnice kursowe z 10 586.67; Procenty pobrane i dyskonto z 61 038.42; Osiągnięto ze sprzedaży z 5 201 522 30; Różne dochody z 12 079.34; **Razem z 5 285 226.73.**

1423

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — A. Aktywa nieruchomości: Tereny zł 298 821.97; Budynki zł 2 212 623.95; Urządzenia techniczne zł 4 485 431.18; Narzędzia i ruchomości zł 1 289 980.19; Koszty ukonstytuowania, organizacji pierwszego założenia i badań zł 314 190.60; Razem zł 7 440 047.89. B. Aktywa płynne: Gotówka w kasie, w bankach i P. K. O. zł 227 392.59. C. Aktywa do zrealizowania: Papiery wartościowe, weksle, udziały zł 38 380.60; Zapasy w magazynach zł 680 831.96; Dłużnicy zł 180 920.97; Inne aktywa zł 16 050.00; Razem zł 916 183.53. **Ogółem stan czynny zł 8 583 624.01.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za gwarancje zł 15 648.34.

STAN BIERNY. — A. Kapitał zakładowy podzielony na 70.000 akcji po 100 zł, razem zł 7 000 000.00; B. Rachunek amortyzacji z poprzednich lat zł 943 818.86, z roku operacyjnego 1935 zł 562 164.94, razem zł 1 505 983.80; C. Zobowiązania różne: zł 26 926.80; D. Rachunek wynikowy: Saldo rachunku strat i zysków zł 30 499.65, saldo rachunku strat i zysków przeniesione z 1934 r. zł 20 213.76, razem zł 50 713.41; **Ogółem stan bierny zł 8 583 624.01.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za gwarancje zł 15 648.34.

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1935 r.

WINIEN. — Koszty ogólne Zarządu i Rady Nadzorczej zł 87 194.40; Koszty produkcji i zakupów zł 1 187 292.48; Koszty sprzedaży zł 208 824.72; Koszty finansowe (odsetki i prowizje zapłacone) zł 14 708.91; Podatki państwowe i komunalne zł 62 741.45; Świadczenia społeczne poniesione przez Spółkę zł 25 381.39; Dobroczynność zł 4 395.70; Razem wszystkie koszty zł 1 590 539.05; Amortyzacja w roku operacyjnym zł 562 164.94; Zysk z 1934 r. zł 20 213.76; Zysk w roku sprawozdawczym zł 30 499.65; Razem zł 612 878.35; **Ogółem zł 2 203 417.40.**

MA. — Suma brutto sprzedaży zł 2 181 943.64; Wpływy różne: Procenty od Pożyczki Narodowej zł 1 260.00; Przeniesione saldo zysku z 1934 r. zł 20 213.76; **Ogółem zł 2 203 417.40.**

Spółka Akcyjna pod firmą „Polchem“ Polsko-Belgijskie Zakłady Chemiczne, S. A., podaje do wiadomości, że Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 30 kwietnia 1936 r. w Warszawie, przy ul. Marszałkowskiej Nr. 120 m. 6, odbyte w trybie art. 398 Kodeksu Handlowego, między innymi zatwierdziło sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej, bilans i rachunek strat i zysków za 1935 r.; w zysku brutto zł 612 878.35 mieści się suma zł 20 213.76 z przeniesienia za poprzedni rok operacyjny. Zysk za rok operacyjny w sumie zł 592 664.59 pokrył konieczne amortyzacje w sumie zł 562 164.94, a pozostałą sumę zł 30 499.65 przeniesiono na następny rok operacyjny.

Zgromadzenie udzieliło Władzom Spółki absolutorjum za 1935 r. i wybrało do Rady Nadzorczej Panów: Artura Bemelmans, Antoniego Wieniawskiego, Gustawa Lechien i Edmunda Trepkę i wyznaczyło dla Rady wynagrodzenie w sumie zł 34 000 na 1936 r.

1392

I OGŁOSZENIE

WALNE ZGROMADZENIE

Fabryki Mydeł Toaletowych, Perfum i Kosmetyków „Fornarina“
SPÓŁKA AKCYJNA

odbedzie się w dn 19 czerwca 1936 r. o godz. 5 po poł. w siedzibie Zarządu w Warszawie przy ul. Belwederskiej 2 z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej za 1935 r.; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1935 r. i udzielenie Zarządowi absolutorjum; 4) Wybór władz Spółki; 5) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć akcje lub świadectwa depozytowe przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia, w biurze Spółki przy ul. Belwederskiej Nr. 2 w Warszawie.

1407

ZARZĄD

Towarzystwa Przemysłowego Zakładów Mechanicznych
„Lilpop, Rau i Loewenstein“, Spółka Akc. w Warszawie

ogłasza niniejszem

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

zatwierdzony przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów Spółki w dniu 19 maja 1936 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: 1) Grunty zł 6 662 318.45; 2) Budynki: a) zabudowania fabryczne zł 10 107 826.00, b) zabudowania gospodarcze zł 111 711.00, c) zabudowania mieszkalne zł 716 321.00, d) fabryka w Krzemieńcu zł 1.00, razem zł 10 935 859.00; 3) Maszyny i urządzenia techniczne zł 10 418 366.00; 4) Inwentarz zakładowy i biurowy: a) żywy zł 1 650.00, b) martwy (ruchomości) zł 1 305 222.98, razem zł 1 306 872.98; 5) Patenty zł 70 050.00; Razem zł 29 393 466.43. II. Majątek płynny: 6) Gotówka w kasie i bankach zł 396 019.73; 7) Papiery procentowe: a) Pożyczka Narodowa zł 390 192.00, b) różne zł 20 005.97, razem zł 410 197.97; 8) Weksle w portfelu zł 3 496.40; 9) Akcje L. R. L. zł 48 146.90, akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach zł 93 365.64, razem zł 141 512.54; 10) Materjały: a) surowce zł 2 327 813.32, b) pomocnicze i pędne zł 368 700.28, razem zł 2 696 513.60; 11) Półfabrykaty zł 2 106 192.63; 12) Gotowe wyroby zł 363 270.23; 13) Dłużnicy: a) odbiorcy: Min. Kom. zł 3 228 876.19, inni zł 1 433 948.40, razem zł 4 662 824.59, b) dostawcy zł 311 420.16, c) różni zł 260 334.98, razem zł 5 234 579.73; 14) Sumy przechodnie: wydatki, dotyczące okresu przyszłego zł 127 140.63; Razem zł 11 478 923.46; **Razem zł 40 872 389.89.**

Gwarancje w akceptach u różnych zł 1 548 000.00; Gwarancje różnych zł 32 124.05; Depozyty różnych i kaucje zł 181 099.40; Różni za złożone przez Sp. L. R. L. kaucje zł 280 430.49; Różni za gwarancje banków zł 342 250.84; **Razem zł 2 383 904.78.**

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: 1) Kapitał zakładowy zł 12 400 000.00; 2) Kapitał zapasowy zł 794 984.79; 3) Kapitały rezerwowe: a) rezerwa na uzupełnienie kap. akc. zł 3 017 334.90, b) rezerwa z przerechów bilansu zł 4 218 756.30, c) rezerwa specjalna zł 563 772.28, d) fundusz ubezpieczeniowy zł 207 787.29, razem zł 21 202 635.56; II. Kapitał amortyzacyjny: 4) a) saldo z roku ubiegłego zł 12 870 634.51, b) zmniejszono w roku sprawozdawczym zł 107 840.40, pozostaje zł 12 762 794.11, dopisano w 1935 r. zł 100 984.86, razem zł 12 863 778.97; III. Zobowiązania: 5) Wierzyciele: a) akcepty zł 997 429.30, b) banki, kredyt krótkoterminowy zł 1 902 721.00, c) dostawcy zł 812 389.36, d) odbiorcy: Min. Kom. zł 1 677 431.86, inni zł 201 733.93, razem zł 1 879 165.79, e) różni zł 494 015.95; Razem zł 6 085 721.40; 6) Fundusze i zobowiązania specjalne zł 265 550.87; 7) Sumy przechodnie zł 197 385.94; 8) Niewypłacona dywidenda zł 245 783.30; Razem zł 6 794 441.51; 9) Różnica: pozostałość z zysków 1933 r. zł 11 533.85; **Razem zł 40 872 389.89.**

Akcepty gwarancyjne zł 1 548 000.00; Różni za gwarancje zł 32 124.05; Różni za depozyty zł 181 099.40; Kaucje złożone u różnych zł 280 430.49; Gwarancje bankowe zł 342 250.84; **Razem zł 2 383 904.78.**

Rachunek strat i zysków za 1935 r.

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 742 099.52; Koszty fabrykacji zł 8 652 108.81; Koszty sprzedaży zł 159 298.10; Koszty kredytów zł 61 167.95; Podatki państwowe i komunalne zł 391 326.82; Różnice kursowe zł 22 501.89; Blankiety wekslowe i opłaty stemplowe zł 43 284.33; Procenty i dyskonto zł 83 654.05; Różne wydatki zł 12 987.60; Strata na wątpliwych dłużnikach zł 1 925.00; Strata na likwidacji Polrosu zł 5 223.00; Amortyzacja zł 100 984.86; Razem zł 10 276 561.93; Pozostałość z zysku za 1935 r. zł 11 533.85; **Razem zł 10 288 095.78.**

MA. — Pozostałość z zysku 1933 r. zł 11 533.85; Faktura zł 10 011 353.66; Procenty skonta i bonifikaty zł 119 739.28; Wpływ z dzierżaw zł 8 938.02; Niepodniesiona dywidenda za 1929 r. zł 51 747.00; Różnice kursowe zł 4 039.26; Różne inne wpływy zł 4 322.40; Niepodniesione przez Radę Nadzorczą Spółki, wskutek zrzeczenia się, wynagrodzenie za 1934 r. przyznane uchwałą Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów z dn. 23 maja 1934 r. zł 12 000.00; Pozostałość rezerwy na pod. doch. 1933 r. zł 64 422.31; Razem zł 10 276 561.93; **Razem zł 10 288 095.78.**

1411

Polskie Towarzystwo Asfaltowe, Spółka Akcyjna

Warszawa, Niemcewicz 28

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Maszyny i aparaty zł 819 362.35; Ruchomości biurowe zł 8 349.50; Zabudowania na placu zł 1.00; Bocznic kolejowa zł 1.00; II. Majątek płynny: Kasa zł 943.99; Papiery wartościowe zł 278 433.15; Waluty obce zł 372.75; Kaucje pieniężne zł 35 996.53; Skrypty dłużne Zarządu Miejskiego m. st. Warszawy zł 411 000.12; Weksle w portfelu i inkasie zł 10 350.00; Protesty zł 2 820.00; Surowce zł 35 688.91; Dłużnicy: banki zł 500.00, magistraty zł 430 912.46, różni zł 76 152.99, razem zł 507 565.45; Sumy przechodnie zł 14 047.49; Strata za 1934 r. zł 305 944.67; **Ogółem zł 2 430 876.91.**

Gwarancje zł 25 000.00.

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy-akcyjny zł 500 000.00; Kapitał zapasowy zł 20 500.89; Kapitał amortyzacyjny: a) maszyn i aparaty — saldo z lat ubiegłych zł 433 587.91, dopisano w 1935 r. zł 78 358.39, razem zł 511 946.30; b) ruchomości biurowe — saldo z lat ubiegłych zł 4 005.00, dopisano w 1935 r. zł 417.48, razem zł 4 422.48, ogółem zł 516 368.78; II. Zobowiązania: Wierzyciele: Akcepty zł 905 464.41; Banki zł 69 194.00, Zarząd Miejski m. st. Warszawy zł 219 694.22, różni zł 130 758.00, razem zł 419 646.22; Sumy przechodnie zł 51 627.35; Zysk za rok operacyjny 1935 zł 17 269.26; **Ogółem zł 2 430 876.91.**
Gwarancje zł 25 000.00.

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1935 r.

WINIEN. — R-k kosztów ogólnych zł 48 929.21; R-k procentów i prowizji zł 22 064.15; R-k podatków zł 75 090.00; R-k świadczeń socjalnych zł 19 391.01; R-k uposażeń zł 99 865.00; R-k robocizny zł 128 692.11; R-k reperacji maszyn i części zamiennych zł 24 133.33; R-k reperacji asfaltu zł 39 767.50; Amortyzacja ruchomości biurowych zł 417.48; Amortyzacja maszyn i aparatów zł 78 358.39; Zysk za rok operacyjny 1935 zł 17 269.26; **Razem zł 553 977.44.**

MA. — R-k nawierzchni zł 553 977.44; **Razem zł 553 977.44.**
Polskie Towarzystwo Asfaltowe Sp. Akc.: (—) St. Kasinowski, (—) A. Severin. Członkowie Komisji Rewizyjnej: (—) St. Cichoński, (—) Fr. Ahrend. Buchalter (—) N. Rajndorf.

1385

Uchwałą Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów

Spółki Akc. Przemysłu Włókienniczego A. i J. Pikielnych w Łodzi

z dn. 30 kwietnia 1936 r. zostały zmienione §§ 7 i 8 statutu Spółki, ogłoszonego w Nr. 292 „Monitora Polskiego” z dn. 19 grudnia 1931 r., którym nadano następujące brzmienie.

„§ 7. Prowadzenie interesów Spółki należy do Zarządu, składającego się z parzystej liczby członków, najwyżej z sześciu, wybieranych przez Walne Zgromadzenie akcjonariuszów zśród akcjonariuszów lub z poza ich grona na okres trzech lat, a podzielonych na dwie grupy: grupę A i grupę B o jednakowej liczbie członków w każdej grupie”.

„§ 8. Do składania oświadczeń i podpisywania w imieniu Spółki upoważnieni są dwaj członkowie Zarządu: jeden z członków grupy A łącznie z jednym z członków grupy B”.

1391

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Belgijsko-Polskie Towarzystwo Handlowo-Przemysłowe Belpol

zawiadamia, że w dn. 24 czerwca 1936 r. o godz. 18 odbędzie się w Warszawie przy ul. Jasnej 5

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZY

z porządkiem dziennym:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej oraz zatwierdzenie bilansu, rachunku strat i zysków za 1935 r. i udzielenie Zarządowi pokwitowania z czynności; 3) Sprawa uzupełnienia strat poniesionych przez Spółkę; 4) Upoważnienie Zarządu do kredytowania się; 5) Wybór członków Komisji Rewizyjnej i Zarządu i określenie wynagrodzenia.

PP. Akcjonariusze, którzy pragną uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu winni złożyć akcje zgodnie z art. 59 prawa o Sp. Akc.

1396-22-24

Polskie Towarzystwo Asfaltowe, Spółka Akcyjna

Warszawa, Niemcewicz 28

Skorygowany bilans na dz. 31 grudnia 1934 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Maszyny i aparaty zł 770 717.36; Ruchomości biurowe zł 8 349.50; Zabudowania na placu zł 1.00; Bocznic kolejowa zł 1.00; II. Majątek płynny: Kasa zł 281.95; Waluty obce zł 372.75; Kaucje gotówkowe zł 36 839.48; Weksle obce zł 5 850.00; Skrypty dłużne Zarządu Miejskiego m. st. Warszawy zł 929 045.85; Papiery wartościowe zł 196 976.47; Surowce zł 32 401.20; Dłużnicy: banki zł 581.00, magistraty zł 707 391.75, różni zł 126 962.95, razem zł 834 935.70; Sumy przechodnie zł 58 044.24; Strata za rok operacyjny 1934 zł 305 944.67; **Ogółem zł 3 179 761.17.**

Gwarancje zł 20 000.00.

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy-akcyjny zł 500 000.00; Kapitał zapasowy zł 20 500.89; Kapitał amortyzacyjny: a) Maszyny i aparaty — saldo z lat ubiegłych zł 416 149.81, dopisano w 1934 r. zł 75 459.98, razem zł 491 609.79, odpisano przy sprzedaży maszyn zł 58 021.88, razem zł 433 587.91; b) Ruchomości biurowe — saldo z lat ubiegłych zł 3 589.50, dopisano w 1934 r. zł 415.50, razem zł 4 005.00, ogółem zł 437 592.91; II. Zobowiązania: Wierzyciele: Akcepty zł 932 485.13; Banki zł 117 710.27, zobowiązania długoterminowe zł 809 494.43, zobowiązania krótkoterminowe zł 160 708.56, razem zł 1 087 913.26; Sumy przechodnie zł 201 268.98; **Ogółem zł 3 179 761.17.**
Gwarancje zł 20 000.00.

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1934 r.

WINIEN. — R-k kosztów ogólnych zł 60 930.08; R-k procentów i prowizji zł 325 086.96; R-k podatków zł 74 613.72; R-k świadczeń socjalnych zł 21 131.98; R-k uposażeń zł 80 498.92; R-k robocizny zł 62 718.35; R-k reperacji maszyn i części zamiennych zł 11 303.75; R-k reperacji asfaltu zł 59 025.16; Amortyzacja inwentarza biurowego zł 415.50; Amortyzacja maszyn i aparatów zł 75 459.98; **Razem zł 771 184.40.**

MA. — R-k nawierzchni zł 195 217.85; Zwrot amortyzacji dawniej odpisanej zł 58 021.88; Część straty pokryta przez głównego wierzyciela zł 212 000.00; Strata za 1934 r. zł 305 944.67; **Razem zł 771 184.40.**

1383

Zakłady Przemysłu Włókienniczego „Dobrzynka“

Spółka Akcyjna w Pabjanicach

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — Grunty zł 284 350.80; Budynki zł 831 067.00; Maszyny i urządzenia zł 1 429 966.25; Inwentarz zakładowy i biurowy zł 72 240.97; Gotówka, weksle i papiery wartościowe zł 19 802.50; Banki zł 37 849.32; Remanenty zł 59 294.65; Dłużnicy zł 211 598.81; Pozostałość: straty z lat ubiegłych zł 371 694.63, mniej: zysk za 1935 r. zł 308.30; **Razem zł 3 317 556.63.**

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 1 000 000.00; Kapitał amortyzacyjny zł 1 083 185.40, spisano w roku spraw. zł 49 484.93; dopisano w roku spraw. zł 94 679.05; Akcepty zł 68 469.04; Wierzyciele zł 954 794.91; Sumy przechodnie zł 20 641.57; Spec. przejść. różnice kursowe zł 145 271.59; **Razem zł 3 317 556.63.**

Ogólna suma zobowiązań zagranicznych zł 76 066.73.

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1935 r.

WINIEN. — Koszty produkcji zł 1 400 883.36; Koszty handl., ubezpiec. od ognia i dobroczynność zł 30 677.06; Prowizje i procenty zł 43 656.47; Świadczenia socjalne zł 40 206.95; Podatki zł 53 556.73; Straty na dłużnikach zł 617.93; Odpisy na amortyzację zł 94 679.05; Zysk za 1935 r. zł 308.30; **Razem zł 1 664 585.85.**

MA. — Wpływy z produkcji zł 1 518 841.80; Wpływy z dzierżawy zł 14 245.65; Różnice kursowe zł 24 643.44; Inne wpływy zł 106 854.96; **Razem zł 1 664 585.85.**

1389

Korzystajcie z Poczty Lotniczej!

Drukarnia Polska, Spółka Akcyjna w Poznaniu

Bilans zamknięcia na dz. 31.XII 1935 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Nieruchomości zł 520 361.39; Urządzenie techniczne zł 1 598 408.40; Urządzenie biur i redakcyj zł 63 246.69; Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 186 631.24; Weksle w portfelu i inkasie zł 39 700.36; Póżyczka Narodowa i Inwestycyjna zł 20 400.00; Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach zł 149 723.11; Materjały: surowe zł 68 284.26, półfabrykaty zł 3 111.34, gotowe wyroby zł 7 343.15; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 96 439.86, b) inni zł 63 340.62, c) wątpliwe należności zł 36 358.47; Sumy przechodnie zł 1 866 66; **Ogółem zł 2 855 215.55.**

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 574 700.00; Kapitał zapasowy saldo z roku ubiegłego zł 111 648.05, dopisano z zysku z 1934 r. zł 6 638.42 = zł 118 286.47; Kapitał rezerwowy: saldo z roku ubiegłego zł 194 391.81, dopisano w zysku z 1934 r. zł 18 365.83 = zł 212 757.64; Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego zł 1 450 513.05, odpisano w roku sprawozdawczym zł 55 462.05 = zł 1 395 051.00, dopisano w roku sprawozdawczym zł 169 839.27 = zł 1 564 890.27; Zobowiązania: Wierzyciele: kredyty hipoteczne zł 182 300.00, podatki zł 6 667.24, dostawcy zł 4 293.65, różni zł 72 131.00, odbiorcy zł 6 782.05 = zł 89 873.94; Dywidenda niepodjęta zł 1 755.50; Sumy przechodnie zł 50 878.08; Zysk zł 59 773.65; **Ogółem zł 2 855 215.55.**

Rachunek zysków i strat

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 155 804.69; Koszty produkcji zł 1 747 085.13; Koszty sprzedaży zł 350 123.59; Podatki i opłaty stemplowe zł 40 370.52; Różnice kursowe zł 122.72; Straty na dłużnikach zł 1 598.25; Odpis przedmiotów zużytych zł 1 083.87; Odpisy amortyzacyjne na urządzeniu zł 161 720.47; Odpisy amortyzacyjne na nieruchomościach zł 8 118.80; Zysk zł 59 773.65; **Ogółem zł 2 525 801.69.**

MA. — Wytwórczość zł 97 298.46; Wydawnictwa zł 2 398 326.62; Administracja nieruchomości zł 14 085.79; Procenty zł 2 848.78; Zysk z udziałów i akcji zł 7 358.00; Nadwyżka z sprzedaży maszyn zł 5 884.04; **Ogółem zł 2 525 801.69.**

Drukarnia Polska Spółka Akcyjna. Zarząd: (—) Roman Leitgeber, (—) Dr. Marjan Seyda.

1384

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

Zakłady Ceramiczne „JELONKI“

zawiadamia PP. Akcjonariuszy, że w dn. 15 czerwca 1936 r. o godz. 16 w pierwszym terminie lub o godz. 17 w drugim terminie odbędzie się w lokalu biura M. Krajewski i H. Malanowski przy ul. Żulińskiego 3 (dawn. Zóravia 41) w Warszawie

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZY

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz r-ku strat i zysków za rok operacyjny 1935, pokrycie strat i uchwalenie budżetu na 1936 r.;
- 3) Udzielenie pokwitowania władzom Spółki; 4) Wybory członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 5) Wolne wnioski.

1356-21-22

Sąd Okręgowy we Lwowie jako Sąd rejestrowy w sprawie:

Spółki Akcyjnej Fanto we Lwowie

postanawia wpisać do rejestru dział B. numer II R. H. B. X. 1546 następujące dane:

- rubr. 1.
- rubr. 5.

Prokury łącznej udzielono Markowi Werterowi.

rubr. 8. wpisano dnia 9 maja 1936 r.

1374

Stosownie do par. 2 art. 398 Kodeksu Handlowego podaje się do wiadomości, że uchwała z dn. 19 maja 1936 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki

Przemysł Włókienniczy Herman Faust i S-ka

SPÓŁKA AKCYJNA

zreasumowało uchwałę Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dn. 31 maja 1935 r. odnośnie przeliczenia trzech pozycji na rachunkach dolarowych wierzycieli w bilansie 1934 r. w łącznej sumie dolarów 5 935.25 i nakazało przerachować je stosownie do art. 426 Kodeksu Handlowego z odniesieniem wyprowadzonych różnic kursowych na rachunek przejściowych różnic kursowych.

Stosownie do art. 398 par. 2 Kodeksu Handlowego i par. 30 Statutu Spółki, Przemysł Włókienniczy Herman Faust i S-ka, Spółka Akcyjna w Łodzi, ogłasza, że na Walnym Zgromadzeniu, odbytem w dn. 19 maja b.r. w lokalu Spółki, przy ul. Moniuszki 4, zapadły następujące uchwały: Zatwierdzono sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej za rok operacyjny 1935, udzielono abs. lutorjum władzom Spółki za tenże 1935 r., zatwierdzono bilans i rachunek strat i zysków w następującem brzmieniu:

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Grunty zł 97 048.30; Budynki zł 347 777.72; Maszyny zł 717 450.51; Inwentarz zł 21 468.18; Razem zł 1 183 744.71; Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 12 202.11; Papiery % publ. zł 13 144.00; Weksle w portfelu i inkasie zł 13 789.83; Udziały w Spółdzielniach zł 2 550.00; Remanenty zł 400 727.55; Dłużnicy zł 178 103.98; Weksle protestowane do zainkasowania zł 4 773.83; Wątpliwe należności zł 137 335.93; Sumy przechodnie zł 5 880.36; Razem zł 768 507.59; Straty i zyski: strata z pozostałych lat zł 365 134.58, spisano z kapitału zakładowego zł 195 000.00, zysk 1935 r. zł 3 633.53 — pozostała strata zł 166 501.05; **Ogólna suma bilansowa zł 2 118 753.35.**

Suma pozabilansowa. — Weksle żyrowane w obiegu zł 194 772.39.

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 525 000.00; Rezerwa podatkowa zł 8 992.55; Razem zł 533 992.55; Kapitał amortyzacyjny: pozostałość zł 590 823.72, dopisano w 1935 r. zł 79 441.25, razem zł 670 264.97; Zobowiązania: Wierzyciele: Akcepty zł 98 807.36; Banki zł 21 928.94; Długi hipoteczne zł 10 241.34; Zaległe podatki zł 49 197.22; Dostawcy i inni zł 694 336.87; Przejściowe różnice kursowe zł 29 544.96; Sumy przechodnie zł 10 429.14; Razem zł 914 495.83; **Suma bilansowa zł 2 118 753.35.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za żyro zł 194 772.39; Zobowiązania zagraniczne zł 130 096.65.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Pozostałość strat z lat poprzednich zł 365 134.58; Koszty administracji zł 168 758.79; Koszty produkcji zł 862 854.99; Koszty sprzedaży zł 164 953.20; Koszty kredytów zł 21 781.87; Podatki zł 37 774.33; Różnice kursowe zł 792.33; Odpisy amortyzacyjne zł 79 441.25; Inne wydatki zł 39 832.99; Straty z protestów zł 14 852.49; Straty u odbiorców zł 10 139.01; Straty z defraudacji zł 1 750.00; Straty z wątpliwych należności u odbiorców z wątpliwych protestów zł 61 308.18; **Razem zł 1 829 374.01.**

MA. — Nadwyżka z r-ku towarów zł 1 317 065.03; Zyski z regulacji zł 146 541.15; Zmniejszenie kapitału zakładowego zł 195 000.00; Różne zyski zł 4 266.78; Razem zł 1 662 872.96; Pozostałość strat z lat poprzednich zł 170 134.58; mniej zysk 1935 r. zł 3 633.53, pozostałość strat do przeniesienia zł 166 501.05; **Razem zł 1 829 374.01.**

Wybrano do Komisji Rewizyjnej: Franciszkę Izbicką, Salomona Blumberga, D-ra Seweryna Schenkera, Jakuba Winnikowa i D-ra Bronisława Gliksmiana.

1397

II OGŁOSZENIE

Likwidatorzy Spółki

„Zdroje Polskie“, Spółka Akcyjna w likwidacji w Warszawie
Al. Jerozolimskie 22, m. 5

zawiadamiają o

otwarciu likwidacji Spółki

i wzywają wierzycieli do zgłoszenia ich wierzytelności w ciągu sześciu miesięcy od daty trzeciego ogłoszenia.

1394

Bank Handlowy w Warszawie, Spółka Akcyjna

Bilans netto per 31/XII 1935 r.

AKTYWA. — 1) Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim, P. K. O., B. G. K., Państw. Banku Rolnym i bony Funduszu Inwestycyjnego zł 4 405 688.08; 2) Waluty zagraniczne zł 676 939.06, razem zł 5 082 627.14; 3) Papiery wartościowe własne: a) nożyczki państwowe zł 1 567 434.39, b) papiery hipoteczne zł 727 049.73, c) akcje zł 654 583.77, razem zł 2 959 067.89; 4) Udziały i akcje w przedsięb. konsorcj. zł 1 184 710.41; 5) Banki krajowe zł 1 507 280.79; 6) Banki zagraniczne zł 965 059.45, razem zł 2 472 340.24; 7) Weksle zdyskontowane zł 69 235 876.74; 8) Rachunki bieżące: a) zabezpieczone zł 38 006 094.82, b) niezabezpieczone 7 199 857.54, razem zł 45 205 952.36; 9) Pożyczki terminowe zł 1 025 563.37; 10) Należn. z tyt. układów konwers. zł 2 581 512.00; 11) Nieruchomości zł 10 735 483.70; 12) Dłużnicy z tyt. kredyt. akcent. i remb. zł 2 438 646.30; 13) Różne rachunki zł 4 653 620.22; 14) Należn. z tyt. tranz. dewiz. n/term. i report. zł 10 711 674.56; **Razem zł 158 287 074.93.**

15) Udzielone gwarancje zł 11 119 256.97; 16) Inkaso zł 11 555 401.16; **Ogółem zł 180 961 733.06.**

PASYWA. — 1) Kapitały własne: a) zakładowy zł 25 000 000.00, b) zapasowy zł —, c) inne rezerwy zł 3 000 000.00, d) fundusz amortyzacyjny zł 103 644.83, razem zł 28 103 644.83; 2) Wkłady: a) terminowe zł 8 743 450.01, b) na książ. wkładowe zł 27 129 003.03, c) a vista zł 27 015 561.58, razem zł 62 888 014.62; 3) Rachunki bieżące zł 14 685 968.10; 4) Zobowiązania inkasowe zł 766 309.54; 5) Redyskonto wekeli zł 19 254 546.91; 6) Dyskonto akcentów B-ku Akcent. zł 2 047 540.00; 7) Banki krajowe zł 8 123 339.74; 8) Banki zagraniczne zł 4 902 287.92, razem zł 13 025 627.66; 9) Zobow. z tyt. kred. akc. i remb. zł 2 438 646.30; 10) Różne rachunki zł 3 776 838.99; 11) Procenty na 1936 rok zł 422 698.45; 12) Zobow. z tyt. tranz. dew. n/term. i report. zł 10 696 565.46; 13) Zysk zł 180 674.07; **Razem zł 158 287 074.93.**

14) Zobow. z tyt. udzielon. gwarancj. zł 11 119 256.97; 15) Różni za inkaso zł 11 555 401.16; **Ogółem zł 180 961 733.06.**

1414

Zakłady Garbarskie „Nowość“, Spółka-Akc. w Radomiu

Bilans w dn. 31 grudnia 1935 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Gruntv zł 317 316.81; Budynki zł 1 863 126.30; Urządzenia i maszyny zł 1 258 766.36; Inwentarz zakładowy i biurowy zł 40 686.35; Razem zł 3 479 895.82; Majątek płynny: Gotówka zł 14 612.47; Papiery procentowe zł 44 163.22; Weksle zł 11 667.40; Surowce zł 48 499.94; Półfabrykaty zł 162 247.66; Wyroby gotowe zł 60 963.72; Towary w drodze zł 29 962.25; Dłużnicy zł 102 754.76; Weksle protestowane zł 4 944.67; Sumy przechodnie zł 14 850.56; Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych zł 238.31; Razem zł 494 904.96; Strata za 1935 r. zł 13 460.76; **Razem zł 3 988 261.54.**

Sumy pozabilansowe. — Weksle żyrowane zł 134 798.10; Depozyty władz Spółki zł 150 000.00.

PASYWA. — Kapitały własne: zakładowy zł 910 000.00, rezerwowy zł 550 330.80, odpisano w 1935 r. zł 50 130.83, stan na dz. 31/XII 1935 r. zł 500 199.97; Amortyzacyjny: zł 1 230 649.93, dopisano w 1935 r. zł 113 701.03, razem zł 1 344 350.96; Zobowiązania: Akcenty zł 168 219.55; Banki zł 201 789.95; Kredyt hipoteczny zł 113 529.60; Podatki zł 70 048.62; Dostawcy zł 87 886.31; Odbiorcy zł 17 592.37; Komisjonerzy zł 555.77; Świadczenia srołeczne zł 28 856.13; Różni zł 472 123.52; Sumy przechodnie zł 2 063.23; Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych zł 71 045.56; **Razem zł 3 988 261.54.**

Sumy pozabilansowe. — Obligo wekslowe żyrowe zł 134 798.10; Władze Spółki za depozyty zł 150 000.00.

Rachunek strat i zysków za 1935 r.

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 91 676.06; Koszty fabrykacji zł 1 276 643.52; Koszty sprzedaży zł 41 781.81; Koszty kredytów zł 65 160.33; Podatki zł 53 566.34; Świadczenia zł 19 168.10; Różne wydatki zł 8 839.27; Straty na dłużnikach zł 18 808.63; Amortyzacja zł 113 701.03; Razem zł 1 689 345.09.

MA. — Wpływy ze sprzedaży zł 1 561 404.39; Inne wpływy zł 27 358.61; Odpisy zł 87 121.33; Straty za 1935 r. zł 13 460.76; **Razem zł 1 689 345.09.**

Zobowiązania zagraniczne zł 81 497.06.

1432

Fabryka Narzędzi Chirurgicznych, Weterynaryjnych i Wyrobów Stalowych Ostych ALFONS MANN, Spółka Akcyjna w Warszawie

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — Nieruchomość fabryczna zł 126 258.40; Urządzenia techniczne: a) maszyny zł 120 622.05, b) narzędzia zł 57 049.68, c) urządzenie fabryczne zł 34 428.55; Urządzenie sklepu i biur zł 24 427.20; Gotówka w kasie i instytucjach kredytowych zł 35 079.76; Papiery wartościowe zł 7 436.00; Surowce i materiały zł 29 183.03; Półwyroby zł 92 305.85; Towary gotowe zł 198 675.64; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 27 426.31, b) dostawcy zł 1 672.62, c) różni zł 25 373.15; Sumy przechodnie: a) wydatki dotyczące okresu przyszłego zł 1 850.00, b) inne zł 40.23; **Suma bilansu zł 781 828.47.**

Zabezpieczenia kaucyjne zł 76 154.00; Zabezpieczenia różne zł 31 000.00; Rozrachunki wewnętrzne zł 38 626.50; Weksle żyrowane zł 30 070.65; **Razem zł 957 679.62.**

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy: a) pozostałość z 1934 r. zł 225 000.00, b) druga emisja złotych w całości wpłacona zł 67 500.00; Kapitał zapasowy: a) pozostałość z 1934 r. zł 610.30, b) dopisano w r. sprawozdawczym zł 7 390.20; Fundusz umorzenia: a) pozostałość z 1934 r. zł 231 621.50, b) dopisano w r. sprawozdawczym zł 16 261.50; Wierzyciele: a) akcepty zł 31 294.12, b) pożyczka długoterminowa Tow. Kredytowego Przemysłu Polskiego w/m zł 20 719.40, c) podatki zaległe zł 4 365.91, d) odbiorcy zł 2 712.37, e) dostawcy zł 39 379.72, f) różni zł 101 467.21; Dywidenda niewypłacona zł 11 531.14; Zysk czysty za 1935 r. zł 21 975.10; **Suma bilansowa zł 781 828.47.**

Kaucje hipoteczne zł 76 154.00; Gwarancje zł 31 000.00; Rozrachunki wewnętrzne zł 38 626.50; Zobowiązania z tytułu żyr na wekslach zł 30 070.65; **Razem zł 957 679.62.**

Suma zobowiązań zagranicznych zł 30 721.34.

Rachunek zysków i strat

WINIEN. — Koszty administracji zł 109 602.75; Koszty sprzedaży — handlowe zł 47 567.96; Koszty kredytów — odsetki zł 11 483.11; Podatki zł 27 693.59; Świadczenia społeczne zł 18 663.03; Koszty ogólne zł 146 431.02; Strata na dłużnikach zł 768.23; Odpisy na fundusz umorzenia zł 16 261.50; Zysk do podziału zł 21 975.10; **Razem zł 400 446.29.**

MA. — Zysk brutto zł 393 245.87; Dochód z nieruchomości zł 210.00; Różnice kursu i inne zł 6 990.42; **Razem zł 400 446.29.**

1416

„Polski Lloyd“, Spółka Akcyjna

Bilans i rachunek strat i zysków na dz. 31/XII 1935 r.

AKTYWA. — Ruchomości biurowe zł 35 368.98; Koncesje zł 1.00; Papiery procentowe, akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach zł 355 108.83; Gotówka w kasie i bankach zł 51 858.26; Weksle w portfelu i inkasie zł 66 944.34; Zaliczenia towarowe zł 801 158.16; Dłużnicy zł 1 183 212.85; Sumy przechodnie zł 59 001.60; Strata przenies. z 1934 r. zł 358 374.84, zysk z 1935 r. zł 8 288.00, razem zł 350 086.84; **Suma zł 2 902 740.86.**

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 1 000 000.00, rezerwowy zł 19 565.75, amortyzacyjny zł 27 601.31; Wierzyciele zł 1 054 146.58; Zaliczenia towarowe zł 801 158.16; Rezerwa zł 269.06; **Suma zł 2 902 740.86.**

Rachunek strat i zysków

DEBET. — Koszty zarządu zł 53 072.36; Koszty handlowe zł 831 405.74; Podatki państwowe i samorządowe zł 33 687.83; Odsetki zł 24 305.95; Odpisy amortyzacyjne zł 2 427.28; Zysk z 1935 r. zł 8 288.00; **Suma zł 953 187.16.**

KREDYT. — Ekspedycja zł 950 936.90; Różnice kursowe zł 2 250.26; **Suma zł 953 187.16.**

1428

Zarząd Spółki Akcyjnej Polski Fiat, Spółka Akcyjna

zgodnie z art. 398 K. H. podaje do wiadomości, że na dorocznym Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszów, które odbyło się w dn. 26 maja 1936 r. w siedzibie Spółki, zapadły uchwały treści następującej: 1) Zatwierdzić bilans Spółki na dz. 31 grudnia 1935 r., zamykający się sumą zł 11 516 969,37 i rachunek zysków i strat, wykazujący zysk w sumie zł 39 848,28, oraz udzielić Zarządowi i Radzie Nadzorczej absolutorium z działalności za 1935 r.; 2) Zysk w sumie zł 39 848,28 po potrąceniu straty za lata ubiegłe w wysokości zł 162,71, przenieść na rachunek zysków i strat 1936 r.; 3) Ustalić budżet rozchodowy Spółki na 1936 r. w sumie zł 1 222 000,00; 4) Upoważnić Zarząd do nabycia nieruchomości i do zaciągnięcia pożyczek do wysokości zł 500 000,00 i do zabezpieczenia tych pożyczek na hipotecę obecnie posiadanej nieruchomości Nr. 1863 BC, względnie mającej być nabytą; 5) Obowiązkowe ogłoszenia, dotyczące Spółki umieszczać stosownie do wymogów prawa wyłącznie w wydawnictwach do tego przez ustawę lub rozporządzenie zakwalifikowanych.

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1935 r.

AKTYWA		zł
I. — Majątek stały:		
Budynki i teren	488 786 73	
Urząd. techniczne	172 778 87	
Inwentarz zakładowy i biurowy (ruchom.)	109 365 36	
II. — Majątek płynny:		
Gotówka w kasie i w bankach	249 252 58	
Depozyty i kauce	16 031 30	
Papiery procentowe	18 000 00	
Weksle w portfelu i inkasie	1 998 916 87	
Gotowe wyroby i tow.	1 989 163 84	
Dłużnicy:		
a) odbiorcy	3 320 073 26	
b) agenci	243 185 28	
c) dostawcy	233 305 41	
d) różni	251 821 18	
Sumy przechodnie:		
a) Wydatki, dotyczące okresu przyszł.	39 805 29	
III. — Straty lat poprzednich	162 71	
Razem:		9 130 648 68
Sumy pozabilansowe:		
(Gwarancje, kauce, depoz., ryzyko, weks.)	2 386 320 69	
Ogółem:		11 516 969 37
PASywa		zł
I. — Kapitały własne:		
Kapitał zakładowy	1 000 000 00	
II. — Kapitał amortyzacyjny:		
a) Saldo z roku ubiegł.	158 131 10	
b) Dopis w roku spraw.	12 587 09	
III. — Zobowiązania:		
Wierzyciele:		
a) dostawcy	6 785 831 78	
b) odbiorcy	199 614 91	
c) agenci	92 273 20	
d) różni	771 177 81	
Sumy przechodnie:		
a) Wpływy, dotyczące okresu przyszłego	71 184 51	
IV. — Zysk za 1935 r.	39 848 28	
Razem:		9 130 648 68
Sumy pozabilansowe:		
(Różni za gwarancje, kauce, depozyty)	2 386 320 69	
Ogółem:		11 516 969 37
WINIEN		zł
Koszty administracji ogólnej	1 047 653 74	
Koszty warsztatowe i uruchomienie wozów	163 292 37	
Koszty sprzedaży	141 332 84	
Koszty kredytów	20 710 07	
Podatki państwowe, komunalne i świadczenia	214 780 34	
Odpisy amortyzacyjne	111 328 19	
Odpisy na dłużnikach	151 051 85	
Straty oddziałów: Katowice, Kraków, Gdynia	111 180 13	
Inne wydatki	106 777 90	
Zysk za okres bieżący	39 848 28	
Ogółem:		2 107 955 71

MA	zł	
Zysk na towarach	1 082 301 74	
Prowizje	513 483 68	
Różnice kursu	415 579 52	
Komorne	24 313 47	
Różne	65 517 59	
Zysk Oddziału Poznań	6 759 71	
Ogółem:		2 107 955 71

Miejsce pieczęci: Polski Fiat, S. A.
Warszawa, Sapieżyńska 6

1430

(—) Inż. T. Marchlewski, (—) A. Baumeister.

Dom Handlowy I. Cwejko, Spółka Akcyjna w Warszawie

B i e l a ń s k a 23

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Nieruchomość zł 240 053 00; Ruchomości zł 58 740,91; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i P. K. O. zł 18 249,87; Weksle w portfelu zł 8 024,45; Towary zł 1 185 856,40; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 161 421,02, b) dostawcy zł 13 272,84, c) różni zł 7 468,44, d) wątpliwe należności: 1) w postępow. rewindyk. zł 793,02, 2) inne zł 3 904,92; Sumy przechodnie: wydatki dotyczące okresu przyszłego zł 740,00; III. Strata: 1) roku operacyjnego 1934 zł 198 031,43, 2) roku operacyjnego 1935 zł 19 815,31; **Suma bilansowa zł 1 916 371,61.**

Poza bilansem: Weksle żyrowane w obiegu zł 37 741,59.

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 750 000,00; Kapitał zapasowy (saldo z roku ubiegłego) zł 66 437,09; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 69 617,24, b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 7 145,37, razem zł 76 762,61; III. Zobowiązania: Wierzyciele: a) akcepty zł 177 657,65, b) banki zł 26 535,90, c) kredyty hipoteczne zł 60 000,00, d) zaległe podatki zł 70 067 61, e) dostawcy zł 656 610,01, f) odbiorcy zł 901,64, g) różni zł 31 399,10; **Suma bilansowa zł 1 916 371,61.**

Poza bilansem: Zobowiązania z tytułu żyr na wekslach zł 37 741,59.

U w a g a. — Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 426.444.50.

Rachunek strat i zysków

STRATY. — Koszty handlowe zł 210 991,35; Procenty zł 10 181,34; Podatki zł 12 366,45; Różnice kursowe zł 3 232,35; Straty na dłużnikach zł 6 079,12; Odpis amortyzacyjny zł 7 145,37; **Razem zł 249 995,98.**

ZYSKI. — Zysk na sprzedaży zł 221 812,15; Dochód z admin. nieruchomości zł 8 368,52; Strata roku operacyjnego zł 19 815,31; **Razem zł 249 995,98.**

1419

Zarząd Spółki Akcyjnej

Zakłady Amunicyjne „POCISK“

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, iż, wskutek nieprzybycia reprezentantów dostatecznej ilości akcji, Walne Zgromadzenie w dn. 20 maja 1936 r. nie doszło do skutku, wobec czego

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

w drugim terminie, prawomocne bez względu na ilość reprezentowanych na niem akcji, odbędzie się w dn. 22 czerwca 1936 r. o godz. 12 w lokalu Spółki w Warszawie przy ulicy Mińskiej pod Nr. 25 z następującym porządkiem obrad:

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1935 r., podział zysku, udzielenie Radzie i Zarządowi pokwitowania z czynności; 2) Plan działań i budżet na 1935 r.; 3) Upoważnienie Zarządu do korzystania z kredytów i hipotecznego ich zabezpieczenia; 4) Kupno i sprzedaż nieruchomości; 5) a) Zatwierdzenie kooptacji i upoważnienie do kooptacji członków Rady, b) wybory do Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej.

1431

ELEKTROWNIA OKRĘGU WARSZAWSKIEGO

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1935 r.

MAJĄTEK. — I. Majątek stały: 1) Grunty zł 536 726.58, 2) Budynki: fabryczne zł 3 235 919.03, gospodarcze zł 378 065.42, mieszkalne zł 397 787.12, razem zł 4 011 771.57; 3) Urządzenia techniczne: wiertnia zł 13 011 685.82, sieć zł 14 908 196.56, razem zł 27 919 882.38; 4) Inwentarz zakładowy i biurowy: żywy zł 1 980.50, martwy (narzędzia i ruchomości) zł 624 535.23, razem zł 626 515.73; 5) Urządzenia niewykończone zł 124 806.65; Razem majątek stały zł 33 219 702.91; II. Majątek płynny: 6) Kasa zł 14 664.21; 7) Banki zł 98 565.97; 8) Papiery procentowe zł 159 228.70; 9) Weksle w portfelu zł 10 089.00; 10) Weksle w inkasie zł 18 421.38; 11) Akcje i udziały w innych towarzystwach zł 4 500.00; 12) Materiały: do ruchu — węgiel zł 86 112.01, pomocnicze zł 247 614.67, razem do ruchu zł 333 726.68, do budowy zł 393 383.38, razem materiały zł 727 110.06; 13) Aparaty na sprzedaż zł 31 663.42; 14) Dłużnicy: odbiorcy prądu zł 699 653.15, dostawcy zł 1 150.95, różni zł 277 770.60, wątpliwe należności: weksle protestowane zł 1 688.62, należności w rewindykacji zł 7 780.89, razem wątpliwe należności zł 9 469.51, razem dłużnicy zł 988 044.21; 15) Kaucje gotówkowe zł 10 280.00; 16) Sumy przechodnie: wydatki dot. okresu przyszłego zł 24 054.06; inne zł 23 267.38, razem zł 47 321.44; Razem majątek płynny zł 2 109 888.39; **Suma bilansu zł 35 329 591.30.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za gwarancje zł 553 020.82; Weksle gwarancyjne zł 124 108.25; Różni za obligo wekslowe zł 123 580.93.

ZOBOWIĄZANIA. — I. Kapitały własne: 1) Kapitał akcyjny zł 6 000 000.00; 2) Kapitał zapasowy: saldo z roku ubiegłego zł 626 809.07, dopisano w roku sprawozdawczym zł 15 678.83, razem zł 642 487.90; 3) Kapitał rezerwowy zł 208 683.37; Razem kapitały własne zł 6 851 171.27; II. Kapitał amortyzacyjny: 4) Saldo z roku ubiegłego zł 6 918 741.24, odpisano w roku sprawozdawczym zł 83 659.97, razem zł 6 835 081.27, dopisano w roku sprawozdawczym zł 1 380 500.00, razem kapitał amortyzacyjny zł 8 215 581.27; III. Zobowiązania: 5) Wierzyciele: kredyty zabezpieczone weksłami gwarancyjnymi i kaucjami hipotecznymi zł 6 029 204.64, kredyty zabezpieczone kaucjami hipotecznymi zł 2 603 860.29, dostawcy zł 426 819.96, odbiorcy prądu zł 19 862.82, różni: zobowiązania zabezpieczone weksłami gwarancyjnymi zł 4 296 124.44, zobowiązania inne zł 1 111 401.97, razem zł 5 407 526.41, razem wierzyciele zł 14 487 274.12; 6) Dywidenda zł 26 198.57; 7) Kaucje gotówkowe zł 16 801.26; 8) Sumy przechodnie zł 237 131.56; Razem zobowiązania zł 14 767 405.51; IV. 9) Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych zł 5 158 426.53; V. Rachunek strat i zysków: 10) Saldo z roku ubiegłego zł 3 998.93, zysk za rok sprawozdawczy zł 333 007.79, razem zł 337 006.72; **Suma bilansu zł 35 329 591.30.**

Sumy pozabilansowe. — Udzielone gwarancje zł 553 020.82; Różni za weksle gwarancyjne zł 124 108.25; Obligo wekslowe zł 123 580.93.

Ogólna suma zobowiązań zagranicznych na dz. 31/XII 1935 r. wynosi zł 13 895 676.98

Rachunek strat i zysków za 1935 r.

STRATY. — Koszty ogólnej administracji zł 598 560.16; Koszty fabrykacji zł 1 866 819.20; Koszty sprzedaży prądu zł 169 482.18; Koszty nabycia i sprzedaży aparatów i instalacji elektrycznych zł 207 423.41; Koszty kredytów zł 1 043 075.81; Podatki państwowe i komunalne zł 147 895.77; Rezerwa na podatki zł 182 000.00; Opłaty koncesyjne i uprawnieniowe zł 148 140.05; Świadczenia socjalne ustawowe zł 59 511.78; Świadczenia socjalne umowne zł 48 378.92; Nieściągalne należności zł 15 561.31; Odpisy na amortyzację urządzeń zł 1 380 500.00; Razem zł 5 887 348.59; Zysk: pozostałość z roku ubiegłego zł 3 998.93, za rok bieżący zł 333 007.79, razem zł 337 006.72; **Ogólna suma zł 6 224 355.31.**

ZYSKI. — Pozostałość z roku ubiegłego zł 3 998.93; Wpływy eksploatacyjne zł 5 745 308.72; Różnice kursowe zł 451 972.51; Procenty otrzymane zł 23 075.15; **Ogólna suma zł 6 224 355.31.**

Małopolska Fabryka Żarówek, Spółka Akc. we Lwowie

ul. Lwowskich Dzieci 25

Bilans zamknięcia na dz. 31 marca 1936 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Grunty zł 96 000.00; Budynki: a) fabryczne zł 106 000.00, b) gospodarcze zł 18 440.00, c) mieszkalne zł 15 000.00; Urządzenia techniczne: Maszyny ogólne zł 40 340.11; Maszyny specjalne zł 98 246.91; Instalacje zł 4 038.61; Inwentarz zakładowy i biurowy: a) ruchomości biura handl. zł 8 794.30, b) ruchomości fabryki zł 6 113.00; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 13 126.78; Papiery wartościowe zł 10 368.00; Weksle w portfelu i inkasie zł 2 059.00; Materiały: Surowe zł 32 583.76; Półfabrykaty zł 2 431.73; Gotowe wyroby zł 10 725.25; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 3 285.19, b) dostawcy zł 12 300.95, c) różni zł 1 295.85, d) wątpliwe należności: 1) Weksle protestowane zł 5 090.76, 2) należności w postępowaniu windykacyjnym zł 33 639.46, 3) inne zł 3 270.09; Inne aktywa: a) reaktywowane odpisy (ruchomości) zł 8 225.95, b) reaktywowane odpisy (instalacje) zł 4 983.45; Sumy przechodnie zł 7 880.92; Strata z 1934/1935 r. **Ogółem zł 1 161 733.17.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za gwarancje hipoteczne zł 29 184.01.

PASYWA — I. Kapitał akcyjny zł 700 000.00; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 105 904.98, b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 18 614.52, c) odpisano w roku sprawozdawczym zł 2 631.49, razem kapitał amortyzacyjny zł 121 888.01; III. Zobowiązania: Wierzyciele: a) dostawcy zł 48 473.89, b) odbiorcy zł 367.36, c) pożyczki zł 198 877.04, d) różni zł 637.00, e) dywidenda zł 32.00; Fundusze i zobowiązania specjalne: Opodatkowana rezerwa na reaktywowane odpisy zł 13 209.40; Rezerwa podatkowa za 1927/1928 r. zł 16 745.30; Rezerwa na pokrycie niepewnych pretensji z 1932/1933 r. zł 6 334.20; Rezerwa na pokrycie wątpliwych pretensji z 1933/34 r. zł 16 812.94; Rezerwa na pokrycie wątpliwych pretensji z 1934/1935 r. zł 17 045.17; Rezerwa na niezdatne żarówki w magazynie zł 5 000.00; Rezerwa na niezdatne materiały w magazynie zł 15 753.57; Sumy przechodnie zł 557.29; **Ogółem zł 1 161 733.17.**

Sumy pozabilansowe. — Gwarancje hipoteczne zł 29 184.01.

Uwaga: Ogólna suma zobowiązań zagranicznych zł 1 912.54.

Rachunek strat i zysków na dz. 31 marca 1936 r.

WINIEN. — 1) Koszty administracji ogólnej: Płace zł 44 045.34; Robocizna zł 3 649.42; Koszty handlowe zł 21 613.78; 2) Koszt własny sprzedanej produkcji zł 42 330.82; 3) Koszty sprzedaży: Opakowanie zł 1 845.62; Porto przesyłek i frachtów zł 2 521.10; Zwózka zł 196.25; Reklamacje zł 3 455.84; Strata lamp i stłuczenie na składzie zł 298.99; Prowizja zł 3 083.14; Koszty podróży zł 4 875.38; Czyszn. zł 710.00; Skonto zł 112.16; 4) Koszty kredytów — odsetki zł 10 047.39; 5) Podatki państwowe i komunalne: Podatek obrotowy zł 1 615.78; Stemple od faktur zł 162.87; Różne podatki zł 25 875.20; 6) Różnice kursowe zł 10.78; 7) Odpisy amortyzacyjne zł 18 614.52; 8) Inne wydatki: Odpisane pretensje zł 6 568.14; Unieruchomienie przedsiębiorstwa zł 13 581.76; **Ogółem zł 205 214.28.**

MA. — Sprzedaż żarówek zł 52 230.23; Zwrot pretensji dawniej odpisanych zł 680.47; Zwolnione rezerwy zł 12 106.14; Sprzedaż ruchomości zł 2 197.55; Strata za rok gospodarczy 1935/1936 zł 137 999.89; **Ogółem zł 205 214.28.**

1405

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Przemysł Chemiczno-Kosmetyczny ODOL Cie, Spółka Akc. we Lwowie

zawiadamia, że

WALNE ZGROMADZENIE SPÓŁKI

odbędzie się w dn. 9 czerwca r. b. o godz. 6 po poł. w lokalu własnym przy ul. Szwedzkiej 3 we Lwowie z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków; 4) Udzielenie absolutorjum Zarządowi i Radzie Nadzorczej.

WILEŃSKI BANK ZIEMSKI, SPÓŁKA AKC.

Bilans netto na dz. 31 stycznia 1936 r.

	zł	zł		zł	zł
Kasa i sumy do dyspozycji na rach. bieżących w bankach		2 451 291 71	Kapitały własne:		
Papiery wartościowe własne:			a) kapitał zakładowy	6 300 000 00	
a) w dyspozycji Banku	12 736 543 83		b) kapitał zapasowy i rezerw.	9 359 477 95	
b) na rachunek kapitału zapasowego	1 575 007 65	14 311 551 48	c) fundusz amortyzacyjny	312 157 12	15 971 635 07
Papiery wartościowe na rachunek fund. na wystaw. domów dla zniedołężniałych urzędników i rodzin, pozostał. po urzędnikach Banku		19 111 50	Listy zastawne:		
Papiery wartościowe na rachunek fund. im. Józefa Montwiłła		6 605 09	a) 4½% w obiegu	61 639 390 00	
Pożyczki umarzone ratami w 4½% list. zast.	69 778 748 83		b) 4½% przeznaczone do obiegu	8 283 810 00	
Pożyczki umarzone ratami w 5% list. zastawn.	831 194 63		c) 5% w obiegu	831 200 00	
Pożyczki umarzone ratami w 4½% list. zast. powstałe z konwersji	12 498 025 88		d) 4½% oparte na pożyczkach powstałych z konwersji zaległ. w obiegu	12 542 980 00	83 297 380 00
Termin. i przedter. zwrot pożycz. umarz. ratami w 4½% i 5% list. zast.	189 410 66	83 297 380 00	e) 8% dolarowe wylosowane do opłacenia		529 00
Pożyczki spłacane jednorazowo w gotówce		393 207 96	Kupony od listów zastawnych do opłacenia		8 294 155 93
Pożyczki umarzone ratami w gotówce, powstałe z konwersji zaległości		1 723 088 23	Dywidenda od akcji do opłacenia		1 394 794 00
Zaległości od pożyczek		15 609 444 28	Fundusz na opłacenie kuponów		1 876 077 18
Nieruchomości		1 858 255 14	Fundusz amortyzacyjny od pożycz. umarzanych ratami		189 410 66
Ruchomości		152 619 30	Fundusz im. Józefa Montwiłła		6 605 09
Dłużnicy różni i zaliczki		396 699 79	Fundusz na wystawienie domów dla zniedołężniałych urzędników i rodzin, pozostałych po urzędnikach Banku		20 965 33
Straty na kursach walutowych		303 435 91	Rezerwa na opłacenie należności przedwojennych i zaciągniętych w czasie wojny		124 079 70
Wydatki Banku na rach. 1936 r.		67 659 00	Wpływy na raty przed terminem ich płatności		4 168 36
			Sumy przechodnie		1 596 288 29
			Wierzyciele różni		96 924 81
			Kredyt w Banku Akceptacyjn.		6 200 000 00
			Zyski na kursach walutowych		493 138 39
			Dochody przypad. na 1936 r.		510 287 82
			Czysty zysk za 1935 r.		513 909 76
					<u>120 590 349 39</u>
					<u>120 590 349 39</u>

Rachunek strat i zysków za 1935 r.

STRATY	zł	zł	ZYSKI	zł	zł
Wydatki administracyjne	1 145 487 64		Fundusz administracyjny	1 163 461 44	
Wydatki operacyjne	774 467 78		Fundusz na opłacenie wydatków, związanych z konwersją	51 272 35	
Wydatki na utrzymanie domów, należących do Banku	50 902 60		Procenty od pożyczek spłacanych jednorazowo	33 760 10	
Wydatki z tytułu oszacowań	15 921 95		Procenty od pożyczek umarzanych ratami w gotówce	171 187 11	
Wydatki z tytułu nieruchomości, przeszłych na własność Banku z powodu niedojścia do skutku licytacji	1 403 453 03		Procenty od papierów wartościowych własnych	671 195 86	
Wydatki zwrotne	18 505 71		Należności za zwłokę	3 946 608 78	
Straty z tytułu pożyczek na nieruchomościach wywłaszczonych na cele reformy rolnej	108 44		Opłaty kancelaryjne	20 416 60	
Różnice kursowe	1 243 556 96		Wpłaty z tytułu oszacowań	5 842 00	
Nieruchomości Banku	1 691 067 55		Dochody z domów, należących do Banku	76 197 00	
Ruchomości Banku	11 881 92		Dochody i wpływy z nieruchomości, przeszłych na własność B-ku z powodu niedojścia do skutku licytacji	629 617 64	
Inwentarz nieruchomości, przeszłych na własność Banku z powodu niedojścia do skutku licytacji	600 35		Wpłaty na koszty administrac. i inne należności z tyt. znajdującego się w Polsce mienia b. rosyjskich banków ziemsk. b. Żytomierskiego Towarzystwa Kredytowego Miejskiego i Towarzystwa Kredytowego m. Suwałk	12 199 52	
Fundusz na wystawienie domów dla zniedołężniałych urzędników i rodzin, pozostałych po urzędnikach Banku	821 10	6 356 775 03	Procenty i dochody różne	88 926 39	6 870 684 79
Czysty zysk za 1935 r.		513 909 76			<u>6 870 684 79</u>
					<u>6 870 684 79</u>

Towarzystwo Inżynieryjno-Budowlane „BUDOPOL“

Spółka Akcyjna w Gdyni

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1935 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Grunty zł 52 556.00; Urządzenia techniczne zł 38 406.11; Inwentarz biurowy zł 10 206.00; Majątek płynny: Gotówka w kasie zł 16 227.14; Banki zł 64 103.07; Weksle zł 9 800.00; Rozpoczęte budowy: Budowa tuneli zł 168 907.47; Budowa Dobra zł 384 324.51; Budowa Włodarszewska zł 95 849.33; Budowa wiaduktu XI zł 152 394.33; Budowa Gołębki zł 47 734.64; Budowa kolektora zł 39 610.38; Dłużnicy: odbiorcy zł 42 548.99, dostawcy zł 12 552.99, różni zł 209 774.73; Sumy przechodnie zł 1 200.00; **Razem zł 1 346 195.69.**

Sumy pozabilansowe — Kaucje zł 94 820.00; Zabezpieczenia kredytów zł 150 000.00.

PASYWA. — Kapitały własne: zakładowy zł 250 000.00, zapasowy zł 9 376.53, rezerwy zł 11 396.94; Zobowiązania: Wierzyciele: akcepty zł 247 803.44, banki zł 57.00, dostawcy zł 46 550.80, odbiorcy zł 28 766.33, zaległe podatki zł 44 301.06, różni zł 52 181.33; Sumy przechodnie zł 2 739.37; Rozpoczęte budowy: Budowa tuneli zł 181 958.80; Budowa wiaduktu XI zł 107 152.03; Buowa Gołębki zł 31 162.75; Budowa kolektora zł 28 845.00; Zysk w 1935 r. zł 303 904.31; **Razem zł 1 346 195.69.**

Sumy pozabilansowe. — Akcepty kaucyjne i zastawne zł 241 820.00; Gwarancja bankowa zł 3 000.00.

Rachunek zysków i strat za 1935 r.

WINIEN. — Koszty handlowe zł 77 464.51; Koszty administracji ogólnej zł 95 893.17; Koszty kredytów zł 16 623.19; Podatki zł 11 750.55; Amortyzacja: urządzenia technicznego zł 9 202.03, inwentarza biurowego zł 1 413.65; Koszty wykonanych robót: roboty kolejowe zł 111 339.88, roboty portowe zł 1 552 294.04; Zysk netto za 1935 r. zł 303 904.31; **Razem zł 2 179 885.33.**

MA. — Wykonane roboty: kolejowe zł 264 112.83, portowe zł 1 915 772.50; **Razem zł 2 179 885.33.**

1412

Polskie Zakłady Impregnacyjne

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans na dz. 31 XII 1935 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Grunty zł 123 124.94; Budynki zł 304 290.45; Ruchomości zł 794 909.03; Utensylja fabryczne zł 101 967.96; Urządzenie biura zł 21 465.38; Inne zł 85 875.00; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie, P. K. O. i bankach zł 337 773.67; Weksle zł 28 220.00; Papiery wartościowe zł 13 792.00; Akcje obcych przedsiębiorstw zł 5 000.00; Surowce, materiały pomocnicze i pedne zł 128 032.19; Gotowe wyroby i półfabrykaty zł 274 373.57; Dłużnicy zł 642 175.05; Kaucje zł 322 089.92; Sumy przechodnie zł 3 620.87; Koszty pożaru zł 31 521.24; **Razem stan czynny zł 3 218 231.27.**

Gwarancje zł 81 250.00.

STAN BIERNY. — I. Kapitał własny: Kapitał akcyjny zł 400 000.00; Kapitał zapasowy zł 51 300.00; Ogólna rezerwa zł 240 246.31; Fundusz gwarancyjny zł 81 000.00; Fundusz dla rozbudowy przedsiębiorstwa zł 78 414.64; Delkredere zł 29 194.21; Kapitał amortyzacyjny zł 296 366.65; II. Zobowiązania: Dywidenda zł 500.00; Wierzyciele zł 1 980 300.15; Sumy przechodnie zł 17 351.09; Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych zł 829.04; Zysk zł 42 729.18; **Razem stan bierny zł 3 218 231.27.**

Gwarancje zł 81 250.00.

Zobowiązania zagraniczne zł 1 964 895.03.

Rachunek strat i zysków na dz. 31 XII 1935 r.

WINIEN. — Koszty administracji zł 181 975.95; Koszty kredytu zł 63 637.96; Koszty utrzymania fabryk zł 216 537.62; Podatki państwowe i komunalne zł 28 986.23; Różnice kursowe zł 182.71; Amortyzacja zł 130 205.08; Koszty pożaru zł 14 200.38; Gwarancja przedwcześnie zniszczonych podkładów zł 31 000.00; Zysk zł 42 729.18; **Razem zł 709 455.11.**

MA. — Należności nieściągalne zł 239.86; Ogólna sprzedaż zł 709 215.25; **Razem zł 709 455.11.**

1409

Zjednoczone Browary Warszawskie pod firmą Haberbusch i Schiele, Spółka Akc. w Warszawie

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — Place i budynki zł 12 440 935.60; Urządzenia techniczne zł 4 662 707.99; Żywy inwentarz i ruchomości biurowe zł 132 433.45; Gotówka w kasie zł 75 876.21; Banki zł 18 305.67; Zaliczenia kolejowe zł 7 109.47; Weksle w portfelu i w inkasie zł 311 215.49; Papiery procentowe zł 264 628.19; Materiały zł 1 085 673.48; Półfabrykaty zł 104 885.63; Gotowe wyroby zł 765 537.94; Dłużnicy zł 4 735 782.54; Sumy przechodnie zł 16 079.91; **Razem zł 24 621 171.57.**

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 12 000 000.00; Kapitał zapasowy zł 3 156 232.81; Kapitał inwestycyjny zł 849 956.75; Kapitał specjalnej rezerwy zł 766 323.87; Kapitał amortyzacyjny zł 4 734 234.76; Banki zł 709 968.82; Akcepty zł 713 500.00; Wierzyciele 1 407 350.33; Dywidenda nieodebrana zł 20 922.77; Sumy przechodnie zł 378.26; Zyski z roku ubiegłego zł 60 638.67; Zysk za rok sprawozdawczy zł 201 664.53; **Razem zł 24 621 171.57.**

Rachunki depozytowe zł 4 923 560.38.

Ogólna suma zobowiązań zagranicznych zł 431 567.54.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty fabrykacji piwa, lemoniad i wódek zł 2 155 932.69; Wynagrodzenie personelu: administracji i robotników zł 2 021 214.77; Koszty sprzedaży i ogólne zł 716 087.26; Koszty kredytu zł 158 207.73; Podatki państwowe i komunalne zł 1 607 507.10; Tabor przewozowy zł 248 470.33; Utrzymanie nieruchomości odnajmowanych zł 153 732.63; Różne straty zł 299 606.61; Odpisy amortyzacyjne zł 513 690.24; Zysk roku sprawozdawczego zł 201 664.53; **Razem zł 8 076 113.89.**

MA. — Dochody ze sprzedaży piwa, lemoniad i wódek zł 7 489 549.83; Dochody z nieruchomości zł 260 581.10; Dochody różne zł 247 089.38; Odsetki zł 78 893.58; **Razem zł 8 076 113.89.**

1404

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej Cukrowni i Rafinerji „MILEJÓW”

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 12 czerwca 1936 r. o godz. 11 rano odbędzie się w Warszawie, w Biurze Zarządu, przy ul. Koszykowej Nr. 8

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

1) Sprawa likwidacji Spółki, 2) Wybór Komisji Likwidacyjnej; 3) Zatwierdzenie bilansu otwarcia likwidacji; 4) Określenie siedziby Komisji Likwidacyjnej, sposobu likwidacji Spółki oraz upoważnienie Komisji Likwidacyjnej do zbywania nieruchomości z wolnej ręki; 5) Określenie terminów składania sprawozdań przez Komisję Likwidacyjną.

PP. Akcjonariusze pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu winni przynajmniej na siedem dni przed terminem Zgromadzenia złożyć w Biurze Zarządu w Warszawie, ul. Koszykowa Nr. 8 akcje, względnie zaświadczenia właściwych instytucyj o zdeponowaniu akcji.

1399

Sąd Okręgowy, Wydział II Handlowy w Jasle

dn. 5 maja 1936 r.

R. H. B. IV. 1.

W rejestrze handlowym przy firmie:

GALICYJSKIE KARPACKIE NAFTOWE TOWARZYSTWO AKCYJNE, DAWNIEJ BERGHEIM I MAC GARVEY, SPÓŁKA AKCYJNA W MARJAMPOLU

zarządza się następujący wpis:

Prokurę udzielono Tadeuszowi Grauerowi we Lwowie, plac Marjacki 8

1406

SPÓŁKA AKCYJNA

Gnaszyńskiej Manufaktury w Gnaszynie pod Częstochową

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Nieruchomości (grunty) zł 184 024.35; Budynki: a) fabryczne zł 1 240 388.24, b) mieszkalne zł 139 860.34, c) gospodarcze zł 13 497.86, razem zł 1 393 746.44; Urządzenia techniczne: a) maszyny i utensylja zł 4 654 393.71, b) instalacja elektryczna zł 68 353 69, c) centralne ogrzewanie zł 42 256.38, d) tryskacze i urządzenia wodne zł 218 514.44, e) odnoga kolejowa zł 8 929.72, f) straż ogniowa fabryczna zł 277.50, razem zł 4 992 725.44; Inwentarz zakładowy i biurowy: ruchomości zł 105 938.98; Razem zł 6 676 435.21; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 72 378.35; Papiery procentowe zł 21 740.00; Akcje zł 481 280.00; Udziały w innych przedsiębiorstwach zł 79 750.00; Weksle w portfelu i inkasie zł 68 838.17; Materiały: a) surowce zł 482 381.91, b) pomocnicze i pędne zł 126 935.83, c) półfabrykaty i gotowe wyroby zł 1 110 946.95, razem zł 1 720 264.69; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 556 924.41, b) dostawcy zł 21 911.77, c) różni zł 1 304 071.24, d) wątpliwi zł 16 937.08, razem zł 1 899 844.50; Sumy przechodnie: wydatki dotyczące okresu przyszłego zł 11 100.00; Strata w roku sprawozdawczym zł 71 819.01; **Ogólna suma stanu czynnego zł 11 103 449.93.**

Sumy pozabilansowe. — Za żyra na wekslach zł 603 384.62; Depozyty i kaucje zł 188 450.00.

STAN BIERNY. — Kapitały własne: a) kapitał akcyjny zł 1 800 000.00, b) kapitał rezerwowy zł 60 071.55, c) kapitał zasobowy zł 23 636.51, d) fundusz asekuracyjny zł 6 754.53, e) rezerwa podatkowa zł 30 000.00, razem zł 1 920 462.59; Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 4 319 593.22, odpisano w roku sprawozdawczym zł 31 868.15, razem zł 4 287 725.07, dopisano zł 396 669.99, razem zł 4 684 395.05; Kapitał obligacyjny zł 1 256 250.00; Zobowiązania: Wierzyciele: a) banki zł 99 409.17, b) dostawcy zł 478 953.78, c) odbiorcy zł 38 031.70, d) różni zł 641 728.68, e) wątpliwi zł 19 588.61, f) rembursy zł 359 874.24, g) akcepty zł 542 069.71, razem zł 2 179 655.89; Sumy przechodnie, dotyczące okresu sprawozdawczego zł 186 350.31; Przejściowe różnice kursowe zł 876 336.08; **Ogólna suma stanu biernego zł 11 103 449.93.**

Sumy pozabilansowe. — Weksle depozytowe zł 188 450.00; Żyra na wekslach zł 603 384.62.

Ogólna kwota zadłużenia zagranicznego zł 569 792.40.

Rachunek zysków i strat

WINIEN. — 1) Koszty administracyjne ogólne zł 500 760.80; 2) Koszty fabrykacji zł 2 154 324.82; 3) Koszty sprzedaży zł 179 816.30; 4) Koszty kredytów zł 191 769.54; 5) Podatki państwowe i komunalne zł 184 800.57; 6) Świadczenia socjalne zł 150 585.99; 7) Surowce zł 2 570 686.08. 8) Ubezpieczenie od ognia zł 28 418.37; 9) Odpisy na dłużnikach i inne zł 73 392.00; 10) Amortyzacja zł 396 669.99; **Ogółem zł 6 431 224.55.**

MA. — Wartość wyprodukowanych wyrobów zł 6 311 782.59; Różnice kursowe zł 47 622.95; Strata w roku sprawozdawczym zł 71 819.01; **Ogółem zł 6 431 224.55.**

1403

Polska Spółka Akcyjna „Pharma“ Magister Bolesław Jawornicki

w Krakowie

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — Grunty zł 53 000.00; Budynki zł 411 000.00; Ruchomości zł 23 361.85; Gotówka w kasie i w bankach zł 9 145.46; Papiery procentowe zł 1 276.40; Weksle zł 12 258.74; Towary zł 294 369.71; Dłużnicy zł 97 291.07; Straty z lat 1933 i 1934 zł 49 862.94; Strata z 1935 r. zł 46 645.11; **Razem zł 998 211.28.**

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 540 000.00; Fundusz rezerwowy zł 62 075.26; Kapitał amortyzacyjny zł 101 115.00; Wierzyciele zł 294 401.13; Zysk z 1932 r. zł 619.89; **Razem zł 998 211.28.**

STRATY. — Koszty ogólne zł 117 363.78; Amortyzacja zł 5 260.00; Podatki zł 12 332.22; **Razem zł 134 956.00.**

ZYSKI. — Towary (brutto) zł 83 619.83; Różnice kursowe zł 4 691.06; Strata z 1935 r. zł 46 645.11; **Razem zł 134 956.00.**

1400

Gnaszyńskie Zakłady Ceramiczne, Spółka Akc. w Gnaszynie

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Nieruchomości (place) zł 95 213.43; Budynki: a) fabryczne zł 605 255.99, b) mieszkalne zł 3 980.31; Maszyny i utensylja zł 605 347.32; Urządzenia cegielni zł 157 008.50; Odnoga kolejowa zł 75 218.41; Instalacja elektryczna zł 19 354.11; Ruchomości zł 19 717.97; Razem zł 1 582 096.04; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 12 532.81; Papiery publiczne zł 2 516.00; Materiały pomocnicze i pędne zł 9 703.91; Towary gotowe i półfabrykaty zł 60 359.25; Razem zł 85 111.97; Dłużnicy: Kaucje zł 1 875.00; Odbiorcy zł 66 038.21; Dostawcy zł 1 554.74; Różni zł 148 260.32; Wątpliwi zł 2 967.42; Razem zł 220 695.69; Sumy przechodnie wydatki dotyczące okresu przyszłego zł 1 110.00; Straty z lat ubiegłych zł 132 112.53; Strata w roku sprawozdawczym zł 84 733.00; **Ogólna suma stanu czynnego zł 2 105 859.23.**

STAN BIERNY. — Kapitały własne: 1) Kapitał akcyjny zł 575 000.00; 2) Fundusz asekuracyjny zł 497.13, razem zł 575 497.13; Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 379 235.27, dopisano w roku sprawozdawczym zł 105 676.35, razem zł 484 911.62; Zobowiązania: Wierzyciele: a) akcepty zł 217 477.30, b) dostawcy zł 12 563.80, c) odbiorcy zł 2 832.38, d) różni zł 812 434.16, razem zł 1 045 307.64; Sumy przechodnie: wydatki, dotyczące okresu sprawozdawczego zł 142.84; **Ogólna suma stanu biernego zł 2 105 859.23.**

Rachunek zysków i strat

WINIEN. — 1) Koszty administracji ogólnej zł 76 211.78; 2) Koszty sprzedaży zł 33 056.32; 6) Koszty kredytów zł 52 942.85; 3) Koszty socjalne zł 29 501.61; 4) Świadczenia socjalne zł 18 389.05; 5) Koszty sprzedaży zł 33 056.32; 6) Koszty kredytów zł 52 942.85; 7) Ubezpieczenie od ognia zł 7 692.92; 8) Odpisy na amortyzację zł 105 676.35; **Ogółem zł 579 512.42.**

MA. — Wartość wyprodukowanych wyrobów zł 493 848.07; Różnice kursowe zł 860.95; Wywindykowano ze starych należności zł 70.40; Strata w roku sprawozdawczym zł 84 733.00; **Ogółem zł 579 512.42.**

1401

Gnaszyńska Fabryka Tapet i Papierów Kolorowych, Spółka Akc.

w Gnaszynie

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Nieruchomości zł 42 262.98; Budynki: a) fabryczne zł 260 027.62, b) mieszkalne zł 50 172.46; Urządzenia techniczne: maszyny i utensylja zł 695 364.69; Inwentarz zakładowy i biurowy: ruchomości zł 8 014.74; Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 26 118.87; Papiery publiczne zł 4 400.00; Weksle w portfelu zł 18 980.60; Materiały: a) surowce zł 83 165.70, b) pomocnicze i pędne zł 4 569.17; Półfabrykaty zł 30 000.92; Gotowe towary zł 62 990.39; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 158 413.99, b) dostawcy zł 374.16, c) różni zł 32 417.71, d) wątpliwi zł 1.00; Sumy przechodnie zł 1 110.00; Strata zł 20 991.49; **Razem zł 1 499 376.49.**

Sumy pozabilansowe zł 61 633.00.

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 800 000.00; Kapitał rezerwowy zł 36 016.57; Rezerwa podatkowa zł 6 486.83; Kapitał amortyzacyjny: z roku ubiegłego zł 243 551.49; Dopisano w 1935 r. zł 73 703.28; Razem zł 317 254.77; Zobowiązania: akcepty zł 222 835.46, dostawcy zł 50 900.66, odbiorcy zł 357.46, różni zł 64 563.25; Sumy przechodnie zł 961.49; **Razem zł 1 499 376.49.**

Sumy pozabilansowe zł 61 633.00.

Zobowiązania zagraniczne zł 46 395.04.

Rachunek strat i zysków

STRATY. — Koszty: administracji ogólnej zł 62 159.31, fabrykacji zł 408 630.99, sprzedaży zł 51 920.82, kredytów zł 15 236.33; Podatki zł 20 219.54; Świadczenia socjalne zł 10 605.68; Ubezpieczenie od ognia zł 10 721.20; Odpisy na dłużnikach zł 90.00; Odpisy amortyzacyjne zł 73 703.28; **Suma ogólna zł 653 287.15.**

ZYSKI. — Przychód z produkcji i sprzedaży zł 625 852.85; Różnice kursowe zł 5 863.63; Odzyskane należności zł 579.18; Strata zł 20 991.49; **Suma ogólna zł 653 287.15.**

1402

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Tereny zł 124 562.40; Budynki: fabryczne zł 2 775 844.46, gospodarcze zł 38 100.00, mieszkalne zł 209 567.15, razem zł 3 023 511.61; Maszyny i urządzenia zł 3 998 130.20; Pojazdy zł 99 198.15; Tory kolejowe zł 39 813.76; Ruchomości zł 129 628.65; Razem zł 7 414 844.77; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 429 504.50; Papiery wartościowe zł 90 746.36; Weksle w portfelu i inkasie zł 141 407.80; Udziały w innych przedsiębiorstwach zł 94 000.00; Zapasy: surowce zł 299 893.91, materiały pomocnicze zł 38 768.29, półfabrykaty zł 126 109.82, gotowe fabrykaty zł 298 647.84, bębny zł 1.00, razem zł 763 420.86; Dłużnicy: Odbiorcy zł 3 354 497.19; Dostawcy zł 17 288.85; Należności z tytułu umów kartelowych: a) z operacji handl. zł 20 736.12, b) z operacji finans. zł 6 472.39, razem zł 27 208.51; Różni zł 63 955.04; R-ki osob. pracowników zł 18 469.05; Należności w postępow. sądowym zł 17 886.17; Sumy przechodnie: a) dot. 1936 r. zł 3 718.50, b) inne zł 14 031.17, razem zł 17 749.67; Razem zł 3 517 054.48; Specj. r-k różnic kursowych zł 1 429 520.13; Strata na dz. 1/I 1935 r. zł 1 188 340.30; Strata za 1935 r. zł 154 579.49, razem zł 1 342 919.79; **Ogółem zł 15 223 418.69.**

Różni za udzielone kaucje i gwarancje zł 1 108 630.00; Gwarancje otrzymane zł 72 457.46; **Razem zł 1 181 087.46.**

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 5 000 000.00; Fundusz zapasowy saldo z r. ub. zł 81 260.80; II. Kapitał amortyzacyjny: saldo z 1934 r. zł 1 733 668.67, amortyzacja z 1935 r. zł 499 450.65, razem zł 2 233 119.32; III. Zobowiązania: 1) Długoterminowe: a) banki i inni wierzyciele zł 4 641 486.72, b) kredyty hipoteczne zł 194 874.67, razem zł 4 836 361.39; 2) Krótkoterminowe: a) dostawcy zł 52 611.76, b) odbiorcy zł 10 022.66, c) różni zł 1 382 343.08, d) r-ki osob. pracowników zł 14 196.88; Zobow. z tyt. umów kartel.: a) z operacji handl. zł 48 309.36, b) z operacji finans. zł 2 889.24, razem zł 51 198.60; Sumy przechodnie zł 12 877.42; Razem zł 1 523 250.40; Specj. r-k przejśc. różnic kursowych zł 1 549 426.78; **Ogółem zł 15 223 418.69.**

Kaucje i gwarancje zł 1 108 630.00; Różni za udzielone gwarancje zł 72 457.46; **Razem zł 1 181 087.46**

U w a g a: Zobowiązania zagraniczne — zł 4 229 862.27.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Przeniesiona strata na dzień 1/I 1935 r. zł 1 188 340.30; Koszty administracji ogólnej zł 439 547.19; Koszty fabrykacji zł 2 114 263.03; Koszty sprzedaży zł 285 745.01; Procenty zł 468 293.64; Podatki państwowe i komunalne zł 103 618.72; Różnice kursowe zł 257 520.55; Odpisy amortyzacyjne zł 499 450.65; **Razem zł 5 356 779.09.**

MA. — Sprzedaż zł 4 013 859.30; Przeniesiona strata na dz. 1/I 1935 r. zł 1 188 340.30, strata za 1935 r. zł 154 579.49, razem zł 1 342 919.79; **Razem zł 5 356 779.09.**

1376

Włodzimierz Łęski, Spółka Akcyjna dla Eksploatacji Fabryk Przemysłu Drzewnego

Bilans dn. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — Plac, maszyny i urządzenia techniczne zł 284 924.13; Kasa i banki zł 19 456.36; Papiery wartościowe zł 1 100.00; Kaucje zł 17 400.00; Materiały zł 413.64; Dłużnicy zł 1 560.40; Dostawcy zł 196.44; Sumy przechodnie zł 1 494.23; Rachunki różnych zł 2 555.82; Strata lat ubiegłych zł 70 752.30; **Razem zł 399 853.32.**

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 250 000.00; Fundusz amortyzacyjny ruchomości zł 100 562.24; Sumy przechodnie zł 8 353.63; Zysk zł 40 937.45; **Razem zł 399 853.32.**

Rachunek zysków i strat

WINIEN. — Koszty handlowe zł 55 915.77; Koszty fabryczne zł 58 510.61; Osika i materiały do fabrykacji zł 94 313.04; Amortyzacja ruchomości zł 25 357.26; Zysk za 1935 r. zł 40 937.45; **Razem zł 275 034.13.**

MA. — Słomka zapłacona zł 274 287.23; Sprzedaż odpadków zł 275.00; Dzierżawa łąk zł 90.00; Różnice kursowe zł 381.90; **Razem zł 275 034.13.**

1377

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

AKTYWA. — Maszyny i urządzenia techniczne zł 179 378.01; Ruchomości zł 13 994.00; Kasa i banki zł 595.09; Materiały zł 1 629.92; Dłużnicy: a) odbiorcy gazetowi zł 374.85, b) odbiorcy ogłoszeniowi zł 8 057.94, c) dostawcy zł 1 895.68, d) różni zł 743.50, razem dłużnicy zł 11 071.97; Weksle protestowane zł 735.00; Sumy przechodnie zł 3 659.05; Straty za lata ubiegłe zł 398 758.40; Straty za 1935 r. zł 15 965.65; Razem straty zł 414 724.05; **Suma bilansowa zł 625 787.09.**

Różni za zobowiązania z tytułu żyr na wekslach zł 2 017.95; **Ogółem aktywa zł 627 805.04.**

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 450 000.00; Akcepty własne zł 42 952.15; Wierzyciele: a) odbiorcy ogłoszeniowi zł 6 196.02, b) odbiorcy gazetowi zł 266.47, c) dostawcy zł 33 794.54, d) różni zł 90 008.48 razem wierzyciele zł 130 265.51; Kaucje zł 240.00; Sumy przechodnie zł 2 329.43; **Suma bilansowa zł 625 787.09.**

Zobowiązania z tytułu żyr na wekslach odbiorców zł 2 017.95. **Ogółem pasywa zł 627 805.04.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Straty za lata ubiegłe zł 398 758.40; Koszty administracyjno-handlowe zł 126 927.43; Koszty redakcji zł 336 341.96; Procenty zł 8 299.92; Podatki państwowe i komunalne zł 1 439.31; Odpisy na straty z rachunku dłużników zł 3 378.05; Odpisy na straty z rachunku ruchomości zł 13 912.88; **Razem winien zł 889 057.95.**

MA. — Wpływy własne zł 280 901.43; Subwencje zł 193 000.00; Wpływ sum spisanych na straty w latach ubiegłych zł 55.00; Odpisy z rachunku wierzycieli zł 377.47; Straty za lata ubiegłe zł 398 758.40; Straty za 1935 r. zł 15 965.65; **Razem ma zł 889 057.95.**

1378

I OGŁOSZENIE.

Zarząd Towarzystwa Ubezpieczeń „Orzeł”

SPÓŁKA AKCYJNA

zawiadamia, że

XV ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

odbędzie się w dn. 15 czerwca b. r. o godz. 5 po poł. w sali posiedzeń Banku Dyskontowego Warszawskiego S. A. w Warszawie, przy ul. Fredry Nr. 8 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie zgromadzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1935 r.;
- 3) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków w 1935 r.;
- 4) Zmniejszenie kapitału akcyjnego o zł 180 000.00;
- 5) Podwyższenie kapitału akcyjnego o zł 180 000.00 pełno wpłaconych, t. j. do pierwotnej wysokości zł 1 200 000.00, oraz istnienie warunków subskrypcji;
- 6) Zamiana akcji imiennych na okazicielskie i w związku z tem zmiana § 7 statutu Spółki;

Projektowane brzmienie § 7:

„Kapitał akcyjny Spółki całkowicie wpłacony wynosi 1 200 000.00 złotych (jeden milion dwieście tysięcy). Kapitał ten jest podzielony na 12 000 (dwanaście tysięcy) akcji po 100 (sto) złotych nominalnej wartości każda, opiewających na okaziciela”.

- 7) Uchwalenie budżetu na 1936 r.;
- 8) Określenie wynagrodzenia dla członków Zarządu i Rady Nadzorczej;
- 9) Wybory do Zarządu i Rady Nadzorczej;
- 10) Wolne wnioski, o ile będą złożone z zachowaniem przepisów art. 394 K. H.

P. P. Akcjonariusze chcący wziąć udział w Zgromadzeniu winni złożyć swe akcje lub zaświadczenia depozytowe najmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia w Zarządzie Spółki w Warszawie, przy ul. Ś-to Krzyskiej 30 lub w Banku Dyskontowym Warszawskim S. A. w Warszawie, przy ul. Fredry 8, z zachowaniem przepisów art. 399 § 1 K. H.

1375

Pomorska Elektrownia Krajowa „Gródek”, Spółka Akcyjna W TORUNIU

Bilans roczny na dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek płynny: Kasa zł 29 502.34; Papiery wartościowe zł 120 550.00; Magazyny (zapasy materiałów) zł 647 530.83; Dłużnicy różni zł 1 523 179.59; Pożyczka udzielona miastu Puck zł 198 038.98; Banki zł 353 582.50; II. Majątek stały należący do uprawnień Nr. 30 i 49: Zakład w Gródku zł 3 584 005.54; Linje przesyłowe zł 1 828 791.19; Podstacje zł 659 999.86; Ruchomości zł 70 547.43; Majątek stały należący do uprawnień Grudziądzkiego: Budynki zł 25 607.46; Linje przesyłowe zł 283 952.73; Stacje transformatorowe zł 233 222.62; Sieć niskiego napięcia zł 34 969.08; Liczniki i transformatoriki miernicze zł 42 730.75; Ruchomości zł 100 560.46; Majątek stały należący do uprawnień Nr. 46: Elektrownia Parowa w Gdyni w budowie zł 333 427.14; Zakład w Żurze zł 10 999 265.36; Linje przesyłowe zł 2 278 361.77; Podstacja 60 kV w Gdyni zł 1 502 231.24; Sieć rozdzielcza 15 kV zł 302 140.86; Stacje transformatorowe 15 kV zł 472 105.57; Sieć niskiego napięcia zł 117 248.29; Liczniki i transformatoriki miernicze zł 65 995.65; Ruchomości zł 106 285.79; Majątek stały należący do uprawnień Nr. 213; Linje przesyłowe zł 382 957.64; Sieć niskiego napięcia zł 50 155.24; Majątek stały poza uprawnieniami: Grunty i budynki w Gródku zł 783 049.38; Grunty i budynki w Żurze zł 315 504.71; Instalacje el., wodociągowe i kanalizacje w Gródku zł 117 102.48; Instalacje w Żurze zł 128 720.07; Maszyny i urządzenia zł 587 550.38; Linje telefoniczne zł 62 946.62; Samochody zł 40 221.44; Kolejka zł 21 711.02; Wozy do budowy linii zł 1 033 07; Ruchomości zł 140 546.94; **Razem zł 28 545 332.02.**

Gwarancje hipoteczne zł 4 587 540.00; Kaucje zł 43 677.42.

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 6 000 000.00; Fundusz rezerwowy (saldo z roku ubiegłego) zł 740 310.20; II. Zobowiązania: Wierzyciele i różni właściciele gruntów Żur zł 609 923.75; Długoterminowe pożyczki inwestycyjne zł 20 453 059.19; Akcepty zł 575 473.17; Sumy przechodnie zł 150 058.71; Fundusz emerytalny Grudziądzki zł 16 507.00; **Razem zł 28 545 332.02.**

Gwarancje hipoteczne zł 4 587 540.00; Kaucje zł 43 677.42.

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1935 r.

DEBET. — 1) Koszty eksploatacyjne i administracyjne zł 684 961.61; 2) Podatki zł 200 066.24; 3) Zakup energii elektrycznej zł 305 517.84; 4) Procenty zł 1 469 628.31; 5) Koszty fabrykacji grzejników elektrycznych zł 450 162.93; 6) Różnica wartości magazynowych z powodu spadku cen rynkowych zł 33 755.28; 7) Amortyzacja zł 503 703.31; **Razem zł 3 647 795.52.**

KREDYT. — 1) Wpływ za energię elektryczną zł 3 172 646.72; 2) Wpływ z sprzedaży grzejników elektrycznych zł 474 665.91; 3) Inne wpływy zł 482.89; **Razem zł 3 647 795.52.**

1379

„DRAGO”, SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1935 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Grunty zł 162 065.52; Budynki gospodarcze zł 74 942.95; Urządzenie placu zł 10 542.78; Urządzenia techniczne zł 430 700.89; Inwentarz biur i składów zł 86 020.53; Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 162 939.59; Papiery procentowe zł 12 304.00; Weksle w portfelu i w inkasie zł 128 944.55; Zapasy towarów zł 137 078.28; Dłużnicy: odbiorcy zł 241 910.01, dostawcy zł 6 795.20, różni zł 84 350.60; Wątpliwe należności: Weksle protestowane zł 2 828.35, z rachunku otwartego zł 2 562.24; Sumy przechodnie zł 97 069.33; Strata z lat ubiegłych zł 251 003.19; **Razem zł 1 892 058.01.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za udzielone kaucje i gwarancje zł 29 040.00; Kaucje otrzymane zł 60 500.00; Różni za żyrowane rymesy zł 22 348.46; **Razem zł 111 888.46.**

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 1 200 000.00; Kapitał amortyzacyjny: saldo z ubiegłego roku zł 208 797.59, za 1935 r. zł 90 210.40, mniej umorzenia w 1935 r. zł 17 942.10; Zobowiązania: Wierzyciele: Akcepty zł 60 000.00, Kredyty hipoteczne zł 80 565.01; Dostawcy zł 86 959.82; Różni

zł 114 860.87; Czeki benzynowe zł 6 248.20; Sumy przechodnie zł 59 436.50; Zysk w 1935 r. zł 2 921.72; **Razem zł 1 892 058.01.**

Sumy pozabilansowe. — Zobowiązania z tytułu udzielonych gwarancji zł 29 040.00; Różni za udzielone kaucje i gwarancje zł 60 500.00; Zobowiązania z tytułu żyr na wekslach zł 22 348.46; **Razem zł 111 888.46.**

U w a g a: Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych wynosi zł 96 874.40.

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1935 r.

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 337 256.82; Koszty sprzedaży zł 343 931.30; Koszty kredytów zł 27 576.77; Różnice kursowe zł 220.00; Podatki państwowe i komunalne zł 51 170.75; Odpisy z rachunku dłużników zł 25 225.02; Odpisy z inwentarza zł 1 504.90; Odpisy amortyzacyjne zł 90 210.40; Reszta kosztów organizacji Spółki zł 83 390.27; Strata z lat ubiegłych zł 251 003.19; Zysk w 1935 r. zł 2 921.72; **Razem zł 1 214 411.14.**

MA. — Zysk brutto ze sprzedaży zł 962 143.05; Odsetki zł 1 064.90; Różnice kursowe zł 200.00; Strata z lat ubiegłych zł 251 003.19; **Razem zł 1 214 411.14.**

Zwyczajne Walne Zgromadzenie w dn. 15 maja 1936 r. zatwierdziło bilans oraz rachunek strat i zysków i dokonało uzupełniającego wyboru do Rady Nadzorczej p. Dyrektora Alfreda Goldklinga i prof. Inż. Dr. Wacława Iwanowskiego w miejsce ustępujących członków Rady.

1372

Mirkowska Fabryka Papieru, Spółka Akcyjna

Warszawa, Marszałkowska 94

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Grunty w Jeziornie i w Warszawie zł 267 874.10; Budynki zł 5 595 795.12; Maszyny i urządzenia techniczne zł 13 571 012.17; Nowe inwestycje zł 739 390.09; Bocznica kolejowa zł 1 520 527.28; Inwentarze i ruchomości zł 416 329.41; Razem majątek stały zł 22 110 928.17; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 4 345.80; Weksle w portfelu zł 3 000.00; Papiery wartościowe zł 99 715.50; Udziały w innych Spółkach zł 375 505.13; Materiały i wyroby gotowe: a) surowce zł 592 818.96, b) materiały pomocnicze zł 492 724.63, c) materiały w przerobie zł 298 717.22, d) papier na składach zł 1 823 501.38; Dłużnicy: a) „Centropapier” zł 1 047 180.37, b) odbiorcy różni zł 477 453.94; Różni dłużnicy zł 151 835.50; Dostawcy zł 63 197.45; Sumy przechodnie zł 19 564.37; Razem majątek płynny zł 5 449 560.25; **Suma bilansowa zł 27 560 488.42.**

Różni za otrzymane gwarancje zł 1 501 274.90.

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 6 000 000.00; Kapitał zapasowy zł 665 848.57; Kapitał rezerwowy zł 1 723 665.77; Kapitał amortyzacyjny zł 13 791 582.89; Razem kapitały własne zł 22 181 097.23; II. Zobowiązania: Wierzyciele: a) banki zł 716 384.44, b) dostawcy zł 1 505 151.37, c) różni zł 1 222 192.11, d) odbiorcy zł 206 517.31, e) akcepty zł 1 117 988.00, f) niepodniesiona dywidenda zł 2 447.64; Razem zobowiązania zł 4 770 680.87; Sumy przechodnie zł 303 461.02; Pozostałość zysku z 1934 r. zł 34 684.63; Zysk za rok sprawozdawczy zł 270 564.67; **Suma bilansowa zł 27 560 488.42.**

Różni za wydane gwarancje zł 1 501 274.90.

Rachunek zysków i strat na dz. 31 grudnia 1935 r.

WYDATKI. — Spisano na straty zł 80 789.15; Koszty administracji ogólnej zł 874 113.63; Procenty i prowizje bankowe zł 313 808.30; Podatki i świadczenia socjalne zł 923 466.39; Koszty fabrykacji zł 8 910 832.45; Koszty sprzedaży zł 1 244 547.08; Różnice kursowe zł 98 982.00; Amortyzacja: odpisano w 1935 r. od wartości nieruchomości i ruchomości zł 627 103.01; Zysk: pozostałość z 1934 r. zł 34 684.63, za rok operacyjny 1935 zł 270 564.67; **Ogółem zł 13 378 891.31.**

DOCHODY. — Pozostałość zysku z roku ubiegłego zł 34 684.63; Przeniesiono z rezerwy na podatek dochodowy zł 95 330.00; Zwrot spisanych na straty w latach ubiegłych zł 10 096.41; Wartość produkcji zł 13 238 780.27; **Ogółem zł 13 378 891.31.**

1371

Austro-Daimler, Steyr, Puch
Towarzystwo Budowy i Sprzedaży Samochodów, Spółka Akc.
w Warszawie

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

AKTYWA. — Nieruchomości zł 2 885.65; Ruchomości zł 4 512.50; Kasa zł 6 485.27; P. K. O. zł 26 782.34; Papiery wartościowe zł 768.00; Weksle zł 85 247.12; Towary zł 127 931.16; Dłużnicy zł 1 006 086.38; Strata z poprzednich lat zł 54 390.51; **Razem zł 1 315 088.93.**

Sumy pozabilansowe. — Weksle w dyskoncie zł 53 019.50.

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 160 000 00; Kapitał rezerwowy zł 3 200.00; Kaucje zarządu zł 800.00; Banki zł 103 921.05; Dostawcy zł 126 205.31; Różni zł 19 450.82; Odbiorycy zł 1 452.97; Sumy przechodnie zł 13 656.45; Delcredere za dłużników wątpliwych zł 886 402.33; **Razem zł 1 315 088.93.**

Sumy pozabilansowe. — Obligo żyrowe na wekslach zdyskontowanych zł 53 019.50.

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1935 r.

STRATY. — Strata z poprzednich lat zł 54 390.51; Koszty handlowe zł 89 664.53; Świadczenia socjalne zł 4 457.80; Podatki zł 10 784.15; Ruchomości zł 237.50; **Razem zł 159 534.49.**

ZYSKI. — Zysk brutto na towarach zł 104 869.85; Przejęcie straty — bonifikata zł 274.13; Strata z poprzednich lat zł 54 390.51; **Razem zł 159 534.49.**

1418

CENTRALA ODBITEK NAUKOWYCH
LIBRARIA NOVA

SPÓŁDZIELNIA Z ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ UDZIAŁAMI

w Warszawie, Rynek Starego Miasta 31
(Hamienica Książąt Mazowieckich)
Tel. 5-83-77. Konto P. K. O. 27 527

PRZYJMUJE W KOMIS WSZELKIE ODBITKI. UDZIELA
INFORMACJY O ODBITKACH. WYDAJE BIULETYN
INFORMACYJNY. WYDAJE KATALOGI SPECJALNE

Na żądanie wysyłamy katalogi bezpłatnie

**Świeżo opuścił prasę katalog z zakresu
nauk ekonomicznych**

**GDYNIA, KATOWICE,
KRAKÓW, LWÓW,
POZNAŃ, WILNO**

**ODDALONE SĄ OD STOLICY
O ZALEDWIE 2 GODZINY LOTU!**

Przegląd Ekonomiczny
ORGAN POLSKIEGO TOWARZYSTWA EKONOMICZNEGO

WE LWOWIE

Pismo periodyczne, wychodzi narazie dwa razy do roku, w objętości najmniej 20 arkuszy druku i zajmuje się naświetlaniem aktualnych zagadnień gospodarczych oraz rozpatrywaniem problemów z różnorodnych dziedzin życia gospodarczego i społecznego. Do współpracowników należą najwybitniejsi ekonomiści polscy

Dotąd wyszło 14 tomów. Nakład 600 egzemplarzy.

Ponadto wydaje Polskie Towarzystwo Ekonomiczne we Lwowie większe dzieła naukowe z dziedziny ekonomiki p. t.

„Biblioteka Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego we Lwowie”
Wydawnictwo to obejmuje dotychczas 8 tomów.

Członkowie Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego we Lwowie otrzymują „Przegląd Ekonomiczny” bezpłatnie, wydawnictwa Biblioteki po zmniejszonej cenie.

Wkładka członkowska P. T. Ekon. wynosi miesięcznie zł 1'50, dla urzędników—zł 1'00, dla osób prawnych—zł 6'00.

Wpisowe—zł 3'00, dla osób prawnych zł 15.

Prenumer. całoroczna „Przeglądu Ekonomicznego” zł 8'00

Redakcja—Prof. Dr. Leopold Caro, Lwów, Akademicka 21.

Wkładki członkowskie i prenumeratę wpłacać należy na konto czekowo P. K. O. Nr. 154 383.

BANK

M I E S I Ę C Z N I K
POŚWIĘCONY BANKOWOŚCI I
ZAGADNIENIOM FINANSOWYM

ADRES REDAKCJI
i ADMINISTRACJI
W A R S Z A W A
NOWY ŚWIAT 7
KONTO P.K.O. 2777

ZAWIERA

artykuły, sprawozdania, kronikę, przegląd bibliografii i prasy z zakresu pieniążnictwa i kredytu, organizacji i techniki bankowej

PODAJE:

systematyczny przegląd i oświetlenie wszystkich wydarzeń i zagadnień, mających związek z bankowością i rynkiem pieniążno-kapitałowym w Polsce i zagranicą

PRENUMERATA:

ROCZNA WYNOŚI zł 18, PÓLROCZ. zł 9
NUMER POJEDYŃCZY zł 1'50
DLA PRACOWNIKÓW BANKOWYCH
PRENUMERATA ROCZNA zł 12
PÓLROCZNA zł 6

TARYFA CELNA

wydana w formie kartkowej
stałe uzupełniana
według aktualnego stanu

Cena Taryfy zł 40.-

Cena „Uzupełnień” zł 7.-

||||| kwartalnie |||||

Nakładem Tygodnika

„POLSKA GOSPODARCZA”

„POLMIN”

Państwowa Fabryka Olejów Mineralnych

CENTRALA: LWÓW, ULICA AKADEMICKA 7

TELEFONY: 102-20 do 102-23

RAFINERJA W DROHOBYCZU

REPREZENTACJA W GDAŃSKU
POLISH PETROLEUM COMPANY
KREBSMARKT 7,8

PRZEDSTAWICIELSTWA ZAGRANICZ-
NE WE WSZYSTKICH STOŁECZNYCH
MIASTACH EUROPY

DZIĘKI DŁUGOLETHNIEJ PRAKTYCE RAFINE-
RYJNEJ I DOŚWIADCZENIOM NA POLU TECHNIKI
SMARNICZEJ, DOSTARCZAMY PRODUKTY SMA-
ROWE NAJWYŻSZYCH GATUNKÓW PO JAK
NAJŚCIŚLEJ SKALKULOWANYCH CENACH. ==

WŁAŚCIWE ZASTOSOWANIE WYSOKOWAR-
TOŚCIOWYCH OLEJÓW I SMARÓW „POLMIN”,
DOSTOSOWANYCH DO WARUNKÓW PRACY
WSZYSTKICH MASZYN I SILNIKÓW, ZAPEWNI
UZYSKANIE WSZELKICH KORZYŚCI, ZWIĄZANYCH
Z RACJONALNĄ GOSPODARKĄ SMARNICZĄ.

OLEJE I SMARY AUTOMOBILOWE „POLMIN”
SĄ DO NABYCIA WE WSZYSTKICH NASZYCH ODDZIAŁACH ORAZ
W PIERWSZORZĘDNYCH SKŁADACH Z AKCESORJAMI SAMOCHODOWEMI

ODDZIAŁY: BIAŁYSTOK, BYDGOSZCZ, DOLINA GDYŃIA, JAROSŁAW, KALISZ,
KOWEL, KRAKÓW, LUBLIN, LWÓW, ŁÓDŹ, PIŃSK, PŁOCK, POZNAŃ,
RÓWNE, SIEDLCE, STRYJ, SOSNOWIEC, TOMASZÓW MAZOWIECKI,
TORUŃ, WARSZAWA, WILNO
